

K A U H A V A

**TILINPÄÄTÖSKIRJA
2024**

.....	1
1. TOIMINTAKERTOMUS	5
1.1 Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa	5
1.1.1 Kaupunginjohtajan katsaus vuoteen 2024	5
1.1.2 Kaupungin hallinto	7
1.1.3 Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys	12
1.1.4 Olennaiset muutokset ja tapahtumat kaupungin toiminnassa ja taloudessa	13
1.1.5 Kaupungin henkilöstö.....	20
1.1.6 Ympäristöasiat	21
1.1.7 Muut ei-taloudelliset riskit	22
1.1.8 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä.....	22
1.1.9 Arvio merkittävistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista tekijöistä.....	23
1.2 Selonteko sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä.....	27
1.2.1 Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämistapa	27
1.2.2 Sisäisen valvonnan havainnot	27
1.3 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus.....	29
1.3.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen.....	29
1.3.2 Toiminnan rahoitus	32
1.4 Rahoitusasema ja sen muutokset.....	34
1.5 Kokonaistulot ja –menot.....	37
1.6 Kuntakonsernin toiminta ja talous	38
1.6.1 Konsernirakenne	38
1.6.2 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat	39
1.6.3 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä.....	45
1.6.4 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut.....	46
1.6.5 Konsernin vakinainen henkilökunta.....	54
1.7 Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet	55
1.7.1 Tilikauden tuloksen käsittely	55
1.7.2 Talouden tasapaino	55
2 Talousarvion toteutuminen	57
2.1 Kuntakonsernille asetettujen tavoitteiden toteutuminen	57
Kauhavan Jäähalli Oy.....	57
Kauhavan Vesi Oy.....	58
Kauhavan Vuokra-asunnot Oy	61
Kauhavan Yrityskiinteistöt Oy	63
Kiinteistö Oy Kauhavan Tietotalo	65

Kauhavan Hyvinvointikeskus Oy.....	65
Kiinteistö Oy Säästökeskus	66
Suomen Yrittäjäopisto Oy	67
Kauhavan Kaukolämpö Oy	69
2.2 Käyttötalouden toteutuminen	72
Keskusvaalilautakunta.....	72
Tarkastuslautakunta.....	74
Kaupunginvaltuusto	76
Kaupunginhallitus.....	77
Kasvatus- ja opetuslautakunta.....	85
Elämänlaatulautakunta	91
Tekninen lautakunta.....	100
Ympäristölautakunta.....	106
2.3 Tuloslaskelmaosan toteutuminen.....	115
2.4 Investointien toteutuminen	119
2.5 Yhteenveto talousarvion toteutumisesta.....	122
2.6 Rahoitusosan toteutuminen	125
3 Tilinpäätöslaskelmat	126
3.1 Tuloslaskelma	126
3.2 Rahoituslaskelma.....	127
3.3 Tase	129
3.4 Konsernitilinpäätös.....	131
3.4.1 Konsernituloslaskelma	131
3.4.2 Konsernirahoituslaskelma.....	132
3.4.3 Konsernitase	133
4 Liitetiedot	135
4.1 Tilinpäätöksen laatimista ja esittämistapaa koskevat liitetiedot	135
4.1.1 Kaupungin tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot	135
4.1.2 Kaupungin tilinpäätöksen esittämistapaa koskevat liitetiedot	136
4.1.3 Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot	136
4.2 Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot.....	138
4.3 Tasetta koskevat liitetiedot	142
4.3.1 Taseen vastaavia koskevat liitetiedot	142
4.3.2 Taseen vastattavia koskevat liitetiedot	146
4.4 Vakuuksia, vastuusitoumuksia ja taseen ulkopuolisia järjestelyjä koskevat liitetiedot	149
4.5 Henkilöstöä koskevat liitetiedot	151
5 Muut eriytetyt laskelmat	153

6 Allekirjoitukset ja merkinnät	154
6.1 Tilinpäätöksen allekirjoitus	154
6.2 Tilinpäätösmerkintä	155
7 Luettelot ja selvitykset	156
7.1 Luettelo kirjanpitokirjoista ja tositteiden lajeista.....	156
7.2 Selvitys kirjanpidon säilytyksestä.....	157

1. TOIMINTAKERTOMUS

1.1 Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

1.1.1 Kaupunginjohtajan katsaus vuoteen 2024

Vuosi 2024 toteutui talousarviota ja muita suunnitelmia paremmin. Vuoden 2023 alusta toteutettu hyvinvointialueuudistus on parantanut kuntatalouden ennakoitavuutta, mutta vastavuoroisesti heikentänyt kaupunkilaisille tarjottavia palveluita eri kaupunginosissa. Tästä yhtenä esimerkkinä on Leporannan palvelukodin sulkeminen. Valitettavasti muutos ei tule jäämään tähän tulevinakaan vuosina.

Alahärmän uusi koulukeskus otettiin käyttöön tammikuun alussa 2024, ja oppilaat saivat aloittaa kevätlukukauden upouusissa tiloissa. Koulukeskuksen varustamista ja piha-alueiden rakentamista on jatkettu vielä käyttöönoton jälkeen. Kasvatus- ja opetuslautakunta muutti Alahärmän Kirkonkylän koulun nimen 1.4.2024 alkaen Alahärmän yhtenäiskouluksi. Nimen muutoksella ei ole taloudellisia eikä toiminnallisia muutoksia lukuun ottamatta koulun johtamisjärjestelmää, yhtenäiskoulussa toimii yksi rehtori. Muutoksen jälkeen Kauhavalla toimii neljä yhtenäiskoulua, kaksi alakoulua ja kaksi lukiota.

Kortesjärven koulukeskuksen yhteyteen rakennettu kuntosali otettiin käyttöön kesäkuun alussa. Tämän jälkeen Kauhavalla toimii jokaisessa kaupunginosassa kaupungin ylläpitämä, maksuton kuntosali.

Ensimmäisellä vuosipuoliskolla toimitettiin tasavallan presidentin vaali ja europarlamenttivaalit. Kolme ennakkoäänestystä ja vaalit oheistehtävineen työllistivät hallinnon henkilöstöä merkittävästi. Vaalien läpiviemiseen tarvittiin myös lisähenkilöstöä. Nuorisovaltuuston toimintasääntö uudistettiin, ja kaupunginhallitus hyväksyi muutokset maaliskuussa. Uuden toimintasäännön mukaiset nuorisovaltuustovaalit järjestettiin toukokuulla. Kuluvan vuoden vaaleissa päästiin seitsemän vuoden tauon jälkeen sopuvaalin sijasta äänestämään, kun kahdeksaa paikkaa tavoitteli 21 ehdokasta. Äänestämässä kävi yli 500 nuorta.

Työpajatoiminta siirtyi Kuntayhtymä Kaksineuvoiselta kaupungille 1.11.2022. Työpajatoimintaan on sisällynyt myös kuntouttavaa työtoimintaa, joka kuuluu hyvinvointialueen järjestettäväksi. Kevään aikana käytyjen neuvottelujen jälkeen kuntouttava työtoiminta siirrettiin Kauhavan Junkin osalta 1.7.2024 ja Evijärven Kieppiksen osalta 1.4.2024 alkaen hyvinvointialueen tehtäväksi, ja pienen väännön jälkeen hyvinvointialueen kanssa saatiin kustannuksetkin katettua. Liikkeenluovutus koski yhtä työntekijää. Kuntayhtymältä periytyi kaupungille myös kotipaikkaa koskeva hallintoriita-asia, joka sekkin ratkesi kaupungin vaatimalla tavalla, parantaen tilikauden tulosta n. 800 000 eurolla.

TE-palveluiden siirtoa Kuntayhtymä Kypille valmisteltiin ahkerasti kertomusvuoden aikana. Muutosta valmistelevan projektin ja valmistelujohtajan lisäksi myös yhtymähallitus ja kaupungin kehitysjohtaja ovat osallistuneet valmisteluun merkittävällä panoksella.

Kaupunginhallitus uudisti tammikuussa avoimien virkojen ja toimien täyttölupamenettelyä. Luvan vakanssien täyttämiseen vakituisesti myöntää nyt kaupunginjohtaja, kun ratkaisuvälillä aikaisemmin oli kaupunginhallituksella. Uutena henkilöstöetuna otettiin käyttöön polkupyöräetu. Kaupungin yhteistyökumppanina toimii E-PassiBike. Työntekijä voi hankkia haluamansa polkupyörän ja maksaa sitä sata euroa kuukaudessa. Polkupyörän lunastamiseen käytetty euromäärä on työntekijälle verotonta tuloa.

Kauhava päätti osallistua muiden eteläpohjalaisten kuntien kanssa Seinäjoen ammattikorkeakoulun aloituspaikkojen lisäämisen rahoittamiseen. Kauhavan rahoitusosuus on 39.600 euroa.

Kaupungin julkisen tietoverkon sivut uusitaan siten, että uudet kauhava.fi-, visitkauhava.fi- ja invest-kauhava.fi -sivustot otetaan käyttöön kesällä 2025. Kaupunginhallitus valitsi sivustotoimittajaksi Poutapilvi Web-desing Oy:n, joka on myös nykyisten sivujen toimittaja.

Kesäkuussa Kauhavalla juostiin Lakia Jukola 2024 -suunnistustapahtuma, joka keräsi Jukolan viestissä yhteensä 17.223 suunnistajaa. Kaupunki teki osallistumispäätöksen tapahtuman tukemiseen jo 2017. Kauhavalla järjestetään suur tapahtumia myös tulevinä vuosina: vuoden aikana varmistui, että kuninkuusravit ajetaan Härmän raviradalla kesällä 2028.

Ylihärmän yläkoulun työmaa alkoi loppukesästä 2023, ja Ylihärmässä koululaiset vuorostaan pääsivät uusiin tiloihin tammikuussa 2025, remontin siirtyessä uuteen vaiheeseen. Samoin pitkään odotettu muutto uuteen kaupungintaloon otti askeleita lähemmäksi vuoden 2024 aikana, kun entisen Kauhavan Tietotalo Oy:n muutos uudeksi kaupungintaloksi alkoi syksyllä 2024.

Kaupungin menestys elinkeinorintamalla jatkui tilinpäätösvouden aikana. Suomen Yrittäjien joka toinen vuosi julkaisemassa Yrittäjien Kuntabarometrissä Kauhava oli keskikokoisten kuntien sarjassa 4, kun kaupungin sijoitus vuonna 2020 oli 30., vuonna 2022 sijoitus oli 19. Nousu on ollut kova. Myös MDI:n tekemä EVP-indeksi (elin-, veto- ja pitovoima) kasvu oli Kauhavalla kokoluokkansa suurin.

Elämystuotanto Kauhavalla jatkui syksyllä, kun kaupungin alueella kuvattiin Häjyt2-elokuvaa, joka sai ensi-iltansa helmikuussa 2025.

Joulukuussa Eduskunnan valtiovarainvaliokunta jakoi valtion talousarvioehdotuksen täydennyksenä, eli ns. joululahjarahoina Kauhavalle 445 000 euroa VT19 eritasoliittymän ja alikulun suunnitteluun. Näillä molemmilla on tärkeä merkitys elinkeinoelämän kehittymisen kannalta.

Kauhavalla on edessään myös strategisia riskejä, joita on kuvattu toisaalla tässä kertomuksessa. Osaan niihin kaupunki voi vaikuttaa, osaan ei. Osa niistä voi toteutua tai jäädä toteutumatta. Tärkeitä on, että riskit on tunnistettu, jotta niihin voidaan varautua. Kesäkuussa aloittava valtuusto pääsee strategianpäivitystyössä ottamaan kantaa, millä keinoin niihin vastataan. ”Kummallisiksi mennyt maailma”, totesi näyttelijä Kalevi Haapoja isoisä Karhun roolissa ensimmäisessä Häjyt-elokuvassa. Maailman muuttumisen nopeus ja suunta ovat viimeisten kuukausien ja vuosien aikana menneet entistä kummallisemmaksi. Kauhava valikoitui mukaan Tampereen yliopiston Pienten kaupunkien kasvulliset kasvu-urat hankkeeseen. Tulosten mukaan Kauhavalla on tutkimusverrokkeja paremmat mahdollisuudet vastata tulevaisuuden haasteisiin. Mikä sitten on menestyksen salaisuus? – ”Sanotaan, että menestyksen salaisuus on se, että osaa olla oikeassa paikassa oikeaan aikaan.

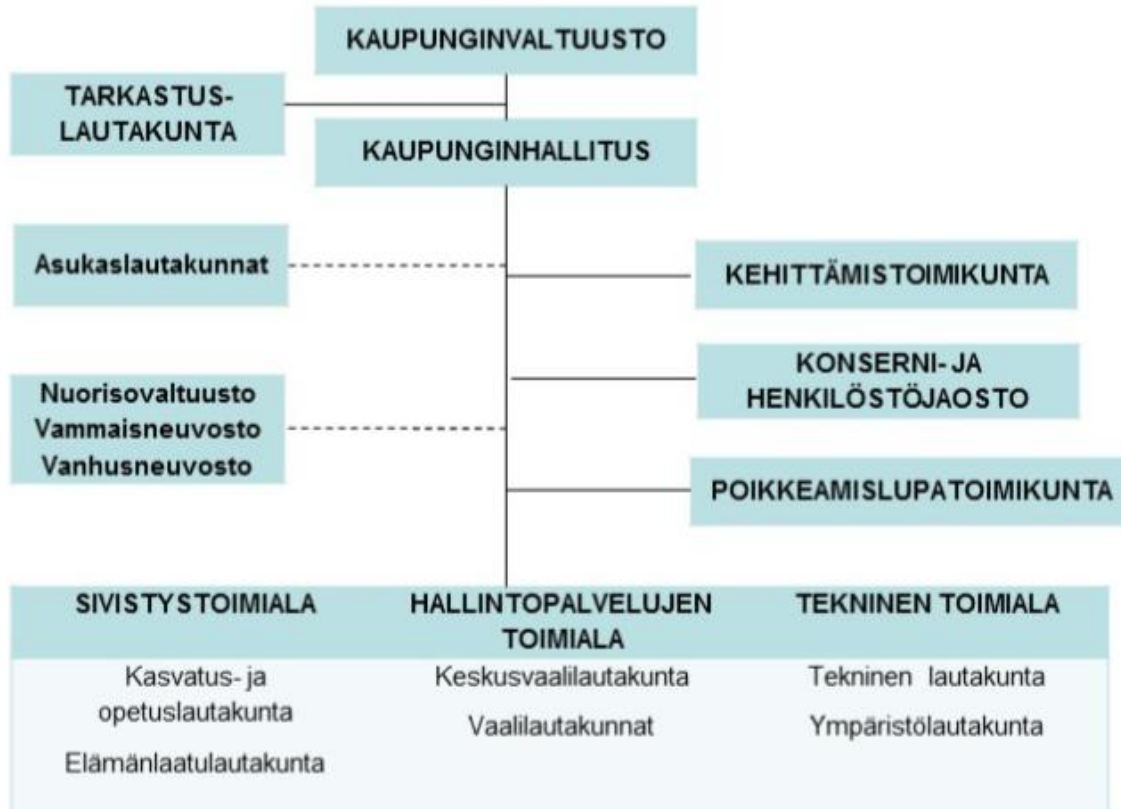
On mahdotonta tietää, milloin on oikea aika. Luultavasti pitäisi vain etsiä oikea paikka ja odotella sen lähitöllä”, toteaa sarjakuvasankari Lassi.

Kauhavalla 31.3.2025

Vesa Rantala
kaupunginjohtaja

1.1.2 Kaupungin hallinto

Valtuusto

Kesäkuussa 2021 toimitetuissa kuntavaaleissa Kauhavan valtuustoon valittiin 43 valtuutettua. Valtuuston toimikausi alkoi 1.8.2021.

Puolue	Äänimäärä		Paikat
Suomen Keskusta	3 051	40,8 %	18
Kansallinen Kokoomus	1 782	23,8 %	10
Perussuomalaiset	1 329	17,8 %	8
Suomen Sosialidemokraattinen Puolue	650	8,7 %	4
Suomen Kristillisdemokraatit	644	8,6 %	3
Liike Nyt	13	0,2 %	0
Valitsijayhdistys	9	0,1 %	0

Valtuuston jäsenet

Puheenjohtaja	Sankelo Janne	kokoomus
Varapuheenjohtajat	Annala Annukka	keskusta
	Puronvarsi Esa	PS
	Peltonen Matias	SDP
Jäsenet	Ekola Mika	keskusta
	Haanpää Ilkka	PS
	Hakala Heikki A.	keskusta
	Hakala Teemu	keskusta
	Heikkilä Ville-Pentti	kokoomus
	Hietamäki Petri	kokoomus
	Janhunen Kari	kokoomus
	Järvinen Niina	keskusta
	Kamppinen Aapo	PS
	Kankaansyrjä Mika	keskusta
	Kari Jorma	keskusta
	Kivikangas Emma	SDP
	Kunnari Marita	keskusta
	Kurvinen Antti	keskusta
	Lammi Sirpa	KD
	Liinamaa Tapio	keskusta
	Lillbacka Veli-Matti	kokoomus
	Malmi Hanna-Liisa	KD
	Malmi Seppo	keskusta
	Mattila Marita	keskusta
	Mattila Risto	PS
	Mäki-Fränti Tuula	keskusta
	Mäkipelkola Mikko	keskusta
	Niemistö Jaakko	keskusta
	Ojanperä Harri	keskusta
	Peltola Asko	SDP
	Peltoluhta Sami	keskusta
	Pirhonen Joni	PS
	Piri Mika	kokoomus
	Poltto Jyri	Vapauden liitto
	Pukkila Mathias	SDP
	Rantala Taina	PS
	Ruotsala Lasse	KD
	Saarimaa Susanna	kokoomus
	Sandvik Jan-Erik	PS
	Takala Vesa	kokoomus
	Uusimäki Toni	kokoomus
	Virrankoski Ville	keskusta
	Välikangas Jari	kokoomus

Kaupunginhallitus

Kaupunginhallitukseen kuuluu 12 jäsentä.

Kaupunginhallituksen poliittinen jakauma 1.6.2023 alkaen

Keskusta	5 jäsentä
Kokoomus	3 jäsentä
PS	2 jäsentä
SDP	1 jäsen
KD	1 jäsen

Kaupunginhallituksen jäsenet

Puheenjohtaja	Hakala Teemu	keskusta
Varapuheenjohtajat	Välakangas Jari	kokoomus
	Mattila Risto	PS
Jäsenet	Hietämäki Petri	kokoomus
	Kamppinen Aapo	PS
	Kari Jorma	keskusta
	Kivikangas Emma	SDP
	Lammi Sirpa	KD
	Mäki-Fränti Tuula	keskusta
	Ojanperä Harri	keskusta
	Roumio Tiina	keskusta
	Saarimaa Susanna	kokoomus

Lautakunnat

Tarkastuslautakunta

Takala Vesa, pj.
Ekola Mika, vpj
Autio Tuomo
Hauta Tiina
Loukasmäki Leena
Puhtimäki Anna-Maija
Sandvik Jan-Erik
Ylinen Virva

Kasvatus- ja opetuslautakunta

Virrankoski Ville, pj
Sironen Anna-Maria, vpj
Asuinmaa Antti 11.11.2024 saakka
Autio Janne, 11.11.2024 alkaen
Haapala Tuula
Jaskari Mikko
Joensuu Seppo
Järvinen Niina
Kunnari Marita
Pirhonen Joni
Pukkila Mathias
Rantala Taina
Ruotsala Lasse

Tekninen lautakunta

Hakala Heikki, pj
Piri Mika, vpj
Ekola Mika
Haanpää Ilkka
Isotalo Eija
Liinamaa Piia
Lillbacka Veli-Matti
Mäki-Haapoja Mira
Peltoluhta Sami
Poltto Jyri
Sui-Tuomaala Hannele
Syrjälä Piritta

Elämänlaatulautakunta

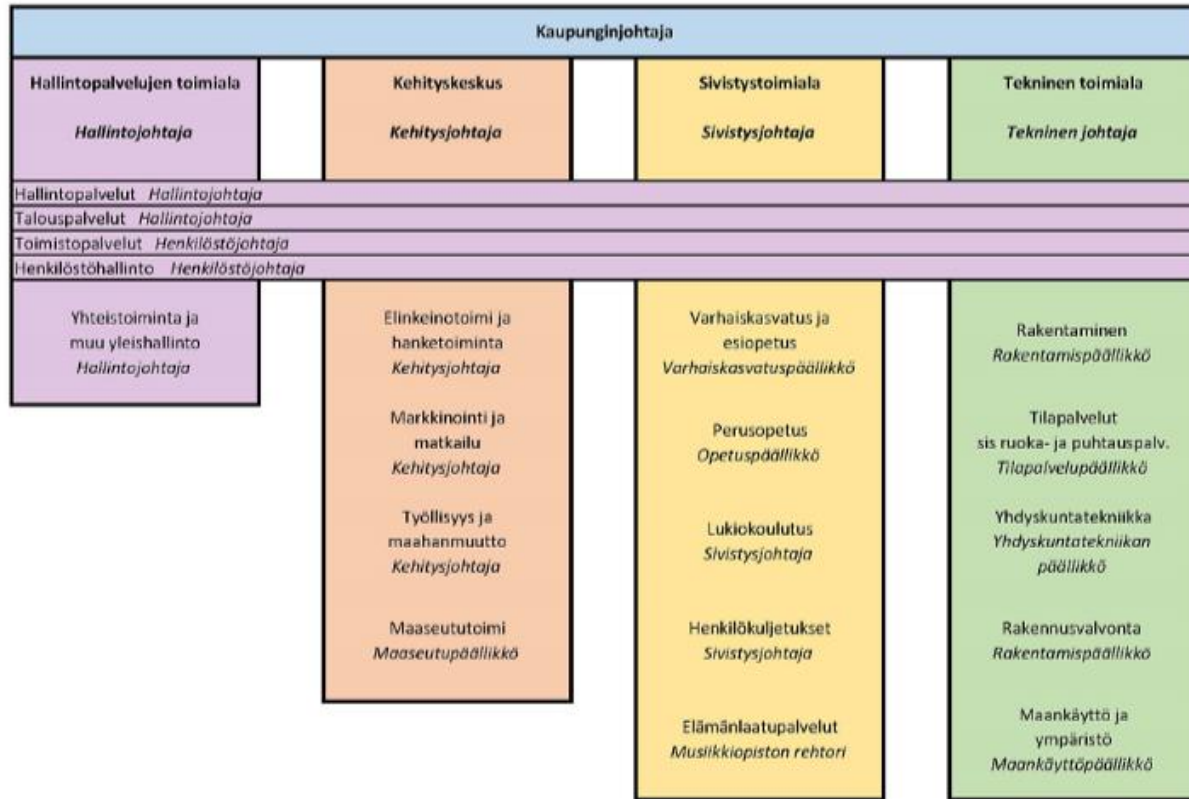
Heikkilä Ville-Pentti, pj
Ylinen Anu, vpj
Ala-Rantala Tiina
Haapsaari Mika
Uusimäki Toni
Mäki-Haapoja Mira
Niva Emmi
Palomäki Joonas
Puronvarsi Martti
Rinne Tuomo
Salonpää Hannu
Teneva Petya

Ympäristölautakunta

Aro Kaija, pj
Peltola Asko, vpj
Aula Vuokko
Haukkala Heikki
Huhtala Ville
Korpi Lea
Korpitie Mira
Lammi Sinikka
Lahti Jari
Lindholm Raimo
Mäkipelkola Mikko
Ylitalo Seppo

Virasto-organisaatio

Johtoryhmä

Rantala Vesa, kaupunginjohtaja
Salo Liisa, hallintojohtaja
Heikkilä Jonna, sivistysjohtaja
Hakola Antti, tekninen johtaja 1.1. - 20.2.2024 (virkavapaalla)
Annala Maria, vs. tekninen johtaja 20.2.2024 - 31.12.2024
Kuoppala Juha-Martti, kehitysjohtaja
Niemistö Päivi, henkilöstöjohtaja
Lahnalampi Janne, maaseutupäällikkö

Valtuustoon nähden tilivelvolliset viranhaltijat

Vaalit	henkilöstöjohtaja
Tarkastuslautakunta	hallintojohtaja
Kaupunginvaltuusto	hallintojohtaja
Kaupunginhallitus	kaupunginjohtaja
Kasvatus- ja opetuslautakunta	sivistysjohtaja
Elämänlaatulautakunta	sivistysjohtaja
Tekninen lautakunta	tekninen johtaja, vs. tekninen johtaja
Ympäristölautakunta	tekninen johtaja, vs. tekninen johtaja
Rahoitus	hallintojohtaja

1.1.3 Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys

Suomessa bruttokansantuotteen volyymi supistui 0,1 prosenttia vuonna 2024.

Työllisten määrä väheni 1,2 prosenttia vuodesta 2023. Tehtyjen työtuntien määrä väheni 0,3 prosenttia edellisestä vuodesta. Työttömyysaste oli 8,4 prosenttia (7,2 prosenttia vuonna 2023).¹

Ennakkotietojen mukaan kuntatalouden tila heikkeni vuonna 2024, mutta oli kuitenkin odotettua parempi. Kertaerät, kuten vesilaitosten yhtiöittämiset ja energiaosuuksien myynnit paransivat tulosta merkittävästi. Manner-Suomen kuntien yhteenlasketun tuloksen arvioidaan olevan noin 1,1 miljardia euroa ylijäämäinen, mistä lähes 0,8 miljardia muodostuu Helsingin, Espoon, Tampereen ja Mikkelin kaupunkien tuloksesta. Muiden kuntien (289 kpl) osuus tuloksesta on vähän yli 0,3 miljardia euroa. Vuonna 2023 kuntien ja kuntayhtymien ylijäämätaso oli peräti 1,8 miljardia euroa. Vuoden 2023 parempaa tulosta selittävät sote-uudistuksen poikkeuserät, kun verohännät.

Vuosikate pieneni koko maan tasolla edellisestä vuodesta 1,0 miljardilla eurolla ollen 3,2 miljardia euroa. Vuosikate kattoi poistot 129 prosenttisesti.

Kuntasektorin toimintakulut kasvoivat 1,6 prosenttia (0,3 mrd.€) vuodesta 2023. Toimintatuotot kasvoivat 1,2 prosenttia (0,1 mrd.€).

Verotulot pienenevät 3,4 prosenttia (-0,5 mrd.€) vuodesta 2023. Kunnallisverotuotot laskivat 3,3 prosenttia ja yhteisöverotuotot 14,0 prosenttia. Kiinteistöveron tuotto kasvoi 6,7 prosenttia.

Valtionosuuksia kunnat saivat 6,6 prosenttia (-0,2 mrd.€) vähemmän kuin vuonna 2023.

Kuntien ja kuntayhtymien yhteenlasketut Investoinnit pienenevät 0,03 miljardilla eurolla vuodesta 2023. Vuoden 2024 investointimenot olivat lähes 4,8 miljardia euroa.

Kuntien lainakanta oli tilinpäätösarvioiden mukaan vuoden 2024 lopussa 20,6 miljardia euroa. Lainakanta kasvoi 0,7 miljardilla eurolla vuodesta 2023.²

Vuoden 2024 lopussa Etelä-Pohjanmaan työttömyysaste oli 8,9 prosenttia. Maakunnan työttömyysaste oli Manner-Suomen toiseksi alhaisin. Koko maassa työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta joulukuussa 2024 oli 12,0 prosenttia. Kauhavan työttömyysaste oli 7,8 prosenttia, mikä oli Etelä-Pohjanmaan kuntien joukossa 7. paras.³

Lähteet:

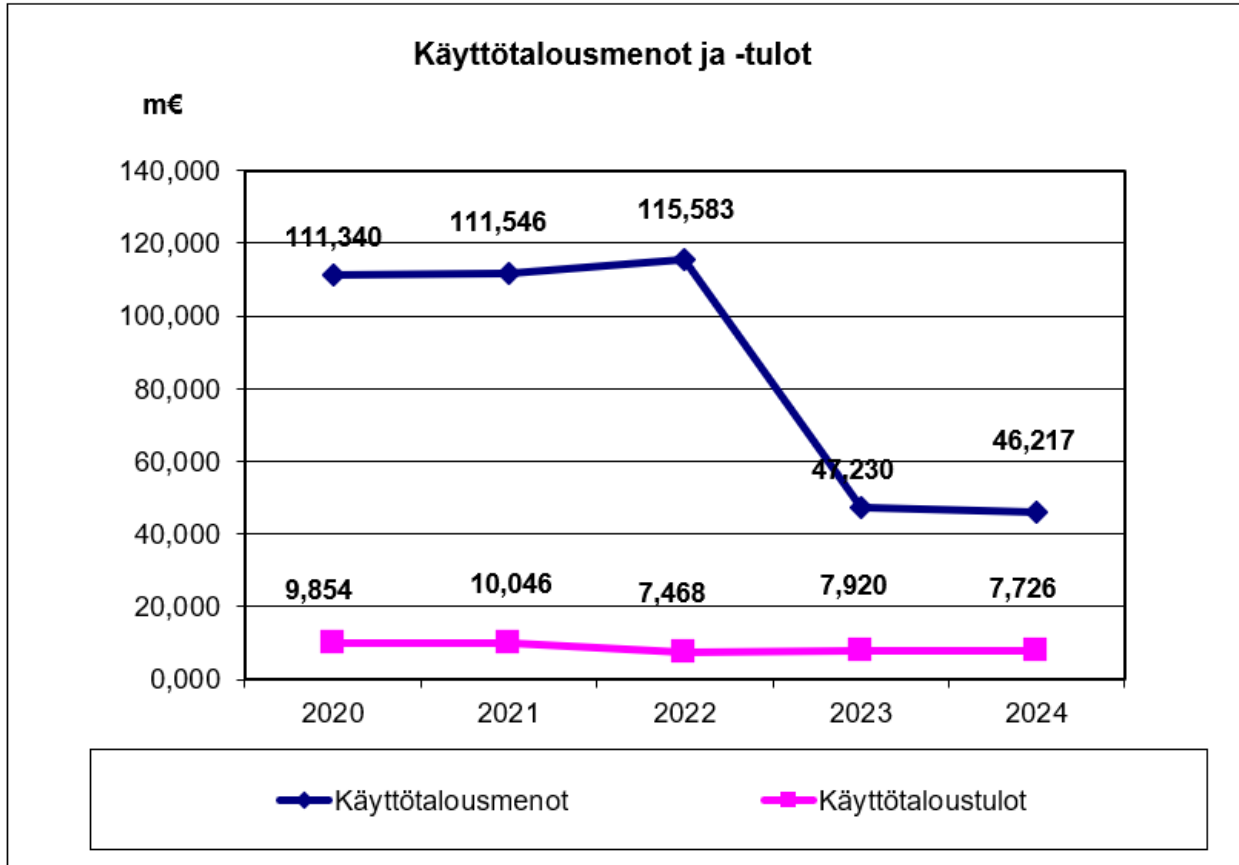
1 Tilastokeskus.

2 Suomen Kuntaliitto: Kuntien ja kuntayhtymien tilinpäätösarviot 2024.

3 Etelä-Pohjanmaan Ely-keskus: Etelä-Pohjanmaan työllisyyskatsaus 12/2024.

1.1.4 Olennaiset muutokset ja tapahtumat kaupungin toiminnassa ja talouksessa

Elinkeinoelämä kehittyi positiivisesti. Kaupungin tytäryhtiö Kauhavan Yrityskiinteistöt Oy rakennutti Markki Oy:lle uuden teollisuushallin Korttesjärven Ollinkankaan teollisuusalueelle. Tilat valmistuivat vuonna 2024.

Hyvinvointialueuudistuksen yhteydessä vuonna 2023 kaikkien kuntien tuloveroprosenttia leikattiin 12,64 prosenttiyksikköä. Kauhavan veroprosentiksi tuli tuolloin 9,11. Vuodelle 2024 veroprosentti tuli päättää 0,10 prosenttiyksikön tarkkuudella, ja Kauhavalla tuloveroprosentiksi määrättiin 9,10. Vuosina 2014–2022 Kauhavan tuloveroprosentti oli 21,75. Kaupungille tilitettiin vuonna 2024 kunnallista tuloveroa 26,4 miljoonaa euroa. Vuonna 2023 tuloveroa kertyi 25,7 miljoonaa euroa. Tuloveroa saatiin 0,7 miljoonaa euroa (+2,8 %) enemmän kuin vuonna 2023.

Kiinteistöveroprosentit olivat samat kuin edellisenä vuonna lukuun ottamatta uutena tullutta, yleisestä kiinteistöveroprosentista eriytettyä maapohjan veroprosenttia.

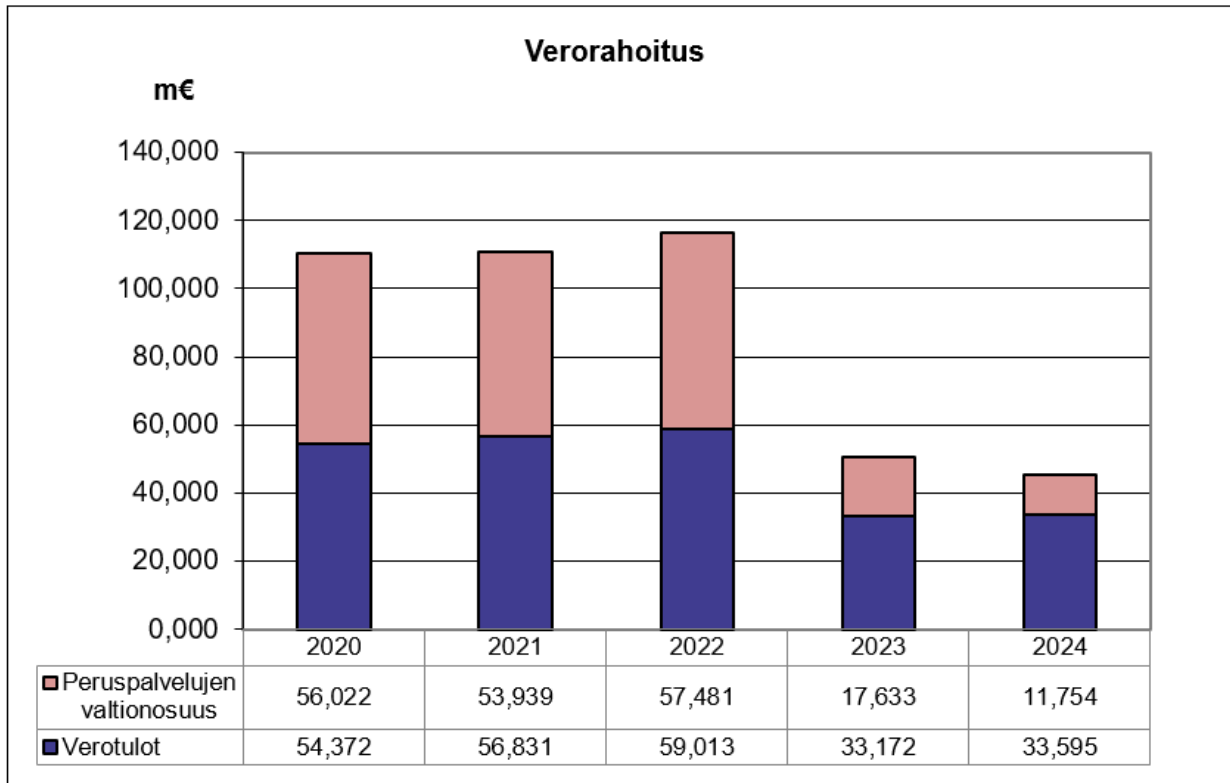
Yleinen kiinteistöveroprosentti oli 0,95, maapohjan 1,30, vakituisen asuinrakennuksen 0,55, muun asuinrakennuksen 1,10, voimalaitosten 3,00 ja rakentamattomien rakennuspaikkojen 2,00 prosenttia. Yleishyödyllisten yhteisöjen kiinteistöistä ei peritty kiinteistövero. Kauhavan kaupungille tilitettiin vuonna 2023 kiinteistövero 4,3 miljoonaa euroa, mikä on noin 0,3 miljoonaa euroa (+8,4 %) enemmän kuin vuonna 2023.

Kaupunki sai vuonna 2024 yhteisöveroa 2,8 miljoonaa euroa, kun vuonna 2023 yhteisöveroa saatiin 3,5 miljoonaa euroa. Yhteisöveron tuotto oli 0,6 miljoonaa euroa (-18,4 %) pienempi kuin vuonna 2023.

Kokonaisuutena kaupungin verotulot olivat 33,6 miljoonaa euroa. Määrä on 0,4 miljoonaa euroa korkeampi kuin vuonna 2023, eli verotulot kasvoivat 1,3 prosenttia edellisestä vuodesta.

Kaupunki sai valtionosuuksia 15,1 miljoonaa euroa. Vuonna 2023 valtionosuuksia kertyi 17,2 miljoonaa euroa. Vuoteen 2023 verrattuna valtionosuuksia saatiin 2,1 miljoonaa euroa (12,1 %) vähemmän.

Käyttötaloustulojen yhteismäärä 7,7 miljoonaa euroa ylitti talousarvion 1,5 miljoonalla eurolla. Elämänlaulutakuntaa lukuun ottamatta toimielinten tuloarviot toteutuivat budjetoitua korkeampina. Elämänlaulutakunnan tuloarvion alitus oli niukka, vain vajaan tuhat euroa. Vuoteen 2023 verrattuna käyttötaloustuottoja saatiin noin 0,2 miljoonaa euroa vähemmän.

Käyttötalousmenoja kertyi kaikkiaan 46,2 miljoonaa euroa, 0,3 miljoonaa euroa budjetoitua vähemmän. Vuonna 2023 käyttötalousmenot olivat 47,2 miljoonaa euroa, eli miljoona euroa korkeammat. Menojen pienentyminen selittyy rakennusten vuokratulujen vähenemisestä, kun mm. Alahärmän alakoulu- ja ruokalamoduulirakennusten vuokrasopimukset päättyivät.

Ympäristölautakunnan määräraha ylittyi 0,05 miljoonalla eurolla. Ylitys selittyy Saarijärven kunnostushankkeen budjetoitua suuremmista kustannuksista. Vastaavasti myös hankkeen tulopuoli toteutui budjetoitua korkeampana. Ympäristölautakunnan määrärahan tarkistamista ei käsitelty valtuustossa tilivuoden aikana, mutta ylitys selvityksineen on annettu valtuustolle tiedoksi 24.3.2025 ennen tilinpäätöksen valmistumista. Tarkastuslautakunnan määräraha ylittyi noin 2.700 eurolla sekä kasvatusta ja opetuslautakunnan noin 1.300 eurolla. Ylityksen olivat niin pieniä, että niistä ei raportoitu valtuustolle. Raportointiraja oli 10.000 euroa. Muiden toimielinten osalta käyttötalousmenot toteutuivat budjetoitua alhaisimpina.

Korkotuottoja saatiin hieman yli 0,2 miljoonaa euroa, selvästi budjetoitua enemmän. Ylitys selittyy kohonneella korkotasolla ja kaupungin hyvällä kassatilanteella. Ylimääräisiä kassavaroja sijoitettiin korolliselle talletustilille. Myös muita rahoitustuottoja kertyi budjetoitua enemmän, lähes 0,7 miljoonaa euroa. Korkokuluja kertyi reilu 1,6 miljoonaa euroa. Vuoden 2024 aikana oli kahden lainan kiinteän korkojakson tarkistus, ja uusi korko on nyt selvästi entistä korkeampi.

Suunnitelman mukaisia poistoja kirjattiin 5,7 miljoonaa euroa, mikä on lähes budjetoidun mukainen. Tilinpäätöksessä tehtiin lähes 0,3 miljoonan euron kertapoistot. Nämä kohdistuivat Hakolan päiväkoti- ja Kortesjärven kirjastorakennuksiin. Tilinpäätöksen yhteydessä tytäryhtiöosakkeiden tasearvoja tarkasteltiin tytäryhtiöiden substanssi- ja tuottoarvioihin. Tarkastelun seurauksena Kauhavan Jäähalli Oy:n osakkeisiin tehtiin noin 250.000 euron arvonalennus. Härmän Ravikatsomo Oy:n osakkeiden tasearvo kirjattiin alas, kuten myös sellaisten muiden osakkeiden, joiden omistuksesta kaupungin hallusta ei löytynyt asiakirjoja. Kaikkiaan arvonalentumisia kirjattiin vajaa 0,3 miljoonaa euroa. Kokonaisuutena poistoja ja arvonalentumisia kertyi lähes 6,3 miljoonaa euroa.

Tilinpäätössiirtoja kertyi yhteensä hieman yli 0,1 miljoonaa euroa.

Satunnaisesti tuotoksi kirjattiin vajaa 0,9 miljoonaa euroa. Tuotto perustui Kuntayhtymä Kaksineuvoisen aikaiseen hallintoriita-asiaan asiakkaan kotikunnasta. Vaasan hallinto-oikeus tuomitsi toisen kunnan maksamaan ao. henkilön kotikuntalaskutuksen määrän Kauhavan kaupungille, jolta Kaksineuvoinen oli aikanaan perinyt summan kauttakululaskutuksena. Em. summalle laskutettiin lisäksi viivästyskorkoa 50.000 euroa.

Kauhavan kaupungin vuoden 2024 tilinpäätös muodostui lähes 4,3 miljoonaa euroa ylijäämäiseksi. Talousarvioon nähden tulos on yli 5,0 miljoonaa euroa parempi. Kun tilinpäätöksessä huomioidaan ns. kertaluonteiset erät, eli kertaluonteiset poistot ja arvonalentumiset, myyntivoitot ja -tappiot, satunnaiset erät korkoineen ja pakollisen varauksen muodostaminen, on tulos noin 3,9 miljoonaa euroa ylimääräinen. Näin ollen kaupunki saavutti talouden tasapainolle asetetun tavoitteen. Taseeseen kertynyt ylijäämä kasvaa tuloksen myötä 18,0 miljoonaan euroon.

Investoinnit

Vuonna 2024 kaupunki investoi yhteensä 12,3 miljoonalla eurolla. Investointituloja ja rahoitusosuuksien investointeihin kertyi 0,6 miljoonaa euroa. Kertomusvuonna investointien määrä oli poistoihin ja tulorahoitukseen suhteutettuna liian korkealla tasolla.

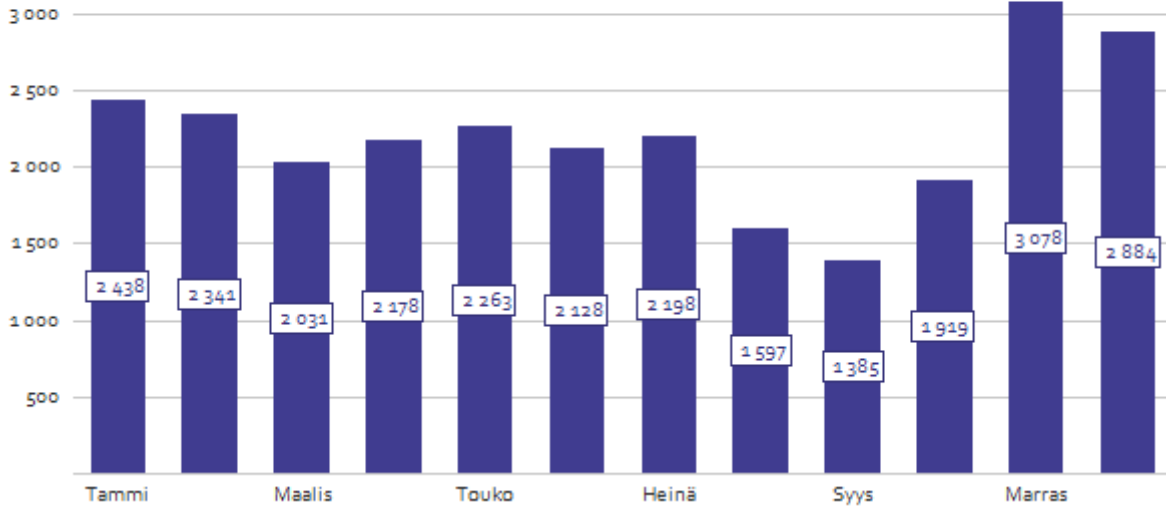
Euromääräisesti vuoden 2024 suurimmat yksittäiset investoinnit olivat Ylihärmän koulukeskuksen yläkouluosa (5,4 m€) ja keskuskeittiö (1,7 m€). Maa- ja vesirakenteisiin investointiin yhteensä 1,5 miljoonaa euroa.

Kertomusvuonna investointien ja kertaluonteisen lainan uudelleenrahoittamiseen otettiin 15,0 miljoonaa uutta pitkäaikaista lainaa. Lainoja lyhennettiin ja maksettiin pois 8,6 miljoonalla eurolla. Lainakanta kasvoi reilulla 6,4 miljoonalla eurolla.

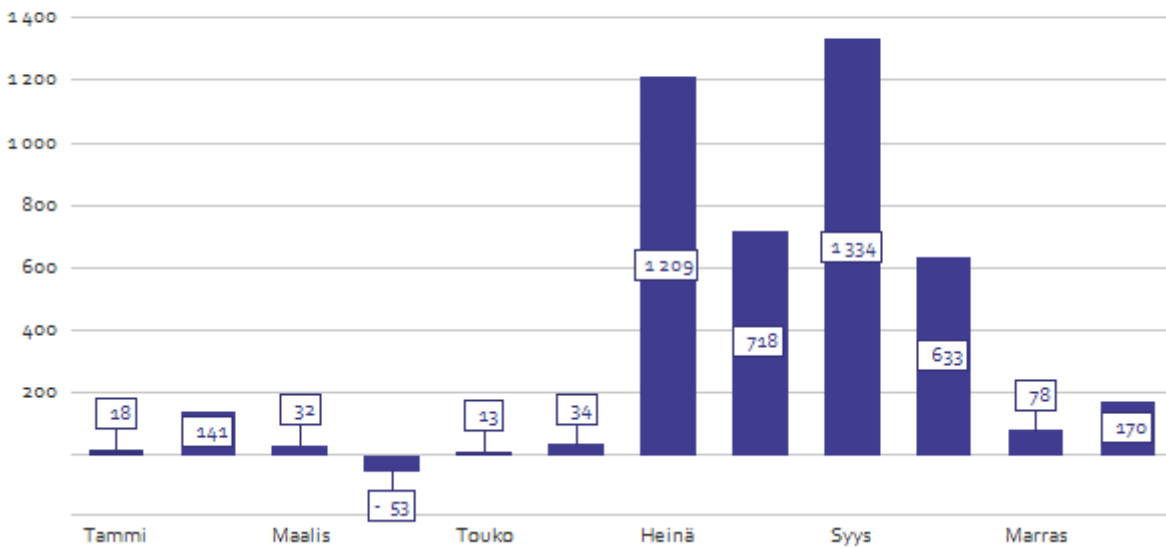
Kunnan tulovero (1000 €)

SISÄINEN-ULKKOINEN: Ulkoinen

Kiinteistövero (1000 €)

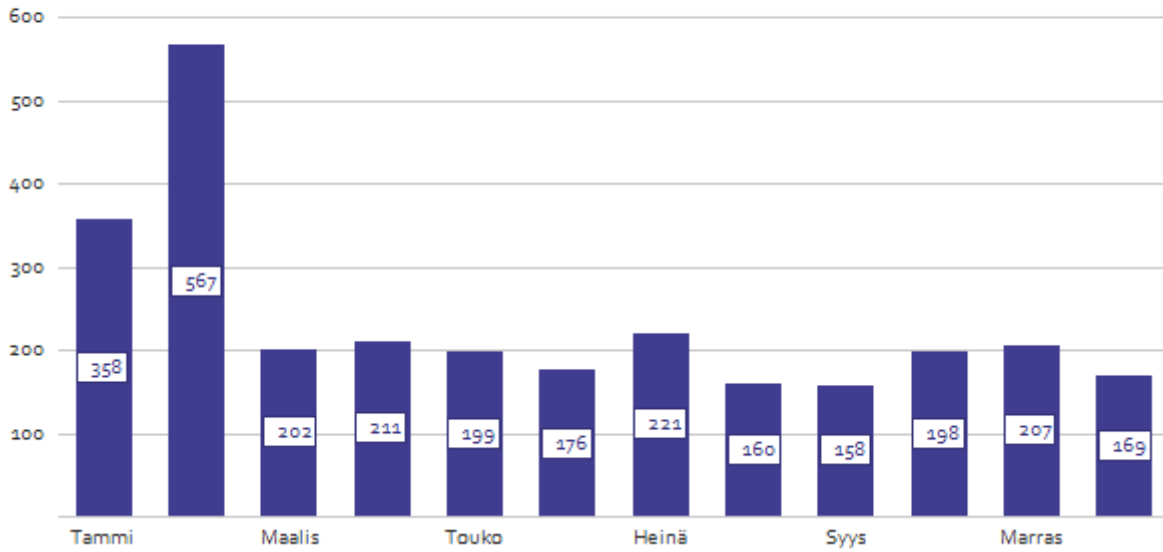
SISÄINEN-ULKKOINEN: Ulkoinen

Osuus yhteisöveron tuotoista (1000 €)

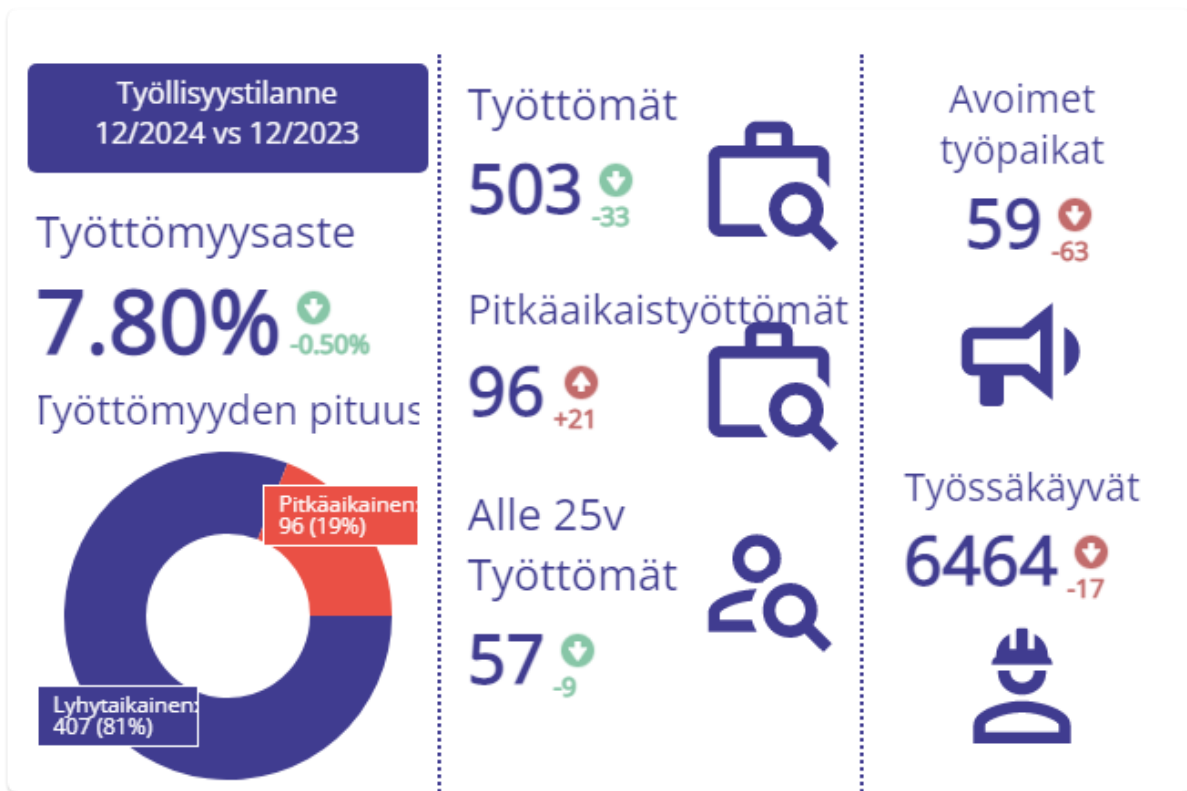
SSÄINEN-ULKOKINEN: Ulkoinen

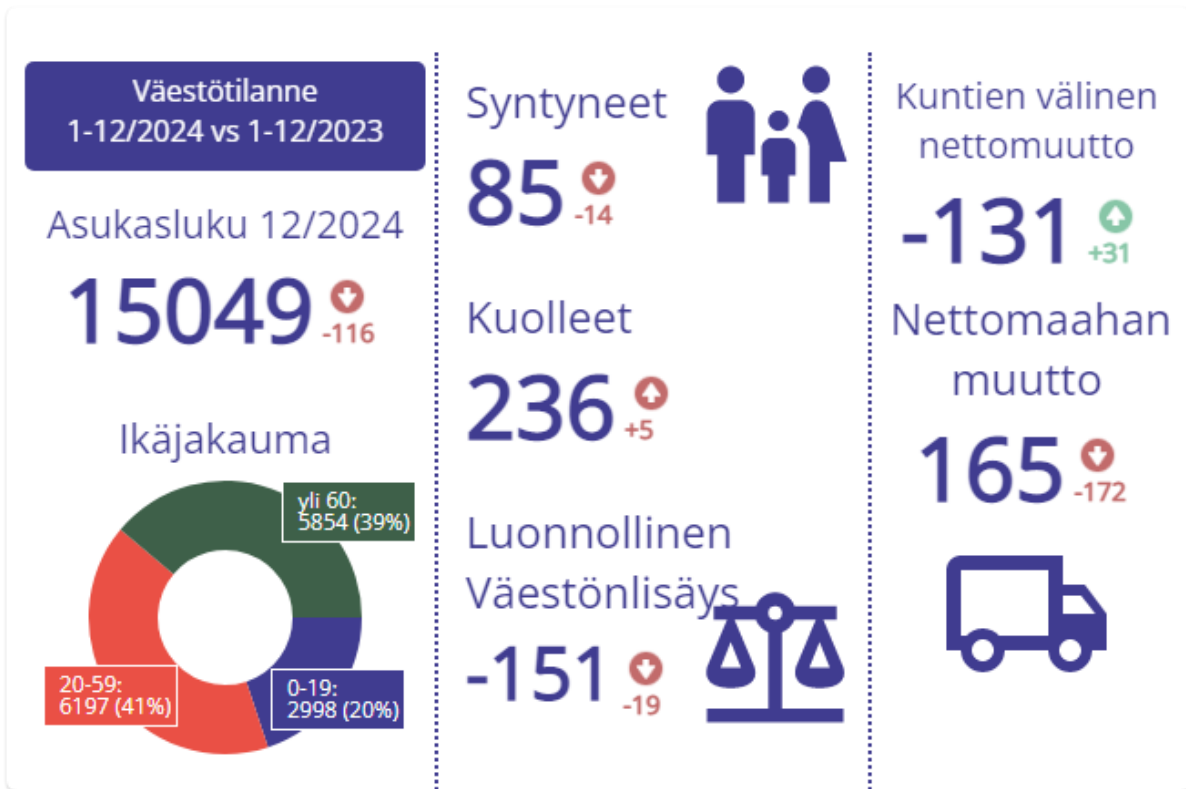
Kauhavan työllisyystilanne on hieman parantunut vuoden 2023 loppuun verrattuna. Joulukuun lopussa työtömyysaste oli 7,8 prosenttia, kun se joulukuussa 2023 oli 8,3 prosenttia.

Kaupungin suurimpien työnantajien henkilöstövahvuudet

	2024	2023	2022	2021	2020
Kauhavan kaupunki (vakinaiset)	438	454	466	520	524
MSK Group konserni	487	524	527	478	474
Skaala Ikkunat ja Ovet Oy	318	310	338	315	308
Lillbacka konserni	196	174	197	146	140
Härmän Kuntoutus Oy	143	136	137	134	133
Unico Finland Oy	83	93	89	90	115
Härmän Liikenne Oy	130	110	108	82	82
Piristeel Oy	96	87	95	86	81
Pellon Group Oy	48	52	53	59	60
Suomen Maa-autot Oy	140	150	122	53	60
Sofor Oy	48	51	56	54	52
Suomen Yrittäjäopisto Oy	93	94	92	87	

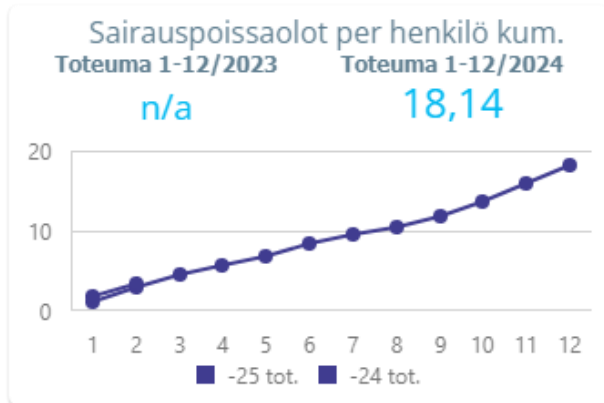
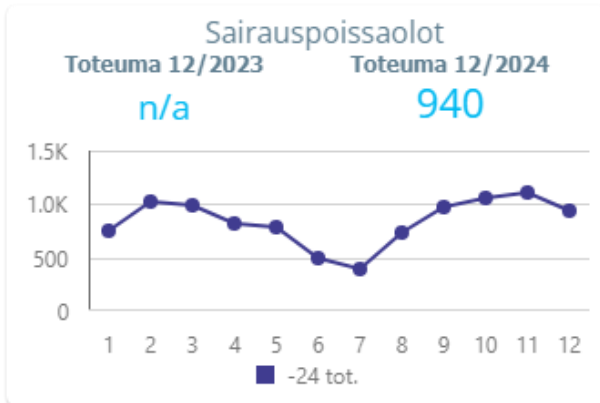
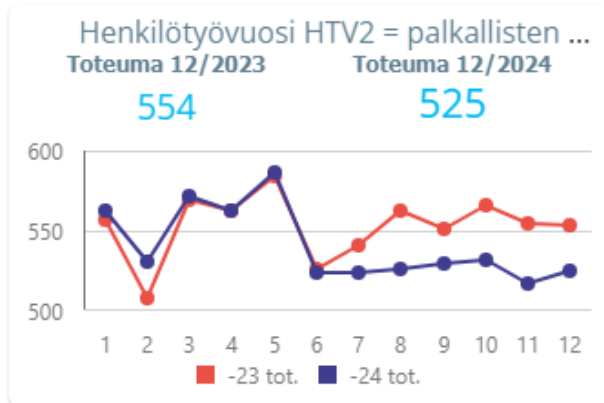
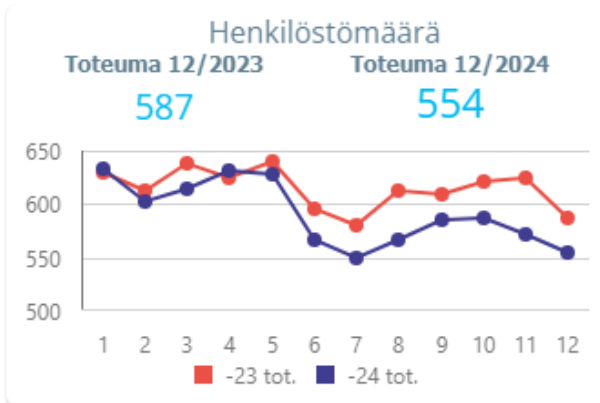

Vuoden lopussa Kauhavan ennakkoväkiluku oli Tilastokeskuksen mukaan 15.049 asukasta, mikä on 116 vähemmän kuin vuoden 2023 lopussa. Vuonna 2024 Kauhavalle syntyi 85 lasta, 14 lasta vähemmän kuin vuonna 2023. Samassa ajassa on kuollut 236 kauhavalaista (231). Luonnollinen väestökehitys on siis ollut 151 henkeä negatiivinen (-132). Kuntien välinen muuttoliike oli Kauhavalle 131 henkilöä tappiollinen (-162). Ulkomailta Kauhavalle on muuttanut 165 henkeä enemmän kuin Kauhavalta ulkomaille (+337).

1.1.5 Kaupungin henkilöstö

Henkilöstöä koskevia tietoja esitetään laajemmin erillisessä henkilöstökertomuksessa.

Henkilöstömäärä	TP2023	TP2024	Muutos ed. tot.	Muutos % ed. tot.
Yleishallinto	26	25	-1	-3,84%
Kehityskeskus	20	13	-7	-35,00%
Sivistystoimi	451	423	-28	-6,20%
Tekninen toimi	91	94	3	3,29%

Kehityskeskuksen alaisuuteen sijoittuvan työpajatoiminnan kuntouttava työtoiminta ja siihen tarvittava henkilöstö ovat siirtyneet hyvinvointialueen toiminnaksi. Kauhavan on järjestänyt työpajatoiminnan myös Evijärven kunnalle. Siirto tapahtui Evijärven työpaja Kieppiksen osalta 1.3.2024 ja Kauhavan työpaja Junkin osalta 1.7.2024. Siirron yhteydessä yksi henkilö siirtyi hyvinvointialueen palvelukseen, yksi irtisanoutui ja määräaikaiset työsopimukset päättyivät.

Siirron jälkeen Kauhava ei enää tuota työpajatoimintaa Evijärven kunnalle. Kauhavan alueella toimii edelleen Työpaja Junki sekä nuorten työpaja.

Vakinainen henkilökunta	TP2023	TP2024	Muutos ed. tot.	Muutos % ed. tot.
Yleishallinto	25	24	-1	-4,00%
Kehityskeskus	9	7	-2	-22,22%
Sivistystoimi	337	327	-10	-2,96%
Tekninen toimi	83	80	-3	-3,61%

Henkilöstömäärä koko kaupunki	TP2023	TP2024	Muutos ed. tot.	Muutos % ed. tot.
Vakituiset	454	438	-16	-3,52%
Määräaikaiset	123	112	-11	-8,94%

Kauhavan kaupunki hankkii henkilöstölleen työterveyspalvelut Härmämedi Oy:ltä.

Lakisääteinen tapaturma- ja ammattitautivakuutus on otettu Protectorilta. Ryhmähenkivakuutus on otettu Kevalta, joka toimii myös kaupungin eläkevakuuttajana.

Lakisääteiset työsuojelu- ja yhteistoiminta-asiat on organisoitu työsuojelu- ja yhteistyötoimikunnalle.

Kaupungilla on enimmäispääomaltaan 200.000 euron henkilökuntarahasto, jonka vuosittaisesta, rahaston sääntöjen mukaisesta käytöstä päättää työsuojelu- ja yhteistyötoimikunta.

Kaupunki tarjosi henkilöstölle 100 euron e-passiedun. Vuonna 2024 otettiin käyttöön polkupyöräetu, jota hyödynsi 31 työntekijää.

Tarkemmat henkilöstöä koskevat tiedot annetaan erillisessä henkilöstökertomuksessa.

1.1.6 Ympäristöasiat

Kauhavan kaupunki on keväällä 2017 asettanut 7,5 prosentin energiasäästötavoitteen liittymällä Kuntien Energiatehokkuussopimukseen vuosiksi 2017–2025. Uudisrakennuksissa on panostettu led-valaistukseen ja energiatehokkaisiin valintoihin. Uusiin kaupungin rakennuksiin on asennettu aurinkopaneeleja ja kaupungin kiinteistöjen osalta on tehty selvitys öljylämmityksestä luopumisesta ja sen kannattavuudesta. .

Valtuusto hyväksyi 23.9.2024 ilmasto-ohjelman vuoteen 2030. Ohjelma on yhteinen Alavuden, Kuortaneen, Kurikan ja Lapuan kanssa.

Kaupunginhallitus hyväksyi 2.12.2024 kaupungille Kestävän kehityksen ohjelman vuosille 2025–2030. Ohjelma toteuttaa yhteistä ilmasto-ohjelmaa sekä kuntien energiatehokkuussopimukseen liittyvän toimintasuunnitelman vaatimusta. Ohjelma sisältää sekä energiankäytön tehostamisen että muita Kauhavan kaupungin kestävä kehityksen aihepiirejä. Ohjelman toteutuminen raportoidaan osana toimintakertomusta vuodesta 2025 alkaen.

Kauhavan kaupunki on rakentanut keskuskeittiön, joka vähentää ruuan kuljetuskertoja sekä säästää energiaa tilatehokkaan valmistuskeittiöratkaisun myötä. Elintarvikehankinnat tehtiin vuonna 2024 jaettuna sopimuksena entisen Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin hankintarenkaan kautta. Hankinnoissa siinä otetaan huomioon ympäristöön ja kestäväan kehitykseen liittyvät asiat. Kaupungin omissa kohteissa mitataan biojätteen määrää. Myös palvelukeittiöiden laitekantaa on uusittu energiatehokkaammaksi.

Asemakaava-alueiden tievalaistusta uusitaan vähitellen led-valaistuuksi siten, että olemassa olevia lamppeja on korvattu led-polttimoilla valaisinten vaihdon yhteydessä. Uudet tievalaistukset on toteutettu led-tekniikalla.

Kaupungin alueen jätevedenpuhdistamoilla puhdistettu jätevesi on pääsääntöisesti täyttänyt viranomaisten ja lupaehtojen vaatimukset.

Kauhavan kaupunki ei laadi erillistä ympäristötilinpäätöstä.

1.1.7 Muut ei-taloudelliset riskit

Kirjanpitolain 3a-luvun mukaan toimintakertomuksessa annetaan tiedot siitä, miten kunta huolehtii korruption ja lahjonnan torjumisesta sekä ihmisoikeusasioista.

Korruptiolla tarkoitetaan vallan ja vaikutusvallan väärinkäyttöä. Lahjonnalla tarkoitetaan lahjuksen tai muun perusteettoman edun saamista, pyytämistä, antamista, vaatimista tai hyväksymistä siten, että se vaikuttaa kohdehenkilön tehtävän asianmukaiseen suorittamiseen tai siihen, miltä hänen toimintansa ulkopuolisista vaikuttaa.

Päätöksenteon riippumattomuuden ja avoimuuden lisäämiseksi on luottamushenkilöiltä ja toimielinten esittelijöitä pyydetty kuntalain 84 pykälän mukaiset sidonnaisuusilmoitukset.

Esteellisyyssäännöksiin on kiinnitetty huomiota luottamushenkilöiden koulutuksessa.

Yhdenvertaisuutta, tasa-arvoa ja ihmisoikeuksia edistetään kaupunginvaltuuston hyväksymällä yhdenvertaisuussuunnitelmalla.

1.1.8 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Kauhavan asukasluku on ollut vuotta 2023 lukuun ottamatta pitkään aleneva. Samalla kun työikäisten sekä varhaiskasvatus- ja kouluikäisten määrä tulee vähenemään selvästi, vanhusväestön määrä ja osuus kasvaa.

Väestökehitys vaikuttaa kunnallisen tuloveron kertymään pienentävästi. Väestökehityksellä on merkittävä vaikutus myös palveluverkkoon ja tarvittaviin palveluihin.

Pitkään jatkunut kaupungin talouden kantokykyä raskaampi investointiohjelma kasvattaa kaupungin lainavastuiden määrää merkittävästi. Poistojen määrän kasvua on hillitty tekemällä käyttöikänsä loppupäässä oleviin rakennuksiin kertaluonteisia poistoja. Myös poistojen määrä kasvaa jonkin verran. Kun jo käynnissä olevat koulu- ja kaupungintaloinvestoinnit saadaan valmiiksi, on investointitaso pudotettava vuosiksi selvästi suunnitelman mukaisia poistoja pienemmäksi.

Nollakorkojen aika ei todennäköisesti enää palaa, vaan korkotaso tulee olemaa 2 ja 3 prosentin välillä. Mikäli korkotaso nousee tästä, kasvavat korkomenot nykyisestä. Kaupungin lainakanta saavuttanee huipunsa vuonna 2025, minkä jälkeen lainamäärä tulee alenemaan, tosin hyvin hitaasti.

Kauhavan kaupungin vuoden 2025 talousarvio on lievästi ylijäämäinen, kuten myös vuoden 2026 taloussuunnitelma. Vuoden 2027 taloussuunnitelma on selvästi alijäämäinen, ja talouden tasapainoa haastaa myös tuleva valtionosuusudistus sekä ns. pienten lukioiden korotetun valtionosuuden maksamisen lakkaaminen.

Toiminnan taloudellisuutta ja tuloksellisuutta on seurattava ja arvioitava aktiivisesti. Tätä varten on kehitetty raportointijärjestelmää hankkimalla kaupungille ns. johdon työpöytä -työkalu, josta esimiehet näkevät helposti ja nopeasti oman toimintayksikkönsä talouden toteumaluvut.

1.1.9 Arvio merkittävistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista tekijöistä

Riskienhallinnan tasoa ja riittävyttä arvioidaan toimintaan, rahoitukseen ja vahinkoihin liittyvissä riskeissä. Kauhavan kaupungilla on 12 tytäryhtiötä tai niiden tytäryhtiötä, joten riskienhallintaa arvioidaan myös konsernitason tasolla.

Kaupungilla on valtuuston hyväksymä riskienhallintapolitiikka.

Strategiset riskit

Kauhavan kaupungin strategiset tavoitteet Kauhava 2030 kuntastrategiassa ovat:

- Pito- ja vetovoimainen Kauhava
- Perheystävällinen Kauhava
- Palveleva Kauhava
- Osaava ja tehokas Kauhava

Väestön väheneminen

Nettomuutto kuntien välillä oli vuonna 2024 ennakkotiedon mukaisesti -131 ja luonnollinen väestönlisäys -151 henkilöä. Kauhavan tilannetta paransi kuitenkin hieman maahanmuutto, joka oli +165.

Työikäisen väestön väheneminen pienentää verotuloja, mikä voi johtaa osaavan työvoiman saatavuuden haasteisiin ja riittämättömään tulopohjaan laadukkaille palveluille. Riski on myös maahanmuuttajien koututtamisen epäonnistuminen.

Syntyvyyden lasku ja sitä kautta lasten ja kouluikäisten määrän väheneminen vaikuttaa puolestaan palvelutarpeeseen ja palveluverkkoon. Riskinä on, että uudet ja kalliit rakennukset jäävät vajaakäytölle.

Väestön ikääntyminen

Väestön ikääntyessä sote-palvelujen kysyntä lisääntyy. Riskinä veto- ja pitovoimalle on sote-palveluiden saatavuus koko Kauhavan alueella hyvinvointialueuudistuksen jälkeen.

Väestön ikääntyminen vaikuttaa myös kauhavalalaisten yritysten ja kaupungin sekä hyvinvointialueen työvoiman saantiin.

Työpaikkojen säilyttäminen

Isojen yritysten siirtyminen muualle on merkittävä strateginen riski, koska työpaikkojen mukana myös osa henkilöstöstä muuttaa pois kaupungista.

Liikenneyhteydet

Hyvät liikenneyhteydet ovat tärkeitä Kauhavan kehitykselle, erityisesti valtatie 19:n kehittäminen välillä Seinäjoki-Kauhava sekä junien pysähtyminen Kauhavalla. Riskinä on liian vähäiset määrärahat liikenneinfraan liittyviin investointeihin.

Yksityisten palveluiden kysyntä

Väestökehityksellä ja kuntalaisten ostotottumuksilla on vaikutusta myös yksityisten palveluiden kysyntään. Riskinä on, että erikoisliikkeet ja -palvelut vähenevät entisestään.

Toiminnalliset riskit

Henkilöstön osaaminen

Henkilöstön koulutustaso vastaa pääsääntöisesti tehtävän vaatimuksia ja tehtävässä edellytetyjä kelpoisuusvaatimuksia.

Kauhavan kaupungilla on tehtäviä, joihin on vaikea löytää täysipainoisesti tehtävät osaavaa sijaista omasta organisaatiosta. Lisäksi henkilöstön siirtäminen tehtävästä toiseen on vaikeaa, koska mitoitus on useimmissa yksiköissä erittäin tiukka.

Henkilöstön saatavuus

Avoinna oleviin virkoihin ja toimiin ei kaikilta osin ole saatu riittävästi päteviä hakijoita. Erityisesti haasteita on ollut havaittavissa mm. teknisen toimialan asiantuntijoiden, ruokahuollon ja varhaiskasvatuksen henkilöstön rekrytoinnissa.

Sijaisten saamisessa on ollut haasteita ruokahuollossa, varhaiskasvatuksessa ja puhtauspalveluissa.

Tietojärjestelmien toimivuus

Tietojärjestelmien toimivuudesta sekä tietoliikenneyhteyksistä vastaa palvelusopimukseen perustuen Järvinet Oy, jolla on omat varmistusjärjestelmänsä ja kapasiteettia ongelmatilanteiden nopeaan hoitamiseen.

Ongelmia voi aiheutua kyberhyökkäyksistä, operaattoreiden tietoliikenneyhteyksien katkeamisista sekä ohjelmatoimittajien toimintojen vuoksi.

Suhdannevaihtelut

Suuri osa kaupungin teollisista työpaikoista kohdistuu vientivetoiseen metalliteollisuuteen ja agroteknologiaan tai puusepänteollisuuteen. Tämän vuoksi alueen teollisuus on suhdanneherkkää, ja suhdannevaihtelut näkyvät työvoiman tarpeessa. Suhdannevaihteluilla on vaikutusta kaupungin tulopuolella kunnallis- ja yhteisöveron kertymään.

Suhdannevaihteluilla on vaikutuksia myös tytäryhtiöihin, esimerkiksi vuokra-asuntojen ja kaukolämmön kysyntään

Lainsäädännön muutokset

Vuoden 2024 aikana on tullut voimaan lakimuutoksia, joilla on vaikutusta kaupungin toimintaan ja talouteen.

Vuoden 2024 alussa tuli voimaan laki rakennetun ympäristön tietojärjestelmästä. Laissa määritellään rakentamisen ja alueidenkäytön digitaalisia toimintatapoja. Kauhavalla on tähän liittyen valmisteltu ns. Louhijärjestelmän hankintaa.

Varhaiskasvatustalain tuli muutoksia 1.1.2024 alkaen. Muutoksen myötä tallennusvelvollisuus varhaiskasvatuksen tietovarantoon laajeni, minkä lisäksi lastensuojelulain nojalla sijoitettujen lasten varhaiskasvatuksen järjestämisvelvollisuutta ja kuntien välistä kustannustenjakoa tarkennettiin. Lisäksi varhaiskasvatuksen asiakasmaksuihin tehtiin tarkennuksia 1.8.2024 alkaen.

Monialaisen yhteistyön nuorisolain mukainen säädöspohja tarkentui. Tähän oli tarvetta hyvinvointialueuudistuksen myötä. Monialaisen yhteistyön pakollisena toimintamuotona on ohjaus- tai palveluverkosto tai muu vastaava yhteistyöryhmä.

Latauspiste- ja automaatiolain muutos tuli voimaan 15.7.2024.

Tulorahoituksen riittävyys, likviditeettiriski

Kaupungin maksuvalmius on ollut hyvä vuoden 2024 aikana. Maksuvalmiuden turvaamiseksi kaupungilla on sopimukset kuntatodistusohjelmista sekä luotollinen tili.

Joidenkin tytäryhtiöiden maksuvalmiudessa on ollut tilapäisiä haasteita, mitkä johtuvat mm. vieraan pääoman merkittävästä määrästä ja toteutetuista investoinneista. Kaupunki on myöntänyt tytäryhtiöiden maksuvalmiuden turvaamiseen lyhytaikaisia kassalainoja.

Korkoriski

Kaupungin lainasalkusta 50,2 prosenttia on sidottu vähintään 5 vuoden kiinteään korkojaksoon, loppuosa pääsääntöisesti 6 kuukauden euribor-korkoon. Kaupungilla ei ole tilinpäätöshetkellä koronvaihto- eikä muita johdannaisopimuksia. Kaupunginhallituksen antaman suositusten mukaan lainasalkusta vähintään 40–60 % tulisi olla kiinteään korkoon sidottu.

Korkokehitys kääntyi laskuun vuoden 2024 toisella puoliskolla. Korkotason oletetaan laskevan hienoisesti vuoden 2025 aikana ja tasaantuvan. Koska kaupungin lainakanta on suhteellisen suuri ja vaihtuvakorkoisten lainojen osuus merkittävä, kasvattaisi korkotason nousu kaupungin korkomenoja selvästi.

Tytäryhtiöiden lainasalkuista osa on korkosuojattu mm. ottamalla kiinteäkorkoista lainaa tai tekemällä johdannaisopimuksia. Konsernin korkean velkamäärän vuoksi korkojen nouseminen on kuntakonsernille merkittävä riski.

Valuuttariski

Kaikki kaupungin ja tytäryhtiöiden lainat ovat eurovaluutassa, joten valuuttariskiä ei ole.

Luottoriski

Kuntarahoitus Oyj:ltä otettujen lainojen osuus kaupungin lainasalkusta on peräti 83,3 prosenttia. Osuus on merkittävän korkea, mutta koska Kuntarahoitusta on pidettävä erittäin luotettavana toimijana, ei asiaan liity olennaista riskiä.

Kaupunki käyttää kuntatodistusohjelmia vain lyhytaikaiseen rahoitustarpeeseen, minkä vuoksi kaupungilla ei ole merkittävää, uudelleenrahoitukseen liittyvää luottoriskiä.

Kaupunki on aikaisemmin myöntänyt tytäryhtiöilleen pääomalainoja ilman vakuutta. Lisäksi tytäryhtiöille on myönnetty ilman vakuutta ns. tertiärlainoja asuinvuokratulojen rakentamiseen. Nykyinen kuntalaki määrää, että kunnat eivät voi myöntää pääomalainoja lukuun ottamatta lainoja vakuudetta. Kaupungille vuonna 2022 päivitetyn takaus- ja antolainapolitiikan mukaan kaupungin myöntämille lainoille vaaditaan pääomaan nähden 1,2 kertainen vakuus. Vakuutena käytetään kiinteistökiinnityksiä, yritysikiinnityksiä, osakkeita tai jälkipanttausta edellisiin. Vakuuksien käypää arvoa ei ole arvioitu. Tytäryhtiöille myönnettyihin lainoihin sisältyy pieni luottoriski.

Kaupunki on myöntänyt omavelkaisia takauksia tytäryhtiöiden ja muiden ns. kolmannen sektorin yhteistyökumppaneiden lainoille. Takauksiin liittyy riski, joka joidenkin takausten osalta on merkittävä. Uusiin takauksiin vaaditaan takaus- ja antolainapolitiikan mukaisesti täysimääräinen vastavakuus, esim. kiinteistö- tai yritysikiinnitys. Vakuuden reaaliarvio ei kuitenkaan kaikissa tapauksissa kata vastuuta.

Kaupunki myöntää myös ns. hanketoimijoille tilapäisrahoitusta enintään hankkeen saaman rahoituspäätöksen mukaisen summan. Lainoitukseen liittyy luottoriski huolimatta siitä, että lainalle vaaditaan vakuus.

Vahinkoriskit

Omaisuuksien kartoituksessa on käytetty asiantuntijana vakuutusmeklari Söderberg & Partners Oy:tä. Henkilöstön lakisääteinen työtaturma- ja ammattitautivakuutus on kilpailutettu vuonna 2017, ja sopimus tuli voimaan vuoden 2018 alusta. Muut vakuutukset on kilpailutettu kesällä 2012, ja sopimukset ovat olleet voimassa 2013 alusta alkaen. Vapaaehtoisia vakuutuksia on otettu myös vastuiden ja toiminnan keskeytymisen varalta. Tuotevastuun osalta vakuutusmäärä on 1 miljoonaa euroa. Korvaussumma on määritetty lähinnä ruokahuollon tuotevastuiden perusteella.

Kiinteistöjen vakuutukset tarkistetaan aina vuoden alussa ja vuoden aikana, mikäli omaisuuteen tai toimintaan tulee muutoksia.

Konserniyhtiöt vastaavat itse vahinkoriskiensä hallinnasta.

1.2 Selonteko sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä

1.2.1 Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämistapa

Kauhavan kaupunkikonsernille on 12.10.2015 hyväksytty (kaupunginhallitus) sisäisen tarkastuksen toimintaohje. Lisäksi hallintosäännössä on sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa koskevat määräykset.

Hallintosäännön mukaan kaupunginhallitus vastaa kokonaisvaltaisen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä sekä hyväksyy sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa koskevat ohjeet ja menettelytavat. Lautakunnat vastaavat toimialallaan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä, toimeenpanon valvonnasta ja tuloksellisuudesta sekä raportoivat kaupunginhallitukselle sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä sekä keskeisiä johtopäätöksistä.

Kaupunginjohtaja vastaa konserniohjauksen, sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteutuksen valvonnasta. Kaupunginjohtaja ja johtoryhmän jäsenet vastaavat sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimeenpanosta ja tuloksellisuudesta toimialallaan, ohjeistavat alaisiaan toimintayksiköitä sekä raportoivat kaupunginhallituksen antaman ohjeistuksen mukaisesti.

Vastuualueiden ja toimintayksiköiden esimiehet vastaavat yksikön riskien tunnistamisesta, arvioinnista, riskienhallinnan toimenpiteiden toteutuksesta ja toimivuudesta sekä raportoivat kaupunginhallituksen ohjeiden mukaisesti.

Konsernijohto (kaupunginhallitus, konserni- ja henkilöstöjaosto, kaupunginjohtaja sekä johtoryhmä) vastaa konserniyhteisöjen ohjauksesta sekä yhteisöjen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisen ja tuloksellisuuden valvonnasta.

Kaupunginjohtaja vastaa sisäisestä tarkastuksesta. Sisäinen tarkastus raportoi kaupunginhallitukselle ja kaupunginjohtajalle. Sisäisen tarkastuksen tarkoitus, tehtävät ja vastuut määritellään kaupunginhallituksen hyväksymässä sisäisen tarkastuksen toimintaohjeessa.

Esimiehiä on ohjeistettu sisäisen valvonnan järjestämisestä, sisällöstä ja dokumentoinnista. Sisäisen valvonnan toimenpiteiden dokumentointia varten on laadittu sähköinen lomake, joka on saatavissa henkilökunnan intrasta.

1.2.2 Sisäisen valvonnan havainnot

Toimialajohtajat ovat järjestäneet omilla toimialoillaan sekä kaupunginjohtaja ja henkilöstöjohtaja myös osittain koko organisaatioon ulottuvaa sisäistä valvontaa. Tarvittaessa valvontaa on toteutettu myös ennen asian lopullista ratkaisemista.

Tilikauden aikana hallintokuntia ja konserniyhtiöitä on ohjeistettu sisäisen valvonnan suorittamisessa ja toimenpiteiden ja huomioiden dokumentoinnista. Toimialajohtajat ovat koonneet omalla toimialallaan toteutetusta sisäisestä valvonnasta raportit ja ne on annettu kaupunginhallitukselle tiedoksi.

Tavoitteiden toteuttamista seurataan vuoden aikana osavuosikatsauksessa ja toimintakertomuksessa.

Tilivelvollisia on ohjeistettu varmistamaan määrärahojen riittävyys seurantavelvoitetta terävöittämällä ja välittömällä reagoinnilla näköpiirissä oleviin poikkeamiin. Oman toiminnan määrärahat ovat pääsääntöisesti riittäneet. Vuonna 2024 talousarvion investointiosaan on tehty määrärahakorotuksia, joista osa pystyttiin toteuttamaan määrärahojen välisinä siirtoina. Myös tuloarviota tarkastettiin ylöspäin. Nämä tarkistukset vaikuttivat investointimenojen kokonaismäärään ja siten myös rahoitustarpeeseen. Muutokset pystyttiin rahoittamaan kassavaroista.

Kaupungin pankkitileihin on käyttöoikeus ainoastaan kaupunginjohtajalla ja hallintojohtajalla. Vaarallisia työyhdistelmiä on pyritty estämään henkilöstön keskinäisellä työnjaolla. Vaarallisia työyhdistelmiä on jouduttu kuitenkin hyväksymään mm. taloushallinnossa esimerkiksi lomien sijaistamisen aikoina. Ohjelmistojen käyttöoikeudet on tarkastettu ja ne ovat ajantasaiset. Uusia oikeuksia myönnetään esimiehen pyynnöstä tarkoitusta varten luodulla lomakkeella. Oikeudet myöntää ao. ohjelmiston vastuuhenkilö.

Toiminnan taloudellisuutta ja tuloksellisuutta on arvioitu mm. vertaamalla toimintaa verokkikuntien sekä maakunta- ja valtakunnan tason tunnuslukuihin. Tavoitteiden mitattavuuteen ja tulosten verrattavuuteen on kiinnitetty huomiota.

Omaisuusriskit ja toiminnan vastuut ovat hallinnassa. Tilanteen ajantasaisuus tarkistetaan säännöllisesti vakuutusmeklariliike Söderberg & Partners Oy: n kanssa.

Joulukuussa 2017 hyväksytty tiedonohjaussuunnitelma kuvaa asianhallintaprosessit ja ohjaa järjestelmänä käsittelyä niin, että prosessi toteutuu määritellyn mukaisena. Tiedonohjaussuunnitelmaan on tehty pieniä tarkistuksia vuoden 2024 aikana.

Sisäisen valvonnan raportteihin perustuen voidaan todeta, että hallinnossa on pääsääntöisesti toimittu säännösten, päätösten ja määräysten mukaisesti. Valvonnassa huomattuihin puutteisiin on puututtu ja ne on korjattu. Varsinaisia väärinkäytöksiä tai toimivallan ylityksiä varojen käytössä ei ole osoitettavissa.

Sisäisen tarkastuksen koordinoinnista vastaa kaupunginjohtaja. Vuonna 2024 sisäistä tarkastusta ostettiin ulkoiselta palveluntuottajalta. Tarkastuksessa huomattuihin laskutusten ajantasaisuuteen kohdistuviin puutteisiin on reagoitu ja ne laskutukset on saatettu ajan tasalle vuoden 2024 tilinpäätöksessä. Laskutusten ajantasaisuuden varmistamiseksi otetaan vuoden 2025 aikana käyttöön erillinen seurantajärjestelmä.

1.3 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

1.3.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen

Tilikauden jaksotettujen tuottojen riittävyys jaksotettuihin menoihin osoitetaan tuloslaskelman välituotosten eli toimintakatteen, vuosikatteen ja tilikauden tuloksen avulla. Esitettävä tuloslaskelma sisältää ulkoiset tuotot ja kulut.

TULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

	2024	2023
	1 000 €	1 000 €
Toimintatuotot	7 726	7 920
Valmistus omaan käyttöön	95	90
Toimintakulut	46 217	47 230
Toimintakate	-38 396	-39 220
Verotulot	33 595	33 172
Valtionosuudet	15 121	17 195
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	229	207
Muut rahoitustuotot	691	515
Korkokulut	1 646	1 521
Muut rahoituskulut	43	240
Vuosikate	9 552	10 107
Poistot ja arvonalentumiset	6 275	8 507
Satunnaiset tuotot	885	536
Satunnaiset kulut	0	0
Tilikauden tulos	4 162	2 136
Tilinpäätössiirrot	129	145
Tilikauden ylijäämä tai alijäämä	4 291	2 281

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toimintatuotot/Toimintakulut, %	16,8 %	16,8 %
Vuosikate/Poistot, %	152,2 %	118,8 %
Vuosikate, €/asukas	635	667
Asukasmäärä	15 049	15 164

Toimintakate on toimintatuottojen ja -kuluja erotus, joka osoittaa verorahoituksen osuuden toiminnan kuluista. Toimintakate on kunnassa aina –merkkinen.

Kaupungin kokonaisverotulot vuonna 2024 olivat noin 33,6 miljoonaa euroa (33,2 milj. euroa v. 2023). Kunnallisveron tuotto oli 26,4 miljoonaa euroa (25,7 milj. euroa), yhteisöveron 2,8 miljoonaa euroa (3,5 milj. €) ja kiinteistöveron 4,3 miljoonaa euroa (4,0 milj. €). Valtionosuuksia kertyi 15,1 miljoonaa euroa (17,2 milj. € v. 2023).

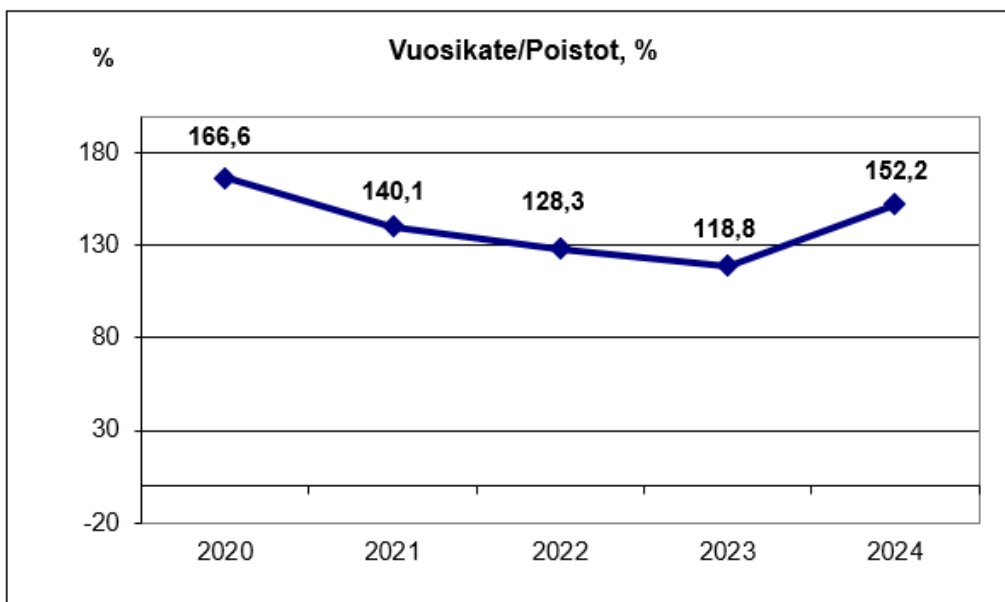
Vuosikate osoittaa tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin.

Vuosikate on keskeinen kateluku arvioitaessa tulo-rahoituksen riittävyyttä. Perusoletuksena on, että mikäli vuosikate on käyttöomaisuuden poistojen suuruinen, kunnan tulo-rahoitus on riittävä. Vuoden 2024 vuosikate on 9,6 miljoonaa euroa (10,1 milj. €), joka on 4,8 miljoonaa euroa parempi kuin talousarviossa oli arvioitu.

Suunnitelman mukaiset poistot olivat 5,7 miljoonaa euroa (6,3 milj. € v 2023). Tilinpäätökseen sisältyy myös 0,5 miljoonan euron arvonalentumiset ja kertapoistot. Tilikauden 2024 aikana lyhennettiin lainoja noin 8,6 miljoonalla eurolla (5,5 milj. €).

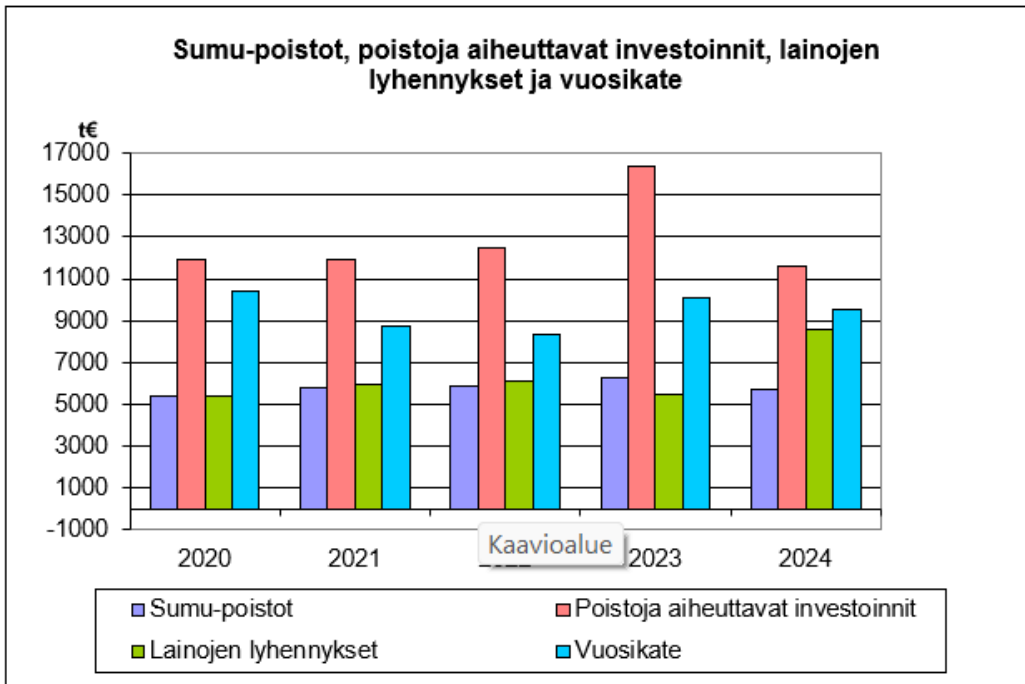
Kauhavan kaupungin vuosikatteen ja poistojen suhde on kehittynyt seuraavasti:

Vuosikate on riittänyt poistoihin koko tarkastelukaudella, eli perusolettamuksen mukaan Kauhavan kaupungin tulo-rahoituksen taso on ollut riittävä em. vuosina.

Tilikauden tulos on tilikaudelle jaksotettujen tulojen ja menojen erotus, joka lisää tai vähentää kunnan omaa pääomaa. Tilikauden tuloksen jälkeen esitettävät erät ovat tuloksenkäsittelyeriä. Ylijäämäinen tilikauden tulos voidaan siirtää varauksiin, rahastoida tai liittää tilinpäätöstä seuraavan vuoden tilinpäätöksessä edellisiltä vuosilta kertyneeseen yli- tai alijäämään. Kauhavan kaupungin tilikauden tulos oli +4,3 miljoonaa euroa (+2,3 milj. euroa v. 2023). Rahastoja on purettu rahastojen käytön verran. Henkilökuntarahastoa on käytetty ja kartutettu sääntöjen mukaisesti ja rahaston pääoma 31.12.2024 oli 200.000 euroa. Ylijäämärahastojen varoilla ja investointivaroilla aikaisempina tilikausina toteutetuista investoinneista muodostettua poistoeroa on purettu suunnitelman mukaisesti poistoihin perustuen, jolloin ko. investoinnit eivät rasita kaupungin taloutta poistojen kautta tulevina vuosina.

Tilikauden tulosta parantaa lähes 0,9 miljoonan satunnainen tulo, joka perustuu Kauhavan kaupungin eduksi ratkaistuun hallintoriita-asiaan koskien Kuntayhtymä Kaksineuvoisen aikaista asiakkaan kotikuntaa. Kun kertaluonteiset erät eliminoidaan, muodostuu toiminnalliseksi tulokseksi noin +3,9 miljoonaa euroa (+4,2 milj. euroa v. 2023).

Suunnitelman mukaisten poistojen, poistoja aiheuttavien investointien, lainojen lyhennysten ja vuosikatteen määrää kuvaavista pylväistä voidaan todeta, että poistoja aiheuttavien investointien määrä on ollut vuosikatetasoa korkeampi koko tarkastelujakson ajan. Vaikka vuosina 2020–2024 vuosikatteen taso oli hyvä, ei se riittänyt kattamaan poistoja aiheuttavia investointeja. Sen sijaan suunnitelman mukaiset poistot on näinä vuosina pystytty kattamaan vuosikatella.

1.3.2 Toiminnan rahoitus

RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

	2024	2023
	1 000 €	1 000 €
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	9 552	10 107
Satunnaiset erät, netto	885	536
Tulorahoituksen korjauserät	-25	-181
Investointien rahavirta		
Investointimenot	12 332	16 882
Rahoitusosuudet investointeihin	462	96
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	160	5 712
Toiminnan ja investointien rahavirta	-1 298	-612
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	4 052	1 096
Antolainasaamisten vähennykset	3 336	1 244
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	15 000	5 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	4 009	7 949
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-4 567	2 442
Oman pääoman muutokset	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	-2 456	1 232
Rahoituksen rahavirta	3 252	873
Rahavarojen muutos	1 955	261
Rahavarat 31.12.	18 895	16 940
Rahavarat 1.1.	16 940	16 680
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä		
viideltä (5) vuodelta, 1000 €	-10 626	-18 658
Investointien tulorahoitus, %	80,5 %	60,2 %
Laskennallinen lainanhoitokate	1,03	1,17
Kassan riittävyys, pv	101	83
Asukasmäärä	15 049	15 164

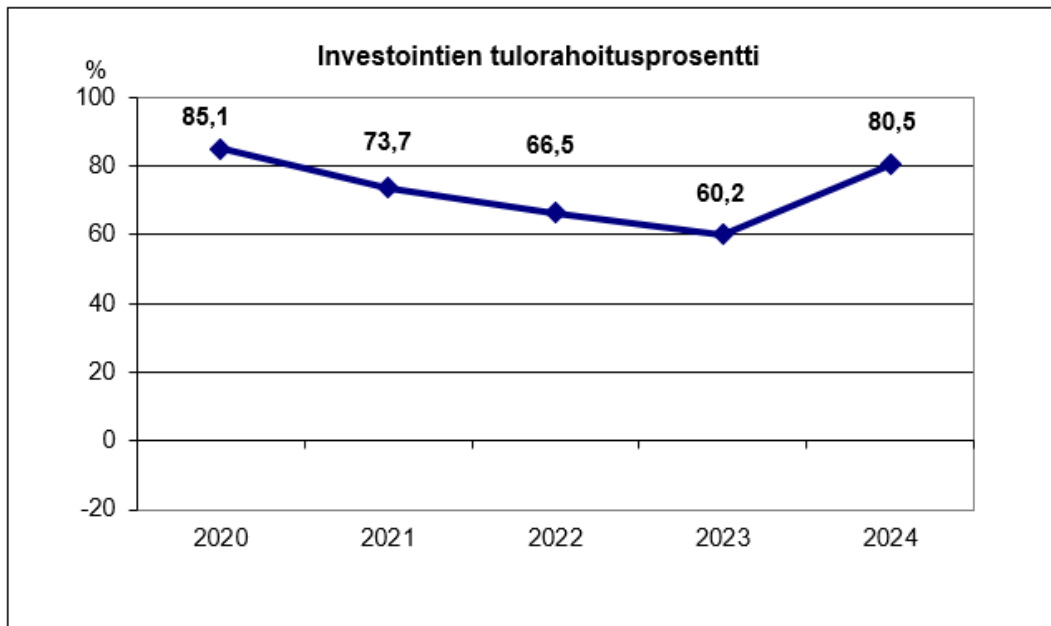
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä viideltä vuodelta –tunnusluku tarkastelee investointien omaraahoituksen toteutumista tilinpäätösvoodelta ja sitä edeltävältä neljältä vuodelta. Positiivinen kertymä il-

moittaa kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen. Negatiivinen kertymä ilmaisee sen, että menoja joudutaan kattamaan joko olemassa olevia kassavarjoja vähentämällä tai ottamalla lisää lainaa. Tunnusluku ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi.

Investointien tulorahoitus -tunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadalla osoittaa prosenttiosuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli pysyvien vastaavien hyödykkeiden myynnillä, lainalla tai rahavarojen määrää vähentämällä.

Investointien tulorahoitusprosentti –tunnusluku on kehittynyt viisivuotiskaudella seuraavasti:

Vuonna 2024 tulorahoitus on laskennallisesti riittänyt kattamaan investoinnit 80,5 prosenttisesti. Kauhavan kaupungin nettoinvestointien määrä oli vuonna 2024 noin 11,8 miljoonaa euroa (16,7 milj. euroa v. 2023).

Laskennallinen lainanhoitokate -tunnusluku kuvaa lainanhoitoon käytettävissä olevan tulorahoituksen ja laskennallisten lainanlyhennysten ja korkojen suhdetta eli kykyä hoitaa lainoista aiheutuvia velvoitteita. Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi.

Vuonna 2024 Kauhavan kaupungin laskennallinen lainanhoitokate oli 1,03. Vuonna 2023 tunnusluvun arvo oli 1,17 ja 0,99 vuonna 2022.

Kunnan maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävyytenä päivissä. Tunnusluku kertoo, monenko päivän kassamaksut voidaan kattaa kunnan kassavaroilla. Kauhavalla tunnusluvun arvo vuonna 2024 oli 101 päivää, mikä tarkoittaa sitä, että kaupunki olisi selvinnyt kassavaroillaan yli kuukauden maksuista, mikäli ao. aikana kaupunki ei olisi saanut tuloja. Kaupungin maksuvalmius on siis ollut hyvä. Vuonna 2023 kaikkien Suomen kuntien kassa riittävyyden keskiarvo oli 82 päivää ja Etelä-Pohjanmaan kuntien 66 päivää.

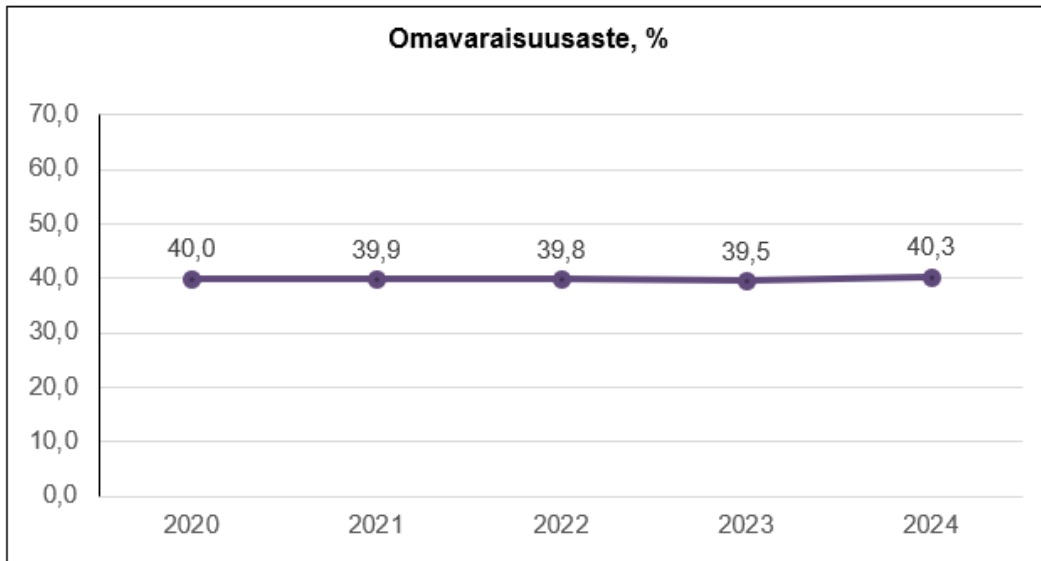

1.4 Rahoitusasema ja sen muutokset

TASE JA SEN TUNNUSLUVUT

VASTAAVAA	2024	2023	VASTATTAVAA	2024	2023
	1 000 €	1 000 €		1 000 €	1 000 €
A PYSYVÄT VASTAAVAT	114 995	109 531	A OMA PÄÄOMA	54 712	50 421
I Aineettomat hyödykkeet	1 118	1 317	I Peruspääoma	36 430	36 430
Tietokoneohjelmistot	156	151	II Muut omat rahastot	221	221
Muut pitkävaikutteiset menot	962	1 166	III Ed. tilikausien yli-/alijäämä	13 770	11 489
II Aineelliset hyödykkeet	101 181	95 166	IV Tilikauden yli-/alijäämä	4 291	2 281
Maa- ja vesialueet	10 879	10 541			
Rakennukset	65 660	52 812			
			B POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	927	1 056
Kiinteät rakenteet ja laitteet	13 419	13 350	Poistoero	927	1 056
Koneet ja kalusto	284	416			
Muut aineelliset hyödykkeet	163	163	C PAKOLLISET VARAUKSET	219	138
Ennakkomaksut ja keskener.hank.	10 777	17 883	Eläkevaraukset	89	108
III Sijoitukset	12 696	13 049	Muut pakolliset varaukset	130	30
Osakkeet ja osuudet	10 101	10 376			
Muut lainasaamiset	2 595	2 673	D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	853	848
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT	98	99	Lahjoitusrahastojen pääomat	15	15
Lahjoitusrahastojen erityiskatt.	3	3	Muut toimeksiantojen pääomat	838	833
Muut toimeksiantojen varat	95	97			
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	23 328	21 269	E VIERAS PÄÄOMA	81 710	78 437
I Vaihto-omaisuus	7	26	I Pitkäaikainen vieras pääoma	69 455	58 464
Muu vaihto-omaisuus	7	26	Lainat rahoitus- ja vakuutuslait.	69 455	58 464
II Saamiset	4 426	4 303	II Lyhytaikainen vieras pääoma	12 255	19 974
Pitkäaikaiset saamiset	0	0	Lainat rahoitus- ja vakuutuslait.	4 009	8 576
Lyhytaikaiset saamiset	4 426	4 303	Saadut ennakot	495	524
Myyntisaamiset	586	928	Ostovelat	2 490	4 965
Lainasaamiset	3 244	2 450	Muut velat	674	762
Muut saamiset	555	907	Siirtovelat	4 587	5 146
Siirtosaamiset	41	18			
Rahat ja pankkisaamiset	18 895	16 940	VASTATTAVAA	138 421	130 900
Pankkisaamiset	18 895	16 940			
VASTAAVAA	138 421	130 900	TASEEN TUNNUSLUVUT		
			Omavaraisuusaste, %	40,3 %	39,5 %
			Suhteellinen velkaantuneisuus, %	143,9 %	133,7 %
			Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	18 061	13 770
			Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	1 200	908
			Lainakanta 31.12., 1000 €	72 904	67 039
			Lainakanta 31.12., €/as.	4 844	4 421
			Lainat ja vastuut 31.12, 1000 €	73 744	68 482
			Lainat ja vastuut, €/as	4 900	4 516
			Lainasaamiset, 1000 €	2 595	2 673
			Asukasmäärä	15 049	15 164

Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä. Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona voidaan pitää 70 prosenttia.

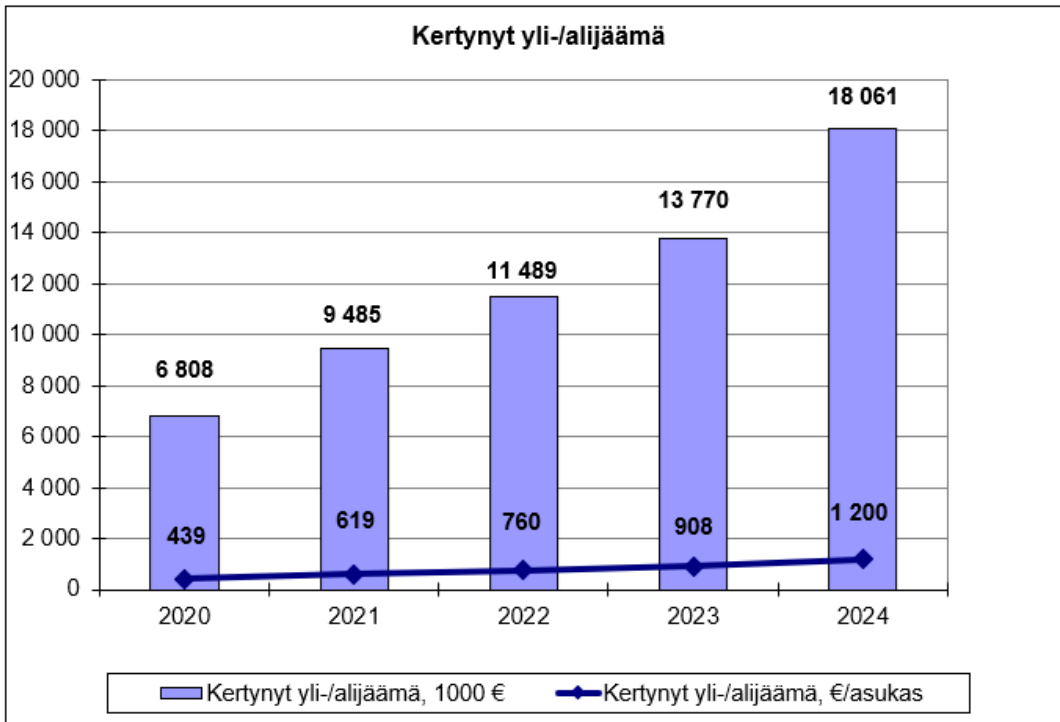
Kauhavan kaupungin omavaraisuusaste on ollut vuodesta 2018 alkaen alle 50 prosenttia, mitä pidetään kohtuullisen tason rajana. Vuonna 2023 kaikkien kuntien keskimääräinen omavaraisuusaste oli 61,8 prosenttia Etelä-Pohjanmaan kuntien keskiarvon ollessa 41,6 prosenttia. Korkea velkamäärä vaikuttaa merkittävästi tunnusluvun alhaisuuteen.

Suhteellinen velkaantuneisuus kertoo, kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Mitä pienempi tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella. Hyvinvointialueuudistus heikensi merkittävästi suhteellista velkaantuneisuutta, kun merkittävä osuus kuntien verorahoituksesta siirtyi hyvinvointialueille. Vuonna 2023 Suomen kuntien keskimääräinen tunnusluvun arvo oli 97,0 prosenttia ja Etelä-Pohjanmaan kuntien 143,2 prosenttia.

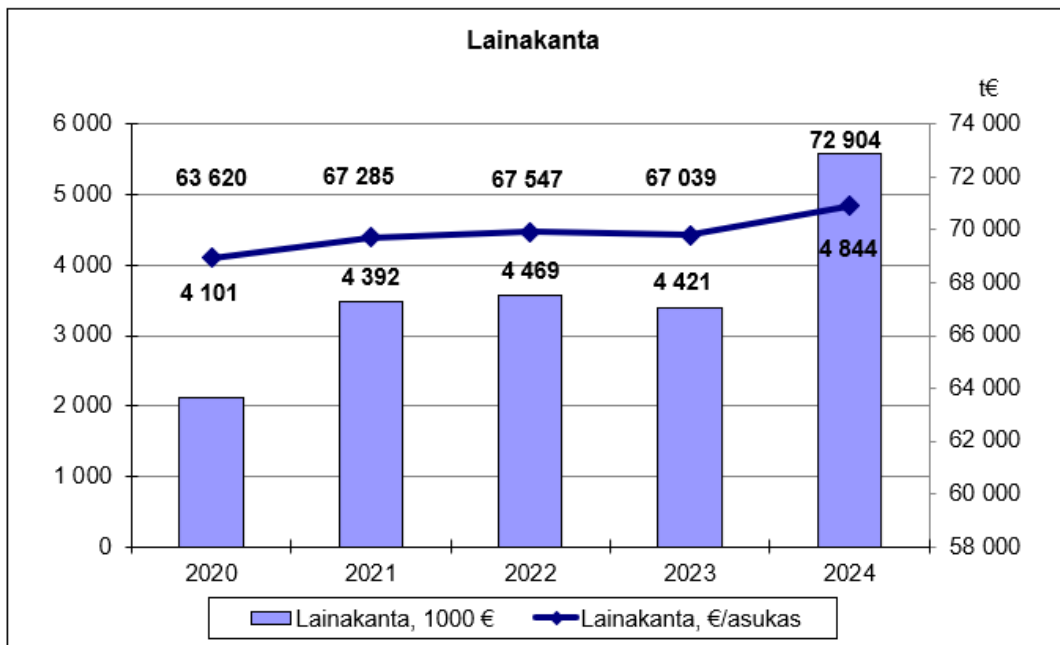
Vuodesta 2019 alkaen tilinpäätöksessä on esitetty tunnusluvut Lainat ja vuokravastuut 31.12. (1000 €) ja Lainat ja vuokravastuut, euroa/asukas. Tunnusluku saadaan lisäämällä lainakantaan vuokravastuiden määrä.

Kertynyt ylijäämä (alijäämä) osoittaa, paljonko kunnalla on kertynyttä ylijäämää tulevien vuosien liikkumavarana, taikka paljonko kertynyttä alijäämää on katettavana tulevina vuosina. Kauhavan kaupungin taseessa on n. 18,0 miljoonan euron ylijäämäpuskuri. Kunnittainen vertailu on mahdollista asukasta kohden lasketun kertyneen yli-/alijäämän puitteissa. Kauhavan kaupungilla on kertynyttä ylijäämää 1.200 euroa/asukas. Vuonna 2023 kaikkien kuntien keskimääräinen asukaskohtainen taseen kertynyt ylijäämä oli 2.989 euroa ja Etelä-Pohjanmaan kuntien 877 euroa.

Kauhavan kaupungin talouden liikkumavaraa kuvaavat tunnusluvut ovat kehittyneet vuodesta 2020 alkaen seuraavasti:

Lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa ja lainasaamisilla pysyviin vastaaviin merkittyjä antolainoja kunnan omistamien ja muiden yhteisöjen investointien rahoittamiseen. Kauhavan kaupungin lainakanta on noussut viidessä vuodessa 9,3 miljoonalla eurolla (+14,6 %). Kuntien välinen vertailu on mahdollista asukaskohtaisen lainamäärän puitteissa. Kauhavalla asukaskohtainen lainamäärä oli vuoden lopussa 4.844 euroa. Lainamäärä on noussut tarkastelukaudella 743 eurolla/asukas. Vuonna 2023 kuntien Suomen kuntien keskimääräinen asukaskohtainen lainakanta oli 4.433 euroa ja Etelä-Pohjanmaan kuntien 4.933 euroa/asukas.

1.5 Kokonaistulot ja -menot

KOKONAISTULOT JA -MENOT

TULOT	1 000 €	%	MENOT	1 000 €	%
Toiminta			Toiminta		
Toimintatuotot	7 726	10,0	Toimintakulut	46 217	63,6
Verotulot	33 595	43,6	- Valmistus omaan käyttöön	-95	-0,1
Valtionosuudet	15 121	19,6	Korkokulut	1 646	2,3
Korkotuotot	229	0,3	Muut rahoituskulut	43	0,1
Muut rahoitustuotot	691	0,9	Satunnaiset kulut		
Satunnaiset tuotot	885	1,1	Tulorahoituksen korjauserät		
Tulorahoituksen korjauserät			+/- pakoll. varausten muutos	-82	-0,1
- Pysyvien vastaavien	-108	-0,1	- käyttööm. myyntitappio	-1	0,0
hyödykkeiden luovutusvoitot			Investoinnit		
Investoinnit			Käyttöomaisuusinvestoinnit	12 332	17,0
Rahoitusosuudet	462	0,6	Rahoitustoiminta		
Pysyvien vastaavien hyöd.luov.tulot	160	0,2	Antolainasaam. lisäykset	4 052	5,6
Rahoitustoiminta			Pitkäaik. lainojen vähennys	4 009	5,5
Antol.saam.vähennys	3 336	4,3	Lyhytaik. lainojen vähennys	4 567	6,3
Pitkäaik. lainojen lisäys	15 000	19,5	Oman pääoman vähennykset	0	0,0
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	0	0,0			
Oman pääoman lisäykset	0	0,0			
Kokonaistulot yhteensä	77 097	100,0	Kokonaismenot yhteensä	72 687	100,0

Täsmäytys:

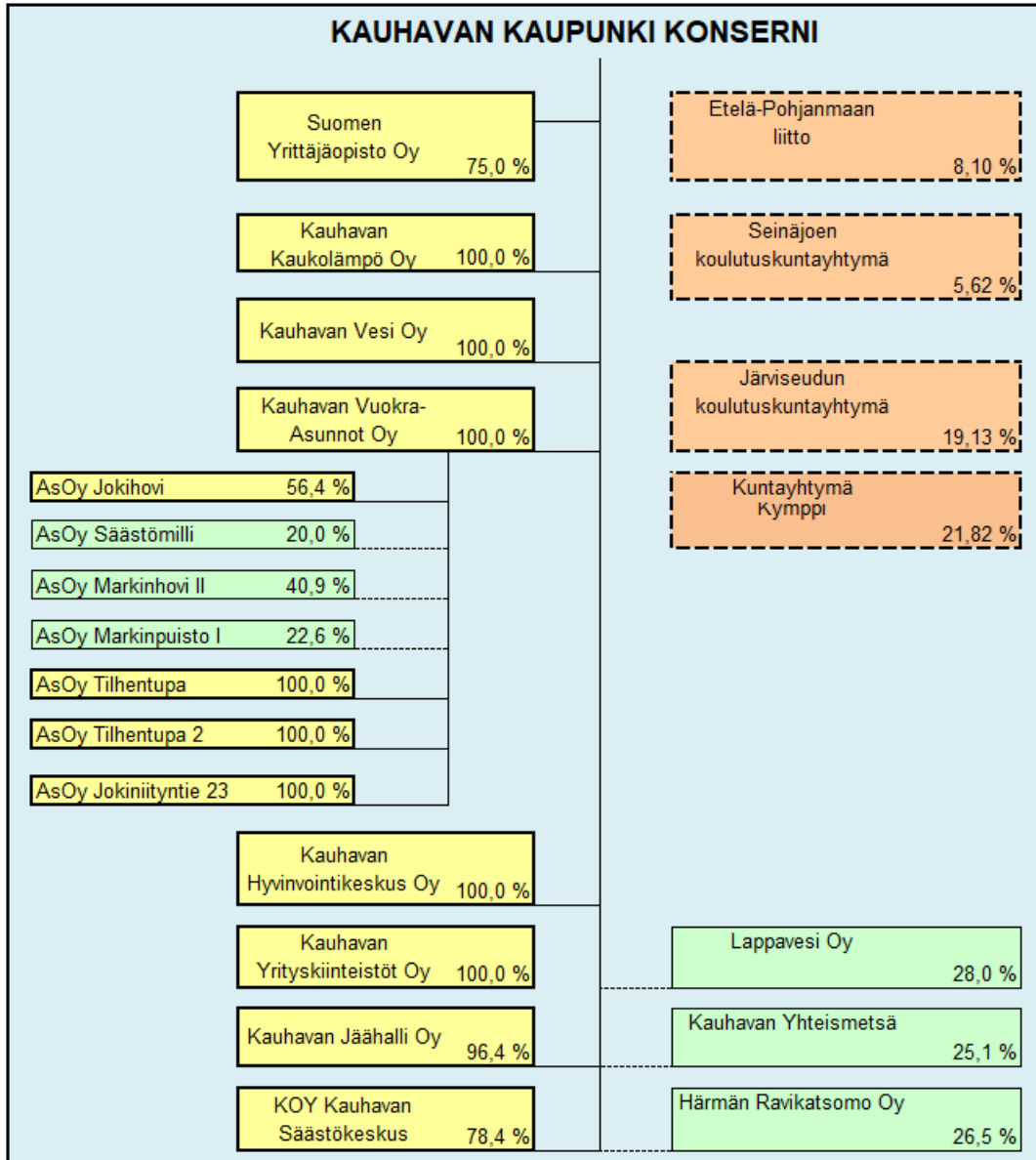
Kokonaistulot - Kokonaismenot = 77 097 - 72 687 = 4 410

Muut maksuvalmiuden muutokset + Rahavarojen muutos = [-2 455] + 1 955 = 4 410

1.6 Kuntakonsernin toiminta ja talous

1.6.1 Konsernirakenne

Konsernin toiminnan ohjaus

Kauhavan kaupungissa on vuodesta 2015 alkaen toiminut kaupunginhallituksen alainen konserni- ja henkilöstöjaosto, joka vastaa konserniohjauksesta. Voimassa oleva konserniohje on hyväksytty valtuustossa 29.5.2017. Konserniohje muodostaa puitteet konsernin toiminnan ohjaukselle. Tytäryhteisöjen toimieli- missä on kaupungin edustajina lähinnä luottamushenkilöitä, joita jaosto ja kaupungin johto on tarvittaessa ohjeistanut ennen tytäryhteisöjen kokouksia.

Kuntayhtymien osalta kaupunginhallituksen on tarvittaessa mahdollista ohjeistaa yhtymävaltuutettuja tai yhtymähallituksen jäseniä kaupungin kannan mukaisiin ratkaisuihin.

Konsernin rakennetta on kuntaliitoksen jälkeisinä vuosina tiivistetty yhtiöiden sulautumisilla. Vuonna 2024 toteutettiin Kiinteistö Oy Riihen ja Kiinteistö Oy Kauhavan Tietotalon fuusio Kauhavan Yrittäjäkiinteistöt Oy:öön. Harkinnassa on vielä kahden Kauhavan Vuokra-asunnot Oy:n tytäryhtiön fuusioiminen emoyhtiö-önsä.

Rakenteen tiivistäminen on tehostanut konserniohjausta. Tytäryhtiöitä on kehoitettu järjestämään taloushallintopalvelut yhteistyössä kaupungin kanssa.

Konsernin toimintaa on ohjattu myös talousarviossa asetetuilla tavoitteilla. Niiden toteutumista tarkastellaan luvussa 2.2.1.

1.6.2 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat

Suomen Yrittäjäopisto Oy

Kauhavan kaupunki omistaa 75 prosenttia Suomen Yrittäjäopisto Oy:n osakekannasta.

Yleistä

Suomen Yrittäjäopisto on valtakunnallisesti toimiva ammatillinen aikuiskouluttaja, aktiivinen toimija yhteiskunnassa ja yrittäjyyden kulttuurin edistäjä. Syo tuottaa työelämätarpeisiin vastaavaa koulutusta, jolla vahvistetaan kestävä osaamista. Yrittäjämäinen toimintatapa näkyy asiakastyössämme ja työyhteisössämme. Syo innostaa asiakkaitaan oppimaan ja kehittämään. Yhtiön valtakunnallinen toiminta tukee alueellista ja omistajakuntiemme kehittämistä.

Syo ylläpitää ja kehittää toimintansa laatua ja vastuullisuutta vuosisuunnitelman mukaisesti. Laatujärjestelmän ISO 9001:2015 ulkoisen auditoinnin painopisteinä olivat verkko-opetus ja digikyvykyys, joista kokonaisarvioinnin arvosana oli 5/5. Vastuullinen kädenjälki näkyy kaikessa Syo:n toiminnassa. OKKA-säätiö on myöntänyt oppilaitokselle kestävän kehityksen sertifikaatin, joka osoittaa Yrittäjäopiston täyttävän kestävän tulevaisuuden indikaattoreiden vaatimukset. Suomen Yrittäjät, Mestarikiltaneuvosto ry ja Ammatti-osaamisen kehittämissyhdystys AMKE ry myöntävät vuosittain Työ & Taito -palkinnon. Palkinnon keskeisinä kriteereinä ovat aktiivisuus ja innovatiivisuus työelämäyhteistyössä, yrittäjyyden tukemisessa sekä ammattitaidon hankkimisessa. Suomen Yrittäjäopistolle myönnettiin Työ ja Taito-palkinnon kunniainiointa. Tavoitteena on toimia esimerkkinä hyvän työyhteisön rakentajana. Suomen Yrittäjäopistolle on myönnetty Great Place to Work -sertifikaatti jo toista kertaa peräkkäin. Työntekijäkokemus on tutkittu anonymillä Trust Index © -henkilöstötutkimuksella, ja siksi sertifiointi perustuu työntekijöiden aitoihin kokemuksiin. Great Place To Work -sertifiointi™ on globaalisti tunnettu ja arvostettu tunnustus yrityksen hyvästä työntekijäkokemuksesta.

Toimintaympäristö

Ammatillisen koulutuksen toimintaympäristössä vaikuttaa useita voimakkaita muutosvoimia yhtäaikaaisesti. Koulutus sai vahvan aseman uudessa hallitusohjelmassa, mutta tästä huolimatta ammatillisen koulutuksen rahoituksesta leikattiin 120 M€ ja lisäksi päätettiin toteuttaa normien purkua 10 M€ edestä. Rahoitusleikkaus päätettiin kohdistaa jo toisen asteen ammatillisen tutkinnon tai korkea-asteen tutkinnon suorittaneiden ammatilliseen koulutukseen. Tämä leikkaus kohdistui siten lähes kokonaan aikuiskoulutukseen. Kehysriihen rahoitusleikkaukset aiheuttivat välittömästi tarpeen useille ammatillisten koulutuksen järjestäjien muutosneuvotteluille.

Lisäksi syksyllä 2024 eduskunnan päätettäväksi tuli hallituksen esitys, jossa olivat mukana esitykset uuden ammatillisen koulutuksen rahoitusuudistuksista, kokeilu ammatillisen koulutuksen toiminnanohjauksesta sekä oppimisen tuen muutoksista. Rahoitusuudistus tulee muuttamaan koko rahoitusrakenteen vuodesta 2026 alkaen ja opiskelijoiden työllistymisellä ja jatko-opiskeluun siirtymisellä on suuri merkitys rahoituksen kokonaisuudessa. Toiminnanohjauksen kokeilussa tavoitellaan ammatillisen koulutuksen parempaa vaikuttavuutta ja laatua. Kokeiluun valitaan 40 koulutuksenjärjestäjää nykyisten 134 järjestäjän joukosta. Valittujen tulee edustaa kattavasti koko järjestäjäkenttää ja niillä tulee olla hyvät taloudelliset ja toiminalliset edellytykset sekä kykyä toimintansa uudistamiseen. Valitut järjestäjät saavat laajat järjestämisluvat toimintansa kehittämiseen. Varsin epäselväksi on jäänyt kokeilun ulkopuolelle jäävien koulutuksen järjestäjien asema. Millaiset mahdollisuudet näillä järjestäjillä on kehittää omaa toimintaansa?

Ammatillisella koulutuksella on huomattava merkitys alueellisen elinvoiman parantamisessa ja työllisyyden edistämisessä. Uusien työllisyysalueiden (45 kpl) toiminta alkaa vuoden 2025 alussa. Työllisyyspalveluiden siirtymisessä kuntien ja muodostettujen työllisyysalueiden vastuulle tavoitteena on lisätä vaikuttavuutta ja tuoda palvelut lähemmäksi asiakasta. Vuosi 2025 tulee olemaan organisaatioiden sekä palveluiden käynnistymisvuosi, mikä voi aiheuttaa esimerkiksi hankintojen viivästymistä.

Toiminta

Valtionosuusrahoitteisen tutkintokoulutuksen osalta vuosi 2024 oli erittäin hyvä. Vuoden 2024 valtionrahoituksella toteutettu opiskelijavuosimäärä oli 869 opiskelijavuotta, josta työvoimakoulutusten osuus oli 212 opiskelijavuotta. Syo:n tavoitteellinen opiskelijavuosimäärä oli 729, josta työvoimakoulutukseen oli kohdistettu 185 opiskelijavuotta. Suoritettujen tutkintojen määrä oli 657. Valtionosuusrahoitteinen koulutustoimintamme on tehokasta ja sillä on hyvä vetovoima.

Syo toteutti työvoimakoulutuksia valtakunnallisesti yhteistyössä kaikkien ELY-keskusten ja TE-toimistojen kanssa. Työvoimakoulutusten vahvuuksia ovat yksilöllisyys, koulutusten hyvä saavutettavuus ja erilaiset oppimisen sekä työllistymisen tukitoimet. Yrityksille suunnattuja asiantuntijapalveluita kehitettiin voimakkaasti. Jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskuksen (Jotpa) hankinnat ja avustukset ovat tärkeä osa jatkuvan oppimisen palveluita. Jotpan tehtävänä on tuottaa, analysoida ja jakaa tutkittua tietoa työelämän koulutustarpeista ja rahoittaa niitä avustuksilla tai hankinnoilla. Hanketoiminnalla kehitettiin alueiden elinvoimaa ja parannettiin yritysten toimintaedellytyksiä. Syo panosti voimakkaasti hankehakuihin, verkostotyöhön ja sisäisen hanketoiminnan organisointiin vuoden 2024 aikana. Toimenpiteiden ansiosta Syo onnistui kasvattamaan selkeästi hankemäärää erityisesti EteläPohjanmaalla. Opetus- ja kulttuuriministeriön (OKM) myöntämällä strategiarahalla kehitettiin ammatillisen koulutuksen digitaalisia ja pedagogisia valmiuksia. Suomen Yrittäjäopiston osuus vuodelle 2024 myönnetyssä kolmessa verkostohankkeessa on yhteensä 202.550 euroa.

Henkilöstö

Vuonna 2024 kertyi 96 henkilötyövuotta. Henkilöstön kokonaismäärä oli 31.12.2024 yhteensä 98 henkilöä. Henkilöstö on suurelta osin ikääntyvää, joten tulevina vuosina henkilöstöä tulee eläköitymään. Henkilöstön keski-ikä on 51,5 vuotta. Työsuhteen pituus nykyisellä henkilöstöllä on keskimäärin 10,5 vuotta. Henkilöstön koulutustausta vaihtelee tehtävän mukaan. Opetushenkilöstöstä valtaosalla on omaan asiantuntijuusalueeseen liittyvä korkeakoulututkinto. Opetushenkilöstöstä 88,5 % on päteviä ja suorittanut opettajan pedagogiset opinnot. Hallinto- ja tukipalveluhenkilöstön koulutustausta vaihtelee tehtävän mukaan alan ammatillisesta tutkinnosta korkeakoulututkintoon.

Tilikauden tulos 2024

Opetus- ja kulttuuriministeriön koulutustoimintaan myöntämä kokonaisrahoitus oli 7.350.149 €. Lisäksi Suomen Yrittäjäopiston osuus vuodelle 2024 myönnettyssä kolmessa strategiarahoituksen verkostohankkeessa on yhteensä 107.034 euroa. Vuoden 2024 kokonaistuotto oli 9.598.423,50 €. Kokonaistuottojen kertymä kasvoi (+ 11,2 %) merkittävästi edelliseen vuoteen verrattuna. Kasvun mahdollisti valtionosuusrahoituksemme kasvu ja onnistumiset jatkuvan oppimisen palvelukeskuksen avustuksissa sekä hankinnoissa. Markkinaehtoinen myynti kehittyi myös kokonaisuudessaan hyvin. Tilikauden tulos oli erittäin hyvä. + 973.316,91 euroa. Tuloksen muodostumiseen vaikuttivat erityisesti vahva ja tehokas toiminta sekä onnistumiset markkinaehtoisien koulutuksen osalta. Suomen Yrittäjäopiston talouden tunnusluvut täyttivät selvästi Kauhavan konsernitavoitteet vuoden 2024 osalta. Toiminnan kannattavuus, vakavaraisuus ja maksuvalmius ovat erinomaisella tasolla.

Syo:n tutkintokoulutuksen vetovoima on erittäin hyvä, mutta vuodelle 2025 kohdistuneet opiskelijavuosien vähennykset tulevat aiheuttamaan koulutustarjonnan vähentämistä. Syo panostaa voimakkaasti asiantuntijapalveluidemme ja markkinaehtoisien koulutuksen kehittämiseen. Suomen Yrittäjäopistolla on hyvä maine työnantajana. Yhtiö on tietoisesti panostanut henkilöstön osaamisen ja työyhteisön kehittämiseen.

Yhtiöllä on erittäin vahva ja vakaa taloudellinen tilanne, mutta kokonaisrahoituksen jatkuvuuteen ja ennakoitavuuteen sisältynyt merkittävä riski on toteutumassa. Vuoden 2025 varsinaisessa suoritepäätöksessä Syo:lle myönnettiin kaikkiaan 620 opiskelijavuotta, joka kerryttää valtionosuutta yhteensä 6.446.927 euroa sekä 251.855 € arvonlisäverokorvausta. Suomen Yrittäjäopiston laskennallinen rahoitusleikkaus oli 109 opiskelijavuotta, joka vähensi vuoden 2025 rahoitusta lähes - 649.000 € (- 9 %). Merkittävästä valtionosuusleikkauksesta huolimatta yhtiö uskoo saavansa pidettyä talouden tasapainossa myös vuoden 2025 osalta.

Kauhavan Vuokra-asunnot Oy

Kauhavan kaupunki omistaa yhtiön koko osakekannan. Yhtiön toimialana on vuokra-asuntojen hallinta ja vuokraus. Se omistaa neljällä eri alueella yhteensä 924 vuokra-asuntoa yhteispinta-alaltaan 51.931 m² sekä muita vuokrattavia tiloja 2.436 m², esimerkiksi hoivakoti, päiväkotij ja päivätoimintakeskus. Vuokra-asuntojen käyttöasteen keskiarvo vuonna 2024 oli 91,6 %.

Liikevaihtoa kertyi 5.467.445 euroa, joka oli lähes sama vuoteen 2023 verrattuna.

Henkilöstökulut pysyivät myös samalla tasolla ollen nyt 579.982 euroa. Henkilöstön määrä väheni yhdellä vuoden loppuneljänneksellä. Kiinteistöjen hoitokuluja kertyi yhteensä 3.476.052 euroa, joka on vain 33.783 euroa enemmän kuin 2023. Kiinteistöjen korjaamiseen käytettiin 593.474 euroa.

Rahoituskulut kasvoivat 239.376 euroa viime vuodesta, ollen nyt yhteensä 798.795 euroa. Korkokulujen kasvua hillitsi pitkiin viitekorkoihin sidotut lainat. Rahoituskuluissa on mukana emoyhtiölle maksetut takausprovisiot 81.366 euroa.

Tilikautena tehdyt poistot olivat yhteensä 755.175 euroa.

Uusia asuntoja ostettiin valmistuneista asunto-osakeyhtiöistä 7 kpl. Asuntokantaa ei vähennetty purkamalla tilikauden aikana.

Tilikauden tappio ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja oli 63.845 euroa.

Tilikauden voitto verojen ja 69.000 euron asuintalovaruksen purun jälkeen oli 6.299 euroa.

Kauhavan Vuokra-asunnot Oy:llä on neljä tytäryhtiötä: Asunto Oy Tilhentupa I ja II sekä As Oy Kauhavan Jokiniityntie 23 (kaikki 100 %) sekä Asunto Oy Kauhavan Jokihovi (56,4 %).

Kauhavan Yrityskiinteistöt Oy

Kauhavan kaupunki omistaa yhtiön koko osakekannan. Yhtiö hallinnoi ja vuokraa konsernin teollisuustoimintiloja. Vuokrattavia tiloja on yhteensä 33.063 m² ja tilat jakaantuvat seitsemään eri kohteeseen: Tuomisentie 16, Viitaväylä 11, Kankaantie 563, Kuparikuja 8, Leipomonkuja 7, Kirjapainontie 8 ja Ollinkankaantie 108. Opastie 12 sijaitseva teollisuuskiinteistö purettiin tilikautena.

Tilojen käyttöaste vuorattavien neliöiden suhteen oli 86 % ja vuokratulojen suhteen 92 %.

Liikevaihto kasvoi 13 prosenttia ollen nyt 2.751.821 euroa. Liikevaihdon kasvu selittyi suurelta osin Ollinkankaantien hallin valmistumisesta ja sen vuokraustuloista 1.7 alkaen. Vuokratulot nousivat myös pääomavuokrien osalta, kun kohonneet korkokulut nostivat suoraan pääomavuokria. Kiinteistön hoitokulut nousivat 11 % ja kulut olivat yhteensä 696.412 euroa. Rahoituskulut kasvoivat 42 % ollen nyt 867.239 euroa. Korkokulut ovat yli 90 %:sti yritystilasopimukseen liittyviä rahoituskuluja, jotka laskutetaan pääomavuokrina vuokralaisilta. Rahoituskuluissa on mukana emoyhtiölle maksettuja takausprovisioita 43.402 euroa.

Tilikauden tulos suunnitelman mukaisten poistojen 1.218.522 euroa jälkeen tappiolla 12.083 euroa. Tappioliseen tulokseen johti kuluiksi kirjatut Opastie 12 purkukustannukset.

Kauhavan Hyvinvointikeskus Oy

Kauhavan kaupunki omistaa yhtiön koko osakekannan. Hyvinvointikeskus valmistui lokakuussa 2022, vuokralaisina EPSHP ja Kuntayhtymä Kaksineuvoinen. Rakennuksen vuokrasopimukset ovat siirtyneet sellaisinaan Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen vastuulle 1.1.2023.

Tilikautena liikevaihtoa kertyi 1.680.257 euroa. Kiinteistön kuluja syntyi 597.484 euroa, rahoituskuluja 322.781 euroa ja poistoja tehtiin 617.170 euroa. Tilikauden tulos 91.054 euron poistoerokirjauksen ja 11.775 euron verojen jälkeen voitollinen 24.778 euroa.

Kiinteistö Oy Kauhavan Tietotalo

Emoyhtiö Kauhavan kaupunki osti yhtiön omistaman kiinteistön liittymiseen 24.6.2024 allekirjoitetulla kauppakirjalla. Kiinteistöä ollaan peruskorjaamassa tulevaisuudessa kaupungintaloksi.

Yhtiö on sulautettu sisaryhtiöönsä Kauhavan Yrityskiinteistöt Oy:n. Sulautumisen täytäntöönpano oli 30.11.2024 ja tämän myötä yhtiö on lakkautettu.

Kiinteistö Oy Riihi

Yhtiö on sulautunut sisaryhtiöönsä Kauhavan Yrityskiinteistöt Oy:n 31.1.2024. Yhtiön toiminta on sulautumisen myötä lakkautettu.

Kiinteistö Oy Kauhavan Säästökeskus

Kauhavan kaupunki omistaa 78,4 prosenttia yhtiön osakekannasta.

Yhtiön omistaman hotelli- ja pankkikiinteistön purkutyöt käynnistyivät marraskuussa 2024 ja päättyvät talvella 2025.

Kauhavan Jäähalli Oy

Kauhavan kaupunki omistaa 96,4 prosenttia yhtiön osakekannasta. Yhtiö omistaa jäähallikiinteistön ja myy jäähallipalveluja seuroille ja yhteisöille.

Vuonna 2024 jäähalli vuokrasi jääaikaa 1.140 tuntia. Hallin käyttö on lisääntynyt hieman vertailuvuodesta. Yhtiö peri hallin käyttäjiltä 103 euron tuntimaksun.

Kauhavan kaupunki maksoi yhtiölle avustusta pääomakuluihin 80.231 euroa.

Yhtiön liikevaihto oli 124.512 euroa. Liikevaihdosta 106.699 euroa kertyi jääajan myynnistä ja 17.813 euroa muusta myynnistä. Muita tuottoja oli 4.800 euroa.

Kuluja kertyi yhteensä 165.852 euroa ja rahoituskuluja 18.527 euroa. Poistojen 34.251 euroa jälkeen tappiota kertyi 8.941 euroa.

Kauhavan Vesi Oy

Kauhavan kaupunki omistaa yhtiön koko osakekannan.

Kauhavan Vesi Oy tuottaa talous- ja jätevesihuoltoa Kauhavan kaupungin asukkaille ja alueen teollisuudelle. Yhtiön tavoitteena on tarjota alueelle korkea laatuinen ja varma palvelutaso nyt ja tulevaisuudessa. Toimintaa ohjaavat asiakaslähtöisyys, suunnitelmallisuus ja kestävä kehityksen periaatteet.

Yhtiön toimintavuosi sujui hyvin. Asetetut taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet saavutettiin pääsääntöisesti.

Verkstorakentaminen keskeneräisissä kohteissa jatkuu ja uusia hankkeita valmistellaan. Verkoston ja laitoksien saneerausurakoinnin suunnittelu ja toteutus on myös käynnistynyt, vaikka suurin osa putkistosaneerauksista suoritetaankin kesän ja syksyn aikana.

Pöyhösen kaivoalueella aloitettiin kaivojen saneeraus. Kaivot saneerataan ns. koppimallisisiksi. Samassa yhteydessä kaivojen sähköistys uusitaan. Yhtiössä on käynnistetty Kauhavan vesitornin hankesuunnittelu. Suunnitelman tarkoituksena on kartoittaa nykyisen vesitornin saneerausmahdollisuuksia tai mahdollisesti vesitornin korvaavia menetelmiä.

Yhtiö osallistuu kaava-alueiden infra-rakennushankkeisiin yhteistyössä Kauhavan kaupungin kanssa. Yhteishankkeita on viety suunnitelmatasolla eteenpäin. Suurin tulevista yhteishankkeista tulee olemaan Kauppatien saneeraus.

Yhtiö tulee vaihtamaan CRM/laskutusohjelmiston vuoden ensimmäisellä neljänneksellä.

Yhtiö ostaa taloushallintopalvelut Kauhavan kaupungilta.

Kauhavan Kaukolämpö Oy

Kauhavan kaupunki omistaa yhtiön koko osakekannan. Yhtiö tuottaa ja toimittaa kaukolämpöä Kauhavan keskustaajaman sekä Alahärmän, Korttesjärven ja Ylihärmän taajamien alueille. Yhtiöllä on päätoiminen toimitusjohtaja. Päätoimiseen henkilökuntaan kuulu myös kolme laitosi miestä. Taloushallintopalvelut laskutusta ja reskontran hoitoa lukuun ottamatta on ostettu Kauhavan kaupungilta.

Liikevaihtoa kertyi toimintavuonna 5,179 miljoonaa euroa.

Energiaa myytiin vuonna 2024 68369 MWh.

Kotimaisen polttoaineen osuus lämmöntuotannosta oli noin 98 prosenttia. Bio-polttoaineiden saatavuus jatkui heikkona alkuvuoden osalta. Syksyllä tilanne muuttui jo täysin päinvastaiseksi ja varastomäärät kasvoivat lämpimien säiden johdosta. Öljyn käyttö nousi lähes kaksinkertaiseksi vuoteen 2023 verrattuna. Tähän vaikutti poikkeuksellisen kylmä jakso vuoden alussa, tavanomaista suurempi kesähuolto Ylihärmässä ja Korttesjärven verkoston laajeneminen turhan suureksi nykyiseen laitospasiteettiin nähden.

Poistot ja arvonalennukset 2024 olivat 878.746 euroa.

Henkilöstökulut olivat 370.824 euroa.

Liiketoiminnan muut kulut olivat 753.671 euroa.

Pitkäaikaisia lainoja lyhennettiin ohjelman mukaisesti 655.640 euroa. Vuoden aikana nostettiin omistajalta lyhytaikaista rahoitusta 2.000.000 euroa investointien rakennusaikaiseen rahoittamiseen. Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä olivat 243.010 euroa. Kassa heikkeni 133.296 euroa. Qr oli 0,2, ja Cr 0,4 (2023 1,0 ja 1,5) ja omavaraisuusaste oli 30,58 % (2022 32,42 %). Maksuvalmiutta kuvaavia tunnuslukuja rasittaa voimakkaasti sekä kesällä 2025 erääntyvä 3,18 milj. euron kertalyhenteinen luotto, että myös investointeihin käytetty lyhytaikainen kassalaina.

Investointeja tehtiin vuoden aikana 1.355.590 eurolla.

Tilikauden tulos ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja oli 7.489 euroa, josta voittoa oli 10.147 euroa.

1.6.3 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Konsernivalvontaa on ohjattu valtuuston 29.5.2017 hyväksymällä ja 1.6.2017 voimaan tulleella konserniohjeella sekä kaupungin konserni- ja henkilöstöjaoston ja kaupungin johdon ohjeistuksella.

Konserniohjeessa määrätään, milloin tytäryhtiöllä on velvollisuus hankkia kaupungin kanta asiaan ennen päätöksentekoa.

Konserni- ja henkilöstöjaosto on nimennyt yhtiökokousedustajat konserniyhtiöiden yhtiökokouksiin ja valinnut ehdokkaat tytäryhtiöiden hallituksiin. Hallituksissa on ollut edustettuna pääsääntöisesti kaupungin luottamushenkilöitä. Kaupunginjohtajalla tai hänen määräämällään johtoryhmän jäsenellä on oikeus osallistua konserniyhteisöjen hallitustyöskentelyyn.

Konserni- ja henkilöstöjaosto on kutsunut kokoukseensa konserniyhteisöjen johtoa selvittämään edustamansa yhtiön toimintaan liittyviä ajankohtaisia ja kehittämiskysymyksiä ja käymään niistä linjaavaa ja evästävää keskustelua. Tytäryhteisöt ovat soveltuvin osin toimineet yhteistyössä kaupungin hallintokuntien, erityisesti teknisen toimialan kanssa. Kaupunginhallituksen edustajat hallintokunnissa raportoivat yhteensovitusta edellyttävistä kysymyksistä kaupunginhallitukselle.

Konsernivalvonnassa ei ole ilmennyt erityisiä ongelmia. Yhteisöjen taloushallinnon kytkeminen kaupungin organisaatioon on ollut toiminnallisesti ja valvonnallisesti perusteltua. Ohjeistus tytäryhteisöille on ollut yleisesti ottaen riittävää. Tiedonkulku on ollut toimivaa, mutta edellyttää kehittämistä. Yhtiöiden toiminta on noudattanut valtuuston määrittelemää omistajapolitiikkaa.

Konsernirakenteen tiivistäminen ja kaupungin hoitama yhteisöjen taloushallinto on luonut osaltaan edellytyksiä konserniohjauksen tehostumiselle.

Yhteisöt sitoutuvat yhtiökokouksessa tai vastaavassa toimielimessä tehtävällä päätöksellä valitsemaan kaupungin käyttämän tilintarkastusyhteisön ulkoiseen tarkastukseensa.

Yhteisöjen riskienhallintaa ja vakuutusturvaa arvioidaan tilintarkastuksen kautta yksikkökohtaisesti eikä niissä ole todettu puutteita. Vakuutukset on todettu ajantasaisiksi.

Konserniohjeen mukaan sisäisen tarkastuksen toimintaohjeessa annetaan määräykset, joita sovelletaan myös konserniyhteisöihin kohdistuvassa sisäisessä tarkastuksessa. Kaupungin määräysvallassa olevien yhteisöjen hallitusten tulee päättää kaupungin konsernihallinnon toimesta järjestettävän sisäisen tarkastuksen tavasta ja laajuudesta.

1.6.4 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut

KONSERNITULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

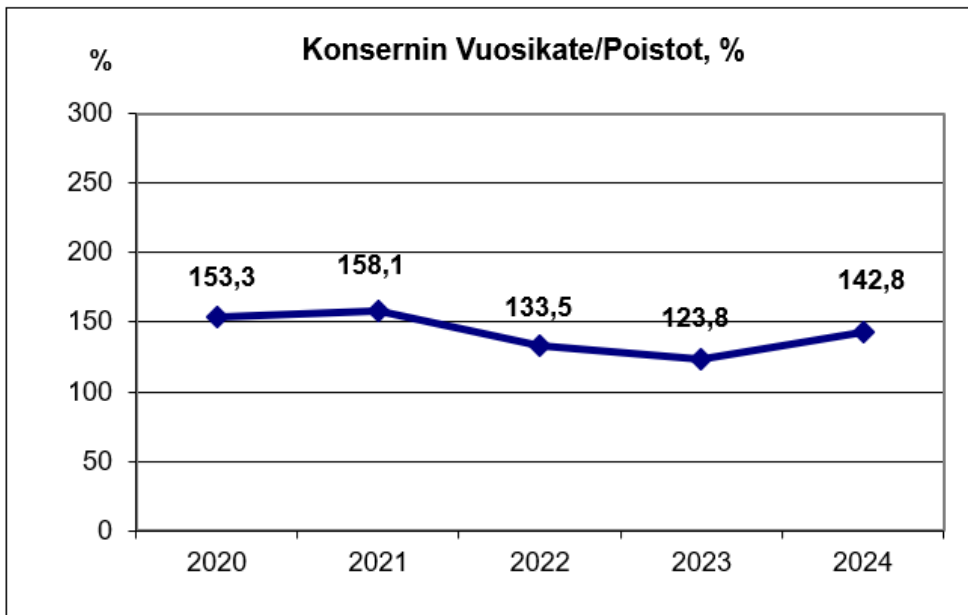
	2024	2023
	1 000 €	1 000 €
Toimintatuotot	30 955	30 718
Toimintakulut	68 313	68 217
Osuus osakkuusyhteisön voitosta/tappiosta	21	-1
Toimintakate	-37 338	-37 500
Verotulot	36 988	33 172
Valtionosuudet	18 841	23 702
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	462	328
Muut rahoitustuotot	294	198
Korkokulut	3 919	3 263
Muut rahoituskulut	88	239
Vuosikate	15 239	16 398
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	10 123	10 983
Tilikauden yli- ja alipariarvot	263	2 234
Arvonalentumiset	289	26
Tilikauden tulos	4 565	3 155
Tilinpäätössiirrot	1 009	625
Tilikauden verot	29	200
Laskennalliset verot	41	22
Vähemmistöosuudet	241	141
Tilikauden ylijäämä tai alijäämä	5 344	3 461
KONSERNITULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	45,3	45,0
Vuosikate/Poistot, %	142,8	123,8
Vuosikate, €/asukas	1 013	1 081
Asukasmäärä	15 049	15 164

Konsernituloslaskelman tunnusluvun "Toimintatuotot prosentteina toimintakuluista" arvoon vaikuttavat konsernin koko ja konserniin kuuluvien yhteisöjen luonne. Nämä tekijät myös selittävät konsernikohtaisia eroja.

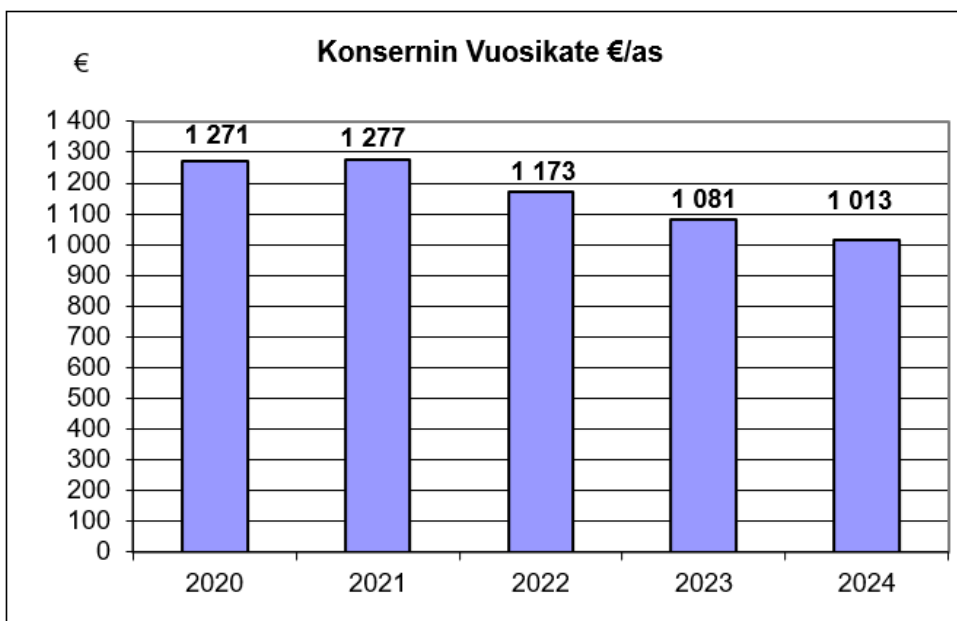
Vuosikate osoittaa konsernin tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan

lyhennyksiin. Mikäli vuosikate on siitä vähennettävien poistojen suuruinen, on konsernin tulorahoitus riittävä. Vuosikatteen ja poistojen vertailussa käytetään tunnuslukua "Vuosikate prosenttia poistoista". Kun tunnusluvun arvo on 100 %, oletetaan konsernin tulorahoituksen olevan riittävä. Oletus on pätevä vain, mikäli poistot ja arvonalentumiset vastaavat konserniyhteisöjen keskimääräistä vuotuista investointitasoa. Tunnusluvun "Vuosikate euroa/asukas" konsernikohtainen tavoitearvo saadaan jakamalla keskimääräinen vuotuinen investointitaso asukasmäärällä. Keskimääräistä, kaikkia kuntakonserneja koskevaa tavoitearvoa ei voida asettaa.

Konsernin vuosikatteen ja poistojen suhde on yksi kuntalain mukaisista kriisikuntamittareista. Tämän tunnusluvun mukaan kunta on erityksen vaikeassa taloudellisessa asemassa, jos tunnusluvun arvo on alle 80 prosenttia

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

	2024	2023
	1 000 €	1 000 €
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	15 239	16 398
Satunnaiset erät	885	536
Tilikauden verot	29	200
Tulorahoituksen korjauserät	-75	-177
Investointien rahavirta		
Investointimenot	20 531	21 085
Rahoitusosuudet inv.menoihin	491	147
Pys.vast. hyödykkeiden luov.tulot	1 268	6 006
Toiminnan ja investointien rahavirta	-2 753	1 623
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-1 457	1 577
Antolainasaamisten vähennykset	3 336	1 362
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	19 852	8 767
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	8 978	14 970
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-8 264	235
Oman pääoman muutokset	33	4 094
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja po:n muutokset	9	91
Vaihto-omaisuuden muutos	-630	-26
Saamisten muutokset	5 368	7 447
Käyttöomaisuudet muutos		
Korottomien velkojen muutokset	-4 919	-10 206
Rahoituksen rahavirta	4 349	-1 628
Rahavarojen muutos	1 596	-5
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	29 274	33 188
Rahavarat 1.1.	27 678	33 193
	1 596	-5

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä viideltä (5) vuodelta, 1000 €	-22 138	-30 822
Investointien tulorahoitus, %	76,0 %	78,3 %
Laskennallinen lainanhoitokate	0,9	1,0
Kassan riittävyys	106	111

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä viideltä vuodelta –tunnusluku tarkastelee investointien omarahoituksen toteutumista tilinpäätösvuodelta ja sitä edeltävältä neljältä vuodelta. Positiivinen kertymä ilmoittaa kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen. Negatiivinen kertymä ilmaisee sen, että menoja joudutaan kattamaan joko olemassa olevia kassavaroja vähentämällä tai ottamalla lisää lainaa. Tunnusluku ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi.

Investointien tulorahoitus – tunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosenttiosuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli pysyvien vastaavien hyödykkeiden myynnillä, lainalla tai rahavarojen määrää vähentämällä.

Laskennallinen lainanhoitokate -tunnusluku kuvaa lainanhoitoon käytettävissä olevan tulorahoituksen ja laskennallisten lainanlyhennysten sekä korkojen suhdetta eli kykyä hoitaa lainoista aiheutuvia velvoitteita. Konsernin lainanhoitokyky on hyvä, jos tunnusluvun arvo on yli 2, tyydyttävä, kun tunnusluvun arvo on 1–2 ja heikko, jos tunnusluvun arvo jää alle yhden. Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kuntakonsernin omaisuutta tai vähentämään rahavaroja.

Kauhavan kaupunkikonsernin laskennallinen lainanhoitokate oli 0,9 vuonna 2024 ja 1,0 vuonna 2023. Vuonna 2024 tulorahoitus ei ollut riittävä konsernin lainojen hoitamiseen.

Konsernitilinpäätöksen laskennallinen lainanhoitokate on yksi mittari kuntalain mukaisessa kunnan erityisen vaikean taloudellisen aseman arvioinnissa. Arvioinnissa tunnusluvun raja-arvo on 0,8. Kauhavan kaupunkikonsernin osalta raja-arvo ylittyy sekä vuonna 2024 että 2023.

Konsernin maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävytenä päivissä. Tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa konsernin rahavaroilla. Kauhavan kaupunkikonsernin kassan riittävyys 106 päivää on hyvä.

VASTAAVAA	31.12.2024	31.12.2023
	1 000 €	1 000 €
PYSYVÄT VASTAAVAT	200357	192309
Aineettomat hyödykkeet	1 308	1 498
Aineettomat oikeudet	315	323
Muut pitkävaikutteiset menot	968	1 175
Aineelliset hyödykkeet	191 314	183 908
Maa- ja vesialueet	14 684	14 264
Rakennukset	141 326	127 790
Kiinteät rakenteet ja laitteet	13 496	13 407
Koneet ja kalusto	1 743	1 676
Muut aineelliset hyödykkeet	7 850	5 814
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	12 218	20 957
Sijoitukset	7 736	6 903
Osakkuusyhteisöosuudet	808	824
Osakkeet ja osuudet	6 928	6 079
Muut lainasaamiset	0	0
Muut saamiset	0	0
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	577	481
VAIHTUVAT VASTAAVAT	36 371	41 262
Vaihto-omaisuus	1 549	918
Saamiset	5 548	7 156
Pitkäaikaiset saamiset	1 010	2 010
Lyhytaikaiset saamiset	4 538	5 145
Rahoitusarvopaperit	895	925
Rahat ja pankkisaamiset	28 379	32 263
VASTAAVAA YHTEENSÄ	237 305	234 052

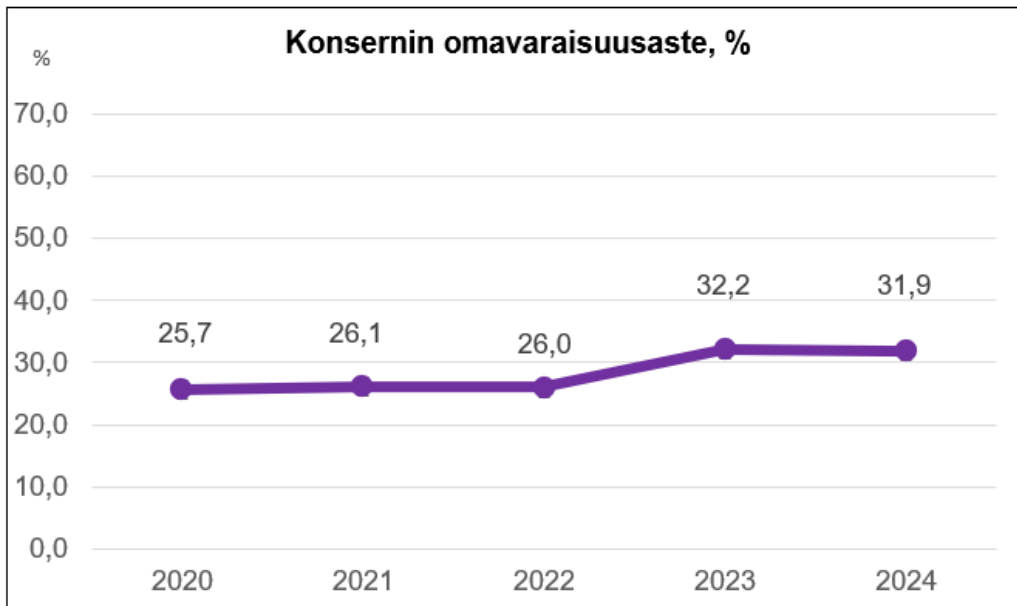

VASTATTAVAA	31.12.2024	31.12.2023
OMA PÄÄOMA	73 148	73 185
Peruspääoma	36 430	36 430
Arvonkorotusrahasto	300	300
Muut omat rahastot	1 376	1 415
Ed.tilikausien yli-/alijäämä	29 699	31 579
Tilikauden yli-/alijäämä	5 343	3 461
VÄHEMMISTÖOSUUDET	2 534	2 293
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	0	0
Poistoero		0
Vapaaehtoiset varaukset		0
PAKOLLISET VARAUKSET	219	138
Eläkevaraukset	89	108
Muut pakolliset varaukset	130	30
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	1 332	1 227
VIERAS PÄÄOMA	160 072	157 210
Pitkäaik. korollinen vieras po	133 769	121 560
Pitkäaik. koroton vieras po	1 775	1 779
Laskennalliset verovelat	77	89
Lyhytaik. korollinen vieras po	10 891	15 915
Lyhytaik. koroton vieras po	13 560	17 867
VASTAATTAVAA YHTEENSÄ	237 305	234 053
KONSERNI- TASEEN TUN- NUSLUVUT		
Omavaraisuusaste, %	31,9	32,2
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	184,5	179,5
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	35 042,0	35 040
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	2 329,0	2 311
Konsernin lainat, €/asukas	9 613,0	9 066
Konsernin lainakanta 31.12., 1000 €	144 659,0	137 474
Lainat ja vuokravastuut 31.12., 1000€	146 212,0	139 933
Lainat ja vuokravastuut, €/asukas	9 716,0	9 228
Kons. lainasaamiset 31.12., 1000€	0,0	0
Kunnan asukasmäärä	15 049,0	15 164

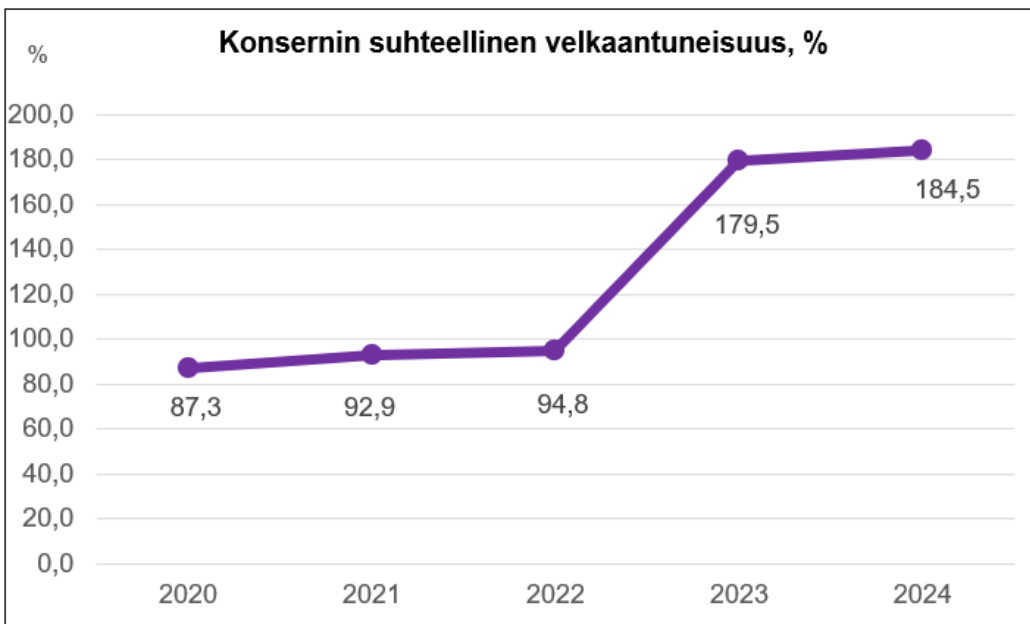
Konsernitaseesta laskettavat tunnusluvut kuvaavat konsernin omavaraisuutta, rahoitusvarallisuutta ja velkaisuutta. Omavaraisuusaste mittaa konsernin vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä

sitoumuksista pitkällä aikavälillä. Omavaraisuuden tavoitetasona voidaan pitää 50 prosentin ylittävää omavaraisuutta.

Kauhavan kaupunkikonsernin omavaraisuusaste on suhteellisen alhainen. Hyvinvointialueuudistus vaikutti ao. tunnuslukuun kuntakonserneissa positiivisesti vuonna 2023.

Suhteellinen velkaantuneisuus –tunnusluku kertoo, kuinka paljon konsernin käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Suhteellinen velkaantuneisuus on omavaraisuusastetta käyttökelpoisempi tunnusluku konsernien välisessä vertailussa, koska pysyvien vastaavien hyödykkeiden ikä, niiden arvostus tai poistomenetelmä ei vaikuta tunnusluvun arvoon. Mitä pienempi tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet konsernilla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella.

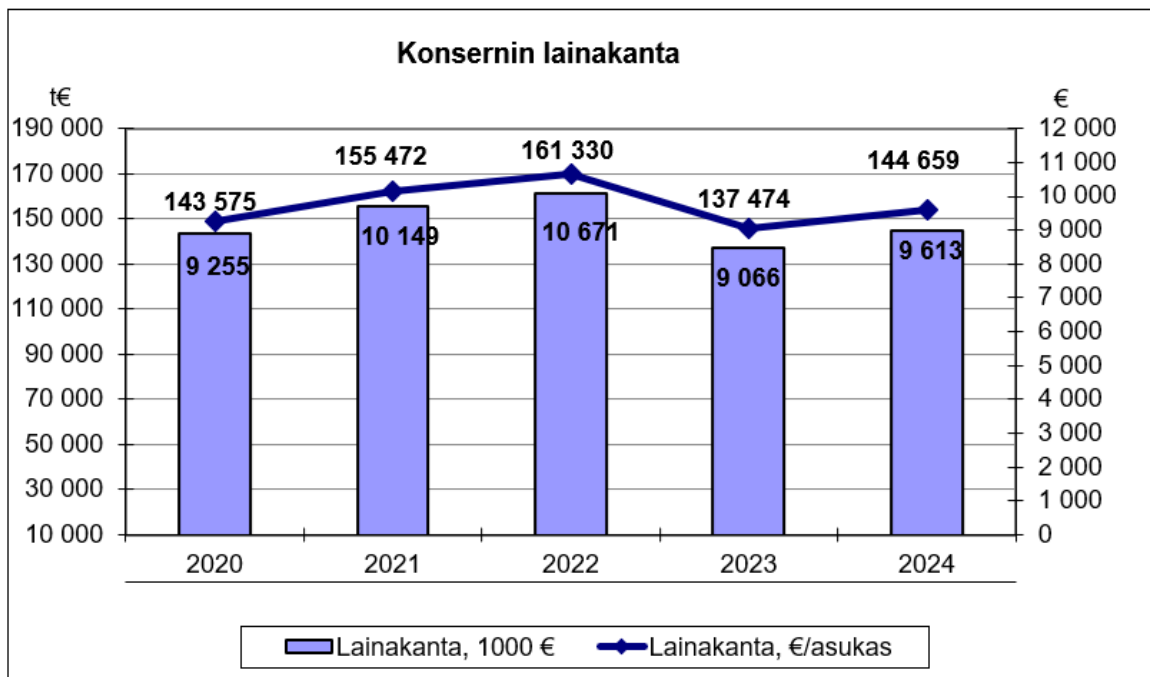
Vuoden 2023 alussa toteutetulla hyvinvointialueuudistuksella oli merkittävä vaikutus Kauhava-konsernin,

kuten myös muiden kuntakonsernien, useaan tunnuslukuun. Osa tunnusluvuista, kuten esimerkiksi omavaraisuusasteeseen ja konsernin lainamäärään uudistus vaikutti positiivisesti (tunnusluku parani) ja osaan, kuten tunnuslukuun suhteellinen velkaantuneisuus, negatiivisesti (tunnusluku heikkeni).

Konsernin lainat ja vuokravastuut, 31.12. sekä Konsernin lainat ja vuokravastuut, euroa/asukas -tunnusluvuissa huomioidaan konsernin lainakannan lisäksi vuokravastuiden määrä. Tunnusluku ottaa siis huomioon erilaisilla malleilla, kuten rahoitusleasingsopimuksilla rahoitetut hankkeet ja hankinnat, jotka eivät näy velkana konsernin taseessa, kuten myös muut pitkäaikaiset vuokrasopimukset. Asukasta kohden laskettu konsernitilinpäätöksen lainojen ja vuokravastuiden määrä on myös yksi kriisikuntamittareista. Kriisikuntakriteeri täyttyy, mikäli tunnusluvun arvo ylittää kaikkien kuntien konsernitilinpäätöksen lainojen ja vuokravastuiden keskimääräisen määrän vähintään 50 prosentilla. Kauhavalla konsernin lainojen ja vuokravastuiden määrä vuonna 2024 oli 9.716 euroa/asukas. Vuonna 2023 tunnusluvun arvo oli 9.228 euroa/asukas. Manner-Suomen kuntien konsernin lainojen ja vuokravastuiden määrä vuoden 2023 tilinpäätöksissä oli 8.067 euroa/asukas.

Tunnusluvun merkittävää muutosta vuodesta 2022 vuoteen 2023 selittää hyvinvointialueuudistus. Kauhava-konsernin vastuista poistuivat Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiiriin kuntayhtymän, Eskoon sosiaalipalvelujen kuntayhtymän lainat ja vuokravastuut sekä Kuntayhtymä Kaksineuvoisen vuokravastuut.

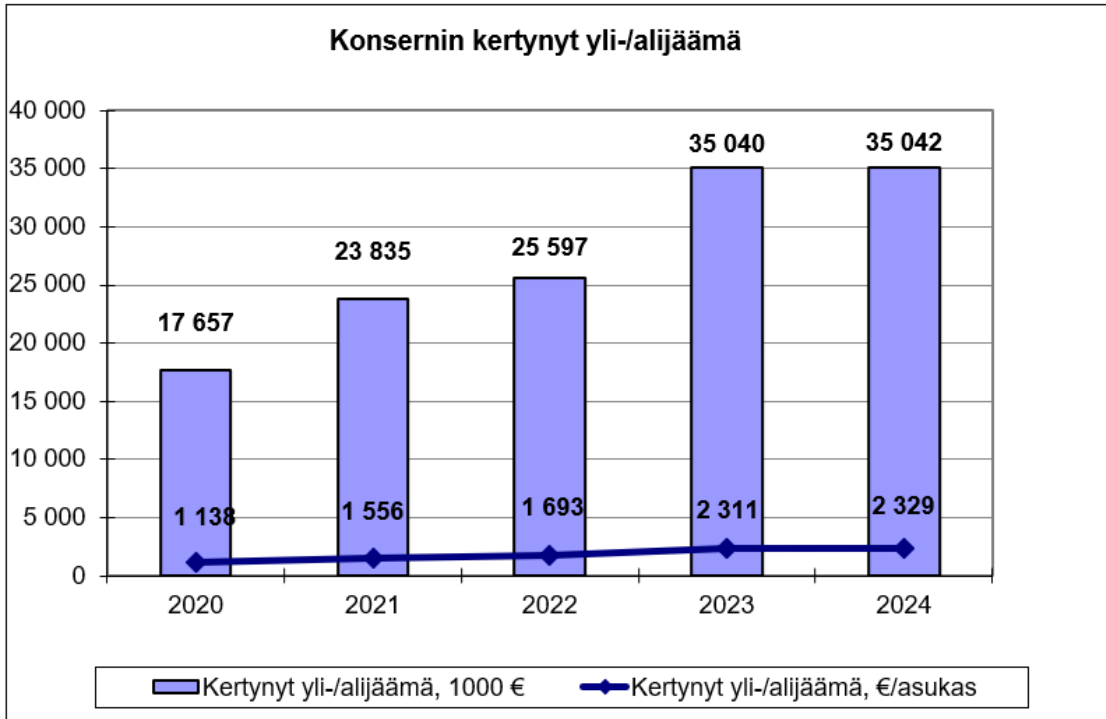
Konsernin lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa. Konsernin lainasaamisilla tarkoitetaan sijoituksiin merkittyjä joukkovelkakirjasaamisia ja muita lainasaamisia eli antolainoja konsernin omistamien ja muiden yhteisöjen investointien rahoittamiseen.

Kauhavan kaupunkikonsernin lainakanta on pieneni merkittävästi vuonna 2023. Muutos selittyy pääsääntöisesti Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiiriin ja Eskoon sosiaalipalvelujen kuntayhtymien lainojen poistumisesta konsernin lainakannasta hyvinvointialueuudistuksen myötä. Vuonna 2024 lainakanta kääntyi jälleen kasvuun.

Valtakunnan tasolla tarkasteltuna kuntakonsernien keskimääräinen lainakanta vuonna 2023 oli asukasta kohden 8.053 euroa. Etelä-Pohjanmaan vastaava keskiarvo oli 7.496 euroa. Kauhavan konsernilainakanta

on siis keskimääräistä korkeampi. Lainakannassa näkyy kaupungin, kaupungin tytäryhtiöiden ja koulutus-kuntayhtymien viime vuosina tekemät merkittävät investoinnit, jotka on rahoitettu lainoilla. Investoinnit maksetaan takaisin käyttöaikanaan, jolloin lainakanta pitkällä aikavälillä tulee laskemaan.

Konsernin kertynyt ylijäämä pysyi vuonna 2024 lähes vuoden 2023 tasolla.

1.6.5 Konsernin vakinainen henkilökunta

Vakinainen henkilökunta	31.12.2024	31.12.2023	31.12.2022	31.12.2021	31.12.2020
Kauhavan kaupunki	438	454	466	500	524
Asuntoyhtiöt	9	9	8	6	7
Kauhavan kaukolämpö Oy	4	4	4	4	4
Suomen Yrittäjäopisto	93	95	92	87	83
Kauhavan Vesi Oy	13	10	8	8	13
Konserni yhteensä	557	572	578	605	631

1.7 Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet

1.7.1 Tilikauden tuloksen käsittely

Hallituksen esitys tilikauden tuloksen käsittelystä:

Kaupunginhallitus esittää tilikauden tuloksen 4.161.531,04 euroa käsittelystä seuraavaa:

- tuloutetaan henkilökuntarahastosta vuoden 2024 käyttöä vastaan sääntöjen sallima enimmäismäärä 60.000,00 euroa
- tuloutetaan Ylihärmän 140-vuotisrahastosta myönnetyn stipendin mukainen määrä 300,00 euroa
- tuloutetaan poistoeroa poistosuunnitelman mukaisesti 129.112,04 euroa
- kartutetaan henkilökuntarahastoa 60.000,00 eurolla
- tilikauden ylijäämä 4.290.943,08 euroa siirretään edellisten tilikausien yli-/alijäämättilille.

1.7.2 Talouden tasapaino

Kaupungin avaava tase 1.1.2024 oli ylijäämäinen. Vuoden 2024 tilinpäätös vahvistaa tasetta tilikauden ylijäämää vastaavalla summalla. Vuosille 2025–2027 hyväksytyn taloussuunnitelman mukaan suunnitelmakaudella tilikausien 2025 ja 2026 tulokset ovat ylijäämäisiä ja vuoden 2027 tulos alijäämäinen, mutta kaupungin tase pysyy ylijäämäisenä.

Kertyneen ylijäämän/-alijäämän lisäksi talouden tasapanotarkastelussa otetaan huomioon myös kertynyt poistoero ja vapaaehtoiset varaukset. Kaupungin taseessa 31.12.2024 on 18.060.500,80 euroa kertynyttä ylijäämää sekä poistoeroa 926.559,18 euroa.

Kuntalain 118 §:ssä määritellään kuntatalouden ns. kriisikuntamittarit. Kuntalain mukaan arviointimenettely voidaan käynnistää, mikäli kunta ei ole kattanut taseeseen kertynyttä alijäämää neljän vuoden kuluessa sen tilinpäätöksen, jossa taseeseen on muodostunut kertynyttä alijäämää, vahvistamista seuraavan vuoden alusta. Arviointimenettely voidaan myös käynnistää, jos asukasta kohden laskettu alijäämä on kuntakonsernin viimeisessä tilinpäätöksessä vähintään 1.000 euroa ja sitä edeltäneessä tilinpäätöksessä vähintään 500 euroa. Arviointimenettely voidaan käynnistää myös, kun kunnan ja kuntakonsernin talouden seuraavat tunnusluvut ovat kahtena vuonna peräkkäin ylittäneet seuraavat raja-arvot:

1. Kunnan konsernituloslaskelman vuosikatteen ja poistojen suhde on alle 80 prosenttia.
2. Kunnan tuloveroprosentti on vähintään 2,0 prosenttiyksikköä korkeampi kuin kaikkien kuntien painotettu keskimääräinen tuloveroprosentti.
3. Asukasta kohden laskettu kunnan konsernitilinpäätöksen lainojen ja vuokravastuiden määrä ylittää kaikkien kuntien konsernitilinpäätöksen lainojen ja vuokravastuiden keskimääräisen määrän vähintään 50 prosentilla
4. Konsernitilinpäätöksen laskennallinen lainanhoitokate on alle 0,8.

Kauhavan kaupungin vuoden 2024 konsernitaseessa ei siis ole kattamatonta alijäämää. Tulos vuodelta 2024 on selvästi ylijäämäinen sekä peruskunnan että konsernin osalta. Näin ollen alijäämätasoa koskevat mittarit eivät täyty.

Kauhava-konsernin vuoden 2024 vuosikate oli 15.239.037 euroa vuosikatteen ja poistojen suhteen ollessa 142,8 prosenttia. Kauhavan kaupungin kunnallinen tuloveroprosentti vuonna 2024 oli 9,10, kun kaikkien

kuntien painotettu, keskimääräinen painotettu tuloveroprosentti oli 7,52. Kuntakonsernien keskimääräinen lainojen ja vuokravastuiden määrää vuonna 2023 oli 8.067 euroa, ja Kauhavan vuoden 2024 tunnusluku on 9.716 euroa/asukas ja vuoden 2023 tunnusluku 9.228 euroa. Näin ollen tämän kriisikuntamittarien raja-arvot eivät täyty. Kauhava-konsernin vuoden 2024 laskennallinen lainanhoitokate oli 0,9, joten tämäkään kriisikuntakriteeri ei täyty.

Vaikka Kauhavan kaupungin vuoden 2024 tilinpäätös on ylijäämäinen ja taseessa on kertynyttä ylijäämää, eivätkä kriisikuntamittarit täyty, tulee kaupungin talouden tilannetta tarkkailla jatkuvasti. Lähivuosina on edessä useita tekijöitä, kuten valtionosuusuudistus mukaan lukien pienten lukioiden korotetun valtionosuiden maksamisen lakkaaminen, hyvinvointialueen vuokraamien rakennusten yhtiöittäminen sekä yleisestä taloudellisesta tilanteesta ja Kauhavan väestökehityksestä seuraava verotulojen kehitys, joiden tarkkaa vaikutusta kaupungin talouteen ei vielä pystytä arvioimaan. Talouden heikkenemiseen on syytä varautua etupainotteisesti, vaikka kaupungin taseessa onkin puskuria yksittäisiä heikompia vuosia vastaan.

2 Talousarvion toteutuminen

2.1 Kuntakonsernille asetettujen tavoitteiden toteutuminen

Kaupunginvaltuusto on asettanut vuoden 2024 talousarviossa tavoitteet sekä koko kuntakonsernille että kullekin tytäryhtiölle.

Koko konsernille asetettiin tavoitteeksi neljä talouden tunnuslukua tavoitetasoineen. Tunnuslukutavoitteet asetettiin tarkoituksena varmistaa konsernin talouden tasapaino.

Konsernille asetetut tavoitteet	TA2024	TP2024	TP2023	TP2022
Konsernin vuosikate poistoista, %:a	yli 80	142,8	123,8	133,5
Konsernin omavaraisuusaste, %:a	yli 25	31,9	32,2	26,0
Konsernin lainat ja vuokravastuut, €/asukas	alle 12.000	9.716	9.228	11.258
Konsernin laskennallinen lainanhoitokate	yli 0,8	0,9	1,0	0,9

Kuten taulukosta näkyy, konsernille asetetut tunnuslukutavoitteet toteutuivat.

Kauhavan Jäähalli Oy

Liikevaihtoa kertyi tilikautena 125 t€. Jäähallin käyttö lisääntyi hieman, jääaika myytiin nyt 1140 tuntia. Toiminnan kulut kasvoivat edellisestä vuodesta 9 t€, ollen nyt 154 t€. Poistojen 34 t€ ja rahoituskulujen 19 t€ jälkeen tulos painui tappiolle 9 t€.

Jääajan myynti ja muut tulot eivät kata edelleenkaan hoitokuluja. Yhtiö sai kaupungilta lyhytaikaista kassalainaa maksuvalmiutensa ylläpitämiseen.

Taloudelliset tavoitteet

Tavoite	Toimenpide/mittari	Tila
Taloudellinen tulos	Vähintään nollatulos	
Arviointi		Valmis
Ei toteutunut, tappio 8.941 €		

Tavoite	Toimenpide/mittari	Tila
Käyttötuntihinta	Hyväksytään energian korkeaan hintaan perustuen hoitokustannukset alittava tuntihinta vuodelle 2024.	
Arviointi		Valmis
Toteutui		

Tavoite	Toimenpide/mittari	Tila
Yhtiön vakavaraisuus vahvistuu	Omavaraisuusaste vähintään 22 % vuonna 2025.	
Arviointi		Valmis
Toteutui		

Tavoite	Toimenpide/mittari	Tila
Yhtiön maksuvalmius on hyvä	Quick ratio – tunnusluvun arvo vähintään 0,5.	
Arviointi		Tila
Ei toteutunut		Valmis

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Toimenpide/mittari	Tila
Käyttötunnit: vähintään 1100 tuntia.		
Arviointi		Tila
Toteutui, nyt 1140 tuntia		Valmis

Kauhavan Vesi Oy

Tarkastelujakso on ollut yhtiön toiminnan kannalta kiireinen suurien investointien ja useiden muiden hankkeiden myötä.

Yhteistyössä Kauhavan kaupungin kanssa yhtiö on osallistunut kaava-alueiden infra-rakennushankkeisiin, merkittävien kaava-alueiden rakennushankkeista on ollut Rengon alueen rakentamisen kolmas vaihe. Neljännen vaiheen rakennustyöt alkoivat kesällä.

Lisäksi yhtiö on suunnitellut ja toteuttanut useita jätevesi- ja vesijohtoverkostojen saneeraushankkeita toiminta-alueellaan. Merkittävimmät saneeraushankkeet on suoritettu Kauhavan alueen jätevesiverkoston, missä jätevesiverkostoa saneerattiin sujuttamalla.

Jätevesien käsittelyn turvaamiseksi ja toiminnan tehokkuuden parantamiseksi jätevedenpuhdistamoiden toimintaan liittyvä Korttesjärvi-Voltti siirtoviemärin urakka valmistui syksyllä. Samassa yhteydessä Korttesjärven jätevedenpuhdistamon jätevedet siirrettiin puhdistettavaksi Voltin puhdistamolle ja toiminta Korttesjärven jätevedenpuhdistamolla lopetettiin.

Korttesjärven talousveden saannin turvaamiseksi rakennettu Koski-Pirttinen vesihuoltolinja hanke valmistui syksyllä.

Syksyllä vesitornien kuntotutkimuksien yhteydessä havaittiin Kauhavan vesitornissa vakavia rakenteellisia vaurioita. Ennakoivana toimenpiteenä Kauhavan vesitorni poistettiin käytöstä lokakuussa. Kauhavan vesitornin osalta on käynnistetty hankesuunnittelu vesitornin vaihtoehtoisten kunnostus tapojen osalta, samassa yhteydessä tarkastellaan vesitornin korvaavia vaihtoehtoja. Alahärmän vesitornin saneerauksesta käynnistettiin suunnittelu vesitornin kunnostamiseksi

Yhtiössä on käynnissä useita vedenjakelun- ja prosessitoimintojen tehostamiseen liittyviä projekteja. Tehostamiseen liittyviä projekteja ovat mm. automaatiojärjestelmän kokonaisuudistus, verkostomallien- ja ohjelmistojen kehittäminen, vedenjakelun optimointi ja optimointijärjestelmien kehittäminen. Yhtiöön on hankittu uusi paikkatietojärjestelmä verkosto-omaisuuden hallintaan, kunnossapitoon ja kehittämiseen. Ohjelmisto on otettu käyttöön ja ohjelmiston ominaisuuksien kehittämistä ja käyttöönottoa jatketaan.

Myös verkoston mallinnusohjelmiston kehittämistä on jatkettu.

Pöyhösenkankaan pohjavesialueella tapahtuneesta kemikaalipäästöstä ja pohjaveden pilaantumisesta: Yhtiöllä on pohjavesialueella vesilaitos ja merkittävää pohjavedenottoa. Tarkastelujakson aikana otettujen ja aikaisemmin otettujen näytteiden perusteella on ilmennyt esteitä pohjaveden ottamiselle alueelta. Yhtiö on varautunut tilanteeseen johtaa Ylihärman vedenjakelu alueelle vettä muilta vedenjakelualueilta. Yhtiö on käynnistänyt hankkeita pohjavedenottamisen mahdollistamiseksi.

Taloudelliset tavoitteet

Tavoite	Toimenpide/mittari
Taloudellinen tulos	Voitollinen. Tuottotavoite: 5 % sijoitetulle pääomalle. Yhtiö maksaa osinkoa 6 % sijoitetulle pääomalle.
Arviointi	Tila
Tavoitteet toteutuvat	Valmis

Tavoite	Toimenpide/mittari
Yhtiön vakavaraisuus	Omavaraisuusaste yli 20 %.
Arviointi	Tila
Toteutuu. Omaraisuusaste n. 60 %	Valmis

Tavoite	Toimenpide/mittari
Yhtiön tulorahoitus riittää lainoihin ja korvausinvestointeihin	Rahoitustulos positiivinen.
Arviointi	Tila
Toteutuu	Valmis

Tavoite	Toimenpide/mittari
Yhtiön maksuvalmius on hyvä	Quick ratio-tunnusluvun arvo on vähintään 1,0.
Arviointi	Tila
Toteutuu- Quick ratio 2,6	Valmis

Tavoite	Toimenpide/mittari
---------	--------------------

Tilinpäätös 2024

Investoinnit	Tavanomaiset, vuotuiset investoinnit rahoitetaan tulorahoituksella. Merkittävät toiminnan laajennus-, laitos- yms. investoinnit voidaan rahoittaa lainalla. Kaupunki ei osallistu yhtiön investointien rahoittamiseen lukuun ottamatta kaupungin vesihuolto-omaisuuden mahdollista siirtämistä yhtiölle.
Arviointi	Tila
Toteutuu. Tavanomaiset, vuotuiset investoinnit rahoitetaan tulorahoituksella. Investoinnit ovat toteutuneet tavoitteiden mukaisesti. Yhtiön tavanomaiset vuotuiset investoinnit on pääsääntöisesti rahoitettu tulorahoituksella. Myös suurin osa tavanomaisesta poikkeavista uudisrakentamiskohteista ja saneerauskohteista on rahoitettu tulorahoituksella. Merkittävät toiminnan laajennus-, laitos- yms. investoinnit voidaan rahoittaa lainalla. Yhtiö on rahoittanut kahta suurinta hanketta lainalla. Kaupunki ei osallistu yhtiön investointien rahoittamiseen. Kaupunki ei ole osallistunut yhtiön investointien rahoittamiseen.	Valmis

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Toimenpide/mittari
Toimintavarmuus	Yksittäisen vedenjakelukatkoksen enimmäispituus 12 tuntia.
Arviointi	Tila
Toteutuu. Yksittäisten vedenjakelukatkoksen enimmäispituus on ollut alle 12 tuntia.	Valmis

Tavoite	Toimenpide/mittari
Veden laatu	Talousvesi täyttää talousvesiasetuksen (461/2000) mukaiset terveysperusteiset sekä laatusuosituksen mukaiset laatuvaatimukset.
Arviointi	Tila
Pääsääntöisesti toteutuu Kauhavan Vesi Oy:n ja Lappavesi Oy:n laitoksilla tuotetun talousveden osalta. Jatkuvan tai jaksoittaiset verkostonäytteet ovat olleet talousveden laatuvaatimusten mukaisia. Laatusuosituksen mukaisia raja-arvoissa on ollut hetkellisiä ylityksiä raudan ja mangaanin osalta. Poikkeamiin on reagoitu välittömästi prosessimuutoksilla.	Valmis

Tavoite	Toimenpide/mittari
Jätevedenpuhdistamojen toiminta	Puhdistettu jätevesi täyttää viranomaisten ja lupaehtojen vaatimukset.
Arviointi	Tila
Puhdistettu jätevesi on pääsääntöisesti täyttänyt viranomaisten ja lupaehtojen vaatimukset. Jätevedenpuhdistamot täyttävät Valtioneuvoston asetuksessa 888/2006 esitettyjä vaatimuksia jätevesien käsittelylle.	Valmis

Tavoite	Toimenpide/mittari
Vuotovesien määrää pyritään vähentämään	Jätevesiverkostoja saneerataan Kauhavan, Korttesjärven ja Voltin puhdistamojen käsittelypiirissä olevien verkostojen osalta vuotovesimäärän pienentämiseksi. Mittari vuotovesikerroin, tavoitearvo 2.
Arviointi	Tila
Tavoite ei kaikilta osin toteudu. Vuotovesimääriä ja niiden syitä on kartoitettu. Yhtiö on kartoittanut alueellisista vuotovesimääriä ja syitä jätevesipumppaamojen virtaamatrendien sekä sadanta- ja lumitietoihin perusteella. Jätevesiverkoston tarkempi mallinnus on aloitettu toimintavuoden aikana. Jätevedenpuhdistamojen piirissä oleviin jätevesiverkostoihin on tehty mm. kuvantamisia ja savukokeita, joiden perusteella jätevesiverkostoja on kunnostettu ja tullaan jatkossa saneeraamaan. Yhtiö yhdessä Kauhavan kaupungin kanssa suorittanut asuntoalueiden aluesaneerauksia. Saneerauksissa uusitaan vesi-, jätevesi- ja hulevesiverkostot. Lisäksi kiinteistöjen liittynät po. verkostoihin uusitaan kokonaisuudessaan. Viemäriverkostoa on saneerattu mm. sujuttamalla. Tulevaisuudessa yhtiö tulee jatkamaan viemäriverkoston saneerauksia sujuttamalla. Suurimmat vuotovedet eivät Kauhavan Vesi Oy:n näkemyksen mukaan johdu viemäriverkoston kunnosta vaan viemäriverkoston johdetuista kuivatus- ja hulevesistä.	Valmis

Kauhavan Vuokra-asunnot Oy

Kauhavan Vuokra-asunnot Oy vastaa konsernin vuokra-asuntokannasta.

Yhtiön haasteena on toiminnan sopeuttaminen alenevan käyttöasteen tilanteeseen ja samanaikaisesti vastata asuntokannan modernisointitarpeeseen.

Yhtiölle asetetut tavoitteet koskevat myös Kauhavan Vuokra-asunnot Oy:n tytäryhtiötä As Oy Kauhavan Jokihovi, As Oy Tilhentupa 1 ja 2 sekä As Oy Kauhavan Jokiniityntie 23.

Taloudelliset tavoitteet

Tavoite	Toimenpide/mittari
Tilikauden tulos	Lievästi voitollinen. Yhtiöllä ei ole lakisääteistä velvollisuutta maksaa osinkoa kaupungille. Mahdolliset tuotot käytetään asuntokannan modernisointiin
Arviointi	Tila
Toteutui, tulos 6.299 €	Valmis

Tavoite	Toimenpide/mittari	
Yhtiön vakavaraisuus paranee	Omavaraisuusaste yli 12 % vuonna 2025.	
Arviointi		Tila
Toteutui, nyt 12,1 %		Valmis

Tavoite	Toimenpide/mittari	
Yhtiöiden maksuvalmius on hyvä	Quick ratio – tunnusluvun tavoitearvo vähintään 0,5.	
Arviointi		Tila
Ei toteutunut, quick ratio alle 0,1		Valmis

Tavoite	Toimenpide/mittari	
Yhtiön tulorahoitus riittää lainoihin ja korvausinvestointeihin	Rahoitustulos vähintään nolla.	
Arviointi		Tila
Toteutui, rahoitustulos 690 t€		Valmis

Tavoite	Toimenpide/mittari	
Vieraan pääoman määrä	Enintään 500 euroa / vuokrattu m ²	
Arviointi		Tila
Toteutui, lainamäärä nyt 421 €/vuokrattava m ²		Valmis

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Toimenpide/mittari	
Asukkaille tarjotaan viihtyisä ja turvallinen asuinympäristö	Asuntokannan modernisointi.	
Arviointi		Tila
Toteutui, mitattu KOVA:n toteuttamalla asiakastyytyväisyyskyselyllä		Valmis

Tavoite	Toimenpide/mittari	
Tilojen käyttöaste	Käyttöaste pidetään yli 90 %:ssa.	
Arviointi		Tila
Toteutui, käyttöaste 2024 vuonna 91,6%		Valmis

Tavoite	Toimenpide/mittari	
Päätöksen saaminen asuntohakemukseen	Enintään 7 päivää hakemuksen jättämisestä.	
Arviointi		Tila
Toteutui		Valmis

Tavoite	Toimenpide/mittari
Yhtiö pyrkii kiihdyttämään asunto-tuotantoa hankkimalla asuntoja alkavista kohteista.	
Arviointi	Tila
Toteutui, 2024 vuonna valmistui/ostettiin 7 asunto-osaketta	Valmis

Tavoite	Toimenpide/mittari
Yhtiö tarjoaa asumispalveluita maahanmuuttajille.	
Arviointi	Tila
Toteutui, asiakaspalvelussa 2 henkilöä	Valmis

Kauhavan Yrityskiinteistöt Oy

Kauhavan Yrityskiinteistöt Oy:stä on muodostettu kaupungin koko alueen kattava yritystiloja hallinnoiva ja rakennuttava yhtiö. Yhtiö toteuttaa kaupungin omistajaohjauksen mukaiset kohteet.

Vuokrausliiketoiminnan liikevaihtoa kertyi tilikautena 2,75 milj. €, jossa kasvua 13 prosenttia viime vuoteen. Kasvua selittyy korkokuluihin sidottujen pääomavuorien ja indeksiehtoisen vuokrien nousuista sekä Ollinkankaantie 108 hallin vuokratuotoista. Kiinteistön hoitokulut kasvoivat hieman ollen nyt 696 t€. Rahoituskulujen 870 t€ ja 1,22 milj. €:n poistojen jälkeen tulos oli 12 t€ tappiollinen.

Tilat ovat edelleen vuokrattuna tavoitteen mukaisesti yli 92 prosenttisesti.

Markki Oy:n n. 3200 m²:n toimitilat valmistuivat 12.7.2024.

Kiinteistö Oy Riihi sulautui Kauhavan Yrityskiinteistöt Oy:öön 1.2.2024 ja Kiinteistö Oy Kauhavan Tietotalo 30.11.2024.

Taloudelliset tavoitteet

Tavoite	Toimenpide/mittari
Taloudellinen tulos	Lievästi voitollinen. Yhtiöillä ei ole osingonmaksuvelvollisuutta kaupungille.
Arviointi	Tila
Ei toteunut, tappio 12.083 €.	Valmis

Tavoite	Toimenpide/mittari
---------	--------------------

Yhtiön vakavaraisuus paranee	Omavaraisuusaste yli 3 % vuoteen 2025 mennessä (yhtiölle hyväksytään tavanomaista al-haisempi omavaraisuusaste, koska se toteuttaa kaupungin edellyttämiä yritystilasopimuksia ilman kaupungin rahoitusosuutta).
	Pääomalainojen ehtojen muuttaminen.
	Nettovelkaantuneisuusaste pienenee nykyisten vastuiden osalta.
Arviointi	Tila
Toteutui, nyt 6,9 %	Valmis

Tavoite	Toimenpide/mittari
Yhtiön maksuvalmius on hyvä	Quick ratio – tunnusluvun arvo on vähintään 0,5.
Arviointi	Tila
Toteutui	Valmis

Tavoite	Toimenpide/mittari
Yhtiön tulorahoitus riittää lainoihin ja korvausinvestointeihin	Rahoitustulos vähintään nolla.
Arviointi	Tila
Toteutui	Valmis

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Toimenpide/mittari
Tilat ovat vuokrattuina / käytössä mahdollisimman täysimääräisesti	Käyttöaste vähintään 90 % mahdollisesta maksimivuokratuotosta.
Arviointi	Tila
Toteutui	Valmis

Tavoite	Toimenpide/mittari
Omistuksen siirto yrittäjälle / sijoittajalle on mahdollista.	
Arviointi	Tila
Toteutui	Valmis

Tavoite	Toimenpide/mittari
Kehittää vapaana olevia toimitiloja uusille yrittäjille.	
Arviointi	Tila
Toteutui	Valmis

Kiinteistö Oy Kauhavan Tietotalo

Yhtiö myi omistamansa kiinteistön Kauhavan kaupungille 25.6.2024 allekirjoitetun kauppakirjan mukaisesti.

Yhtiö sulautui Kauhavan Yrityskiinteistöt Oy:n 31.11.2024.

Kauhavan Hyvinvointikeskus Oy

Kauhavan Hyvinvointikeskus Oy hallinnoi sosiaali- ja terveystalujen käyttöön rakennettua hyvinvointikeskusrakennusta. Yhtiön omistamat tilat on vuokrattu kokonaan Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueelle.

Yhtiön liikevaihto koostuu investoinnin takaisinmaksuun perustuvasta pääomavuokrasta ja todellisiin ylläpitokustannuksiin perustuvasta hoitovuokrasta. Liikevaihtoa näistä kertyi tilikautena 1,68 milj. €. Kiinteistön ylläpidon hoitokulut ja henkilöstökulut olivat yhteensä 613 t€. Rahoituskulujen 322 t€, poistojen 617 t€ sekä poistoeron kirjauksen tilikauden tulos oli 25 t€.

Yhtiölle asetetut tavoitteet toteutuivat tilikautena täysimääräisesti.

Taloudelliset tavoitteet

Tavoite	Toimenpide/mittari
Taloudellinen tulos	Voitollinen. Yhtiöillä ei ole osingonmaksuvelvollisuutta kaupungille.
Arviointi	Tila
Toteutui	Valmis

Tavoite	Toimenpide/mittari
Yhtiön vakavaraisuus paranee	Omavaraisuusaste paranee vuosittain. Nettovelkaantuneisuusaste pienenee.
Arviointi	Tila
Toteutui	Valmis

Tavoite	Toimenpide/mittari
Yhtiön maksuvalmius on hyvä	Quick ratio – tunnusluvun arvo on vähintään 0,5.
Arviointi	Tila
Toteutui	Valmis

Tavoite	Toimenpide/mittari
Yhtiön tulorahoitus riittää lainoihin ja korvausinvestointeihin	Rahoitustulos vähintään nolla.

Arviointi	Tila
Toteutui	Valmis

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Toimenpide/mittari
Tilat ovat vuokrattuina täysimääräisesti.	
Arviointi	Tila
Toteutui	Valmis

Tavoite	Toimenpide/mittari
Omistuksen siirto yrittäjälle / sijoittajalle on mahdollista.	
Arviointi	Tila
Toteutui	Valmis

Tavoite	Toimenpide/mittari
Aktiivinen yhteydenpito ja yhteistyö Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen kanssa.	
Arviointi	Tila
Toteutui	Valmis

Kiinteistö Oy Säästökeskus

Yhtiön omistama rakennus päätettiin purkaa. Purkutyö käynnistyi marraskuussa 2024.

Taloudelliset tavoitteet

Tavoite	Toimenpide/mittari
Taloudellinen tulos	Nollatulos. Yhtiöllä ei ole osingonmaksuvelvollisuutta kaupungille.
Arviointi	Tila
Ei toteutunut kaikilta osin. Tulos -7 797,57 € tappiollinen	Valmis

Tavoite	Toimenpide/mittari
Yhtiön maksuvalmius on hyvä	Quick ratio – tunnusluvun arvo on vähintään 0,5.
Arviointi	Tila
Toteutui	Valmis

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Toimenpide/mittari	
Rakennuksen energiakulutus ja muut kulut optimoidaan	Kaupungin tilojen lämpötila säädetään peruslämmölle ja ilmastointi asetetaan minimille.	
Arviointi		Tila
Toteutui		Valmis

Suomen Yrittäjäopisto Oy

Suomen Yrittäjäopisto on valtakunnallisesti toimiva ammatillinen aikuiskouluttaja, aktiivinen toimija yhteiskunnassa ja yrittäjyyden kulttuurin edistäjä. Syo tuottaa työelämätarpeisiin vastaavaa koulutusta, jolla vahvistetaan kestävä osaamista. Yrittäjämäinen toimintatapa näkyy Syon asiakastyössä ja työyhteisössä, innostaa asiakkaita oppimaan ja kehittämään. Yhtiön valtakunnallinen toiminta tukee alueellista ja omistajakuntien kehittämistä.

Opetus- ja kulttuuriministeriön koulutustoimintaan myöntämä kokonaisrahoitus oli 7.350.149 €. Vuoden 2024 kokonaistuotto oli 9.598.423,50 €. Kokonaistuottojen kertymä kasvoi (+ 11,2 %) merkittävästi edelliseen vuoteen verrattuna. Kasvun mahdollisti valtionosuusrahoituksen kasvu ja onnistumiset jatkuvan oppimisen palvelukeskuksen avustuksissa sekä hankinnoissa. Markkinaehtoinen myynti kehittyi myös kokonaisuudessaan hyvin. Tilikauden tulos oli erittäin hyvä. + 973.316,91 euroa. Tuloksen muodostumiseen vaikuttivat erityisesti vahva ja tehokas toiminta sekä onnistumiset markkinaehtoisen koulutuksen osalta. Suomen Yrittäjäopiston talouden tunnusluvut täyttävät selvästi Kauhavan konsernitavoitteet vuoden 2024 osalta. Toiminnan kannattavuus, vakavaraisuus ja maksuvalmius ovat erinomaisella tasolla:

Oman pääoman tuotto % 14,10
Liikevoitto% 9,30
Omavaraisuusaste% 81,02
Quick ratio 3,02
Rahat ja pankkisaamiset + 3.863.639,03 €.

Taloudelliset tavoitteet

Tavoite	Toimenpide/mittari	
Taloudellinen tulos	Voitollinen	
Arviointi		Tila
Tilikauden 1.1.-31.12.2024 tulos oli erinomainen +973 316,91 €		Valmis

Tavoite	Toimenpide/mittari	
Yhtiön vakavaraisuus	Omavaraisuusaste yli 50 %.	
Arviointi		Tila
Yhtiön vakavaraisuus on erinomainen. Omavaraisuusaste oli 81,02 %.		Valmis

Tavoite	Toimenpide/mittari
Yhtiön maksuvalmius on hyvä	Quick ratio – tunnusluvun arvo on vähintään 1,5.
Arviointi	Tila
Maksuvalmiutemme on erinomainen, Quick ratio -tunnusluvun arvo oli 3,02.	Valmis

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Toimenpide/mittari
Suomen Yrittäjäopisto on tunnettu valtakunnallinen yrittäjyyden ja työelämän kehittämisen uudistaja ja kumppani	Suurin ammatillisten yrittäjyyden tutkintojen toteuttaja Suomessa
Arviointi	Tila
Olimme suurin Yrittäjyyden ammattitutkinnon järjestäjä Suomessa vuonna 2024. Suoritettuja tutkintoja oli yhteensä 192, mikä oli 15,4 % kaikista Suomessa suoritetuista Yrittäjyyden ammattitutkinnoista.	Valmis

Tavoite	Toimenpide/mittari
Aktiivinen yhteistyö Kauhavan kaupungin kanssa.	Koulutusyhteistyö Hanketoiminta Työperäisen maahanmuuton tukeminen koulutuksen ja työllisyyden edistämisen kautta. Suomen Yrittäjäopiston päätoimipaikka sijaitsee Kauhavalla.
Arviointi	Tila
Syo on sopinut Kauhavan kaupungin kanssa esihenkilöiden koulutuksesta vuodelle 2025. Olemme käynnistäneet koulutusyhteistyötä Kauhavan lukioiden kanssa. Panostimme voimakkaasti yhteiseen hanketoimintaan. Käynnissä on kolme hanketta (Vastuullisuus käytännön teoiksi, Turkisalan yrittäjien kehittymisen avaimet, Matkailun edistäminen Kauhavalla). Olemme käyneet aktiivisesti keskustelua työperäisen maahanmuuton ja työllisyyden edistämisen tarpeista ja olemme hakeneet kehittämistyöhön rahoitusta ELY:n hankintojen ja Jatkuvan oppimisen palvelukeskuksesta, mutta emme ole saaneet hankkeisiin rahoitusta.	Valmis

Tavoite	Toimenpide/mittari
Valmistautuminen yhteistyöhön te-alueiden kanssa	Yhteistyön rakentaminen työllisyysalue Kympin kanssa Yhteistyön rakentaminen työllisyysalueiden kanssa valtakunnallisesti
Arviointi	Tila
Olemme tehneet aktiivista yhteistyötä työvoimakoulutusten käynnistämiseksi työllisyysalue Kympin kanssa. Olemme osallistuneet yhteisiin kehittämistyöpajoihin, esitelleet koulutustarjontaa ja osallistuneet tarjouspyyntöihin. Olemme kontaktoineet valtakunnallisesti kaikki työllisyysalueet koulutusyhteistyön käynnistämiseksi.	Valmis

Kauhavan Kaukolämpö Oy

Vuosi oli lämmöntuotannon näkökulmasta haastava. Vuoden alkuun osui erittäin kylmä ajanjakso joka aiheutti kustannusten nousua ja toimintahaasteita niin laitoksille, verkostoille kuin polttoainehuollolle. Kokonaisuudessaan vuosi oli kuitenkin melko lämmin ja lämmön myynti supistui edellisvuodesta. Alkuvuodesta myös polttoaineen saatavuudessa oli suuria haasteita. Vuoden aikana yhtiö teki investointipäätöksen Korttesjärven laitoksen uusimisesta, investoi Ylihärmään suuremman varalaitoksen ja lisäksi verkostoja rakennettiin yhteensä ennätyselliset noin 3,5 km. Lisäksi yhtiö käynnisti esiselvityksen Ylihärmän uuden päälaitoksen rakentamisesta.

Liikevaihtoa kertyi toimintavuonna 5,179 milj. euroa, joka on 1,7 prosenttia vähemmän kuin vuonna 2023. Muita tuottoja kertyi 33.626 euroa. Energian hinta säilyi muuttumattomana vuoteen 2023 verrattuna.

Energiaa myytiin vuonna 2024 68 369 MWh, kun vuonna 2023 myynti oli 71 781 MWh. Myynnin lasku selittyy edellisvuotta lämpimämmällä keskilämpötilalla.

Kotimaisen polttoaineen osuus lämmöntuotannosta oli noin 98 prosenttia. Bio-polttoaineiden saatavuus jatkui heikkona alkuvuoden osalta. Syksyllä tilanne muuttui jo täysin päinvastaiseksi ja varastomäärät kasvoivat lämpimien säiden johdosta. Öljyn käyttö nousi lähes kaksinkertaiseksi vuoteen 2023 verrattuna. Tähän vaikutti poikkeuksellisen kylmä jakso vuoden alussa, tavanomaista suurempi kesähuolto Ylihärmässä ja Korttesjärven verkoston laajeneminen turhan suureksi nykyiseen laitospasiteettiin nähden.

Materiaalien ja palveluiden suhde liikevaihtoon kasvoi 54,4 prosentista 58,2 prosenttiin. Tähän vaikutti pääasiassa kohonneet polttoainekustannukset.

Poistot ja arvonalennukset 2024 olivat 878.746 euroa, kun 2023 ne olivat 909.937 euroa.

Varaston arvo kasvoi 665.546 euroa ollen vuoden lopussa 1.327.465 euroa.

Henkilöstökulut olivat 2024 370.824 euroa. Henkilöstökulut kasvoivat 16 % 2023 vuoteen verrattuna.

Liiketoiminnan muut kulut olivat 2024 753.671 euroa, kun 2023 ne olivat 835.029 euroa.

Pitkäaikaisia lainoja lyhennettiin ohjelman mukaisesti 655.640 euroa. Vuoden aikana nostettiin omistajalta lyhytaikaista rahoitusta 2.000.000 euroa investointien rakennusaikaiseen rahoittamiseen. Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä olivat 243.010 euroa. Kassa heikkeni 133.296 euroa. Qr oli 0,2, ja Cr 0,4 (2023 1,0 ja 1,5) ja omavaraisuusaste oli 30,58 % (2022 32,42 %). Maksuvalmiutta kuvaavia tunnuslukuja rasittaa voimakkaasti sekä kesällä 2025 erääntyvä 3,18 milj. euron bullet-luotto että myös investointeihin käytetty lyhytaikainen kassalaina.

Investointeja tehtiin 1.355.590 euroa, joista suurimpina olivat kaukolämpöverkot yht. 656.944 euroa, Ylihärmän varalämpökeskuksen uusiminen 278.784 euroa ja Korttesjärven keskeneräinen lämpökeskusprojekti 250.030 euroa.

Tilikauden tulos ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja oli 7.489 euroa (145.990 euroa v. 2023).

Voittoa oli 10.147 euroa, kun se vuonna 2023 oli 117.330 euroa.

Taseen loppusumma 31.12.2024 oli 17.603.281 euroa (16.647.559 euroa 31.12.2023), josta omia pääomia on 5.381.862 euroa (5.396.621 euroa 31.12.2023).

Taloudelliset tavoitteet

Tavoite	Toimenpide/mittari	Tila
Taloudellinen tulos	Voitollinen. Tuottotavoite: 5 % sijoitetulle pääomalle. Yhtiö maksaa osinkoa 3 % sijoitetulle pääomalle.	
Arviointi		Tila
Ei toteudu tuottotavoitteen osalta, muuten ok.		Valmis

Tavoite	Toimenpide/mittari	Tila
Yhtiön vakavaraisuus	Omavaraisuusaste: Kortesjärven investoinnin jälkeen kasvaa vuosittain. Nettovelkaantuneisuusaste pienenee Kortesjärven investoinnin jälkeen.	
Arviointi		Tila
Toteutuisi ilman Ylihärman laitoksen laajennusinvestointia. Tätä ei osattu ennakoida vuoden 2024 tavoitteita asetettaessa.		Valmis

Tavoite	Toimenpide/mittari	Tila
Yhtiön maksuvalmius on hyvä:	Quick ratio – tunnusluvun arvo on 1,5 vuoteen 2026 mennessä.	
Arviointi		Tila
Lyhytaikaiset lainat heikentävät tilapäisesti, nyt vain 0,2.		Valmis

Tavoite	Toimenpide/mittari	Tila
Yhtiön tulo-rahoitus riittää lainoihin ja korvausinvestointeihin	Rahoitustulos positiivinen.	
Arviointi		Tila
Toteutuu		Valmis

Tavoite	Toimenpide/mittari	Tila
Investoinnit	Tavanomaiset, vuotuiset investoinnit rahoitetaan tulo-rahoituksella. Merkittävät toiminnan laajennus-, laitos- yms. investoinnit voidaan rahoittaa lainalla. Kaupunki ei osallistu yhtiön investointien rahoittamiseen.	
Arviointi		Tila
Toteutuu		Valmis

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Toimenpide/mittari
Tuotanto on ympäristöystävällistä ja CO ₂ -vapaata	Uusiutuvan energiaraaka-aineen osuus vähintään 70 %.
Arviointi	Tila
Toteutuu	Valmis

Tavoite	Toimenpide/mittari
Yhtiö tuottaa energian kilpailukykyiseen hintaan	Kaukolämmön hintatilasto (energiateollisuus): alle erillistuotannon keskihinnan
Arviointi	Tila
Toteutuu, 2024 hinta on ollut noin 19 % alle keskiarvon.	Valmis

Tavoite	Toimenpide/mittari
Tuotannon korkea hyötysuhde säilytetään	Lämmön talteenoton (savukaasujen ja hukkalämpöjen) osuus myynistä 21 % vuoteen 2026 mennessä.
Arviointi	Tila
Nyt vain 15,4 %. Ollut parempikin mutta tuotantokustannusten ero ohjasi tuotantoa enemmän polttamiseen. 2026 tavoite teknisesti saavutettavissa.	Valmis

Tavoite	Toimenpide/mittari
Lämmönjakelun turvaaminen kaikissa olosuhteissa:	Toimitusvarmuus asiakasjakelujärjestelmässä 99,9 %
Arviointi	Tila
Toteutuu	Valmis

Tavoite	Toimenpide/mittari
Lämmöntuotanto on tehokasta	Myytävän energian määrä/työntekijä: 14.000 MWh vuoteen 2026
Arviointi	Tila
Toteutuu, on noin 17 000 MWh	Valmis

2.2 Käyttötalouden toteutuminen

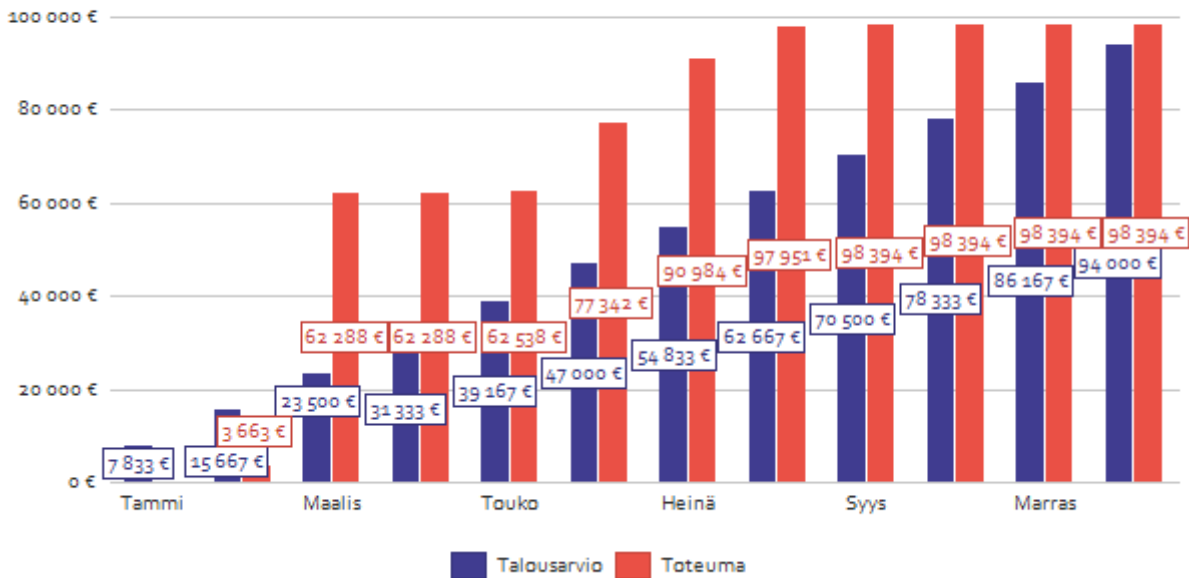
Keskusvaalilautakunta

Talousarvion toteutuminen

	Alkuperäinen TA	TA Muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	84 000	0	84 000	85 666	1 666
Myyntituotot	84 000	0	84 000	85 666	1 666
Maksutuotot	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	0	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	0	0	0	0	0
TOIMINTAKULUT	-141 850	0	-141 850	-134 626	7 224
Henkilöstökulut	-117 970	0	-117 970	-114 688	3 282
Palkat ja palkkiot	-94 000	0	-94 000	-98 394	-4 394
Henkilösivukulut	-23 970	0	-23 970	-16 294	7 676
Palvelujen ostot	-15 380	0	-15 380	-17 967	-2 587
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-6 500	0	-6 500	-1 943	4 557
Avustukset	0	0	0	0	0
Muut toimintakulut	-2 000	0	-2 000	-28	1 972

Palkat ja palkkiot kumulatiivinen kehitys

SISÄINEN-ULKKOINEN: Ulkoinen

Vuonna 2024 toimitettiin tasavallan presidentin vaali ja europarlamenttivaalit.

Vaalit työllistivät hallintohenkilöstöä merkittävästi. Vaaliviranomaisten ja kaupungin henkilöstön lisäksi ennakkoäänestyksen tehtäviin osallistui viisi palkattua henkilöä.

Toimintatuotoissa näkyy oikeusministeriön korvaus vaalien järjestämiskustannuksiin.

Europarlamenttivaaleissa otettiin Kauhava Itäinen -äänestysalueella käyttöön sähköinen vaalijärjestelmä. Saadut kokemukset olivat myönteisiä.

Valtuustoon nähden tilivelvollinen viranhaltija on henkilöstöjohtaja.

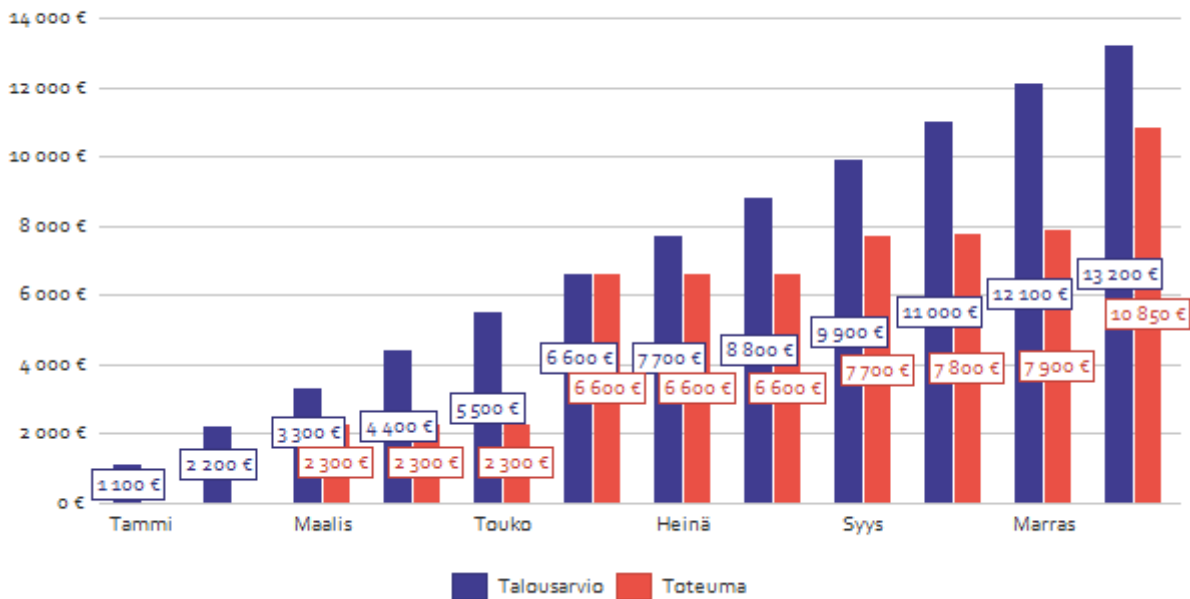
Tarkastuslautakunta

Talousarvion toteutuminen

	Alkuperäinen TA	TA Muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	0	0	0	0	0
Myyntituotot	0	0	0	0	0
Maksutuotot	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	0	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	0	0	0	0	0
TOIMINTAKULUT	-42 170	0	-42 170	-44 842	-2 672
Henkilöstökulut	-16 570	0	-16 570	-11 829	4 741
Palkat ja palkkiot	-13 200	0	-13 200	-10 850	2 350
Henkilösivukulut	-3 370	0	-3 370	-979	2 391
Palvelujen ostot	-24 800	0	-24 800	-32 656	-7 856
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	0	0	0	0	0
Avustukset	0	0	0	0	0
Muut toimintakulut	-800	0	-800	-357	443

Palkat ja palkkiot kumulatiivinen kehitys

SISÄINEN-ULKOINEN: Ulkoinen

Tarkastuslautakunnan määräraha ylittyi 2.671,77 eurolla. Toteumaan sisältyy tilikauden 2023 tarkastuksesta KPMG Oy:lle maksettu palkkio kokonaisuudessaan ja marraskuun 2024 loppuun mennessä kertynyt tilikauden 2024 tarkastuspalkkio sekä tarkastuslautakunnan sihteerin palkkio.

Valtuustoon nähden tilivelvollinen viranhaltija on hallintojohtaja.

Tavoitteiden toteutuminen ja toiminta

1. Jatkuvasti laadukas ja hyödyllinen arviointitoiminta (=arviointiprosessi)

- Vuoden 2023 arviointikertomuksen laadinta ja tilintarkastuksen toteuttaminen sekä tilinpäätöksen hyväksymisen valmistelu kaupunginvaltuustolle kesäkuun 2024 kokoukseen
- Arviointikertomus valmistuu 25.5. mennessä
- "Puhdas" tilintarkastuskertomus

Toteutuminen: Toteutui osittain

- Tarkastuslautakunta on allekirjoittanut ja käsitellyt arviointikertomuksen kokouksessaan 29.5.2024. Tilinpäätöksen hyväksymistä, tilintarkastuskertomusta sekä vastuuvapauden myöntämistä tilivelvollisille tarkastuslautakunta käsitteli 4.6.2024. Arviointikertomus, tilinpäätös ja vastuuvapauden myöntäminen on käsitelty valtuustossa 17.6.2024.
- Kaupunki sai vuodelta 2023 "puhtaan" tilintarkastuskertomuksen.

2. Tilintarkastustoiminnan ohjaaminen

- Lakisääteisen tilintarkastuksen toteutuksen varmistaminen
- Vähintään 40 % tarkastuksesta on vastuunalaiseksi nimetyn tilintarkastajan suorittamaa

Toteutuminen: Ei toteutunut kaikilta osin.

- Lakisääteinen tilintarkastuksen toteutuksen varmistaminen toteutui.
- Tilikauden 2023 tilintarkastuksesta vain 17,7 prosenttia toteutettiin vastuunalaisen tilintarkastajan suorittamana. Tarkastus laskutettiin kokonaan vuoden 2024 puolella. Tilikauden 2024 tarkastuksesta ajalla 8-12/2024 suoritettiin vain 14,7 prosenttia vastuunalaisen tarkastajan toimesta. Näin ollen tilintarkastussopimukseenkin sisältyvä tavoite ei toteutunut.

3. Tilintarkastuspalvelua koskevan sopimuksen ehtojen toteutuminen

- Sopimusehtojen toteutumisen tarkastelu vuosittain

Toteutuminen: Tarkastuslautakunta ei vielä ole tarkastellut sopimusehtojen toteutumista. On kuitenkin todennettavissa, että sopimusehdot eivät kaikilta osin toteudu.

Toimintasuunnitelman toteutuminen

Tarkastuslautakunta kokoontui vuoden aikana yhdeksän kertaa ja käsitteli 50 asiaa.

Tarkastuslautakunnan keskeisin hanke keväällä oli kesäkuussa valtuuston käsittelyssä olleen vuoden 2023 arviointikertomuksen valmistelu.

Kaupungin saama "puhdas" tilintarkastuskertomus vuodelta 2023 on lautakunnan tavoitteiden mukainen.

Kaupungin tilintarkastajana toimii KPMG Oy Ab. Sopimus kattaa tilikaudet 2023–2026. Tarkastuslautakunnan sihteeripalvelu on ostettu tilintarkastusyhteisöltä. Sopimus on voimassa 30.6.2027 saakka.

Kaupungin vastuunalaisena tilintarkastajana on toiminut 31.7.2024 saakka JHT, HM Helena Järvenpää sekä siitä alkaen JHT, KHT Elina Hämäläinen. Tilikauden 2024 tarkastuksesta on vastannut myös JHT, KHT Elina Pesonen, joka aloitti vastuunalaisena tilintarkastajana 1.3.2025.

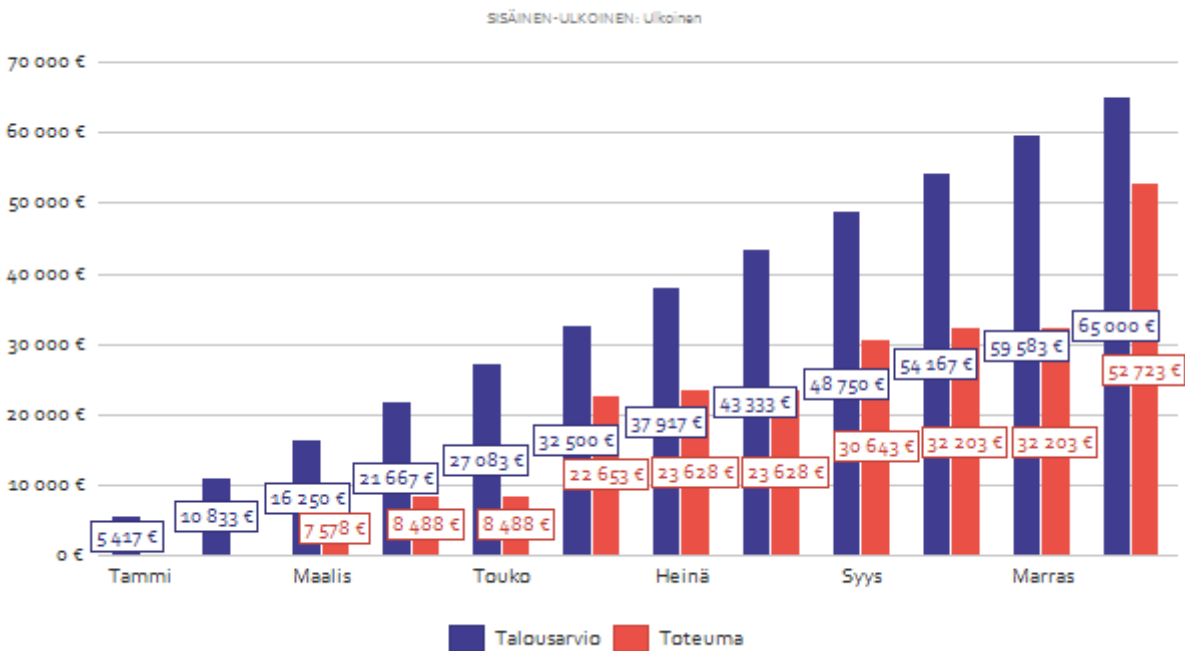

Kaupunginvaltuusto

Talousarvion toteutuminen

	Alkuperäinen TA	TA Muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	0	0	0	0	0
Myyntituotot	0	0	0	0	0
Maksutuotot	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	0	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	0	0	0	0	0
TOIMINTAKULUT	-112 670	0	-112 670	-84 654	28 016
Henkilöstökulut	-81 570	0	-81 570	-57 695	23 875
Palkat ja palkkiot	-65 000	0	-65 000	-52 723	12 277
Henkilösivukulut	-16 570	0	-16 570	-4 972	11 598
Palvelujen ostot	-27 100	0	-27 100	-16 846	10 254
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	0	0	0	-1 010	-1 010
Avustukset	0	0	0	0	0
Muut toimintakulut	-4 000	0	-4 000	-9 103	-5 103

Palkat ja palkkiot kumulatiivinen kehitys

Vuonna 2024 pidettiin seitsemän valtuuston kokousta ja valtuusto käsitteli 77 asiaa. Valtuuston kokouksia pidettiin Härmän Kylpylän Lakeussalissa sekä Korttesjärven koulukeskuksella ja Voltin koululla.

Valtuustoon nähden tilivelvollinen viranhaltija on hallintojohtaja.

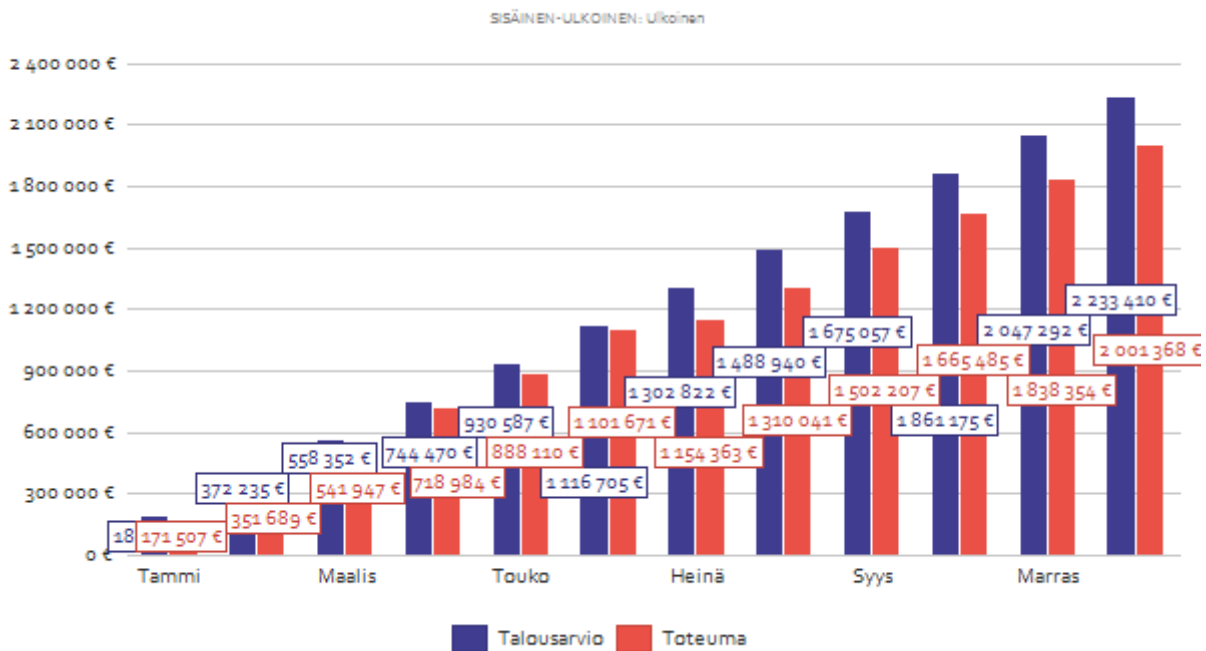

Kaupunginhallitus

Talousarvion toteutuminen

	Alkuperäinen TA	TA Muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	1 133 100	0	1 133 100	2 219 916	1 086 816
Myyntituotot	420 850	0	420 850	808 886	388 036
Maksutuotot	0	0	0	595	595
Tuet ja avustukset	637 250	0	637 250	1 247 568	610 318
Muut toimintatuotot	75 000	0	75 000	162 867	87 867
TOIMINTAKULUT	-6 610 980	0	-6 610 980	-6 467 698	143 282
Henkilöstökulut	-2 802 940	0	-2 802 940	-2 466 032	336 908
Palkat ja palkkiot	-2 233 410	0	-2 233 410	-2 001 368	232 042
Henkilösivukulut	-569 530	0	-569 530	-464 664	104 866
Palvelujen ostot	-3 219 360	0	-3 219 360	-3 539 095	-319 735
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-135 660	0	-135 660	-152 964	-17 304
Avustukset	-55 500	0	-55 500	-74 457	-18 957
Muut toimintakulut	-397 520	0	-397 520	-235 151	162 369

Palkat ja palkkiot kumulatiivinen kehitys

Kaupunginhallituksen tehtäväalueina ovat

- hallinto-, talous- ja toimistopalvelut
- yhteistoiminta
- muu yleishallinto
- kehitystoimen hallinto
- elinkeinot ja kehittäminen
- työllisyys
- maaseututoimi

Valtuustoon nähden tilivelvollinen viranhaltija on kaupunginjohtaja.

Tavoitteiden toteutuminen ja toiminta

1. TE 2024 lähipalvelujen saatavuus kaupungissa

Mittarit ja tavoitetaso:

Uudistuksen laadukas toteutus: toimipiste ja hallinto Kauhavalle.

Toteutuminen:

Toteutui. Kympin työllisyysalue aloitti toimintansa vuoden 2025 alusta. Kuntayhtymän kotipaikka on Kauhavan kaupunki. Toimipiste sijoittuu aluksi Kauhavan entiselle virastotalolle ja siirtyy myöhemmin uudelle kaupungintalolle.

2. Kotoutumisen ja työperäisen maahanmuuton edistäminen

Mittarit ja tavoitetaso:

Työperäisten maahanmuuttajien onnistuneet kotouttamistoimet: strategian mukainen maahanmuuton koordinaation lisäresurssi kahden vuoden määräajaksi ja kotouttamisohjelman laadinta

Toteutuminen:

Toteutui. Maahanmuuton palveluohjaajan toimenkuva hyväksyttiin konserni- ja henkilöstöjaoston toimesta maaliskuussa ja palveluohjaaja aloitti määräaikaisessa toimessa huhtikuun 2024 alusta. Kaupunginhallitus hyväksyi Kotona Kauhavalla - Kauhavan kaupungin kotoutumisohjelman marraskuussa.

3. Yritysvaikutusten huomiointi päätöksenteossa

Mittarit ja tavoitetaso:

Yritysvaikutusten entistä parempi huomiointi päätöksenteossa: työkalun rakentaminen ja arvioinnin käyttöönotto

Toteutuminen:

Toteutui. Yritysvaikutusten arvioinnin työkalu rakennettiin yhdessä yrittäjähdistysten kanssa ja arviointi otettiin käyttöön syksyllä 2024.

4. Kaupungin talous on tasapainossa suunnitelmakaudella

Mittarit ja tavoitetaso:

Tuloslaskelma: tilikauden tulos ylijäämäinen suunnitelmakaudella

Tase: tase säilyy ylijäämäisenä

Toteutuminen:

Toteutui.

- Tilikauden 2024 tulos on selvästi ylijäämäinen. Vuoden 2025 talousarvio on laadittu lievästi ylijäämäiseksi.
- Taseen kertynyt ylijäämä 18,0 miljoonaa euroa 31.12.2024. Tase säilyy ylijäämäisenä taloussuunnitelmakaudella 2025 - 2027.

5. Investointien määrä pidetään hallitulla.

Investoinnit toteutetaan valtuuston hyväksymän hankinta-arvon mukaisesti.

Mittarit ja tavoitetaso:

Vuosittainen investointitaso: Koulukeskus- ja kaupungintaloinvestointien valmistumisen jälkeen investointien vuositaso lasketaan pysyvästi kolmeen miljoonaan euroon vuodessa

Lainakanta: Lainakanta laskee vuodesta 2026 alkaen.

Investointihankkeiden toteutuneista kustannuksista laaditaan selvitys, joka annetaan tiedoksi lautakunnalle ja kaupunginhallitukselle.

Toteutuminen:

Vuosien 2025–2027 talousarvio ja taloussuunnitelma on laadittu asetetun tavoitteen mukaisesti.

Tekninen toimiala on toimittanut talousarvioon, osavuositarkastukseen ja tilinpäätökseen tiedot monivuotisten investointihankkeiden toteutuneista kustannuksista. Kaupunginhallitukselle ei ole tuotu yhtenkään investointihankkeen lopullista kustannusselvitystä.

Kaupunginhallitukseen nähden sitova toiminnallinen tavoite:

- Hallintopalvelujen ja kehityskeskusten toiminta ja palvelut ovat laadukkaita ja kustannustehokkaita. Päätöksenteko ja asioiden käsittely on oikeudenmukaista, viivytyksettömiä ja tasapuolista**
 - Toimistopalveluiden tehokas, poikkihallinnollinen järjestäminen: toimistopalvelujen prosessien uudistaminen, hallintokuntarajat ylittävän tiimimäisen toimintatavan kehittäminen ja laajempi käyttöönotto kaupungintalon tilojen valmistuttua vuonna 2025.
 - Digitalisaation edistäminen: 2024 laaditaan digitiekartta
 - Asioiden käsittelyaika: alle 3 kuukautta vireilletulosta.
 - Toimeenpano: tiedoksiannottaminen enintään 10 päivää päätöksenteosta, toimeenpano enintään 10 työpäivää päätöksen lainvoimaistumisesta
 - Maaseututoimen palvelujen tehokas järjestäminen: Tilalukumäärä toimihenkilöä kohden on maakunnallista keskiarvoa korkeampi. Päätöksenteko ja asioiden käsittely Ruokaviraston kanssa tehdyn sopimuksen mukaisesti.

Toteutuminen: Pääsääntöisesti toteutunut-

- Toimistopalveluissa on lisätty hallintokuntarajat ylittävää toimintatapaa jo vuonna 2024.
- Digitiekartta on hyväksytty kaupunginhallituksessa joulukuussa 2024.
- Asioiden käsittelyaika on pääsääntöisesti ollut alle 3 kuukautta.
- Tiedoksiannot on tehty 10 päivän sisällä päätöksenteosta ja toimeenpanot 10 päivän sisällä lainvoimaistumisesta, mikäli se on ollut vastapuolen kannalta mahdollista.
- Maaseututoimen palvelujen tehokas järjestäminen toteutui.

Hallinto ja talous

	Alkuperäinen TA	TA muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	397 500	0	397 500	501 012	103 512
TOIMINTAKULUT	-4 361 660	0	-4 361 660	-4 052 339	309 321
Toimintakate/Jäämä	-3 947 160	0	-3 947 160	-3 545 348	401 812

Hallintopalvelut

Hallinto-palvelut on toiminut normaalien vuosi-, kokous-, talousarvio- ja tilinpäätös- sekä henkilöstöhallinnon rutiinien mukaan.

Kolmen ennakoönnestyksen järjestäminen työllisti hallinto-osastoa ja myös palvelutoimistojen muuta henkilöstöä merkittävästi.

Toimistopalvelun poikkihallinnollisen järjestämistapaa on kehitetty. Toimistohenkilöstön tehtäväkuvaan saattaa sisältyä eri toimialojen tehtäviä.

Lyhytaikaisia sijaisuuksia on järjestetty toimipisteiden rajat ylittäen. Myös eri tiimien, eli hallinto-, talous- ja toimistopalveluiden yhteistyö on sujunut hyvin. Toimistohenkilöstö on mitoitettu optimiin, joten pitkäaikai-

siin sijaisuuksiin on jouduttu palkkamaan sijainen. Näissä tapauksissa on ensin selvitetty mahdollisuus järjestää sijaisuus kaupungin muiden toimialojen henkilöstöstä.

Toimintaa on pyritty tehostamaan hankkimalla ja käyttöönottamalla uusia ohjelmistoja sekä laajentamalla olevien ohjelmistojen käyttöä. Nepton työajanseuranta- ja työvuorosuunnitteluohjelman käyttöä laajennettiin uusiin henkilöstöryhmiin, mm. toimistohenkilöstöön. Talousarviokirjan, osavuosikatsauksen ja tilinpäätösdokumentin laatimista varten on hankittu Opiferus-taloudsdokumenttiohjelmisto. Samalta toimittajalta otettiin myös kaikille kustannuspaikkojen vastuuhenkilöille käyttöä Johdon työpöytä -sovellus, joka helpottaa merkittävästi yksiköiden talouden seuranta. Talouskatsaukset esitetään toimielimille vuodesta 2025 alkaen Opiferuksen kuukausiraportilla.

Vuonna 2024 käynnistyi kotisivujen ja henkilökunnan intran uudistusprojekti. Näihin on tarvittu merkittävä resurssi hallintopalveluilta.

Myös hallintosäännön päivitystyö käynnistyi. Säännön uudistamista ohjaa toimikunta.

Kaupungin taloustoimi tarjosi vuonna 2023 taloushallintopalvelut seuraaville tytäryhtiöille: Kauhavan Vuokra-asunnot Oy, Asunto Oy Tilhentupa 1 ja 2, Kauhavan Kaukolämpö Oy, Kauhavan Vesi Oy, Kauhavan Jäähalli Oy ja Kauhavan Hyvinvointikeskus Oy. Kiinteistö Oy Riihi ja Kiinteistö Oy Kauhavan Tietotalo fuusioitiin vuoden 2024 aikana Kauhavan Yrityskiinteistöt Oy:öön.

Kauppaticien 109 -rakennuksen lasisiipi on ollut osittain Kauhavan lukion käytössä. Tästä ei ole aiheutunut mitään ongelmia kaupungintalon toiminnalle.

Kaupunki ostaa ICT-palveluja Järvinet Oy:ltä.

Työterveyspalvelut ostetaan Härmämedi Oy:ltä.

Kapasiteettitiedot	TP2023	TP2024
Hallituksen kokousten lukumäärä	23	18
Hallituksen käsittelemien asioiden lkm	303	222
Konserni- ja henkilöstöjaoston kokousten lukumäärä	11	7
Konserni- ja henkilöstöjaoston käsittelemien asioiden lukumäärä	51	35
Laadittavien tilinpäätösten määrä (+kons)	10	8
Kunnallisvero €/asukas	1 696	1 757
Verotulot € /asukas	2 187	2 232
Valtionosuudet € / asukas	1 134	1 005
Väestön määrä	15 165	15 049

Elinkeinotoimi ja kehittäminen

	Alkuperäinen TA	TA muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	607 600	0	607 600	1 586 613	979 013
TOIMINTAKULUT	-1 871 730	0	-1 871 730	-2 066 054	-194 324
Toimintakate/Jäämä	-1 264 130	0	-1 264 130	-479 440	784 690

Elinkeinotoimi ja kehittäminen sisältää työllisyys tehtäväalueen menot.

Vuonna 2024 Elinkeinotoimi ja kehittäminen tehtäväalueessa toimintakulujen ylitys oli vähäinen n. 20.000 euroa. Toimintatuotot ylittyivät merkittävästi. Niiden osalta ylitys oli lähes 750.000 euroa. Ylitys johtui maahanmuuton kuntapaikkakorvauksista, joita saatiin merkittävästi ennakoitua enemmän.

Kauhavalla elinkeinoasioita hoitaa Kehityskeskus. Kehityskeskus vastaa tulevaisuuteen suuntautuvalla toimintatavalla yrityspalveluista ja sidosryhmäyhteistyöstä, yritysten toimitila- ja tonttiasioiden edistämisestä, hanketoiminnasta ja kaupunkikehityksestä, kaupunkimarkkinoinnista (visitkauhava, investkauhava, imago-markkinointi), tiedotuksesta, matkailun kehittämisestä ja tapahtumayhteistyöstä, maahanmuuton koordinaatiosta, maahanmuuttajien kotouttamisesta ja työpajatoiminnasta. Maaseututoimi vastaa kiinteänä osana Kehityskeskusta Lappajärven ja Evijärven maaseutuhallinnon järjestämisestä.

Kehityskeskus vastaa sidosryhmäyhteistyöstä, osallistuu yhteistyössä teknisen toimen kanssa kaupunki-suunnitteluun, maanhankintaan, maakauppoihin ja kaavoitukseen, vastaa elinkeinotoiminnan yleisestä kehittämisestä sekä uusien hankkeiden valmistelusta.

Vuoden aikana Kauhavalle perustettiin 68 uutta yritystä.

Kehityskeskuksen strategisena ja sitovana tavoitteena on kotoutumisen ja työperäisen maahanmuuton edistäminen. Mittarina ja tavoitetasona on työperäisten maahanmuuttajien onnistuneet kotouttamistoimet ja strategian mukainen maahanmuuton koordinaation lisäresurssi kahden vuoden määräajaksi sekä kotouttamisohjelman laadinta. Tavoitteet toteutuivat.

Ukrainalaisten kuntapaikoille siirtyminen näkyi jonkin verran myös vuonna 2024. Joulukuun lopun ennakkotiedon mukaisesti nettomaahanmuutto vuonna 2024 oli yhteensä 165 henkilöä. Kaupungin palveluksessa aloitti huhtikuussa määräaikaisessa työsuhteessa maahanmuuton palveluohjaaja. Maahanmuuton palveluohjaaja tarjoaa neuvontaa ja ohjausta maahanmuuttajille kaupungin palveluihin, valtion virastoissa asiointiin ja arkeen sekä asumiseen liittyen, edistää maahanmuuttajien kotoutumista, työllistymistä ja osallisuutta ohjaamalla maahanmuuttajia koulutukseen, työelämään ja harrastusmahdollisuuksiin, koordinoi maahanmuuttotyötä ja välittää tietoa eri sidosryhmille sekä kehittää maahanmuuttotyötä kunnassa konserni- ja henkilöstöjaoston hyväksymän toimenkuvan perusteella. Maahanmuuttotyöryhmän valmisteleman kotouttamisohjelman kaupunginhallitus hyväksyi marraskuussa.

Hanketoiminnan osalta Menestystä kansainväliseen rekrytointiin-hanke päättyi maaliskuun lopussa ja Kymppi-työllisyysalueen valmisteluhanke kesti vuoden loppuun saakka. Kehittämishankkeiden kautta saadaan lisää käsipareja alueen elinkeinoelämän kehittämiseen, joten uusia kehittämissankkeita haettiin itse ja yhdessä yhteistyökumppaneiden kanssa. Hankehallinnon työllistävä vaikutus on suuri, joten Kauhavan kaupungin ohella hankkeita hallinnoi esimerkiksi Kauhavan kaupunkikonserniin kuuluva Suomen Yrittäjäopisto. Yhteistyötä hankkeissa tehdään tiiviisti yrittäjien paikallisyhdistysten kanssa. Uusia kehittämissankkeita käynnistyi puhtaan energian hyödyntämiseen, vastuullisasioiden kehittämiseen, matkailun kehittämiseen ja turkistuotannon haasteisiin vastaamiseen. Turkishankkeen taustiedoiksi haastateltiin kaikki alueen tar-

haajat. Samoin toimittiin matkailuhankkeen osalta. Myös laajakaistarakentamista ja yleishyödyllisiä investointihankkeita edistettiin.

Markkinointitoimien osalta jatkettiin Paraspaikka.fi -kampanjan toteutusta, toteutettiin tonttikampanja, tehtiin Visitkauhava-markkinointitoimenpiteitä ja solmittiin matkailumarkkinoinnin yhteistyösopimuksia suurimpien tapahtumien kanssa. Visit Kauhava matkailumarkkinoinnilla jatkettiin matkailijoiden houkuttelemista Kauhavalle. Suurin tapahtuma oli kesäkuussa järjestetty Lakia Jukola tapahtuma, jonka myötä kaupunki sai hienoa näkyvyyttä. Messujen osalta osallistuttiin Pytinki-messuille, Pohjoinen Teollisuus tapahtumaan, Alihankintamessuille, Valtakunnallisille yrittäjäpäiville sekä käsityömessuille Tampereella ja Seinäjoella Käsityökaupunki-Kauhava kokonaisuuden alla. Tiedotustoimien osalta julkaistiin mm. uutiskirjettä yrityksille ja omaa uutiskirjettä kuntalaisille suunnattuna. Kauhava.fi, Visitkauhava.fi ja Investkauhava.fi verkkosivujen uudistusprojekti aloitettiin kilpailuttamalla toteutus. Joulukuussa aloitettiin uusi paluumuuttajakampanja teemalla: Kyllä sen näköö mistä on kotoisin. Kampanjalla vedotaan potentiaaliin paluumuuttajiin ja tuodaan Kauhavaa esille. Kampanja on jatkoa aikaisempina vuosina toteutetuille Tuu jo kotia ja Paras Paikka -kampanjoille.

Kauhavan ja Lapuan elinkeinotoimet sekä alueen yrittäjähdistykset tapasivat säännöllisesti vuoden aikana. Myös Härmänmaan yrityspalveluverkosto kokoontui. Säännöllistä yhteydenpitoa jatkettiin alueen yritysten, yrittäjäjärjestöjen ja elinkeinoelämän muiden toimijoiden kanssa. Yrittäjiä infotettiin kaupungin hankinnoista ja yritysten sijoittumismahdollisuuksia ja vapaiden toimitilojen markkinointia tehtiin puolestaan Investkauhava.fi-kokonaisuuden avulla.

Toukokuussa julkistettujen tulosten perusteella Kauhava sijoittui hienosti neljänneksi Suomen Yrittäjien valtakunnallisessa Kuntabarometri 2024 -kyselyssä keskikokoisten kuntien sarjassa. Kuntabarometri -kyselyllä kartoitetaan joka toinen vuosi kuntien ja yrittäjien yhteistyötä sekä elinkeinopolitiikan tilaa valtakunnallisesti, alueellisesti ja kuntakohtaisesti. Kauhava on valittu Etelä-Pohjanmaan Yrittäjäystävällisimmäksi kunnaksi vuosina 2022 ja 2023. Vuonna 2024 Kauhava sijoittui toiseksi vain yhden pisteen erolla voittaneeseen.

Yksi vuoden 2024 strategisista tavoitteista oli myös yritysvaikutusten entistä parempi huomiointi päätöksenteossa ja siihen liittyvän työkalun rakentaminen ja arvioinnin käyttöönotto. Tavoite toteutui. Yritysvaikutusten arvioinnin työkalu rakennettiin yhdessä yrittäjähdistysten kanssa ja arviointi otettiin käyttöön syksyllä 2024.

Yrityshankkeiden osalta Kauhavan Yrityskiinteistöt Oy toimitilahanke, jossa rakennetaan 3.000 neliön teollisuushalli Markki Oy:n käyttöön Kauhavan Korteesjärvelle, jatkui suunnitelmien mukaisesti ja halli valmistui kesällä. Uuden K-kaupan rakentaminen Kauhavalle käynnistyi loppuvuodesta.

Yritysten toimintaedellytyksiä parannettiin onnistuneilla edunvalvontatoimilla. Valtiovarainvaliokunta jakoi joulukuussa ns. joululahjarahaa yhteensä 50 miljoonaa euroa. Kauhava sai tuosta potista merkittävän, yhteensä 445.000 euron määrärahan kahteen suunnitteluhankkeeseen valtatielle 19:sta; Alahärmään Power-Parkin eritasoliittymän suunnitteluun 350.000 euroa ja Ylihärmän teollisuuskeskittymään MSK Groupin kohtaan kevyenliikenteen alikulun suunnitteluun 95.000 euroa.

Työllisyys

	Alkuperäinen TA	TA muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	406 920	0	406 920	636 607	229 687
TOIMINTAKULUT	-1 150 740	0	-1 150 740	-1 324 206	-173 466
Toimintakate/Jäämä	-743 820	0	-743 820	-687 599	56 221

Työllisyys-tehtäväalueessa määrärahat ylittyivät n. 170.000 eurolla. Ylitys johtuu työllisyysalueen valmistelutoimista. Valmistelukustannukset laskutettiin Kuntayhtymä Kymptä ja Kymppi-hankkeen kustannukset Kympin jäsenkunnilta ja maakunnan liitolta hankemaksatuksen yhteydessä. Toimintatuotot ylittyivät n. 230.000 eurolla. Ylitys johtuu em. laskutuksista ja työpajan ennakoitua suuremmista tuloista.

Kauhavan työttömyysprosentti oli joulukuun 2024 lopussa 7,8 %. Työttömyys oli kasvussa erityisesti lomautusten osalta.

Kehityskeskuksen tavoitteena oli TE 2024 uudistukseen liittyen lähipalvelujen saatavuus kaupungissa ja mittarina sekä tavoitetasona uudistuksen laadukas toteutus; toimipiste ja hallinto Kauhavalle. Tavoitteet toteutuivat. Vuoden aikana toteutettiin työllisyysalueen ja kuntayhtymän perustamistoimia. Vastuuvälittäjinä toimivat Kauhavan kaupungin palveluksessa olleet valmistelujohtaja ja projektijohtaja kehitysjohtajan toimiessa valmistelutyöryhmän puheenjohtajana.

Kympin työllisyysalue aloitti toimintansa 1.1.2025. Kuntayhtymän kotipaikka on Kauhava. Kuntayhtymä Kympin Kauhavan toimitilojen on tarkoitus myöhemmin sijoittua tulevan kaupungintalon yhteyteen saneeraustöiden valmistuttua. Väliaikaiset toimitilat Kuntayhtymä Kymppi vuokrasi yhtymähallituksen 17.5.2024 tekemän päätöksen mukaisesti Kauhavan entisestä Virastotalosta.

Vuoden 2024 aikana Kehityskeskuksen hallinnoima työpajatoiminta muuttui. Yhteistyö Evijärven Kieppis-työpajaa koskien päättyi keväällä ja Kauhavan kaupungin Junkki-pajalla tuottama kuntouttava työtoiminta siirrettiin Kauhavan kaupungilta Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueelle 1.7.2024 alkaen. Liikkeen luovutus kosketti yhtä henkilöä. Liikkeen luovutuksen myötä toteutettiin työpajatoiminnassa organisaatiomuutos, jonka vaikutukset huomioitiin vuoden 2025 henkilöstösuunnitelmassa.

Työpaja Junkki muutti loppuvuodesta 2024 uusiin, pienempiin tiloihin Kauhavalla (Hallikuja 2). Noin 1000 m² tiloihin tulee puuosasto, metalliosasto, auto-osasto, maalaamo, opetuskeittiö ja kädentaidon tilat, joissa on tietokoneet valmentautujien käytössä. Tilojen muutostyöt toteutetaan vaiheittain käyttötalouden kautta osana työvalmennusta.

Maaseututoimi

	Alkuperäinen TA	TA muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	128 000	0	128 000	132 291	4 291
TOIMINTAKULUT	-263 390	0	-263 390	-232 809	30 581
Toimintakate/Jäämä	-135 390	0	-135 390	-100 518	34 872

Neuvonta- ja kehittäminen:

Ensimmäisen tukikoulutuksen aiheena 10.1.2024 oli syysilmoituksen jättäminen, viljelykierto ja tulevat

muutokset. Lisäksi kevään tukihakukierros järjestettiin huhtikuussa Kauhavalla, Lappajärvellä ja Evijärvellä. Yhteensä koulutuksiin osallistui 422 henkilöä. Lisäksi viljelijöillä on ollut mahdollisuus osallistua linkin kautta sähköisesti Kurikassa pidettyihin vastaaviin koulutuksiin. Näiden koulutusten lisäksi on järjestetty ELY-keskuksen kautta etäkoulutuksia kotieläintukien, luomun ja ympäristösopimusten osalta. Koulutusten nauhoitteet materiaaleineen on koettu hyväksi mahdollisuudeksi perehtyä asiaan kullekin sopivana ajan-kohtana ja kerrata asiaa.

Viljelijöitä on tiedotettu säännöllisesti viikoittain uusista tukiohjeista. Vaativuutta on lisännyt kesken kevään muuttuneet tulkinnot, jotka kaikki ovat mahdollisimman nopealla aikataululla välitetty viljelijöille tiedoksi. Uusien tukien hakemisesta on osalle hakijoista jouduttu myös soittamaan, jotta tuet eivät jäisi hakematta.

Aisaparin alueella alkoi tarhaajien kanssa valmisteltu hanke 1.9.2024. Hankkeen vetäjä Hannu Laturi aloitti tehtävässään 23.9.2024. Hankkeen toimenpiteet jakaantuvat tavoitteiden mukaisesti kolmeen erilliseen toimenpiteeseen. Hanke toimii tiedonvälittäjänä, yhteen saattajana ja sparraajana. Varsinaiset yrityskohtaiset liiketoiminnan kehittämistoimenpiteet toteutetaan hankkeen ulkopuolella.

Viime vuonna Kauhavalle tehtiin maatalouden rakennetukiin 77 myönteistä päätöstä. Avustusta myönnettiin 2 470 344 ja korkotukea 2 751 713. Etelä-Pohjanmaan kunnista Seinäjoelle myönnettiin enemmän, mutta Kauhava tuli toisena.

Viranomaistoiminta:

Vuonna 2024 yhteensä 951 hakemusta (sisältää kosteikot ja kasvihuoneet), Evijärvi 108, Kauhava 707 ja Lappajärvi 136. Viime vuonna oli 983 tilaa, vähennystä tänä vuonna 32 tilaa eli 3,2 %, vuonna 2023 vähennystä 46 tilaa eli 4,4 %.

Kauhava 707 tilaa (732 tilaa vuonna 2023, 3,4 % vähennystä), tänä vuonna Evijärvi 108 tilaa (110 vuonna 2023, 1,8 % vähennystä), Lappajärvi 136 tilaa (141 vuonna 2023 3,5 % vähennystä).

Pellot toki pysyvät edelleen viljelyssä. Koko Kauhavan yhteistoiminta-alueella 49 793 ha. Kauhavalla peltoa viljelyssä 38 344 ha, Lappajärvi 5730 ha ja Evijärvi 5720 ha.

Viranomaistoiminnan kustannus tuli tilaa kohti tällä määrällä vuonna 2023 maksamaan Kauhavalla 324 €/tila. Suomessa viljelijätukihallinnossa oli vuonna 2023 töissä 255 hlö, kustannus 16 036 373 €, tiloja 42 089 eli 381 €/tila. Jatkossakin tehokkuus pidetään vertailukelpoisella tasolla.

Kapasiteettitiedot	TP2021	TP2022	TP2023	TP2024
Yritysten lukumäärä	1 530	1 536	1 542	1 546
Uusien yritysten lukumäärä	72	64	73	68
Business-Finland tuotekehitysrahoitus	252 498	693 747	155 549	155 730
Viljelypinta-ala	38 028	38 106	38 610	38 344
Aktiivitulojen määrä	777	761	732	707

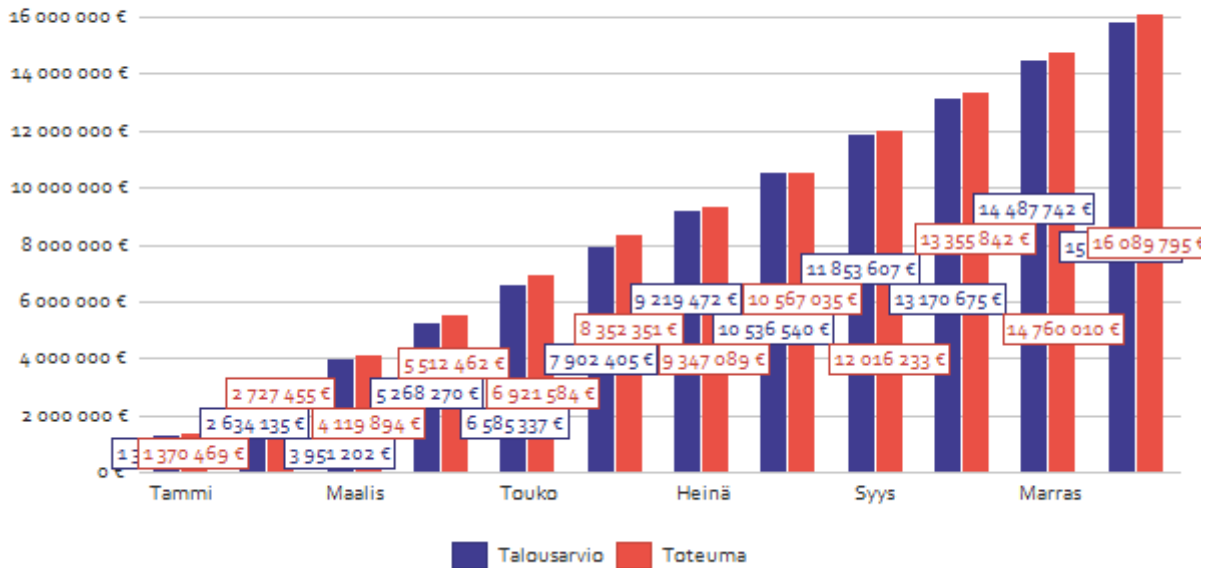
Kasvatus- ja opetuslautakunta

Talousarvion toteutuminen

	Alkuperäinen TA	TA Muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	2 043 660	0	2 043 660	2 137 089	93 429
Myyntituotot	1 299 020	0	1 299 020	1 303 349	4 329
Maksutuotot	375 000	0	375 000	457 968	82 968
Tuet ja avustukset	369 640	0	369 640	363 569	-6 071
Muut toimintatuotot	0	0	0	12 203	12 203
TOIMINTAKULUT	-24 690 710	0	-24 690 710	-24 692 040	-1 330
Henkilöstökulut	-19 867 090	0	-19 867 090	-19 955 515	-88 425
Palkat ja palkkiot	-15 804 810	0	-15 804 810	-16 089 795	-284 985
Henkilösivukulut	-4 062 280	0	-4 062 280	-3 865 719	196 561
Palvelujen ostot	-2 926 580	0	-2 926 580	-2 965 236	-38 656
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-678 320	0	-678 320	-615 631	62 689
Avustukset	-1 045 000	0	-1 045 000	-939 059	105 941
Muut toimintakulut	-173 720	0	-173 720	-216 600	-42 880

Palkat ja palkkiot kumulatiivinen kehitys

SISÄINEN-ULKOINEN: Ulkoinen

Kasvatus - ja opetuslautakunnan tehtäväalueina ovat:

- Sivistystoimen hallinto
- Varhaiskasvatus ml. esiopetus
- Perusopetus
- Lukiokoulutus
- 2. asteen ammatillinen koulutus
- Henkilökuljetusten koordinointi

Valtuustoon nähden tilivelvollinen viranhaltija on sivistysjohtaja.

Tavoitteiden toteutuminen ja toiminta

Valtuuston kasvatusta- ja opetuslautakunnalle asettamat tavoitteet ovat toteutuneet seuraavasti:

1. Kohtuulliset ryhmäkoot perusopetuksessa.

Toteutuminen: Ryhmäkoot on kyetty pitämään Kauhavalla hyvin kohtuullisina, vaikka pieneltä osin ryhmäkokoja onkin hieman kasvatettu. Alakoulujen (1.-6.) ryhmäkokojen keskiarvo on 15,78 oppilasta. Yläkoulujen (7.-9.) ryhmäkokojen keskiarvo on 18,06 oppilasta. Ryhmäkoot ovat toteutuneet suunnitellusti ja oppimisen tukea on kohdennettu sinne, missä sitä eniten tarvitaan.

2. Perusopetuksen oppilaiden tuen oikea-aikaisuus ja resursointi.

Toteutuminen: Kauhavan perusopetuksessa erityisopetuksen sekä oppilaiden koulunkäyntiä tukevien koulunkäynninohjaajien resurssit ovat hyvät verrattuna muihin kuntiin. Tuen oikea-aikaisuutta pyritään varmistamaan sillä, että oppilaiden tuki kohdistetaan tuen tarvitsijalle mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Koulunkäynninohjaajaresurssia (luokka-avustaja) on kohdistettu hyvin 1. ja 2. luokan oppilaille. Ohjaajaresurssia on jaettu harkinnan mukaan yksikön sisällä. Vuodelle 2024 perusopetuksen koulunkäynninohjaajaresurssin tavoitteeksi asetettiin 32 oppilasta / koulunkäynninohjaaja. Toteutuma 31.12.2025 tilanteessa oli 30 oppilasta / koulunkäynninohjaaja. Luvuissa ei ole mukana toiminta-alueittain järjestettävä opetus, jossa jokaisella kolmella oppilaalla (tilanne 31.12.2025) oli henkilökohtainen avustaja (koulunkäynninohjaaja). Luvuissa ei myöskään ole mukana valmistava opetus, jossa oli kolme koulunkäynninohjaajaa (tilanne 31.12.2025 / 48 oppilasta).

Esioppilaiden opetusta järjestetään Kauhavalla päiväkotien yhteydessä perusopetuslain alaisena toimintana. Esioppilaiden oppimisen tuesta vastaa kolme varhaiskasvatuksen erityisopettajaa yhdessä päiväkodin henkilöstön kanssa.

3. Oppilaiden hyvinvoinnin edistäminen, koulupudokkaiden ennaltaehkäisy, koulunuorisotyön ja muun ammatillisen yhteistyön edistäminen.

Toteutuminen: Oppilaiden hyvinvointia on edistetty mm. erilaisten hankkeiden, tapahtumien ja uusien toimintatapojen kautta - esim. jalkauttamalla hanke- ja koulunuorisotyöntekijöitä enemmän kouluille, toteuttamalla tempauksia ja erilaisia tapahtumia kouluilla hanketyöntekijöiden kanssa sekä järjestämällä harrastustoimintaa kouluilla koulun jälkeisellä ajalla. Koulunuorisotyötä on tehty yhtenäiskoulujen yläluokkien osalta keskimäärin kahtena päivänä viikossa.

Sivistystoimen hallinto

	Alkuperäinen TA	TA muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	256 050	0	256 050	262 162	6 112
TOIMINTAKULUT	-581 020	0	-581 020	-640 741	-59 721
Toimintakate/Jäämä	-324 970	0	-324 970	-378 578	-53 608

Liikennepalvelut

	Alkuperäinen TA	TA muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	0	0	0	27 214	27 214
TOIMINTAKULUT	-120 000	0	-120 000	-101 049	18 951
Toimintakate/Jäämä	-120 000	0	-120 000	-73 835	46 165

Liikennepalveluiden tehtäväalueelle kohdistuvat palveluliikenteen ja joukkoliikenteen kulut ja tuotot.

Henkilökuljetusten osalta vuoden 2024 jälkimmäinen puoli oli ensimmäinen henkilökuljetusten sopimuskausi. Kaupunki hankkii henkilökuljetuksia seuraaviin kohteisiin: täydentävät oppilaskuljetukset, Kauhavan palveluliikenne, retkikuljetukset, Kanta-Kauhavan ja Korttesjärven koululaiskuljetukset sekä Alahärmän ja Ylihärmän koululaiskuljetukset.

Sopimuskausi on kestoaltaan 1.8.2024 - 31.7.2027 sekä mahdolliset kahden vuoden optiokaudet.

Oppilaskuljetusten kulut kohdistuvat esi- perusopetuksen ja lukiokoulutuksen tehtäväalueille.

Varhaiskasvatus

	Alkuperäinen TA	TA muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	1 183 310	0	1 183 310	1 223 796	40 486
TOIMINTAKULUT	-7 834 650	0	-7 834 650	-7 479 717	354 933
Toimintakate/Jäämä	-6 651 340	0	-6 651 340	-6 255 922	395 418

Varhaiskasvatuspalveluja järjestetään kunnallisissa päiväkodeissa ja perhepäivähoidossa. Varhaiskasvatuksessa toimitaan Kauhavalla seitsemässä päiväkodissa, joista osassa on myös esiopetusta. Esiopetusta toteutetaan päiväkotien lisäksi Korttesjärven koulun tiloissa. Perhepäivähoitoa järjestetään 13 hoitajan kodissa.

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksuista kertyvät tulot vähenevät vuosittain. Varhaiskasvatusta käyttävistä lapsista 70 prosenttia on jo maksuttomassa varhaiskasvatuksessa eli perheet eivät maksa lainkaan varhaiskasvatusmaksua perheen tulojen perusteella.

Varhaiskasvatuksen kysyntä on pysynyt ennallaan, kasvua on erityisesti alle kolmivuotiaiden varhaiskasvatuksen aloittajien määrissä. Ikäluokista entistä suurempi osa osallistuu varhaiskasvatukseen tai esiopetusta täydentävään varhaiskasvatukseen. 31.12.2024 varhaiskasvatuksessa oli 498 lasta. Lastenhoidon tuen piirissä oli samaan aikaan 105 lasta. Kauhavalle syntyi vuonna 2024 85 lasta.

Kaikille varhaiskasvatuspaikkaa tarvitseville lapsille on järjestynyt paikka varhaiskasvatuslain edellyttämällä tasolla. Kasvatus- ja opetuslautakunnassa asetettujen strategisten tavoitteiden toteutumisesta voidaan todeta varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen lasten tuen oikea-aikaisuudesta ja resurssoinnista seuraavaa: Varhaiskasvatuksen erityisopetuksen kolme vakanssia on ollut täytettynä ja erityisopetus on toteutunut suunnitellun mukaisesti kaikissa päiväkotien ja perhepäivähoidon lapsiryhmissä. Niille lapsille, joilla on tuen tarpeita, on järjestetty tuki omaan lapsiryhmään mm. vahvistamalla kasvattajien osaamista koulutuksin, erityisopetuksen keinoin sekä palkkaamalla lisäresurssityöntekijöitä. Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen tuen päätökset on laadittu viipymättä kirjalliseen muotoon tukemaan lasten tuen järjestämistä.

Kapasiteettitiedot	TP2021	TP2022	TP2023	TP2024
Päiväkodit (yksikköjen lukumäärä)	7	7	7	7
Lapsia päiväkotihoidossa	381	374	388	359
Perhepäivähoitajat (vakituiset, määräaikaiset)	15	14	14	13
Lapsia perhepäivähoidossa	64	64	50	44
Esiopetusryhmiä	9	9	8	7
Lapsia esiopetuksessa (1.8.2020 alkaen)	157	136	133	122
Lapsia esiopetusta täydentävässä varhaiskasvatuksessa (päiväkodit ja esiopetusyksiköt)	104	106	92	95
Lastenhoidon tuen piirissä lapsia	107	109	155	105
Syntyneitä lapsia	107	93	99	85
2 Lastenhoidon tuki				
Lapsia yhteensä 31.12.	150	148	175	135
Kotihoito	116	120	137	105
Joustava/osittainen hoitoraha	34	58	38	30

Perusopetus

	Alkuperäinen TA	TA muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	558 300	0	558 300	600 235	41 935
TOIMINTAKULUT	-14 060 360	0	-14 060 360	-14 469 497	-409 137
Toimintakate/Jäämä	-13 502 060	0	-13 502 060	-13 869 261	-367 201

Perusopetusta on järjestetty Kauhavalla vuosiluokille 1-9 neljällä eri koululla vuoden 2024 alusta: Alahärmän Kirkonkylän koululla, Kauhavan yhtenäiskoululla, Korttesjärven yhtenäiskoululla sekä Ylihärmän yhtenäiskoululla. Alahärmän Kirkonkylän koulun nimi muutettiin 1.4.2024 alkaen Alahärmän yhtenäiskouluksi. Näiden lisäksi Kauhavalla on järjestetty perusopetusta vuosiluokille 1-6 kahdessa alakoulussa: Kosolan koulussa ja Voltin koulussa. Alahärmässä päästiin vuosi 2024 aloittamaan uusissa tiloissa, kun uusi koulurakennus otettiin käyttöön. Myös Ylihärmässä uusi yläkoulurakennus valmistui vuoden 2024 lopulla ja yläkoulun oppilaat pääsivät aloittamaan kevätlukukauden 2025 uudessa koulurakennuksessa. Tämän viimeisimmän uuden koulurakennuksen myötä kaikilla neljällä kaupunginosalla on käytössään uudet / uudehkot ja terveet koulurakennukset.

Perusopetuksen lisäksi Kauhavalla on ollut valmistavan opetuksen ryhmiä alkuvuodesta neljällä eri koululla - joissa jokaisessa oli yksi valo-opetusryhmä: Alahärmän Kirkonkylän koulussa/ yhtenäiskoulussa, Kosolan koulussa, Korttesjärven yhtenäiskoulussa sekä Ylihärmän yhtenäiskoulussa. Maaliskuussa ryhmämuotoinen valmistava opetus päättyi Korttesjärvellä ja Korttesjärven valmistavan opetuksen opettaja siirtyi Kosolan koululle opettamaan toista valo-opetusryhmää. Syksyllä 2024 valmistavaa opetusta järjestettiin Kosolassa (kaksi opetusryhmää) sekä Ylihärmässä (kaksi opetusryhmää).

Valmistavaan opetukseen läheisesti liittyy myös Kauhavan maahanmuuttotyöryhmä, joka kokoontui kaksi kertaa vuoden 2024 aikana.

Tammikuussa aloitettiin ensimmäiset kaksipäiväiset MAPA-koulutukset Kauhavan perusopetuksessa. MAPA-koulutuksissa opitaan mm. vuorovaikutusta vaikeissa asiakastilanteissa, riskinarviointia ja sen mukaista toimintaa, suojautumista ja fyysistä ohjaamista. Ensimmäiseen koulutukseen 15.-16.1.2024 osallistui 13 opettajaa ja 7 koulunkäynninohjaajaa. 29.2.-1.3.2024 oli seuraava koulutus 20 koulunkäynninohjaajalle ja 2.-3.5.2024 seuraava koulutus 20 opettajalle. Vuoden viimeinen koulutus oli 15.-16.10 ja siihen osallistui 20 koulunkäynninohjaajaa.

Kaikille Kauhavan koulunkäynninohjaajille järjestettiin 14.10.2024 Osaaja-verkoston kautta koulutus, jossa sisältönä olivat "Näkökulma oppilaan tuen rakentamiseen koulunkäynninohjaajan ja opettajan yhteistyönä" sekä "Turvallisuus koulunkäynninohjaajien arjessa".

Perusopetukseen tuli muutoksia opetussuunnitelman ja tuntijaon osalta, jotka kasvatus - ja opetuslautakunta päätöksellään vahvisti.

Kapasiteettitiedot	TP2021	TP2022	TP2023	TP2024
Alakoulujen kapasiteettitiedot				
Alakouluja 31.12.	5	3	3	2
Perusopetuksen oppilaat	612	365	362	216
Tuntikehys	1 198	797	790	429
Opettajamäärä	44	30	29	17
Yhtenäiskoulujen kapasiteettitiedot				
Yhtenäiskouluja 31.12.	2	3	3	4
Perusopetuksen oppilaat	751	1 056	1 043	1 276
Tuntikehys	1 511	2 135	2 269	2 837
Opettajamäärä	64	89	89	117
Yläkoulujen kapasiteettitiedot				
Yläkouluja 31.12.	2	1	1	0
Perusopetuksen oppilaat	260	137	127	0
Tuntikehys	582	363	386	0
Opettajamäärä	25	15	15	0

Lukiokoulutus

	Alkuperäinen TA	TA muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	46 000	0	46 000	23 682	-22 318
TOIMINTAKULUT	-2 094 680	0	-2 094 680	-2 001 036	93 644
Toimintakate/Jäämä	-2 048 680	0	-2 048 680	-1 977 354	71 326

Kauhavan ja Härmän lukiot osallistuvat neljän lähilukion kanssa oppimisen tuen kehittämiseen lukuvuonna 2024–2025. Opetushallitus myönsi hankkeelle 93600 euron valtionavustuksen. Kuntien osuus hankkeesta on 10 % eli 10.400 euroa. Härmän ja Kauhavan lukioiden rehtorin tehtävät yhdistettiin, mikä osaltaan näkyy palkkamenojen jäämisenä lukioissa alle budjetoidun.

Kapasiteettitiedot	TP2021	TP2022	TP2023	TP2024
Oppilaita				
Kauhava	199	204	179	167
Härmä	61	56	54	55
Tuntikehys				
Kauhava	356	387	353	339
Härmä	179	177	147	154

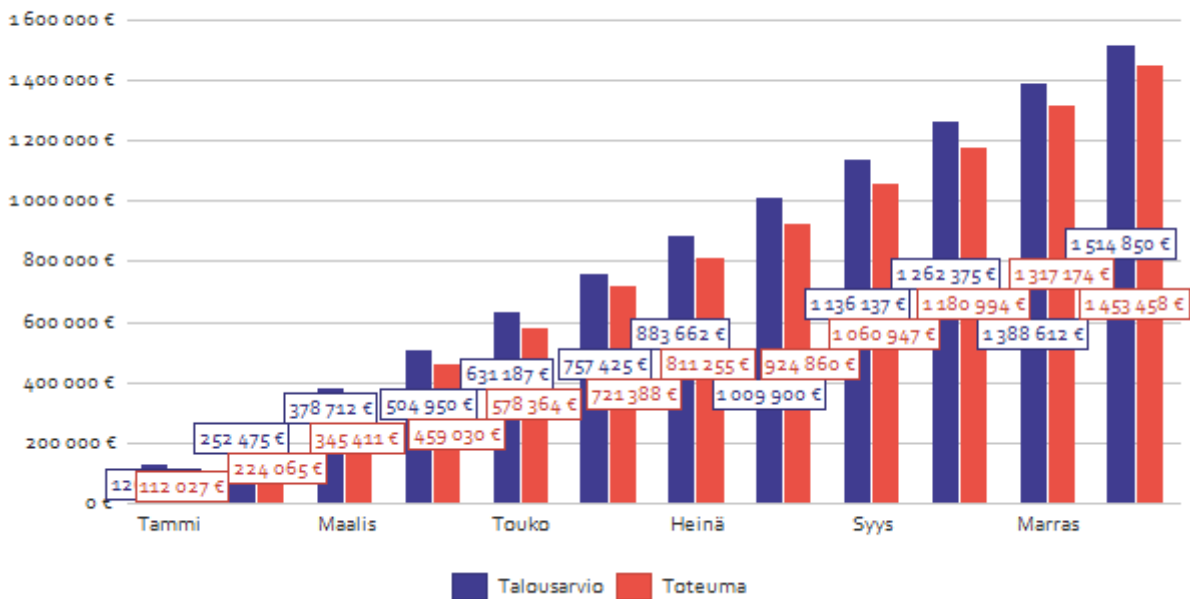
Elämänlaatulautakunta

Talousarvion toteutuminen

	Alkuperäinen TA	TA Muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	464 250	0	464 250	463 437	-813
Myyntituotot	27 000	0	27 000	41 341	14 341
Maksutuotot	79 630	0	79 630	73 918	-5 712
Tuet ja avustukset	328 620	0	328 620	311 041	-17 579
Muut toimintatuotot	29 000	0	29 000	37 138	8 138
TOIMINTAKULUT	-3 085 660	0	-3 085 660	-2 978 383	107 277
Henkilöstökulut	-1 900 600	0	-1 900 600	-1 796 427	104 173
Palkat ja palkkiot	-1 514 850	0	-1 514 850	-1 453 458	61 392
Henkilösivukulut	-385 750	0	-385 750	-342 968	42 782
Palvelujen ostot	-606 530	0	-606 530	-611 348	-4 818
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-217 180	0	-217 180	-213 910	3 270
Avustukset	-315 200	0	-315 200	-319 135	-3 935
Muut toimintakulut	-46 150	0	-46 150	-37 563	8 587

Palkat ja palkkiot kumulatiivinen kehitys

SISÄINEN-ULKONEN: Ulkoinen

Elämänlaatulautakunnan tehtäväalueet:

- Elämänlaatupalveluiden hallinto
- Kirjastopalvelut
- Kulttuuripalvelut
- Liikuntapalvelut
- Museopalvelut

- Nuorisopalvelut
- Musiikkiopisto / Taiteen perusopetuksen laaja oppimäärä
- Kansalaisopisto

Valtuustoon nähden tilivelvollinen viranhaltija on sivistysjohtaja.

Tavoitteiden toteutuminen ja toiminta

1. Kuntalaisten omaehtoisen liikunnan ja liikkumisen tukeminen ja lisääminen.

- Matalan kynnyksen liikuntaryhmiä: 11 ryhmää viikossa ja liikuntatapahtumia 12 vuodessa, keskimäärin tapahtuma kuukaudessa.

Toteutuminen: Toteutui osittain. Liikuntapalvelujen, hankkeiden sekä elämänlaatupalvelujen yhteistyönä järjestettiin mm. liikuntaryhmiä eri ikäisille, Vuodenajan liike –kampanja, hiihtotapahtumia, kaupunginosapyöräilyjä, uimakouluja sekä Tapani Kiminkisen luento ikäihmisten terveyden ja hyvinvoinnin edistämisestä. Tavoite toteutui tapahtumien osalta, mutta liikuntaryhmien määrä ei yltänyt tavoitteeseen.

2. Kuntalaisten hyvinvoinnin edistäminen taiteen, kirjallisuuden ja kulttuurin keinoin

- Matalan kynnyksen taide- ja kulttuurisisältöiset kerhot, tapahtumat ja kokoontumiset: yhteensä 4 (kaupunginosittain) lapsille ja nuorille (esim. kirjakerho, kuvataidekerho, taidekerho, museokerho, leffakerho, teatterikerho ja teematapahtumat)

Toteutuminen: Toteutui. Kulttuuripalvelut järjesti erilaisia kursseja ja työpajoja, joko omana toimintanaan tai yhteistyökumppaneiden kanssa. Kirjastopalvelut järjesti säännöllisesti satutuokioita alle kouluikäisille kaikissa kirjastoissa, kirjavinkkauksia ala- ja yläkoululaisille sekä kirjailijavierailuita aikuisväestölle.

3. Kuntalaisten osallisuuden lisääminen

- Osallistavaa ja seurattavaa koko perheen toimintaa: 6 kertaa vuoden aikana poikkitaiteellisesti elämänlaatupalveluiden yhteistyönä (esim. työpajat, yhteisötaide, graffitikurssi, toiminta-, teemapäivät)

Toteutuminen: Toteutui. Koko perheen osallistavaa toimintaa toteutettiin erilaisten tapahtumien yhteydessä.

Taiteen perusopetus

	Alkuperäinen TA	TA muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	102 000	0	102 000	97 398	-4 602
TOIMINTAKULUT	-890 280	0	-890 280	-776 587	113 693
Toimintakate/Jäämä	-788 280	0	-788 280	-679 189	109 091

Härmänmaan musiikkiopisto on taiteen perusopetuksen musiikin laajan oppimäärän mukaista opetusta antava lakisääteinen oppilaitos. Härmänmaan musiikkiopisto toimii Kauhavan kaupungin kaikissa kaupunginosissa sekä Lappajärven kunnassa. Perusopintojen jälkeen opiskelijalla on mahdollisuus suorittaa taiteen perusopetuksen musiikin laajan oppimäärän syventävät opinnot ja saada opintojensa päätteeksi taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän perusopintojen todistuksen.

Kaupunki sai opetuksen järjestämiseen valtionosuutta opetustuntimäärän (11.349 tuntia) ja opetustuntia kohden määrätyn yksikköhinnan perusteella. Valtionosuuden saamisen ehtona oli valtionosuustuntien toteutuminen vähintään myönnettyjen valtionosuustuntien mukaisesti vuosittain.

Vuonna 2024 Härmänmaan musiikkiopistolla oli yhteensä 423 oppilasta. Oppilaat jakautuivat kaupunginosittain niin, että Alahärmässä solistisia oppilaita oli 40 ja varhaiskasvatuksen 25, Ylihärmässä solistisia 57 ja varhaiskasvatuksessa 22, Kortesjärvellä solistisia 17 ja varhaiskasvatuksessa 63 sekä Kauhavalla solistisia 87 ja varhaiskasvatuksessa 49. Lappajärvellä solistisia oppilaita oli 33 ja varhaiskasvatuksessa 24, lisäksi ulkopuolisina 6 oppilasta. Oppilaat suorittivat vuonna 2024 yhteensä 98 soiva 1, soiva 2 ja soiva 3-tutkintoa.

Musiikkiopisto järjesti 1009 esitystä ja 104 konserttia. Esitysten ja konserttien määrä on kasvanut edellisvuodesta. Oppilasorkesterit ovat merkittävä osa koulujen, päiväkotien sekä kaupungin juhlia ja tapahtumia.

Musiikkiopistossa opetti 20 opettajaa. Kaiken kaikkiaan musiikkiopistolla viikkotunteja oli 323,59, joista Kauhavalla 112,29, Ylihärmässä 77,98, Alahärmässä 63,65, Kortesjärvellä 26,67 ja Lappajärvellä 43,00. Lappajärven kunnan kanssa tehty yhteistyösopimus uusittiin kesäkuussa 2024. Uuden sopimuksen voimaantumisen myötä uusia oppilaita voidaan ottaa mukaan vuonna 2025.

Vuonna 2024 käynnistettiin Kortesjärvellä pilottikokeilu, missä kaikki 3–5-vuotiaat päiväkotit Sateenkaarentuvan lapset sekä esiopetuksessa käyvät lapset osallistuivat Härmänmaan musiikkiopiston musiikin varhaiskasvatuksen opetukseen. Pilottikokeilun tulokset ovat olleet erittäin myönteisiä, joten vastaavaa toimintaa pyritään toteuttamaan jatkossa myös muilla opetuspisteillä.

Järvilakeuden kansalaisopisto järjestää taiteen perusopetusta teatteritaiteesta Kauhavalla, Evijärvellä ja Lappajärvellä. Opetussuunnitelma perustuu Opetushallituksen 9.2017 vahvistamiin taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän perusteisiin. Taiteen perusopetuksen opintokokonaisuudesta saa päättötodistuksen ja halutessaan merkinnän Opintopolku.fi-rekisteriin.

Kapasiteettitiedot	TP2021	TP2022	TP2023	TP2024
Musiikkiopisto				
Opiskelijamäärä	331	461	410	423
Opetustuntien lukumäärä/vuosi	11 363	11 394	11 326	11 349
Valtionosuusrahoitus	560 604	543 031	563 787	576 763
Nettomenot kunnille: Kauhava Lappajärvi	123 672	95 158	196 360	238 602
Nettokustannus €/opiskelija	374	206	479	568
Nettokustannus €/opetustunti	11	8	17	21

Kansalaisopisto

	Alkuperäinen TA	TA muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	0	0	0	0	0
TOIMINTAKULUT	-185 000	0	-185 000	-185 000	0
Toimintakate/Jäämä	-185 000	0	-185 000	-185 000	0

Järvilakeuden kansalaisopisto tarjoaa vapaan sivistystyön opiskelu- ja harrastekursseja sekä taiteen perusopetusta teatteritaiteesta. Kauhavan kaupungin rahoitusosuus kansalaisopiston vuoden 2024 toimintaan oli 185.000 euroa, mikä maksettiin opistolle neljässä erässä.

Järvilakeuden kansalaisopisto tukee hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä merkittäväällä tavalla järjestämällä eri ikäisille kuntalaisille mielekästä vapaa-ajan tekemistä.

Kirjasto

	Alkuperäinen TA	TA muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	4 930	0	4 930	12 477	7 547
TOIMINTAKULUT	-596 230	0	-596 230	-600 127	-3 897
Toimintakate/Jäämä	-591 300	0	-591 300	-587 651	3 649

Alahärmän kirjasto muutti alkuvuodesta uusiin tiloihin vastavalmistuneen yhtenäiskoulun kylkeen. Pääkirjastossa aloitti uusi kirjastonhoitaja maaliskuun alussa edellisvuonna irtisanoutuneen tilalla. Kirjastoautovirkailijan irtisanouduttua kirjastoautoa ajettiin jonkin aikaa sijaisvoimin. Uusi kuljettaja saatiin syksyllä. Kirjastopäällikkö hoiti oman työnsä ohella elämänlaatu palvelujen esihenkilön tehtäviä vuoden 2024 toukokuun puoleen väliin.

Lainamäärät kasvoivat jälleen edellisvuodesta. Kokonaislainaus oli 252.700, josta kirjojen osuus 82,5 %. Kirjoja hankittiin noin 3.800 nidettä, mikä oli noin 1100 nidettä vähemmän kuin vuonna 2023. Hankinnoissa huomioitiin erityisesti lasten ja nuorten lukutaidon heikkeneminen sekä maahanmuuttajien ja erikielisten lisääntyminen asiakaskunnassa.

Omatoimiaaikoina asiakkaat kirjautuivat sisälle kirjastoon yli 11.000 kertaa. Kauhava liittyi yhdessä muiden Eeposkirjastojen kanssa *Kansalliseen E-kirjastoon*. E-kirjoja lainattiin 3.800 kertaa. Kirjastot osallistuivat Eeposkirjastojen yhteiseen *Parasta palvelua - Eepos* -hankkeeseen. Hankkeen aikana toteutettiin syksyllä 2023 ja 2024 asiakaskyselyt, joiden mukaan kuntalaiset kokevat olevansa tervetulleita kirjastoon, pitävät kirjastoja turvallisena paikkana ja henkilökuntaa asiantuntevana. Kirjastokortti on noin neljänneksellä Kauhavan asukkaista.

Lukemista ja lukutaitoa edistävää työtä tehtiin kaikissa kirjastoissa. Kirjastot järjestivät mm. kirjastonkäytön opetusta, kirjavinkkausta, satutuokioita ja lukukoiravierailuja. Näissä kävi noin 3.000 lasta ja nuorta. Kulttuurikasvatussuunnitelman mukaisesti Kauhavan 4-luokkalaiset kävivät kevään aikana tutustumassa pääkirjastoon, museoon ja taidegalleriaan, joissa heille järjestettiin ohjelmaa. Aikuisväestölle tarjottiin mm. kirjailijavierailuita. Halloween ja Kaari Gallerian joulumaa olivat vuoden erityistapahtumat, jotka pääkirjasto toteutti yhdessä kulttuuripalveluiden kanssa. Kirjastot tarjosivat tilojaan muiden toimijoiden, esimerkiksi 4H-yhdistyksen, Aijjoos-toiminnan ja MLL:n sekä kansalaisopistojen tapahtumille ja kursseille.

Kapasiteettitiedot	TP2021	TP2022	TP2023	TP2024
Kirjastot yhteensä				
Kirjastokäynnit kpl / asukas	8	9	10	9
Verkkokäynnit kpl / asukas	4	4	5	5
Lainat / asukas	16	16	16	17
Hankinnat / 1.000 asukasta	426	432	439	352
Poistot / 1.000 asukasta	853	765	787	695
Nettokustannukset €/lainaus	2	3	2	2

Elämänlaatulautakunnan hallinto

	Alkuperäinen TA	TA muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	137 650	0	137 650	94 486	-43 164
TOIMINTAKULUT	-159 780	0	-159 780	-173 966	-14 186
Toimintakate/Jäämä	-22 130	0	-22 130	-79 481	-57 351

Elämänlaatulautakunnan hallinnossa työskenteli alkuvuoden ajan kirjastopäällikkö, joka hoiti elämänlaatulautakunnan esihenkilötehtäviä oman työnsä ohella toukokuun puoleen väliin saakka. Toukokuun puolesta välistä lähtien esihenkilötehtävät jaettiin sivistysjohtajan ja hankekoordinaattorin kesken. Loppuvuodesta 2024 päätettiin avata hyvinvointipäällikön määräaikainen virka alkuvuodesta 2025.

Elämänlaatulautakunnan alaisuudessa toimi kolme hanketta. Lisäksi etsivä nuorisotyö toimii hankeavustuksen tuella. Kauhava tuotti ostopalveluna etsivää nuorisotyötä myös Evijärven ja Lappajärven alueille. Kaksi hankekoordinaattoria vastasi hankkeiden hakemisesta, raportoinnista ja koordinoinnista sekä toiminnan suunnittelusta. Hankkeissa työskenteli myös varsinaisia hanketyöntekijöitä, muita osa-aikaisia tai tuntityöläisiä. Osa palveluista hankittiin ostopalveluna. Sivistyspalvelujen hankkeiden avulla täydennettiin kaupungin palvelutarjontaa, luotiin uusia toimintamalleja ja kehitettiin nykyisiä toimintoja sekä lisättiin poikkiallinnollista yhteistyötä.

Harrastamisen riemua Kauhavalla 2024

Harrastamisen riemua Kauhavalla toimi valtion kunnille kohdistamalla erityisavustuksella. Avustuksella on tuotettu Kauhavan alueen ala- ja yläkoululaisille ilmaista harrastustoimintaa, erilaisia säännöllisiä harrasterkerhoja (liikuntaa, taidetta yms.). Lasten ja nuorten osallistuminen harrastustoimintaan on ollut aktiivista ja toiminta on tavoittanut heitä kaikissa kaupunginosissa. Lisäksi hankkeesta on rahoitettu koululaisille ilmainen uintikäynti kerran viikossa. Hankkeessa on työskennellyt yksi koordinaattori 80 % työajalla sekä useita tuntityöntekijöitä ja ohjaajia. Rahoitukselle haetaan jatkoa.

Kauhavan toimenpideohjelma yhteistyön vahvistamiseksi sekä hyvinvointi- ja turvallisuusosaamisen vahvistamiseksi

Nuorten jengiytymisen ja rikollisuuden ehkäisemiseksi saadulla valtion erityisavustuksella on tarjottu koulutusta, koostettu ohjeistuksia ja lisätty poikkiallinnollista yhteistyötä ennaltaehkäisevän työn edistämiseksi. Hanke on toiminut vahvasti yhteistyössä koulunuorisotyön kehittämishankkeen kanssa. Hankeyhteistyössä järjestettiin kaksi suurta tapahtumaa hyvinvointipaneeli ja Vaikuta!-teemapäivät yläkouluilla. Hankkeessa työskenteli yksi kokoaikainen koordinaattori.

Kärryntyöää kaiken ikää 2

Liikunnallisen elämäntavan paikallisen avustuksen tavoitteena oli edistää kuntalaisten hyvinvointia ja kannustaa liikkumaan arjessa tarjoamalla matalan kynnyksen liikuntamahdollisuuksia. Hankkeessa on toteutettu eri ikäryhmille ryhmätoimintaa, tapahtumia, tempauksia, ja elintapaohjausta. Hankkeessa on työkennellyt yksi 50 % koordinaattori sekä useita kaupungin omia työntekijöitä. Yhteistyötä on tehty myös paikallisten kolmannen sektorin toimijoiden kanssa.

Nuorisotoimi

	Alkuperäinen TA	TA muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	193 970	0	193 970	213 102	19 132
TOIMINTAKULUT	-550 370	0	-550 370	-545 031	5 339
Toimintakate/Jäämä	-356 400	0	-356 400	-331 929	24 471

Nuorisopalvelujen ensisijaisena tavoitteena on ollut nuorten hyvinvoinnin ja osallisuuden lisääminen. Nuorisopalvelut sisältävät ennalta ehkäisevän ja etsivän nuorisotyön. Etsivää nuorisotyötä toteutetaan Kauhavan, Evijärven ja Lappajärven kunnissa valtion hankerahoituksen avulla. Lisäksi nuorisopalvelut järjestävät Ohjaamo -toimintaa ja toimivat tiiviissä yhteistyössä nuorisovaltuuston kanssa.

Ohjaamo-toiminta on suunnattu alle 30-vuotiaille ja palvelu on asiakkaalle maksutonta, matalan kynnyksen palvelua, jonka tarkoituksena on auttaa työllistymiseen, elämäntapaohjaamiseen, opintoihin ja oman tulevaisuuden suunnitteluun liittyvissä asioissa. Ohjaamossa nuorilla aikuisilla on ollut mahdollisuus tavata etsiviä nuorisotyöntekijöitä ja työelämäpalveluiden työntekijää. Ohjaamo on ollut auki viikoittain. Ohjaamotoiminnassa on järjestetty myös Hygieniapassi -koulutusta yhteistyössä Härmänmaan 4H-yhdistyksen kanssa.

Etsivän nuorisotyön tavoitteena on ollut tavoittaa Kauhavan seudulla asuvat 15-29-vuotiaat syrjäytymisvaarassa olevat nuoret, jotka ovat vaarassa jäädä koulutuksen tai työelämän ulkopuolelle. Päättävänä on ollut tavoittaa ensisijaisesti peruskoulun jälkeen ilman opiskelupaikkaa jääneet nuoret ja toisen asteen opintonsa keskeyttävät nuoret. Työ on yksilökeskeistä ja perustuu luottamukseen.

Nuorisotilat ovat olleet auki jokaisena viikonpäivänä vuorotellen eri kaupunginosissa. Nuorisotilalla käyntiä oli nuorten vuoroilla yhteensä 5.770 ja juniori-ikäisten vuoroilla 1.325.

Nuorisopalvelut ovat järjestäneet aktiivisesti toimintaa ja tapahtumia yhteistyössä elämäntapaohjaajien, koulujen ja yhdistysten kanssa. Vuonna 2024 järjestettiin mm. paneelikeskustelu nuorten hyvinvoinnista, kesätyöinfo Kauhavalla ja Alahärmässä lukiolaisille ja 9. luokkalaisille sekä maaliskuussa Hyvä esiin -kampanja kaikilla yläkouluilla. Vaikuta -teemapäiviä oli useita.

Vuonna 2024 nuorisopalveluissa kehitettiin erityisesti koulunuorisotyön toimintamallia nuorten kohtaamiseen arjessa. Koulunuorisotyön avulla on tuettu syrjäytymisvaarassa olevia nuoria ja vahvistettu nuorten osallisuutta. Nuorisohjaajat ovat olleet mukana sovitulla oppitunneilla, pääsääntöisesti liikunta, kuvataiteita, kotitalous ja tekninen/tekstiilityö. Tärkeä osa koulunuorisotyötä on ollut kohtaamiset välituntien aikana sekä mukanaolo koulun tapahtumapäivissä. Koulunuorisotyön yhteydessä toteutettiin myös erilaisia osallistavia sisältöjä koulupäivien yhteyteen.

Jalkautuvaa nuorisotyötä toteutettiin yhteistyössä seurakunnan kanssa Saapas-toiminnalla.

Nuorisopalvelut ovat jakaneet yleis-, kohde- ja ohjaaja-avustuksia. Laadittujen sopimusten mukaisesti avustusrahasta varattiin 25.000 kesäduunikampanjaan, millä on edesautettu nuorten mahdollisuutta kesätyöhön. Lisäksi 4H-yhdistyksen yhteistyöhön varattiin 19.950 euroa.

Nuorisovaltuusto toimi toimintasäätönsä mukaisesti nuoriso-ohjaajan ohjauksessa.

Nuorisovaltuustolla oli puhe- ja läsnäolo-oikeus kahdeksassa lautakunnassa: Alahärmän, Kauhavan, Korttesjärven ja Ylihärmän asukaslautakunnissa, elämänlaatulautakunnassa, kasvatus- ja opetuslautakunnassa, teknisessä lautakunnassa sekä ympäristölautakunnassa. Nuorisovaltuusto aloitti Kaaoskorjaamo podcast -projektin yhteistyössä Korttesjärven ylikylännuorisoseuran kanssa hankerahoituksen avulla. Podcastin parissa päästään käsittelemään nuorille tärkeitä ja ajankohtaisia asioita.

Ehkäisevää päihdetyötä suunnitellaan, toteutetaan ja arvioidaan alueellisena yhteistyönä. Kauhavan lisäksi alueelliseen yhteistyöhön kuuluvat Vimpeli, Evijärvi, Lappajärvi ja Alajärvi. Ehkäisevässä päihdetyössä huomioidaan eri-ikäiset kuntalaiset ja tehdään myös paikallista työtä. Ehkäisevän päihdetyön tavoitteena on lisätä tiedon jakamista, vaikuttaa tiedolla ja lisätä palvelujen saatavuutta. Ehkäisevässä päihdetyössä korostuu paikallisesti myös yhdistysten kanssa tehtävä yhteistyö. Nuorille järjestetään päihdeettömiä vapaa-ajan tapahtumia ja ikäihmistien tiedottamista tehdään tiiviissä yhteistyössä Aijjoos-yhdistyksen kanssa.

Liikuntatoimi

	Alkuperäinen TA	TA muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	15 000	0	15 000	13 969	-1 031
TOIMINTAKULUT	-442 880	0	-442 880	-435 222	7 658
Toimintakate/Jäämä	-427 880	0	-427 880	-421 253	6 627

Liikuntapalvelut ovat järjestäneet ohjattua liikuntaa, edistäneet kuntalaisten omaehtoista liikkumista ja liikuntaharrastuksia sekä tukeneet liikunta- ja urheiluseurojen kilpailutoimintaa. Liikuntapalvelut ovat myös järjestäneet yhteistyössä hankkeiden, yhdistysten ja liikuntaseurojen kanssa tapahtumia, kampanjoita ja liikuntaryhmiä. Liikuntapalvelut ovat aktiivisesti mukana liikuntapaikkarakentamisessa ja suunnittelussa. Vuoden 2024 aikana valmistui liikuntapaikkaselvitys, jossa kartoitettiin liikuntapaikkojen määrä ja kunto. Liikuntapalvelut ovat jakaneet ohjaaja-, kohde- ja yleisavustuksia sekä urheilijastipendejä.

Kuntalaisten liikkumista on tuettu järjestämällä liikuntaryhmiä, tapahtumia ja tempauksia eritasoisille liikkujille. Liikuntapalvelut ovat olleet olennaisessa roolissa liikuntaan kohdistuvien hankkeiden, yhdistysten ja seurojen järjestämisissä tapahtumissa. Kärrynpyörä -hankkeen kautta tarjottiin toimintaa ja harrastusryhmiä ikäihmisille, varhaiskasvatukselle sekä perheille. Harrastamisen Suomen malli hankkeen myötä tarjottiin ilmaisia harrastusmahdollisuuksia peruskouluikäisille lapsille ja nuorille. Harrastustarjonnassa liikuntaryhmiä oli eniten ja esim. ilmaiset koululaisuinnit kerran viikossa mahdollistuivat. Liikuntapalvelut ovat mahdollistaneet myös erityishenkilöiden ilmaiset uinnit. Kuntalaisten uinteja on tuettu myös Kauhava -kortilla saatavilla alennuksilla. Kesällä 2024 järjestettyihin uimakouluihin osallistui 273 lasta.

Kapasiteettitiedot	TP2021	TP2022	TP2023	TP2024
Kaupungin ylläpitämät liikuntapaikat				
Urheilukentät	4	4	4	4
Nurmikentät ja jalkapallokentät	7	7	7	7
Pesäpallokentät; hiekkatekonurmi	2	2	2	3
Pesäpallokentät; kivituhka	5	5	5	4
Valaistut pururadat ja hiihtoladut	11	11	11	11
Uimapaikat	8	8	8	8
Tenniskentät	4	3	3	3
Luistelukaukalot	8	8	8	8
Liikuntasalit	12	16	12	12
Kuntosalit	4	4	4	4
Lähipeliareenat	4	4	4	4
Ulkokuntoilalueet	3	4	4	4
Kuntoportaat	2	2	2	2

Kulttuuritoimi

	Alkuperäinen TA	TA muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	3 300	0	3 300	1 830	-1 470
TOIMINTAKULUT	-148 240	0	-148 240	-138 206	10 034
Toimintakate/Jäämä	-144 940	0	-144 940	-136 376	8 564

Kulttuuripalvelut järjesti konsertteja, näyttelyitä sekä eri taiteenaloihin ja kotiseututyöhön liittyviä tapahtumia ja tilaisuuksia koko Kauhavan kaupungin alueella. Kulttuuripalvelut toteuttivat myös kulttuurikasvatussuunnitelmaa. Kulttuuripalveluiden tavoitteena on ollut, että kaikenikäiset voisivat kokea taide-elämyksiä ja harjoittaa sekä toteuttaa omaa luovuuttaan. Kulttuuripalvelut ovat tehneet laajaa yhteistyötä muiden paikallisten kulttuuritoimijoiden kanssa. Pääkirjaston yhteydessä oleva Kaari-galleriatila tuotti näyttelyitä ja mahdollisti taidekasvatusprojekteja. Kulttuuripalvelut ovat jakaneet myös yleis- ja kohdeavustuksia.

Kulttuuripalvelut toimi aktiivisesti yhteistyössä eri tahojen kanssa suunnittelemalla, järjestämällä ja tuottamalla kaupungin monipuolista tapahtumatarjontaa. Kulttuuripalvelut myös järjesti erilaisia tapahtumia yksin tai yhdessä elämänlaatu palvelujen kanssa. Suurimpia tapahtumia olivat Elotryskööt, Suvi-päivät, Kauhava-viikko ja Kädentaitoviikko. Kaupungin näyttelytiloissa tarjottiin laadukkaita näyttelyitä erilaisilta kädentaitajilta.

Kulttuurikasvatussuunnitelmaa on toteutettu yhteistyössä museon ja kirjaston kanssa. Sen on todettu olevan tavoittava ja kustannustehokas tapa tarjota lapsille ja nuorille ainutlaatuisia kulttuurielämyksiä.

Museot

	Alkuperäinen TA	TA muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	7 400	0	7 400	30 177	22 777
TOIMINTAKULUT	-112 880	0	-112 880	-124 244	-11 364
Toimintakate/Jäämä	-105 480	0	-105 480	-94 067	11 413

Museopalvelut tallentavat alueen historiaa ja kulttuuria ja mahdollistavat siihen tutustumisen sekä kauhalaisille että vierailijoille. Museokohteita on 14, joista puolet on kaupungin omistamia. Kauhavan kaupungilla on kaksi ammatillisesti hoidettavaa museota; Puukko- ja tekstiilimuseo sekä Suomen jääkärimuseo. Suomen jääkärimuseo on Suomen ainoa jääkäriliikkeeseen keskittyvä museo. Suomen jääkärimuseo on valtakunnallinen erikoismuseo, joka on mukana myös Museokortti -toiminnassa. Se tekee tiivistä yhteistyötä jääkäreiden koulutuskaupunkina toimineen Hohenlockstedtin kanssa. Vuonna 2024 Suomen jääkärimuseon toiminnassa jatkettiin vuonna 2021 aloitettua esineistön sähköistä luettelointia. Puukko- ja tekstiilimuseo puolestaan edustaa alueen käsityöperinnettä ja sen historiaa. Museopalveluilla oli tiivistä yhteistyötä kotiseutumuseoiden ja muiden museokohteita ylläpitävien yhdistysten kanssa.

Museopalvelut ovat tehneet monipuolista yhteistyötä kolmannen sektorin toimijoiden kanssa, järjestämällä yhteistyössä mm. tapahtumia ja opastuksia. Museopalveluiden järjestämistä tapahtumista suurimmat olivat 26. jääkäriseminaari sekä Kalantorpan juhannusjuhla.

Puukko- ja tekstiilimuseo oli suljettuna alkuvuodesta näyttelytilan remontin ja uuden näyttelyn rakentamisen vuoksi. Uudistunut museo avasi ovensa jälleen Kädentaitoviikolla kesäkuussa.

Valtiovarainvaliokunta myönsi 50.000 euroa käytettäväksi vuosien 2024 ja 2025 aikana Suomen jääkärimuseon toiminnalliseen jatkokehittämiseen.

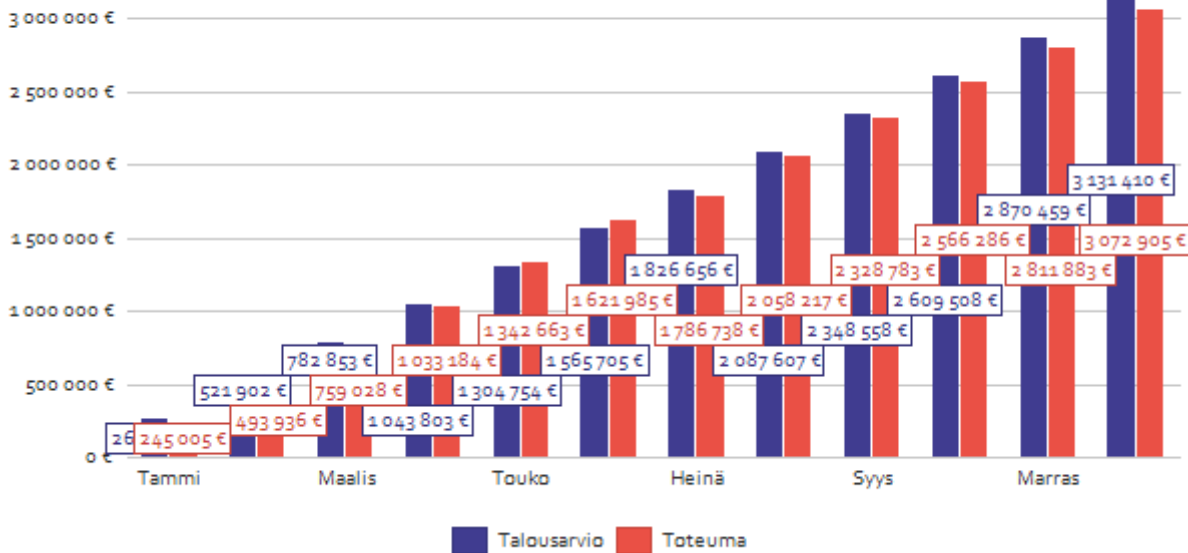
Tekninen lautakunta

Talousarvion toteutuminen

	Alkuperäinen TA	TA Muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	2 256 460	0	2 256 460	2 505 162	248 702
Myyntituotot	0	0	0	61 688	61 688
Maksutuotot	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	24 740	0	24 740	21 651	-3 089
Muut toimintatuotot	2 231 720	0	2 231 720	2 421 823	190 103
TOIMINTAKULUT	-10 957 510	0	-10 957 510	-10 885 195	72 315
Henkilöstökulut	-3 935 910	0	-3 935 910	-3 794 671	141 239
Palkat ja palkkiot	-3 131 410	0	-3 131 410	-3 072 905	58 505
Henkilösivukulut	-804 500	0	-804 500	-721 766	82 734
Palvelujen ostot	-2 208 450	0	-2 208 450	-2 359 716	-151 266
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3 749 760	0	-3 749 760	-3 742 518	7 242
Avustukset	-60 000	0	-60 000	-46 833	13 167
Muut toimintakulut	-1 003 390	0	-1 003 390	-941 457	61 933

Palkat ja palkkiot kumulatiivinen kehitys

SISÄINEN-ULKONAIN: Ulkoinen

Teknisen lautakunnan määrärahan käyttö on kokonaisuudessaan pysynyt hyvin suunnitelman mukaisena. Toimintatuottojen osalta toteuma hieman ylittää suunnitellun ja toimintakulujen osalta ainoastaan palvelujen ostot ylittävät hieman suunnitellusta.

Vuonna 2024 tekninen lautakunta kokoontui yhdeksän kertaa. Kokouksissa seurattiin talousarvion käyttö-talouden sekä investointimäärärahojen toteutumista ja käynnissä olevien investointien tilannetta.

Teknisen lautakunnan investointien toteuma raportoidaan luvussa Investoinnit.

Valtuustoon nähden tilivelvollinen viranhaltija on vs. tekninen johtaja ja tekninen johtaja.

Tavoitteiden toteutuminen ja toiminta

1. Palveleva liikenneverkko

Mittarit ja tavoitetaso

- Alempiasteisen liikenneverkon kunnon edistäminen: avustettavia hankkeita 10 km/ vuosi
- Kaavateiden kunnon parantaminen: perusparannusta 0,5 km/ vuosi

Toteutuminen: Alempiasteisen liikenneverkon eli yksityisteiden kunnon edistäminen ei ole toteutunut. Tiekunnille ei ole myönnetty valtionavustuksia, joka on ehtona kaupungin avustukselle, joten perusparannushankkeita ei ole käynnistynyt. Kaavateiden kunnon parantaminen on toteutunut. Kaavateiden perusparannusta on tehty 1,5 km.

2. Kasvatus- ja koulutus turvallisessa ympäristössä

Mittarit ja tavoitetaso

- Terveiden ja toimivien oppimisympäristöjen ylläpito: huolletaan kiinteistöjä suunnitelmien mukaisesti ja korjataan ennakoivasti
- Kouluruokailussa lähiruuan suosiminen: lähiruuan osuus 85 %
- Monipuoliset harrastus- ja osallistumismahdollisuudet: ylläpidetään hyvätasoisia ja houkuttelevia lähiliikunta- ja harrastustiloja sekä yhdistysten kokoontumistiloja

Toteutuminen: Terveiden ja toimivien oppimisympäristöjen ylläpito on toteutunut. Kiinteistöjä on huollettu suunnitelman mukaisesti ja korjattu ennakoivasti. Kouluruokailussa lähiruuan suosiminen on toteutunut. Lähiruuan osuus on noin 95 %. Monipuoliset harrastus- ja osallistumismahdollisuudet ovat toteutuneet. Liikunta- ja leikkipaikkoja ylläpidetään, perusparannetaan ja rakennetaan määrärahojen ja resurssien puitteissa. Yhdistykset voivat kokoontua kaupungin monikäyttötiloissa.

3. Vahva kuntatalous

Mittarit ja tavoitetaso

- Investointien suunnittelu, tiukka budjettiseuranta ja budjetissa pysyminen: ei budjetin ylityksiä
- Käyttämättömistä kiinteistöistä luopuminen: toimeenpannaan päätökset kiinteistöjen käytötarkoituksista, myynnistä ja purkamisesta
- Erilaisten avustusten ja hankerahoitusmahdollisuuksien tehokas hyödyntäminen yhteistyössä 3. sektorin kanssa: haetaan valtionavustuksia omiin hankkeisiin ja tuetaan 3. sektorin hankkeita suunnitteluvaiheessa

Toteutuminen: Investointien suunnittelu, tiukka budjettiseuranta ja budjetissa pysyminen ei

ole toteutunut. Keskuskeittiön ja Alahärmän urheilukentän perusparannuksen investointien budjetit ylittyivät suunnitellusta. Käyttämättömistä kiinteistöistä luopuminen on toteutunut. Ylihärmän Kirkonkylän koulu, Alahärmän vanha lukiorakennus ja Voutilaisen talo on purettu ja Ruotsalan koulu,, Ylihärmän taidetalo ja perinnöksi saatu Korkeamäki on myyty. Erilaisten avustusten ja hankerahoitusmahdollisuuksien tehokas hyödyntäminen yhteistyössä 3. sektorin kanssa on toteutunut. Valtionavustuksia on haettu mahdollisuuksien mukaan. Kaupunki on ollut mukana myös 3. sektorin hankkeissa mm. Kauhavan skeittiparkki ja Alahärmän Padel-kenttä.

Tekninen hallinto

	Alkuperäinen TA	TA muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	0	0	0	0	0
TOIMINTAKULUT	-290 700	0	-290 700	-298 644	-7 944
Toimintakate/Jäämä	-201 710	0	-201 710	-209 838	-8 128

Teknisen hallinnon tehtäväalueelle kohdistetaan teknisen lautakunnan, teknisen hallinnon ja rakennuttamisen kulut. Rakennuttamisen kulut kohdistetaan eri investointihankkeille valmistus omaan käyttöön -erän kautta.

Henkilöstövajaukset ovat vaikuttaneet toimintaan huomattavasti. Yhteistyötä ja tiedonkulkua sivistystoimen kanssa on kehitetty pitämällä säännöllisesti yhteiskokouksia.

Kortesjärven koulukeskuksen kuntosali vastaanotettiin 23.2.2024, Keskuskeittiö vastaanotettiin 31.5.2024 ja Ylihärmän koulukeskuksen yläkoulu-osio vastaanotettiin 29.11.2024.

Kaupungintalon peruskorjaus aloitettiin ja urakka valmistuu vuoden 2025 aikana. Alahärmän koulukeskuksen piha-alueen rakentaminen aloitettiin kesällä 2024 ja työ jatkuu tulevien vuosien aikana.

Valmistus omaan käyttöön tulot 88 805,55 €.

Tilapalvelut

	Alkuperäinen TA	TA muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	2 035 220	0	2 035 220	2 252 392	217 172
TOIMINTAKULUT	-8 311 730	0	-8 311 730	-8 280 628	31 102
Toimintakate/Jäämä	-6 276 510	0	-6 276 510	-6 028 236	248 274

Tilapalveluissa jatketaan tarkkaa taloudenpitoa ja punnitaan edelleen eri vaihtoehtoja mahdollisten säästöjen saamiseksi. Käyttötalouden osalta budjetissa pysyttiin, vaikka alkuvuoden kylmä talvikausi nosti rakennusten lämmityksen, sähkön ja pihojen talvikunnossapitokustannuksia. Ostopalvelua on käytetty ilmanvaihto- ja putkitöihin sekä erilaisiin sähkötöihin läpi vuoden. Omat kirvesmiehet ovat tehneet käyttöä turvaavia toimenpiteitä eri kohteissa. Purmojärven päiväkodin toiminnallisuuden parantamisen vaatimat työt ja pääkirjaston sekä jääkärimuseon näyttelyn uudistamista varten tarvittavat kirvesmiestyöt tehtiin omana työnä. Suurimmat omana työnä tehtävät kirvesmiestyöt on aikataulutettu ja niiden valmistumista seurataan.

Kiinteistöjen sisäilmaseurantaa on laajennettu ja erityisesti tiivistyskorjattuja tiloja seurataan aktiivisesti eri sisäilmaseurantaohjelmien avulla. Sisäilmahaasteet Alahärmän koulukeskuksella on ohi, sillä koulu aloitti uusissa tiloissa tammikuussa ja vanha lukiorakennus purettiin lukuun ottamatta kirjastoauton tallia, joka jäi tilapalveluiden ja koulun käyttöön. Työpaja Junkin toiminta siirtyi uusiin vuokratiloihin sisäilmahaasteiden takia, ja ratkaisu tuo myös kustannussäästöjä.

Kiinteistöjen käyttöaste on pysynyt edellisvuoden tasossa. Hyvinvointialue vuokrasi Voltin esikoulurakennuksen ja muuten pysynyt vuokralla kaikissa ennestään vuokraamissaan kohteissa. Edelleen tyhjäksi jääneitä kiinteistöjä on mm. Hakolan ja Nahkalan koulut. Lisää kiinteistömassaa on tullut vuoden aikana. Kaupunki osti KOY Tietotalolta rakennuksen tulevaisiksi kaupungintaloksi, Korttesjärven kuntosali valmistui koulun yhteyteen ja Alahärmään keskuskeittiö. Kiinteistömassaan on myös huomioitu loppuvuodesta vastaanotettu Ylihärmän yläkoulurakennus ja vastaavasti vähennetty vanhan yläkoulun tilatiedot. Rakennusten lukumäärään on huomioitu se, että rakennukset ovat Ylihärmän koulukeskuksen alueella vielä erillään. Ylihärmän Taidetalo ja perinnöksi saatu Korkeamäki Alahärmästä myytiin. Asio-tilavarausohjelma on otettu käyttöön, jolla pystytään tehostamaan tilojen käyttöastetta.

Ruoka- ja puhtauspalveluiden toiminnan kehittämistä on jatkettu edelleen. Ruokapalvelut muutti uusiin keskuskeittiö Helan tiloihin 1.6.2024. Uudet reseptit, toimintatavat ja pakkauslinja on otettu käyttöön asteittain elokuulla koulujen alkaessa. Kirkkorannan, Metsäkulman ja Ylihärmän päiväkotien keittiöiden palvelukeittiömuutokset tehtiin vuoden aikana ja palvelukeittiöt otettiin käyttöön loppuvuodesta. Edelleen keittiöverkkoselvityksen mukaisesti ei päästä toimimaan, eikä laskettu säästö toteutunut, sillä Ylihärmän koulukeskuksen keittiö/ruokasali on väistötiloissa vuoden 2025 ja keskuskeittiö ei päässyt toimimaan täydellä volyymillaan.

Puhtauspalvelut ovat edelleen jatkaneet uusien koulujen ja päiväkotien siivousta saaden hyvää asiakaspalautetta. Ammattitaitoisten sijaisten saaminen on edelleen haasteellista sekä ruoka- että puhtauspalveluiden puolella.

Taloudellisesti tilapalvelut ovat pysyneet budjetissa, ja säästötoimenpiteet ovat tuottaneet odotettuja tuloksia. Kokonaisuudessaan tilapalveluiden toiminta on ollut tehokasta ja tavoitteet on toteutunut hyvin ensimmäisen vuosipuoliskon aikana.

Kapasiteettitiedot	TP2021	TP2022	TP2023	TP2024
Kapasiteettitiedot / Asunnot ja toimitilat				
Kaupungin suoraan omistamien rakennusten lkm	81	85	81	84
Kaupungin omistamien rakennusten tilavuus, m ³	419 336	436 008	442 679	431 879
Kaupungin omistamien rakennusten kerrosala, m ²	87 520	91 887	92 762	89 305
Lämmitettävien rakennusten lkm	66	65	61	64
Lämmitettävien rakennusten tilavuus, m ³	315 545	420 936	427 607	416 807
Ruokapalvelu				
Valmistuskeittiöiden lukumäärä	4	4	5	5
Palvelukeittiöiden lukumäärä			4	5
Jakelukeittiöiden lukumäärä	27	21	9	4
Kouluaterioiden lukumäärä, kpl	414 460	425 000	404 370	396 240
Kaksineuvoiselle myydyt ateriat, kpl	254 590	232 040	0	0
Päiväkotiaterioiden lkm (ml. esiopetus 2021 lähtien)	259 300	278 790	260 800	230 700

Yhdyskuntatekniikka

	Alkuperäinen TA	TA muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	221 240	0	221 240	252 770	31 530
TOIMINTAKULUT	-2 355 080	0	-2 355 080	-2 305 849	49 231
Toimintakate/Jäämä	-2 133 840	0	-2 133 840	-2 053 079	80 761

Rakennushankkeista Mäntykuja vastaanotettiin 1.7.2024, Rengon alueen teiden perusparannus RV3 vastaanotettiin 29.8.2024, Alahärmän urheilukentän perusparannus ja Yrittäjätien jatke vastaanotettiin 1.11.2024. Tynin montun kunnostaminen tehtiin omana työnä ja työ valmistui vuoden 2024 lopulla.

Rengon alueen teiden perusparannus RV4 aloitettiin ja urakka jatkuu vuonna 2025. Kauppatien saneeraukseen liittyen vuoden 2024 lopulla laadittiin verkostokartta, olemassa olevista rakenteista, jotta voidaan käynnistää suunnittelu.

Alkuvuoden talvityöt ovat sujuneet suunnitelmien mukaisesti, yleinen kustannustason nousu on vaikuttanut kunnossapidon laatuun. Talvikunnossapitotöistä noin 30 % toteutetaan omana työnä. Jokaisessa kaupunginosassa katuinfrassa riittää yhä korjattavaa, korjausvelka kaavateiden osalta ylittää 14.000.000 euroa.

Katuvalaistusta uusittiin led-valaisimiin ja tällä hetkellä valaistuksesta noin 50 % on ledejä.

Leikkipuistoista uusittiin Kauhavan taajamassa sijaitseva Leijonapuisto. Onnelanranta raivattiin ja laajennettiin piha-aluetta. Kauhavan skeittipuistossa tehtiin maisemointia ja Korttesjärven Tapulipuisto aidattiin.

Talvihoidon osalta kaavateistä hoidettiin edelleen n. 30 % kaupungin omalla kalustolla, loput olivat urakoitsijoiden hoidossa. Haasteelliset keliolosuhteet aiheuttivat normaalia enemmän hoitotöitä.

Yksityisteitä kaupungilla oli talvihoidossa n. 510 km ja kesähoidossa n.310 km.

Liikuntapaikkojen hoitoon tarvitaan lisäresursseja, tällä hetkellä liikunta-alueiden kunnossapitotyöntekijöiden määrä on 1,5 htv. Liikuntapaikkojen hoitoa on siirretty enemmän urakoitsijoiden vastuulle, joka vaatii valvontaa.

Kapasiteettitiedot	TP2021	TP2022	TP2023	TP2024
Kaupungin kunnossapitämät kaavatiet, km	170	172	173	173
Asfaltoidut kaavatiet, km	129	124	125	126
Kaupungin kunnossapitämät yksityistiet, km	421	428	428	430
Avustettavat yksityistiet, km	220	200	228	97
Kaupungin hallussa oleva tievalaistus, km	76	78	79	78
Metsätilat				
Kaupungin omistaman metsän pinta-ala, ha	855	864	870	872
Puistot ja yleiset alueet				
Kaavoitettujen puistojen pinta-ala, ha	324	324	324	315

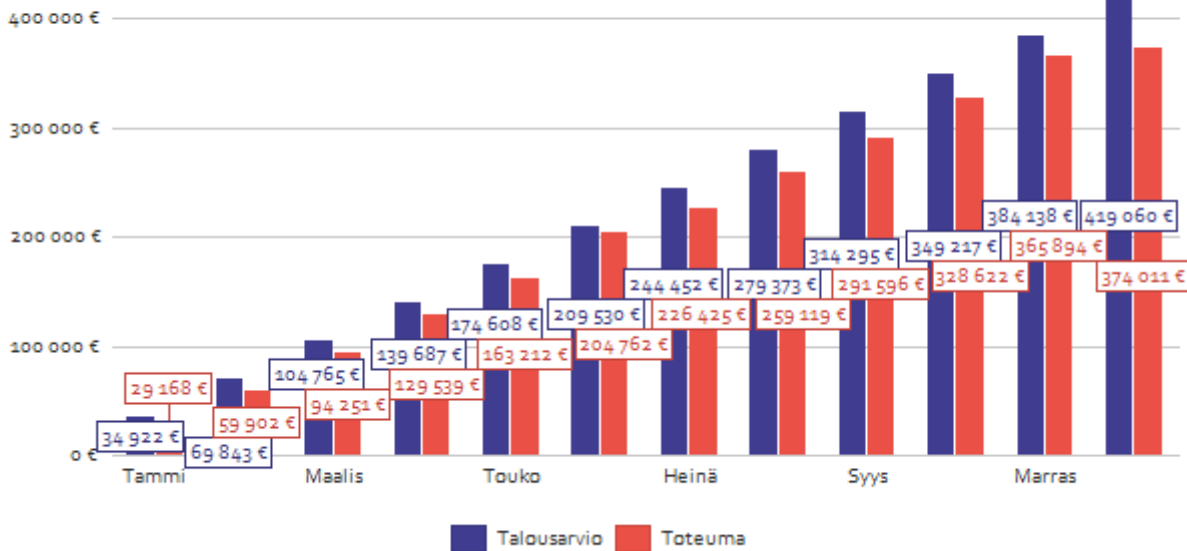
Ympäristölahti

Talousarvion toteutuminen

	Alkuperäinen TA	TA Muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	247 500	0	247 500	314 497	66 997
Myyntituotot	50 000	0	50 000	47 938	-2 062
Maksutuotot	131 500	0	131 500	121 429	-10 071
Tuet ja avustukset	64 000	0	64 000	142 529	78 529
Muut toimintatuotot	2 000	0	2 000	2 601	601
TOIMINTAKULUT	-884 140	0	-884 140	-929 281	-45 141
Henkilöstökulut	-525 770	0	-525 770	-462 336	63 434
Palkat ja palkkiot	-419 060	0	-419 060	-374 011	45 049
Henkilösivukulut	-106 710	0	-106 710	-88 325	18 385
Palvelujen ostot	-326 270	0	-326 270	-443 178	-116 908
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-21 400	0	-21 400	-21 653	-253
Avustukset	0	0	0	0	0
Muut toimintakulut	-10 700	0	-10 700	-2 114	8 586

Palkat ja palkkiot kumulatiivinen kehitys

SISÄINEN-ULKONEN: Ulkoinen

Ympäristölahtikunnan tehtäväalueet:

- Ympäristötoimen hallinto
- Ympäristönsuojelu
- Rakennustarkastus
- Asuntotoimi
- Maankäyttö
- Metsien hoito

Ympäristölautakunta kokoontui vuonna 2024 viisi kertaa.

Valtuustoon nähden tilivelvollinen viranhaltija on tekninen johtaja.

Tavoitteiden toteutuminen ja toiminta

1. Asiantuntevan ja lainmukaisen viranomaispalvelun saatavuus kaikilla osa-alueilla. Lupahakemukset johtavat lainmukaiseen päätökseen.

- Ennakkoneuvonta: Riittävä neuvonta ennen lupahakemuksen jättämistä
Toteutuminen: Toteutui suunnitellusti
- Pätevä henkilöstö: Säännöllinen koulutus >5 päivää/ vuosi / henkilö
Toteutuminen: Toteutui suunnitellusti
- Asuntotoimen palvelujen taloudellinen ja tehokas tuottaminen: Energia-ja korjausavustusneuvontaa
Toteutuminen: Toteutui suunnitellusti
- Riittävä henkilöstömäärä: Palvelut saadaan tuotettua ajantasaisesti ja lainmukaisesti
Toteutuminen: Tavoitteet jäivät osin toteutumatta resurssipulan vuoksi

2. Rakennusvalvonnan ja ympäristönsuojelun palvelut tuotetaan tehokkaasti, sähköistä asiointia hyödyntäen.

- Rakennuslupien kustannukset / lupa: kustannus ei ylitä määriteltyä taksaa
Toteutuminen: Totetutui suunnitellusti
- Rakennuskannan dokumentointi ja rakennustietojen ajantasaistaminen: vuoteen 2025 mennessä
Toteutuminen: Ei toteutunut
- Rakennuslupien käsittelyaika: alle 30 vrk
Toteutuminen: Toteutui suunnitellusti
- Tiedottamisen lisääminen ajankohtaisissa asioissa sekä yleisesti että rajatuille asiakasryhmille: 2-4 tiedotetta / vuosi
Toteutuminen: Toteutui suunnitellusti

3. Kaavoitus

- Yhteistyön tiivistäminen kaupungin organisaation sisällä sekä konserniyhtiöiden kesken: 1-2 kokousta/vuosi
Toteutuminen: ei toteutunut
- Oman työn osuus kaavoituksessa: asemakaavojen laadinnassa oman työn osuus vähintään 70 %.
Toteutuminen: toteutui

Ympäristötoimen hallinto

	Alkuperäinen TA	TA muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	0	0	0	0	0
TOIMINTAKULUT	-33 650	0	-33 650	-22 850	10 800
Toimintakate/Jäämä	-33 650	0	-33 650	-22 850	10 800

Ympäristötoimen hallinto -tehtäväalueelle kohdistetaan ympäristölautakunnan kustannukset.

Maankäyttö ja ympäristö

	Alkuperäinen TA	TA muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	161 000	0	161 000	212 727	51 727
TOIMINTAKULUT	-736 400	0	-736 400	-769 632	-33 232
Toimintakate/Jäämä	-575 400	0	-575 400	-556 905	18 495

Toimintasuunnitelman toteutuminen

Ympäristötoimi

Ympäristöviranomaisen tehtäviä on delegoitu hallintosäännöllä ympäristölautakunnan alaisille viranhaltijoille, joita Kauhavan kaupungissa toimii kaksi. Vuoden 2023 keväällä toinen ympäristöasiantuntija irtisautui ja uusi ympäristöasiantuntija saatiin rekrytoitua alkuvuodesta 2024 alussa. Syksyllä 2023 ympäristölautakunta teki päätöksen ostaa ympäristötarkastajan palveluita Kaustisen kunnalta paikatakseen henkilöstövajetta ja tämä sopimus päättyi vuoden 2024 kesäkuun lopussa. Henkilöstövajeeseen vallitessa ostopalvelulla hankittiin uudelle viranhaltijalle myös perehdytystä, jolloin asiantuntijapalveluiden kulut ylittivät budjetoidun.

Ympäristöviranhaltioden tekemiä viranhaltijapäätöksiä ovat mm. maa-ainesluvut, ympäristöluvut, yleinen ilmoitusmenettely, ajoneuvojen siirtopäätökset sekä ilmoitukset, kuten rekisteröinti-ilmoitukset ja meluilmoitukset. Lisäksi ympäristöviranhaltijat käsittelevät mm. lannan aumausilmoitukset sekä ilmoitukset lannan levityksestä poikkeusoloissa. Em. päätösten, ilmoitusten ja lausuntojen lisäksi työ pitää sisällään asiakasneuvontaa erilaisissa ympäristönsuojeluasioissa.

Vuonna 2024 viranhaltijapäätöksiä on tehty 37 kpl. Lupapäätöksiä tehtiin 8 kpl ja niiden keskimääräinen käsittelyaika oli n. 2 kk siten, että 7/8 lupapäätöksestä ratkaistiin kahden kuukauden tai lyhyemmän ajan sisällä vireille tulosta. Yksi hakemuksista tuli vireille keväällä 2023, mutta sen käsittelyä jatkettiin vasta marraskuussa 2024 luvan hakijan toiveesta. Tämän hakemuksen osalta aikaa kevästä 2023 marraskuuhun 2024, ei ole laskettu mukaan käsittelyaikaan.

Kevät ja kesä ovat kiireisintä aikaa ympäristötoimessa, koska tarkastuskäynnit tehdään pääasiassa lumettomaan aikaan ja vireille tulevien asioiden määrä kasvaa mm. lupahakemusten, meluilmoitusten ja valitusten vuoksi. Ilmoitusasioita käsiteltiin vuonna 2024 seuraavasti: 14 aumausilmoitusta, 4 ilmoitusta lannanlevityk-

sestä poikkeusoloissa, meluilmoituksia ratkaistiin 14 kappaletta. Lupamaksut jäivät budjetoidusta lupamäärästä johtuen.

Maa-aineslupien vakuuksien palauttamista koskevia päätöksiä tehtiin kuusi. Yleisöilmoitusten perusteella vireille tulleista asioista tehtiin kolme päätöstä. Muut päätökset olivat mm. lupien rauettamisia (2), ajoneuvojen siirtoja (3) ja yksi toiminnan keskeyttäminen.

Ympäristölautakunnassa käsiteltiin maa-ainestaksan sekä valvontasuunnitelman päivittäminen, yksi ympäristöluvan rauettaminen ja yksi ilmoitus tilapäisestä leirinnästä. Valvontakäyntejä tehtiin noin 45 kpl. Valvontakäynteihin on laskettu mm. jätevalvonta, ympäristölupia ja maa-aineslupia varten tehdyt tarkastukset sekä ilmoitusperusteiset tarkastukset. Lisäksi luvussa on mukana viidelle ampumaradalle tehdyt tarkastukset, joille poliisi pyysi ympäristöviranomaista osallistumaan. Lukuun ei ole laskettu valvontaa, joka on tehty lähettämällä pelkkä selvityspyyntö. Lisäksi osallistuttiin rakennusvalvonnan kanssa järjestetyille ympäristökatselmuksille keväällä ja käsiteltiin viemäriinliittämisasiota.

Valvontaa suoritettiin valvontaohjelman mukaan sekä lisäksi tarveperusteisesti (n. 10 valvontakohtetta). Suunnitelmallisen valvonnan (ympäristö- ja maa-ainesluvat) kohteista lähes kaikissa oli huomauttamista, koska valvonta kohdennettiin paikkoihin, joilla oli jo aiempien tarkastusten tai ilmoitusten perusteella huomauttamista tai niissä ei ollut suoritettu valvontaa pitkään aikaan. Lisäksi vuoden 2024 aikana käsiteltiin kolmea vaarallisen aineen aiheuttamaa päästöä ympäristöön. Valvonta- ja tarkastusmaksut jäivät budjetoidusta perehdytyksen ja toiminnan käynnistämisen vuoksi.

Uutena toimintana maa-ainesluvan haltijoita on vuoden mittaan tiedotettu kohdennetusti lupiin liittyvistä ajankohtaisista asioista. Ympäristöministeriö ja ELY-keskus on edellyttänyt valtakunnallisen ympäristönsuojelun tietojärjestelmän (YLVA) tietojen ajantasaistamista ympäristövahinkorahastolain täytäntöönpanemiseksi.

Vuonna 2024 viranhaltijat ovat osallistuneet mm. kaupungin KESTÄVÄT-hankkeeseen, Lapuanjoen neuvottelukuntaan ja -tulvasuojeluryhmään, Ähtävän-, Purmon-, Kruunupyyn- ja Kovjoen neuvottelukuntaan, Pohjanmaan Vesi ja Ympäristö ry:n kokouksiin, Etelä-Pohjanmaan liiton ilmastonmuutos -työpajoihin sekä HELMI-yhteistyöryhmään. Toukokuussa Kauhavalla järjestettiin mm. Lapuanjoen neuvottelukunnan kokous, jossa käytiin tutustumassa Pääjärven kunnostushankkeeseen.

Kauhavan pohjavesialueiden toimenpiteet

Kauhavan kaupungin pohjavesialueiden suojelusuunnitelman valmistumisesta tiedotettiin vuonna 2024 monella tavalla: pohjavesikylyttien asentamista maastoon päästiin aloittamaan, kaupungin Facebook ja Instagram -tileillä jaettiin tietoa pohjavedestä usein kysytyjen kysymysten muodossa, suojelusuunnitelmasta teetettiin helppolukuinen posterit, jota levitettiin mm. kaupungin palvelukeskuksiin ja kirjastoihin sekä pohjavesialueella sijaitseville teollisuusyrityksille sekä eläinsuojille lähetettiin Tarkkana siellä pohjavesialueella -esitteitä. Pohjavesialueisiin varatut talousarvion esityksen mukaiset kulut ylittyivät yhteistarkkailun vuoksi.

Maankäyttö

Kaavoitusohjelman mukaisen Korttesjärven taajaman osayleiskaavan laatiminen jatkui ehdotusvaiheen nähtävillä ololla loppuvuodesta 2024. Kaava on vahvistumiskäsittelyssä keväällä 2025. Kaavan viivästyminen aineutui konsultin vähäisistä resursseista ja alalla vallitsevasta asian tuntijapulasta.

Asemakaavoja ei pystytty laatimaan kaupungin omana työnä johtuen henkilövajesta. Kahden alueen asemakaavaa (AH, YH) saatiin edistettyä kaavoitusasiantuntijan puuttumisesta huolimatta, toista konsultin työpanoksella ja toinen eteni tilavaraussuunnitelman laatimisella. Kaavoitusasiantuntijan toimi saatiin täytettyä loppuvuodesta 2024, mutta resurssivaje säilyi paikkatietoasiantuntijan työvapaan johdosta.

Mittaus ja paikkatieto

Paikkatietojärjestelmän hankinta eteni Järvinetin kanssa yhteistyössä määrärahan varaamisen kautta sopimusvaiheeseen. Järjestelmämuutosta varten päivitettiin kaupungin omia aineistoja, jossa pääpaino oli hulevesilinjojen ja rakennusrekisterin oikeellisuuden tarkistamisessa.

Metsien hoito

Kauhavan kaupungin vuoden 2024 puunmyyntitulot tulivat vuosien 2023–2024 aikana toteutuneista puukaupoista. Merkittävin osa puunmyyntituloista tuli Kauhavan sisääntulotien varrella tehdyistä Vitsasaaren harvennushakkuista noin 11 hehtaarin alalta, minkä lisäksi puunmyyntituloja tuli myös pienimuotoisemmista hakkuista, kuten kaukolämpö- ja sähkölinjahakkuista. Vuoden 2024 metsänhoitokulut koostuivat pääasiassa puukauppoihin liittyvistä kuluista sekä metsänparannus- ja hallinnointikuluista.

Vuonna 2024 kilpailutettiin viisi uutta puukauppaa, joista kolme (noin 21 hehtaaria) sijoittui Ylihärmän ja Korttesjärven kaava-alueiden ulkopuolisiin talousmetsiin ja kaksi (noin 9 hehtaaria) sijoittui puolestaan Ylihärmän ja Alahärmän kaava-alueiden sisäpuolisiin taajamametsiin. Uusia taimikonhoitotöitä kilpailutettiin noin 10 hehtaarin verran Alahärmässä. Näiden lisäksi Korttesjärven Kitkalla ja Kauhavan Mäki-Hannuksessa toteutui noin 7 hehtaarin verran aikaisemmin tehtyjen puukauppojen hakkuita, joiden puunmyyntitulot eivät tuloutuneet vielä vuoden 2024 aikana. Pinta-aloissa tarkasteltuna valtaosa (noin 90 %) vuoden 2024 aikana kilpailutetuista ja toteutuneista hakkuista koostui kasvatushakkuista, kuten ensiharvennuksista ja harvennushakkuista.

Kauhavan kaupungin puukauppojen ja metsänhoitotöiden suunnittelussa hyödynnetään vuonna 2023 valmistunutta metsäsuunnitelmaa, minkä lisäksi kaavoitusalueiden sisäpuolella taajamametsien hoidossa pyritään huomioimaan yhdyskuntatekniikan tarpeet sekä asukkaiden toiveet.

Hankkeet ja veloitteet

Saarijärven kunnostushankkeen ruoppaukset valmistuivat hyvän talven saattamana maaliskuussa 2024, minkä jälkeen jatkettiin vesiluvan edellyttämiä vesistötarkkailuja. Kunnostushankkeen on määrä valmistua kokonaisuudessaan vuoden 2025 aikana myös loppujen tarkkailujen ja raportoinnin osalta. Hanke rahoitetaan osin maanomistajien osuudella ja niitä suorituksia ei ole huomioitu vielä hankkeelle. Myös viimeinen maksatus tuloutuu vuoden 2025 puolella.

Kauhavan kaupungin suljetuilla kaatopaikoilla tehtiin ELYn edellyttämiä jätteen siivouksia sekä puuttuvien pohjavesiputkien asennuksia.

Maanhankinta

Maanhankintaa tehtiin yhteensä noin 23,8 hehtaarin verran Ylihärmässä, Kauhavalla ja Alahärmässä. Ylihärmästä ostettiin noin 14 hehtaarin metsätila, joka pitää sisällään suljetun kaatopaikan. Kaupunki oli ollut vuokralaisena pitkään kyseisen kaatopaikan osalta ja kiinteistö oli tarkoituksenmukaisesta ostaa kokokaan kaupungille jälkihoitovelvoitteiden hoitamiseksi ja vuokrasopimuksen päättämiseksi. Kauhavalta ostettiin

sisäntulotien varrelta 7,9 hehtaarin verran metsä- ja peltomaata Tornimäen teollisuusalueen laajentamiseksi. Näiden lisäksi sekä Kauhavan että Alahärmän taajamista ostettiin yhteensä noin 1,9 hehtaarin verran pienempiä peltoalueita yhdyskuntatekniikan tarpeisiin, kuten hulevesien järjestelyihin ja kevyenliikenteen yhteyksien parantamiseen.

Kapasiteettitiedot	TP2021	TP2022	TP2023	TP2024
Viranhaltijapäätökset ympäristönsuojelu				
Ympäristölupa	9	0	3	3
Maa-aineslupa	2	2	3	0
Yhteiskäsittelyluvat	1	1	1	1
Eläinsuojan ilmoituspäätös	1	1	1	4
Muut päätökset	19	13	26	29

Rakennustarkastus ja asuntotoimi

	Alkuperäinen TA	TA muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	86 500	0	86 500	101 770	15 270
TOIMINTAKULUT	-114 090	0	-114 090	-136 800	-22 710
Toimintakate/Jäämä	-27 590	0	-27 590	-35 030	-7 440

Rakennusvalvonnassa toimii kaksi viranhaltijaa, rakentamispäällikkö 30 prosentin osuudella sekä rakennustarkastaja. Paikalle merkitsemisen tekee kartoittaja.

Vuoden 2022 alusta Kauhavan kaupungin hakemat rakennusluvat on myöntänyt poikkeamislupatoimikunta, muut rakentamisen luvat sekä niihin liittyvät tarkastuskäynnit tehdään viranhaltijoiden toimesta. Rakennusvalvonnassa on käytössä sähköinen lupapalvelu rakennuslupien hakemiseen sekä sähköiseen arkistointiin.

Viranomaistoimintojen lisäksi rakennusvalvonnassa tehtiin vuoden 2024 aikana rakennusrekisterin peruspäivitystä henkilöstön omana työnä ja insinööriharjoittelijan avulla.

Yleinen epävarmuus maailmantilanteessa, rakennusmateriaalien hintojen sekä korkojen nousu näkyivät yhä myönnettyjen rakennuslupien määrässä. Niiden määrä nousi silti edelliseen vuoteen verrattuna.

Lupa-asioita, eli rakennus-, toimenpide-, purku- ja maisematyölupia sekä ilmoituksia käsiteltiin vuonna 2024 yhteensä 253 kappaletta. Rakennusvalvonnan tehtäviin kuuluvia tarkastuskäyntejä tehtiin yhteensä 266 kappaletta.

Uusia omakotitaloja valmistui vuonna 2024 yhteensä 14. Rivitaloja valmistui 4 kappaletta.

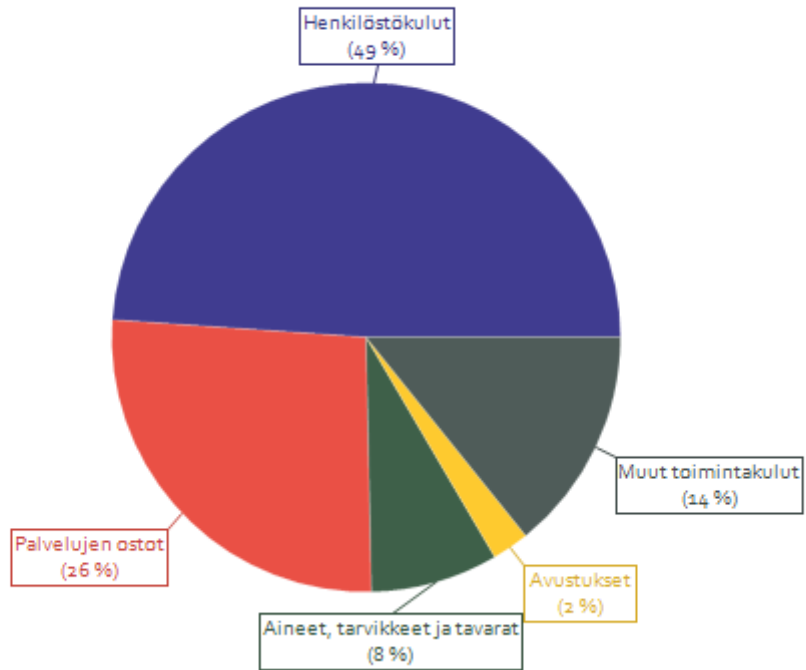
Kauhavan kaupunki teki vuonna 2024 yhden omakotitalo- ja yhden rivitalotonttikaupan sekä kaksi teollisuustonttikauppaa.

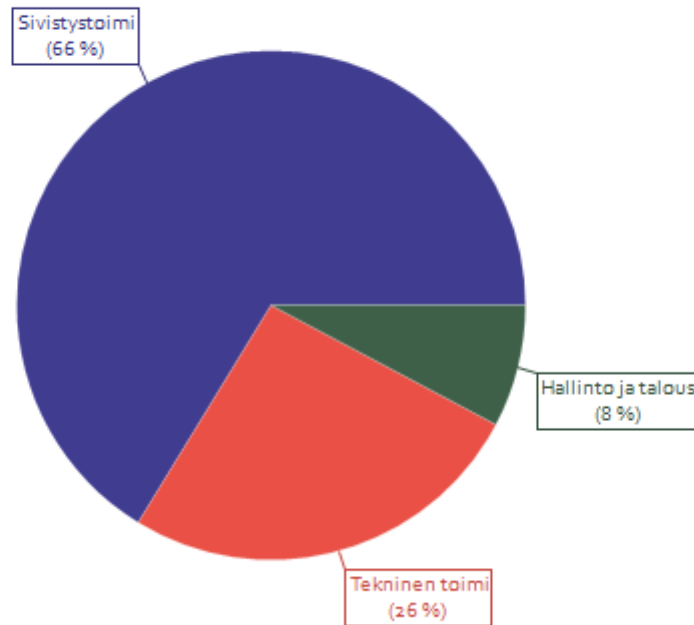
Kapasiteettitiedot	TP2021	TP2022	TP2023	TP2024
Myönnetyt rakennusluvut kpl	140	106	65	98
Myönnetyt rakennusluvut, k-m ²	32 151	14 642	16 148	20 905
Myönnetyt rakennusluvut, m ³	184 866	75 010	87 194	154 801
Asuntorakentaminen, aloitukset, huoneistojen lkm	18	21	23	16
Myydyt omakotitontit	6	7	8	1
Valmistuneet omakotitalot/kaava-alue	13	12	11	4
Valmistuneet omakotitalot/haja-asutusalue	8	5	8	8
Suunnittelutarveratkaisut ja poikkeamisluvat	3	4	9	6

Käyttötalous menolajeittain

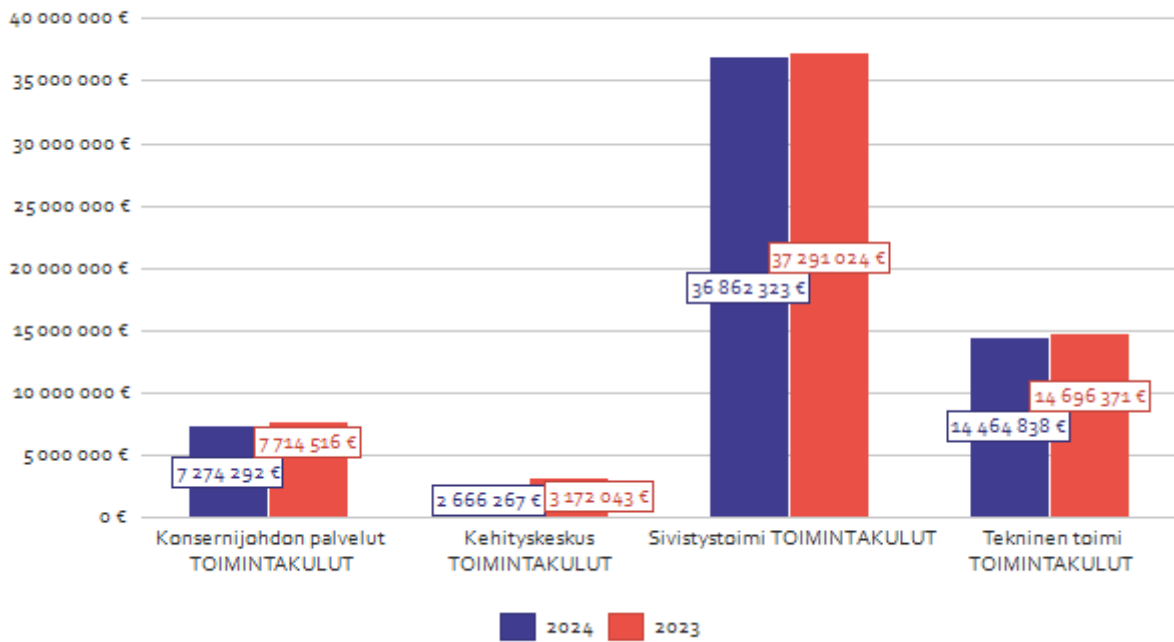

Käyttötalousmenot toimialoittain

Käyttötalousmenojen kehitys toimialoittain

2.3 Tuloslaskelmaosan toteutuminen

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	6 228 970,00	0,00	6 228 970,00	7 725 767,34	1 496 797,34
Myyntituotot	1 880 870,00	0,00	1 880 870,00	2 348 867,91	467 997,91
Maksutuotot	586 130,00	0,00	586 130,00	653 909,62	67 779,62
Tuet ja avustukset	1 424 250,00	0,00	1 424 250,00	2 086 358,53	662 108,53
Muut toimintatuotot	2 337 720,00	0,00	2 337 720,00	2 636 631,28	298 911,28
Valmistus omaan käyttöön	105 990,00	0,00	105 990,00	94 785,53	-11 204,47
	-		-	-	
TOIMINTAKULUT	46 525 690,00	0,00	46 525 690,00	46 216 718,06	308 971,94
Henkilöstökulut	-29 248 420,00	0,00	-29 248 420,00	-28 659 191,96	589 228,04
Palvelujen ostot	-9 354 470,00	0,00	-9 354 470,00	-9 986 040,98	-631 570,98
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-4 808 820,00	0,00	-4 808 820,00	-4 749 628,27	59 191,73
Avustukset	-1 475 700,00	0,00	-1 475 700,00	-1 379 483,67	96 216,33
Muut toimintakulut	-1 638 280,00	0,00	-1 638 280,00	-1 442 373,18	195 906,82
Toimintakate/Jäämä	-40 190 730,00	0,00	-40 190 730,00	38 396 165,19	1 794 564,81
Verotulot	31 902 000,00	0,00	31 902 000,00	33 595 351,41	1 693 351,41
Valtionosuudet	14 490 700,00	0,00	14 490 700,00	15 120 644,00	629 944,00
Rahoitustuotot ja -kulut	-1 421 500,00	0,00	-1 421 500,00	-768 242,82	653 257,18
Korkotuotot	45 000,00	0,00	45 000,00	229 330,71	184 330,71
Muut rahoitustuotot	390 500,00	0,00	390 500,00	690 833,37	300 333,37
Korkokulut	-1 800 000,00	0,00	-1 800 000,00	-1 645 715,04	154 284,96
Muut rahoituskulut	-57 000,00	0,00	-57 000,00	-42 691,86	14 308,14
Vuosikate	4 780 470,00	0,00	4 780 470,00	9 551 587,40	4 771 117,40
Poistot ja arvonalentumiset	-5 762 820,00	0,00	-5 762 820,00	-6 275 357,36	-512 537,36
Suunnitelman mukaiset poistot	-5 762 820,00	0,00	-5 762 820,00	-5 723 434,45	39 385,55
Kertaluonteiset poistot	0,00	0,00	0,00	-263 372,30	-263 372,30
Satunnaiset tuotot ja kulut	0,00	0,00	0,00	885 301,00	885 301,00
Satunnaiset tuotot	0,00	0,00	0,00	885 301,00	885 301,00
Satunnaiset kulut	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Tilikauden tulos	-982 350,00	0,00	-982 350,00	4 161 531,04	5 143 881,04
Poistoeron muutos	130 620,00	0,00	130 620,00	129 112,04	-1 507,96
Varausten muutos	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Rahastojen muutos	60 000,00	0,00	60 000,00	300,00	-59 700,00
Tilikauden yli-/alijäämä	-791 730,00	0,00	-791 730,00	4 290 943,08	5 082 673,08

Tilinpäätös 2024

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Verotulot	31 902		31 902	33 595	1 693
Kunnan tulovero	24 420		24 420	26 441	2 021
Kiinteistövero	4 506		4 506	4 327	- 179
Osuus yhteisöveron tuotosta	2 976		2 976	2 827	- 149

Kaupunki sai vuonna 2024 kunnallista tuloveroa 26,4 miljoonaa euroa, mikä on 2,0 miljoonaa euroa budjetoitua enemmän.

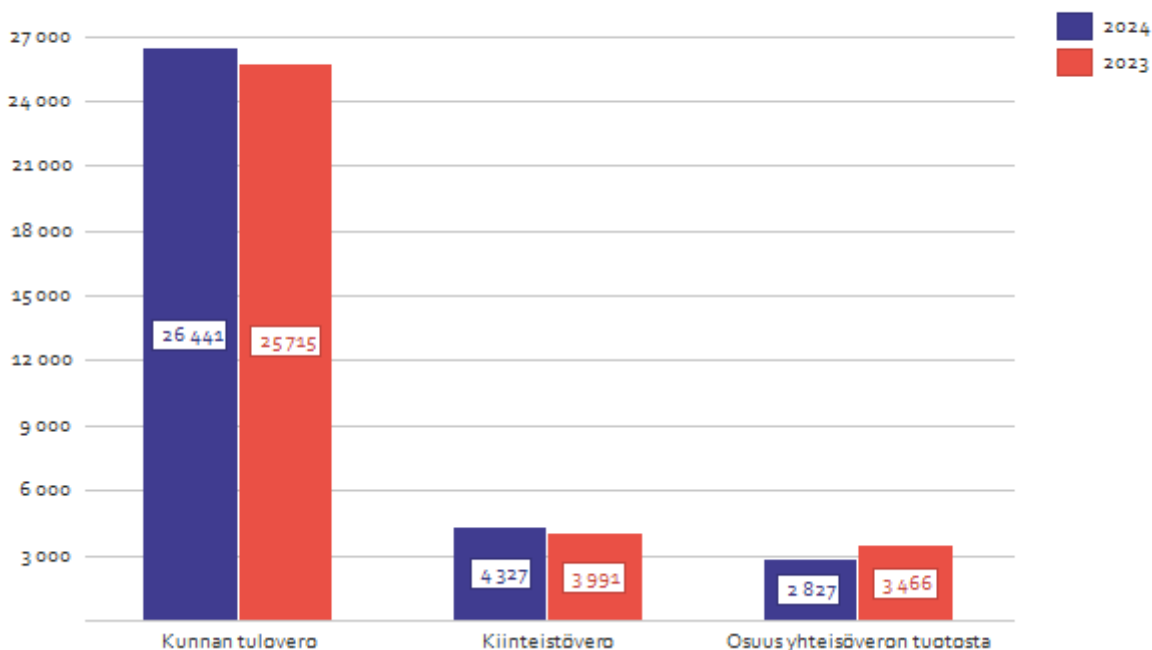
Yhteisöveroa kertyi 2,8 miljoonaa euroa, mikä on reilun 0,1 miljoonaa euroa budjetoitua vähemmän.

Kaupungille tilitettiin kiinteistöveroa 4,3 miljoonaa euroa. Määrä on lähes 0,2 miljoonaa euroa talousarviossa huomioitua vähemmän.

Kunnan tuloveron määräytymisen perusteet:

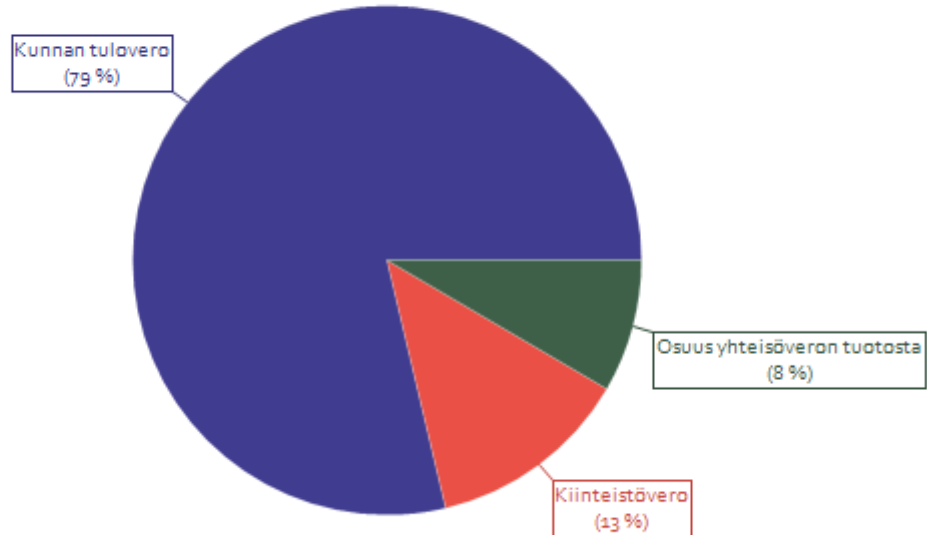
	Tulovero-prosentti	Kunnallisvero kertymä (1000€)	Muutos-%
Verovuosi 2020	21,75	47 212	1,6%
Verovuosi 2021	21,75	47 805	1,3%
Verovuosi 2022	21,75	49 832	4,2%
Verovuosi 2023	9,11	25 715	-48,4%
Verovuosi 2024	9,10	26 440	2,8%

Verotulojen kehitys (1000 €)

Verolajien osuudet verotuloista (1000 €)

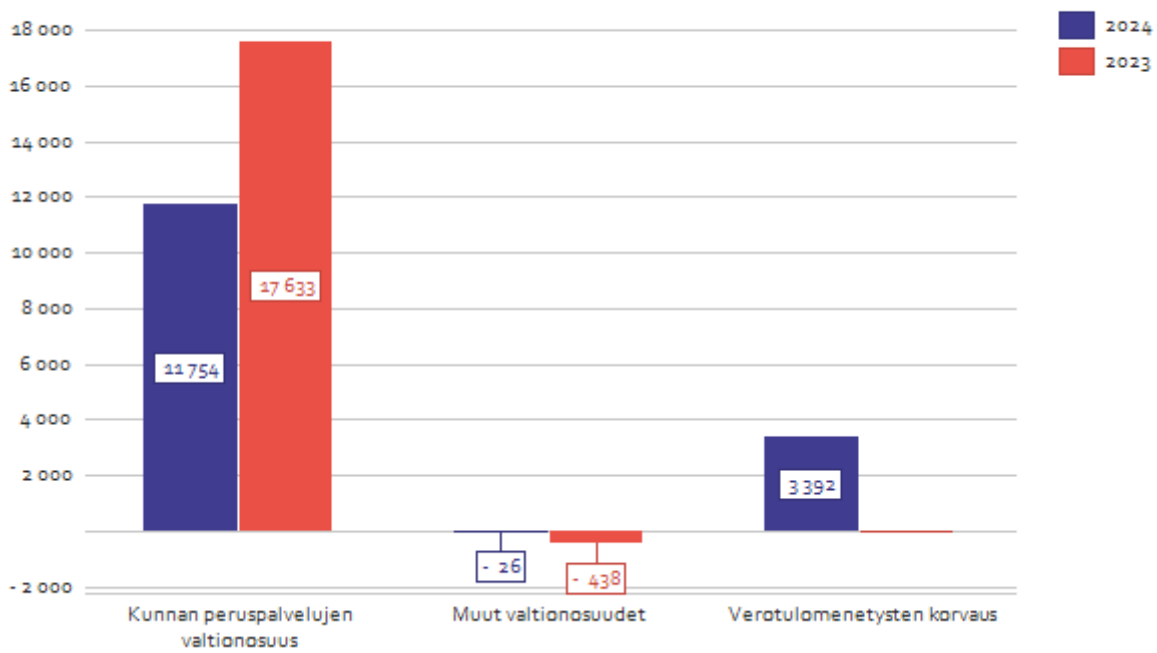

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Valtionosuudet	14 490 700	0	14 490 700	15 120 644	629 944
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	15 220 000	0	15 220 000	11 754 489	-3 465 511
Muut valtionosuudet	-729 300	0	-729 300	-25 849	703 451
Verotulomenetysten korvaus	0	0	0	3 392 004	3 392 004

Valtionosuudet toteutuivat budjetoitua korkeampina. Kaupunki sai peruspalvelujen valtionosuutta, veromenetysten kompensatiota ja OKM:n muita valtionosuuksia 15,121 miljoonaa euroa, mikä on yli 0,6 miljoonaa euroa budjetoitua enemmän.

Valtionosuuksien kehitys (1000 €)

2.4 Investointien toteutuminen

INVESTOINTIEN 2024 TOTEUTUMINEN

INVESTOINTIEN TOTEUTUMINEN 2024

Hanke	Alkuper. määrä-raha	Alkuper. tuloarvio	Tarkistettu määräraha	Tarkistettu tuloarvio	Toteuma inv.menot	Toteuma inv.tulot	Menot Tot-%	Tulot Tot-%
Kaupunginhallitus								
Kiinteä omaisuus	1 500 000	50 000	1 500 000	50 000	1 358 430,00	33 437,73	90,6 %	66,9 %
ATK-ohjelmistot	150 000		150 000		73 218,28		48,8 %	
Kalusto	20 000		20 000		0,00		0,0 %	
Osakkeet ja osuudet, KY								
Kymppi	33 000		33 000		32 732,31	19 392,00	99,2 %	
Muu pitkävaikutteiset menot	460 000	150 000	460 000	150 000	20 427,04	0,00	4,4 %	0,0 %
Kiinteät rakenteet ja laitteet	100 000	100 000	100 000	100 000	85 713,87	17 079,61	85,7 %	17,1 %
Kaupunginhallitus yhteensä	2 263 000	300 000	2 263 000	300 000	1 570 521,50	69 909,34	69,4 %	23,3 %
Tekninen lautakunta								
Keskuskeittiö	1 250 000		1 720 000		1 734 471,07		100,8 %	
Kaupungintalo	2 650 000		2 180 000		782 460,93		35,9 %	
Alahärmän koulukeskus	1 500 000		1 500 000		724 681,83		48,3 %	
Ylihärmän koulukeskus	5 500 000		5 500 000		5 449 298,33		99,1 %	
Kortesjärven koulukeskus	100 000		100 000		97 496,41		97,5 %	
Muut rakennukset	635 000		635 000	299 000	395 227,73	303 340,32	62,2 %	
Rakennukset yhteensä	11 635 000		11 635 000		9 183 636,30	303 340,32	78,9 %	
Koneet ja kalusto	170 000		170 000		87 736,53		51,6 %	
Kiinteät rakenteet ja laitteet	1 542 700	236 100	1 762 700	260 100	1 456 123,15	141 989,96	82,6 %	54,6 %
Kauppatien saneeraus	50 000		50 000		33 760,53		67,5 %	
Tekninen lautakunta yhteensä	13 397 700	236 100	13 617 700	559 100	10 761 256,51	445 330,28	79,0 %	79,7 %
YHTEENSÄ	15 660 700	536 100	15 880 700	859 100	12 331 778,01	515 239,62	77,7 %	60,0 %

Vuoden 2024 suurimmat yksittäisen investoinnit olivat Ylihärmän koulukeskuksen yläkoulurakennus ja keskuskeittiörakennus palvelukeittiöineen sekä Tietotalon perusparantaminen kaupungintaloksi.

Kaupungintalon/ Tietotalon perusparannuksen rakennustyöt aloitettiin marraskuussa. Hanke valmistuu syyskuussa 2025.

Keskuskeittiörakennus vastaanotettiin 31.5.2024. Kirkkorannan päiväkodin palvelukeittiö valmistui kesäkuussa. Ylihärmän ja Metsäkulman päiväkotien palvelukeittiöiden muutostyöt valmistuivat syksyllä.

Alahärmän koulukeskus on vastaanotettu 30.11.2023 ja koulutyö siellä alkoi vuoden 2024 alussa. Koulukeskuksen pihatöitä tehtiin 2024 aikana.

Ylihärmän koulukeskuksen yläkoulun 1. osan valmistui loppuvuodesta 2024 ja koulu otettiin käyttöön vuoden 2025 alussa.

Kortesjärven koulukeskuksen yhteyteen rakennettiin kuntosali, joka otettiin käyttöön 1.6.2024 alkaen.

Muiden rakennusten osalta Kortesjärven terveysaseman käyttövesisaneeraus valmistui. Lämmitysjärjestelmämuutoksiin myönnettiin avustusta 35 prosenttia toteutuneista hyväksytyistä kustannuksista, mutta lämmitysjärjestelmämuutoksiin ei ryhdytty määrärahojen riittämättömyyden takia.

Kirkkorannan päiväkodin sisäilmakorjaus on valmistunut. Työn aikana havaittiin rakennusvirheitä, joiden korjaaminen nosti kustannuksia. Virheistä on reklamoitu alkuperäistä urakoitsijaa reklamoitu asiasta.

Tekniikkakeskuksen vesikatteen uusiminen toteutettiin syksyn aikana. Muut äkilliset korjaukset investointiin on kirjattu matonvaihtotöitä, joilla oli vaikutus sisäilmanlaatuun. Lisäksi investointiin kirjataan kaupungintalon tammikuussa tapahtuneen vesivahingon korjaustyöt.

Voltin koulun vesivahingon vakuutuskorvaus on kirjattu investointituloksi. Tiheikön moduulin lisätöihin liittyvät kustannukset tulivat maksettavaksi tälle vuodelle, kohdetta ei ole edelleenkään otettu vastaan.

Koneisiin ja kalustoon on kirjattu Artturintuvan kylmä- ja pakastehuoneiden uusiminen, automaatiojärjestelmän päivittytyö, joka on jatkunut vuodesta 2023 sekä muita turvallisuuteen liittyviä laitehankintoja (kamerat, lukitus yms.).

Maa- ja vesirakenteiden hankeryhmässä Mäntykuja vastaanotettiin 1.7.2024, Rengon alueen teiden perusparannuksen rakennusvaihe 3 vastaanotettiin 29.8.2024 ja Yrittäjätien jatke vastaanotettiin 1.11.2024. Rengon alueen teiden perusparannuksen rakennusvaihe 4 käynnistyi ja urakka jatkuu vuonna 2025. Kauppatien saneeraukseen liittyen vuoden 2024 lopulla laadittiin verkostokartta, olemassa olevista rakenteista, jotta voidaan käynnistää suunnittelu. Kaavateiden päällystystä on tehty kesän aikana ja jatketaan edelleen. Ruusutien puistoalueen haltuunotto on tehty ja hanke toteutuu vuonna 2025.

Alahärmän urheilukentän perusparannus vastaanotettiin 1.11.2024. Katuvalaistusten uusimista ledeiksi jatkettiin edelleen. Tynin montun kunnostaminen tehtiin omana työnä ja työ valmistui vuoden 2024 lopulla. Ympäristön parantamisessa on Leijonapuistoon uusittu leikkivälineet ja aita. Onnelanrantaa siistittiin ja laajennettiin piha-aluetta. Kauhavan skeittipuistossa tehtiin maisemointia ja Kortesjärven Tapulipuisto aidattiin.

Talousarvion täytäntöönpano-ohjeissa on määrätty, että useamman vuoden kestävien hankkeiden kustannuksia seurataan ja arvioidaan jäljellä olevien kustannusten määrää. Näiden perusteella hankkeen kustannuksia verrataan valtuuston hyväksymään hankinta-arvoon.

Alahärmän, Ylihärmän ja Kortesjärven koulukeskusten, keskuskeittiön ja kaupungintalon rakennushankkeet jakautuvat useammalle vuodelle. Niiden osalta on tarkasteltava valtuuston hyväksymän hankinta-arvon pitävyyttä.

Valtuusto on 17.6.2019 hyväksynyt Kortesjärven koulukeskuksen ja liikuntatilan hankinnan kustannusarvioksi enintään 8,0 miljoonaa euroa. Kustannusarvioon ei sisälly silloisen koulurakennuksen tasearvojen alaskirjauksia, rakennusten purkukustannuksia eikä rakennuttamis- ja maanrakennuskustannuksia. Vuoden 2022 talousarviossa valtuusto sisällytti koulukeskuksen määrärahaan myös ns. puukoulun siirtämisen uuteen paikkaan. Lisäksi hankkeeseen on myöhemmin lisätty myös kuntosalin rakentaminen, jonka kustan-

nusarvioksi pihatöineen hyväksyttiin 650.000 euroa. Kuntosali toteutettiin vuosina 2023 - 2024. Korttesjärven koulukeskushankkeelle on 31.12.2024 mennessä kertynyt kustannuksia 8.636.678,70 euroa. Hanke on valmis, eli se toteutui hyväksytyä kustannusarviota edullisempänä..

Valtuusto hyväksyi 14.2.2022 Alahärmän koulukeskuksen kustannusarvioksi 12,2 miljoonaa euroa. Koska ilmeni, että hyväksytty kustannusarvio on ylittymässä, korotti valtuusto 9.12.2024 koulukeskuksen hankinta-arvon 12,6 miljoonaan euroon. Hankkeeseen on vuoden 2024 loppuun mennessä käytetty 12.228.202,45 euroa. Hanke on keskeneräinen piharakenteiden osalta. Tarkistettu hankinta-arvo riittänee hankkeen kokonaiskustannuksiin.

Valtuusto on 19.12.2022 päättänyt keskuskeittiöinvestoinnin enimmäiskustannuksiksi 2.623.000 euroa. Hankkeen kustannukset ovat kuitenkin toteutuneet selvästi tätä korkeampina sekä itse keskuskeittiön että uuteen toimintatapaan liittyvien palvelukeittiöiden muutostöiden osalta. Valtuusto korotti 6.5.2024 hankkeen vuoden 2024 määrärahaa 470.000 eurolla 1.720.000 euroon. Kokonaisuutena valtuusto on myöntänyt hankkeelle 3.915.000 euron määrärahat. Hankkeen toteutuneet kustannukset olivat vuoden 2024 lopussa 3.906.842,08 euroa. Hanke on valmis, eli sen kustannukset pysyivät hankkeelle myönnettyjen lisämäärärahojen puitteissa, vaikkakin vuoden 2024 määräraha ylittyi noin 14.500 eurolla.

Ylihärmän koulukeskuksen yläkoulurakennuksen hankinta-arvoksi on hyväksytty 12.6.2023 pidetyssä valtuuston kokouksessa 11,0 miljoonaa euroa. Hankkeelle on vuoden 2024 loppuun mennessä kertynyt kustannuksia 8.819.706,75 euroa. Hanke on kesken. Arvion mukaan hankinta-arvossa pysyminen tulee olemaan haasteellista, mutta siihen pyritään.

Valtuusto päätti 6.5.2024 uudeksi kaupungintaloksi muutettavan ns. Tietotalon perusparannuksen hankinta-arvoksi 5,1 miljoonaa euroa. Tästä 1,1 miljoonaa euroa kohdistui kiinteistön hankkimiseen Kiinteistö Oy Tietotalolta ja 4,0 miljoonaa perusparannus-, suunnittelu-, valvonta-, rakennuttamis- sekä kalustamis- ja varustamiskustannuksiin. Hankkeen perusparannustyöt käynnistyivät marraskuussa 2024 ja vuonna 2024 rakentamiseen käytettiin vuonna 782.460 euroa. Vuodelle 2024 varatusta määrärahasta jäi siis käyttämättä lähes 1,4 miljoonaa euroa, ja hankemäärärahan jakautumista rakennusvuosille 2024–2025 joudutaan tarkistamaan siten, että vuoden 2025 määrärahaa korotetaan vuodelta 2024 käyttämättä jääneen määrärahan verran. Hanke valmistuu 2025 syksyyn mennessä. Tämän hetken arvion mukaan hankinta-arvo riittää.

2.5 Yhteenvedo talousarvion toteutumisesta

KÄYTTÖTALOUSOSAN TOTEUTUMINEN

Toimintatuotot	TA2024	TP 2024	Tot. %
Kauhavan kaupunki	6 228 970	7 725 767	124,0 %
Keskusvaalilautakunta	84 000	85 666	102,0 %
Tarkastuslautakunta	0	0	0,0 %
Kaupunginvaltuusto	0	0	0,0 %
Kaupunginhallitus	1 133 100	2 219 916	195,9 %
Kasvatus- ja opetuslautakunta	2 043 660	2 137 089	104,6 %
Elämänlaatulautakunta	464 250	463 437	99,8 %
Tekninen lautakunta	2 256 460	2 505 162	111,0 %
Ympäristölautakunta	247 500	314 497	127,1 %

Toimintakulut	TA2024	TP 2024	Käyttö%
Kauhavan kaupunki	-46 525 690	-46 216 718	99,3 %
Keskusvaalilautakunta	-141 850	-134 626	94,9 %
Tarkastuslautakunta	-42 170	-44 842	106,3 %
Kaupunginvaltuusto	-112 670	-84 654	75,1 %
Kaupunginhallitus	-6 610 980	-6 467 698	97,8 %
Kasvatus- ja opetuslautakunta	-24 690 710	-24 692 040	100,0 %
Elämänlaatulautakunta	-3 085 660	-2 978 383	96,5 %
Tekninen lautakunta	-10 957 510	-10 885 195	99,3 %
Ympäristölautakunta	-884 140	-929 281	105,1 %

KÄYTTÖTALouden vuosimuutos

Toimintatuotot	TP 2024	TP 2023	Muutos €	Muutos %
Kauhavan kaupunki	7 725 767	7 920 011	-194 243	-2,5 %
Keskusvaalilautakunta	85 666	28 894	56 772	196,5 %
Tarkastuslautakunta	0	0	0	0,0 %
Kaupunginvaltuusto	0	0	0	0,0 %
Kaupunginhallitus	2 219 916	0	2 219 916	0,0 %
Kasvatus- ja opetuslautakunta	2 137 089	2 543 152	-406 063	-16,0 %
Elämänlaatulautakunta	463 437	419 736	43 701	10,4 %
Tekninen lautakunta	2 505 162	2 335 471	169 691	7,3 %
Ympäristölautakunta	314 497	167 770	146 727	87,5 %

Toimintakulut	TP 2024	TP 2023	Muutos €	Muutos %
Kauhavan kaupunki	-46 216 718	-47 229 756	1 013 038	-2,1 %
Keskusvaalilautakunta	-134 626	-54 643	-79 983	146,4 %
Tarkastuslautakunta	-44 842	-31 014	-13 828	44,6 %
Kaupunginvaltuusto	-84 654	-98 846	14 192	-14,4 %
Kaupunginhallitus	-6 467 698	0	-6 467 698	0,0 %
Kasvatus- ja opetuslautakunta	-24 692 040	-24 887 044	195 004	-0,8 %
Elämänlaatulautakunta	-2 978 383	-2 970 042	-8 341	0,3 %
Tekninen lautakunta	-10 885 195	-11 551 361	666 166	-5,8 %
Ympäristölautakunta	-929 281	-675 094	-254 187	37,7 %

VEROTULOJEN TOTEUTUMINEN

(1000€)	Ta 2024	TP 2024	Poik- keama	Tot. %	TP 2023	Vuosi- muutos	Vuosi- muutos %
Verotulot	31 902	33 595	1 693	105,3 %	33 172	423	-17,2 %
Kunnan tulovero	24 420	26 441	2 021	108,3 %	25 715	725	-17,9 %
Kiinteistövero	4 506	4 327	- 179	96,0 %	3 991	336	578,8 %
Osuus yhteisöveron tuotosta	2 976	2 827	- 149	95,0 %	3 466	- 639	-21,9 %

Kauhavan kaupunki sai vuonna 2024 kunnallista tuloveroa 26,4 miljoonaa euroa, mikä ylittää budjetoidun peräti 2,0 miljoonalla eurolla.

Yhteisövero kertyi reilu 0,1 miljoonaa budjetoitua vähemmän, 2,8 miljoonaa euroa.

Kiinteistöveroa tilitettiin 4,3 miljoonaa euroa, mikä on vajaa 0,2 miljoonaa euroa budjetoitua vähemmän.

Kaikkiaan kaupunki sai verotuloja 33,6 miljoonaa euroa, mikä on lähes 1,7 miljoonaa budjetoitua enemmän.

ULKOINEN TULOSLASKELMA

	Talousarvio				Muutos	Muutos
	€	Toteuma €	Toteuma %	TP 2023	€	%
TOIMINTATUOTOT	6 228 970	7 725 767	124,0 %	7 920 011	-194 243	-2,5 %
Myyntituotot	1 880 870	2 348 868	124,9 %	3 055 838	-706 970	-23,1 %
Maksutuotot	586 130	653 910	111,6 %	745 490	-91 581	-12,3 %
Tuet ja avustukset	1 424 250	2 086 359	146,5 %	1 679 490	406 869	24,2 %
Muut toimintatuotot	2 337 720	2 636 631	112,8 %	2 439 193	197 438	8,1 %
Valmistus omaan käyttöön	105 990	94 786	89,4 %	89 518	5 268	5,9 %
TOIMINTAKULUT	-46 525 690	-46 216 718	99,3 %	-47 229 756	1 013 038	-2,1 %
Henkilöstökulut	-29 248 420	-28 659 192	98,0 %	-28 685 254	26 062	-0,1 %
Palvelujen ostot	-9 354 470	-9 986 041	106,8 %	-9 592 172	-393 869	4,1 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-4 808 820	-4 749 628	98,8 %	-4 964 266	214 638	-4,3 %
Avustukset	-1 475 700	-1 379 484	93,5 %	-1 391 748	12 264	-0,9 %
Muut toimintakulut	-1 638 280	-1 442 373	88,0 %	-2 596 317	1 153 944	-44,4 %
Toimintakate/Jäämä	-40 190 730	-38 396 165	95,5 %	-39 220 228	824 063	-2,1 %
Verotulot	31 902 000	33 595 351	105,3 %	33 172 131	423 221	1,3 %
Valtionsuudet	14 490 700	15 120 644	104,3 %	17 195 324	-2 074 680	-12,1 %
Rahoitustuotot ja -kulut	-1 421 500	-768 243	54,0 %	-1 040 017	271 774	-26,1 %
Korkotuotot	45 000	229 331	509,6 %	206 501	22 830	11,1 %
Muut rahoitustuotot	390 500	690 833	176,9 %	515 401	175 433	34,0 %
Korkokulut	-1 800 000	-1 645 715	91,4 %	-1 521 426	-124 289	8,2 %
Muut rahoituskulut	-57 000	-42 692	74,9 %	-240 493	197 801	-82,2 %
Vuosikate	4 780 470	9 551 587	199,8 %	10 107 210	-555 623	-5,5 %
Poistot ja arvonalentumiset	-5 762 820	-6 275 357	108,9 %	-8 507 057	2 231 700	-26,2 %
Suunnitelman mukaiset poistot	-5 762 820	-5 723 434	99,3 %	-6 286 103	562 669	-9,0 %
Kertaluonteiset poistot	0	-263 372	0,0 %	-2 194 970	1 931 598	-88,0 %
Satunnaiset tuotot ja kulut	0	885 301	0,0 %	536 165	349 136	65,1 %
Satunnaiset tuotot	0	885 301	0,0 %	536 165	349 136	65,1 %
Satunnaiset kulut	0	0	0,0 %	0	0	0,0 %
Tilikauden tulos	-982 350	4 161 531	-423,6 %	2 136 317	2 025 214	94,8 %
Poistoeron muutos	130 620	129 112	98,8 %	144 386	-15 274	-10,6 %
Varausten muutos	0	0	0,0 %	0	0	0,0 %
Rahastojen muutos	60 000	300	0,5 %	0	300	0,0 %
Tilikauden yli-/alijäämä	-791 730	4 290 943	-542,0 %	2 280 704	2 010 239	88,1 %

2.6 Rahoitusosan toteutuminen

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toiminta ja investoinnit					
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	4 780 470		4 780 470	9 551 587,40	4 771 117,40
Satunnaiset erät			0	885 301,00	
Tulorahoituksen korjauserät	-25 000		-25 000	-25 130,19	130,19
Investointien rahavirta			0		
Investointimenot	-15 660 700	220 000	-15 880 700	-12 331 778,01	-3 548 921,99
Rahoitusosuudet investointimenoihin	486 100	323 000	809 100	462 409,89	-346 690,11
Pysyvien vastaavien hyödykk. luovutustulot	50 000		50 000	159 805,00	109 805,00
Toiminta ja investoinnit, netto	-10 369 130	543 000	-10 266 130	-1 297 804,91	8 968 325,09
Rahoitustoiminta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäykset muille	-3 000 000		-3 000 000	-4 052 320,00	-1 052 320,00
<i>Antolainasaamisten lisäykset liikelaitoksille</i>					
Antolainasaamisten vähennykset muilta	3 009 000		3 009 000	3 335 948,19	326 948,19
<i>Antolainasaamisten vähennykset liikelaitoksilta</i>					
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	18 500 000		18 500 000	15 000 000,00	-3 500 000,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-9 075 630		-9 075 630	-4 008 552,54	-5 067 077,46
Lyhytaikaisten lainojen muutos			0	-4 567 075,00	-4 567 075,00
Oman pääoman muutokset					
Muut maksuvalmiuden muutokset			0	-2 455 513,76	-2 455 513,76
Vaikutus maksuvalmiuteen	-935 760	543 000	-832 760	1 954 681,98	1 121 921,98

3 Tilinpäätöslaskelmat

3.1 Tuloslaskelma

	2024	2023
TOIMINTATUOTOT	7 725 767,34	7 920 010,67
Myyntituotot	2 348 867,91	3 055 837,70
Maksutuotot	653 909,62	745 490,35
Tuet ja avustukset	2 086 358,53	1 679 489,72
Muut toimintatuotot	2 636 631,28	2 439 192,90
Valmistus omaan käyttöön	94 785,53	89 517,56
TOIMINTAKULUT	-46 216 718,06	-47 229 756,27
Henkilöstökulut	-28 659 191,96	-28 685 253,75
Palkat ja palkkiot	-23 153 504,75	-22 886 593,84
Henkilösivukulut	-5 505 687,21	-5 798 659,91
Eläkekulut	-4 851 742,07	-4 833 263,99
Muut henkilösivukulut	-653 945,14	-965 395,92
Palvelujen ostot	-9 986 040,98	-9 592 171,62
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-4 749 628,27	-4 964 265,98
Avustukset	-1 379 483,67	-1 391 747,90
Muut toimintakulut	-1 442 373,18	-2 596 317,02
Toimintakate/Jäämä	-38 396 165,19	-39 220 228,04
Verotulot	33 595 351,41	33 172 130,90
Valtionosuudet	15 120 644,00	17 195 324,00
Rahoitustuotot ja -kulut	-768 242,82	-1 040 016,96
Korkotuotot	229 330,71	206 500,62
Muut rahoitustuotot	690 833,37	515 400,73
Korkokulut	-1 645 715,04	-1 521 425,63
Muut rahoituskulut	-42 691,86	-240 492,68
Vuosikate	9 551 587,40	10 107 209,90
Poistot ja arvonalentumiset	-6 275 357,36	-8 507 057,45
Suunnitelman mukaiset poistot	-5 723 434,45	-6 286 103,42
Kertaluonteiset poistot	-263 372,30	-2 194 970,11
Arvonalentumiset	-288 550,61	-25 983,92
Satunnaiset tuotot ja kulut	885 301,00	536 164,92
Satunnaiset tuotot	885 301,00	536 164,92
Satunnaiset kulut	0,00	0,00
Tilikauden tulos	4 161 531,04	2 136 317,37
Varausten ja rahastojen muutokset	129 412,04	144 386,28
Poistoeron muutos	129 112,04	144 386,28
Varausten muutos	0,00	0,00
Rahastojen muutos	300,00	0,00
Tilikauden yli-/alijäämä	4 290 943,08	2 280 703,65

3.2 Rahoituslaskelma

	2024	2023
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	9 551 587,40	10 107 209,90
Satunnaiset erät	885 301,00	536 164,92
Tulorahoituksen korjaukset	-25 130,19	-180 960,76
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-12 331 778,01	-16 882 152,43
Rahoitusosuudet investointimenoihin	462 409,89	96 100,00
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	159 805,00	5 711 808,15
Toiminnan ja investointien rahavirta	-1 297 804,91	-611 830,22
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys	-4 052 320,00	-1 095 832,00
Antolainasaamisten vähennys	3 335 948,19	1 244 193,94
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	15 000 000,00	5 000 000,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-4 008 552,54	-7 949 421,54
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-4 567 075,00	2 442 054,00
Oman pääoman muutokset		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	6 519,71	130 474,92
Vaihto-omaisuuden muutos	18 996,75	-10 056,88
Saamisten muutos	670 825,41	1 000 252,67
Käyttöomaisuuden oikaisuerät	0,00	0,00
Korottomien velkojen muutokset	-3 151 855,63	111 124,69
Rahoituksen rahavirta	3 252 486,89	872 789,80
Rahavarojen muutos	1 954 681,98	260 959,58

Rahavarojen muutos

Rahavarat 31.12.	18 895 179,29	16 940 497,31
Rahavarat 1.1.	16 940 497,31	16 679 537,73
Rahavarojen muutos	1 954 681,98	260 959,58

3.3 Tase

	31.12.2024	31.12.2023
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet	1 117 516,55	1 316 971,60
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	10 878 555,41	10 540 589,02
Rakennukset	65 659 576,31	52 811 804,33
Kiinteät rakenteet ja laitteet	13 419 225,17	13 350 255,86
Koneet ja kalusto	284 029,27	416 097,85
Muut aineelliset hyödykkeet	163 348,57	163 348,57
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	10 776 703,05	17 883 495,77
Aineelliset hyödykkeet	101 181 437,78	95 165 591,40
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	10 100 802,63	10 376 012,93
Muut lainasaamiset	2 595 323,42	2 672 771,61
Sijoitukset	12 696 126,05	13 048 784,54
PYSYVÄT VASTAAVAT	114 995 080,38	109 531 347,54
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot	0,00	0,00
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	2 766,84	2 766,84
Muut toimeksiantojen varat	95 239,66	96 650,59
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	98 006,50	99 417,43
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Muu vaihto-omaisuus	6 652,08	25 648,83
Ennakkomaksut		0,00
Vaihto-omaisuus	6 652,08	25 648,83
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Lainasaamiset	0,00	0,00
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	586 234,24	928 226,33
Lainasaamiset	3 243 820,00	2 450 000,00
Muut saamiset	554 511,88	906 515,17
Siirtosaamiset	41 261,42	18 091,45
Lyhytaikaiset saamiset	4 425 827,54	4 302 832,95
Saamiset	4 425 827,54	4 302 832,95
Rahat ja pankkisaamiset	18 895 179,29	16 940 497,31
VAIHTUVAT VASTAAVAT	23 327 658,91	21 268 979,09
VASTAAVAA YHTEENSÄ	138 420 745,79	130 899 744,06

	31.12.2024	31.12.2023
VASTATTAVAA		
Oma pääoma		
Peruspääoma	36 430 262,72	36 430 262,72
Muut omat rahastot	220 919,31	221 219,31
Edellisten tilikausien yli/alijäämä	13 769 557,72	11 488 854,07
Tilikauden yli-/alijäämä	4 290 943,08	2 280 703,65
OMA PÄÄOMA	54 711 682,83	50 421 039,75
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Poistoero	926 559,18	1 055 671,22
Vapaaehtoiset varaukset	0,00	0,00
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	926 559,18	1 055 671,22
PAKOLLISET VARAUKSET		
Eläkevaraukset	89 498,88	107 653,80
Muut pakolliset varaukset	130 000,00	30 000,00
PAKOLLISET VARAUKSET	219 498,88	137 653,80
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiannot	0,00	0,00
Lahjoitusrahastojen pääomat	14 783,85	14 783,85
Muut toimeksiantojen pääomat	838 231,54	833 122,76
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	853 015,39	847 906,61
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitok-		
silta	69 455 043,03	58 463 595,57
Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	0,00
Ostovelat	0,00	0,00
Pitkäaikainen	69 455 043,03	58 463 595,57
Lyhytaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitok-		
silta	4 008 552,54	8 575 627,54
Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	0,00
Saadut ennakot	495 392,35	524 370,65
Ostovelat	2 490 299,48	4 965 305,25
Muut velat	673 556,05	762 112,55
Siirtovelat	4 587 146,06	5 146 461,12
Lyhytaikainen	12 254 946,48	19 973 877,11
VIERAS PÄÄOMA	81 709 989,51	78 437 472,68
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	138 420 745,79	130 899 744,06

3.4 Konsernitilinpäätös

3.4.1 Konsernituloslaskelma

	2024	2023
Toimintatuotot	30 954 877	30 717 989
Toimintakulut	-68 313 341	-68 217 003
Osuus osakkusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	20 842	-729
Toimintakate	-37 337 622	-37 499 743
Verotulot	36 987 355	33 172 131
Valtionosuudet	18 840 878	23 701 885
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	462 462	328 362
Muut rahoitustuotot	293 699	197 515
Korkokulut	-3 919 437	-3 263 324
Muut rahoituskulut	-88 298	-238 955
Vuosikate	15 239 037	16 397 870
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-10 122 503	-10 983 115
Tilikauden yli- ja alipariarvot	-263 372	-2 233 788
Arvonalentumiset	-288 551	-25 984
Tilikauden tulos	4 564 611	3 154 983
Tilinpäätössiirrot	1 008 902	624 797
Tilikauden verot	-29 242	-200 481
Laskennalliset verot	40 565	22 355
Vähemmistöosuudet	-241 462	-140 516
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	5 343 375	3 461 137

3.4.2 Konsernirahoituslaskelma

	2024	2023
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	15 239 037	16 397 870
Satunnaiset erät	885 301	536 165
Tilikauden verot	-29 242	-200 481
Tulorahoituksen korjauserät	-75 130	-176 953
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-20 531 039	-21 085 483
Rahoitusosuudet investointimenoihin	490 689	146 505
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	1 267 856	6 005 593
Toiminnan ja investointien rahavirta	-2 752 528	1 623 215
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys	-1 456 997	1 576 940
Antolainasaamisten vähennys	3 335 948	1 362 045
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	19 851 680	8 766 933
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-8 977 918	-14 969 949
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-8 263 850	235 149
Oman pääoman muutokset	32 730	4 094 343
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	8 659	90 881
Vaihto-omaisuuden muutos	-630 427	-25 523
Käyttöomaisuuden muutos	0	0
Saamisten muutos	5 367 579	7 447 289
Korottomien velkojen muutokset	-4 918 880	-10 206 065
Rahoituksen rahavirta	4 348 525	-1 627 957
Rahavarojen muutos	1 595 997	-4 741
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	29 274 241	33 188 413
Rahavarat 1.1.	27 678 244	33 193 155
Rahavarojen muutos	1 595 997	-4 742

3.4.3 Konsernitase

KONSERNITASE

	31.12.2024	31.12.2023
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	315 297	323 019
Muut pitkävaikutteiset menot	967 827	1 175 399
Ennakkomaksut	24 805	0
Aineettomat hyödykkeet	1 307 928	1 498 418
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	14 683 595	14 263 955
Rakennukset	141 326 033	127 790 298
Kiinteät rakenteet ja laitteet	13 496 057	13 407 437
Koneet ja kalusto	1 743 377	1 675 688
Muut aineelliset hyödykkeet	7 849 799	5 813 667
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	12 214 749	20 957 022
Aineelliset hyödykkeet	191 313 610	183 908 067
Sijoitukset		
Osakkuusyhteisöosuudet	807 756	823 914
Muut osakkeet ja osuudet	6 927 776	6 078 878
Muut lainasaamiset	0	0
Muut saamiset	0	0
Sijoitukset	7 735 532	6 902 792
PYSYVÄT VASTAAVAT	200 357 070	192 309 277
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	576 836	480 599
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus	1 548 819	918 392
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset	1 010 457	2 010 457
Lyhytaikaiset saamiset	4 537 934	5 145 052
Saamiset	5 548 391	7 155 509
Rahoitusarvopaperit	895 052	925 089
Rahat ja pankkisaamiset	28 379 190	32 263 324
VAIHTUVAT VASTAAVAT	36 371 451	41 262 314
VASTAAVAA YHTEENSÄ	237 305 357	234 052 190

KONSERNITASE

	31.12.2024	31.12.2023
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	36 430 263	36 430 263
Arvonkorotusrahasto	299 670	299 670
Muut omat rahastot	1 375 693	1 415 219
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	29 698 976	31 578 780
Tilikauden yli-/alijäämä	5 343 375	3 461 137
OMA PÄÄOMA	73 147 977	73 185 069
VÄHEMMISTÖOSUUDET	2 534 278	2 292 775
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Poistoero		
Vapaaehtoiset varaukset		
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	0	0
PAKOLLISET VARAUKSET		
Eläkevaraukset	89 499	107 654
Muut pakolliset varaukset	130 000	30 000
PAKOLLISET VARAUKSET	219 499	137 654
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	1 331 845	1 226 949
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	133 768 482	121 559 591
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	1 775 333	1 779 370
Laskennalliset verovelat	76 784	89 184
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	10 890 774	15 914 809
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	13 560 385	17 866 789
VIERAS PÄÄOMA	160 071 758	157 209 743
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	237 305 357	234 052 190

4 Liitetiedot

4.1 Tilinpäätöksen laatimista ja esittämistapaa koskevat liitetiedot

4.1.1 Kaupungin tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

1) Arvostus- ja jaksotusperiaatteet sekä menetelmät

Jaksotusperiaate

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteen mukaisesti. Suoriteperusteesta poiketen verotulot on kirjattu niiden tilitysajankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle.

Pysyvät vastaavat

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoa vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla.

Valtuusto on hyväksynyt pysyvien vastaavien hyödykkeille poistosuunnitelman 21.9.2009, jota noudatetaan 1.1.2009 - 31.12.2012 välisenä aikana käyttöön otettuihin hyödykkeisiin. Vuoden 2008 loppuun mennessä valmistuneisiin hyödykkeisiin noudatetaan ao. liitokunnan voimassa ollutta poistosuunnitelmaa. Valtuusto on 17.12.2012 tarkistanut poistosuunnitelman Kilan Kuntajaoston 15.11.2011 antaman suosituksen mukaiseksi ja 16.12.2019 Kilan Kuntajaoston 22.11.2016 antaman suosituksen mukaiseksi. 2012 tarkistettua poistosuunnitelmaa noudatetaan 1.1.2013 – 30.11.2019 välisenä aikana käyttöön otettuihin hyödykkeisiin ja 16.12.2019 hyväksyttyä 1.12.2019 alkaen käyttöön otettuihin hyödykkeisiin. Henkilöstö- ja talousjaosto ja vuodesta 2015 alkaen hallintojohtaja on hyväksynyt hyödykeryhmäkohtaiset poistoajat/-menetelmät sekä osalle hyödykkeistä hyödykekohtaiset poistoajat.

Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Hyväksytyt poistosuunnitelman mukaisesti pysyvien vastaavien poistonalaiset hyödykkeet on poistettu kerralla loppuun, jos niiden arvo 31.12.2024 on ollut alle 1.000,00 euroa. Joidenkin hyödykkeiden tasearvoa on aikaisempina tilikausina alennettu tekemällä arvonalennus, jotta hyödykkeen tasearvo vastaa sen todennäköistä luovutushintaa.

Vuonna 2024 tehtiin kaupunginhallituksen päätöksellä 258.519,58 euron arvonalennus Kauhavan Jäähalli Oy:n osakkeiden tasearvoon. Härmän Ravikatsomo Oy:n tasearvo alaskirjattiin tekemällä osakkeisiin 11.773,15 euron arvonalennus. Myös seitsemän eri yhteisön osakkeiden tasearvot alaskirjattiin. Näiden yhteismäärä oli 18.257,88 euroa.

Hallintojohtajan päätöksellä on Hakolan päiväkotirakennukseen tehty 140.000 euron ja Korttesjärven kirjatorakennukseen 100.000 euron lisäpoistot.

Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Pysyvien vastaavien sijoitukset ja sijoitusluonteiset erät on merkitty taseessa hankintamenoa lukuun ottamatta joitakin tytäryhtiöosakkeita, joiden arvoa on alennettu vastaamaan todennäköistä luovutushintaa tai tuottoarvoa. Kaikkien tytäryhtiöosakkeiden tasearvojen vastaavuus on selvitetty vertaamalla osakkeiden tasearvoa yhtiön substanssi- ja tuottoarvoihin.

Seinäjoen koulutuskuntayhtymäosuuksien arvo on kaupungin taseessa 289.712,97 euroa korkeampi kuin Kauhavan kaupungin osuus on koulutuskuntayhtymän peruspääomasta. Kun tarkasteluun otetaan myös koulutuskuntayhtymän taseen arvonkorotusrahasto ja muut omat rahastot, muodostuu Kauhavan osuus 53.264,75 euroa kaupungin kirjanpidon tasearvoa korkeammaksi. Tästä syystä tasearvoa ei ole tarkistettu alaspäin.

Vaihto-omaisuuden arvostus

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen nimellisarvoon.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon.

Rahoitusomaisuusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintamenoon.

Johdannaissopimusten käsittely

Tilinpäätöshetkellä kaupungilla ei ole johdannaissopimuksia.

Avustusten käsittely

Pysyvien vastaavien aineellisten hyödykkeiden hankintaan saadut rahoitusavustukset on merkitty ao. hyödykkeen hankintameno vähennykseksi.

4.1.2 Kaupungin tilinpäätöksen esittämistapaa koskevat liitetiedot

2) Tuloslaskelman esittämistavan muutos

Ei ilmoitettavaa tietoa.

3) Oikaisut edellisen tilikauden tietoihin

Ei ilmoitettavaa tietoa.

4) Edellisten tilikausien tietojen vertailukelpoisuus

Ei ilmoitettavaa tietoa.

5) Aikaisempiin tilikausiin kohdistuvat tuotot ja kulut

Tilikaudelle satunnaisesti tuotoksi kirjattu 885.301,00 euroa kohdistuu Kuntayhtymä Kaksineuvoisen toiminta-aikaan ja tilikausiin 2018–2023.

4.1.3 Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty kaikki tytäryhteisöt ja kaikki kuntayhtymät, joissa kaupunki on jäsenenä 31.12.2024.

Konsernirakenteessa tapahtuneet muutokset

Vuoden 2024 aikana kaupungin tytäryhtiöt Kiinteistö Oy Riihi ja Kiinteistö Oy Kauhavan Tietotalo on sulautettu kaupungin tytäryhtiö Kauhavan Yrityskiinteistöt Oy:öön.

Kiinteistöveron eliminointi

Tytäryhtiöiden kaupungille maksama kiinteistövero on eliminoitu konsernitilinpäätöksessä tilikaudesta 2024 alkaen.

Avaava tase

Ei ilmoitettavaa tietoa.

Aikaisempaan tilikauteen tehdyt oikaisut

Ei ilmoitettavaa tietoa

Edellisten tilikausien tietojen vertailukelpoisuus

Konsernitaseen 31.12.2024 edellisten tilikausien yli-/alijäämä ei muodostu suoraan edellisten tilikausien ja tilikauden 2023 ylijäämän summasta. Ero johtuu vuoden 2023 tilinpäätöksessä tehdystä hyvinvointialueuudistukseen liittyvästä kuntayhtymän purkukirjauksesta (5,510 m€).

Sama ero on rahoituslaskelman rahavarojen määrässä 31.12.2023.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty siltä osin kun konserniyhteisöiltä on saatu tiedot em. eristä. Konserniyhteisöjen ja kaupungin omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta.

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset

Konsernitaseessa vapaaehtoiset ja verotusperusteiset varaukset sekä poistoero on jaettu vapaaseen omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan. Jako on otettu huomioon omituksen eliminoinnissa, vähemmistöosuusien erottamisessa ja osakkuusyhteisöjen yhdistelemisessä.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kaupungin ja sen tytäryhteisöjen keskinäisen omistus on eliminoitu. Omistuksen eliminoinnissa syntynyt ero on kirjattu kokonaisuudessaan hankintatilikaudelle.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Tytäryhteisöjen käyttöomaisuuden poistoja ei ole oikaistu mikäli yhteisö on tehnyt suunnitelman mukaiset poistot. Mikäli yhteisö ei ole tehnyt sumu-poistoja, on poistot oikaistu kaupungin omistuosuuden mukaisesti suunnitelman mukaisiksi yhteisöjen omien ilmoitusten perusteella tai kaupungin laskemana ja jäännösarvojen ero on kirjattu konsernituloslaskelmassa tytäryhteisön poistojen oikaisuksi ja aikaisemmille tilikausille kertynyt ero konsernitaseessa edellisten tilikausien yli- ja alijäämän oikaisuksi.

Osakkuusyhteisöt

Osakkuusyhteisöt on yhdistetty pääomaosuusmenetelmällä konsernitilinpäätökseen. Kaikilta osakkuusyhteisöiltä ei ole saatu vuoden 2024 tilinpäätöstietoja.

4.2 Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

6) Toimintatuotot toimialoit- tain	TP 2024	TP 2023
Kauhavan kaupunki	7 725 767,34	7 920 010,67
Konsernijohdon palvelut	2 305 581,34	2 453 880,72
Sivistystoimi	2 600 526,81	2 962 888,63
Tekninen toimi	2 819 659,19	2 503 241,32

7) Verotulojen erittely	TP 2024	TP 2023
Verotulot	33 595 351,41	33 172 130,90
Kunnan tulovero	26 440 880,19	25 715 478,01
Kiinteistövero	4 327 368,19	3 991 000,34
Osuus yhteisöveron tuotosta	2 827 103,03	3 465 652,55

8) Valtionosuuksien erittely	TP 2024	TP 2023
Valtionosuudet	15 120 644,00	17 195 324,00
Peruspalvelujen valtionosuus	11 754 489,00	14 229 966,00
Opetus- ja kulttuuritoimen muut v. os.	-25 849,00	-437 722,00
Verotulomenetysten korvaus	3 392 004,00	0,00

9) Palvelujen ostojen erittely	TP 2024	TP 2023
Palvelujen ostot	-9 986 040,98	-9 592 171,62
Asiakaspalvelujen ostot	-994 146,67	-1 207 459,04
Muiden palvelujen ostot	-8 991 894,31	-8 384 712,58

10) Valtuustoryhmien toimintaedellytysten tukemiseksi annetut tuet valtuustoryhmittäin eriteltynä
Ei ilmoitettavaa tietoa.

11) Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista ja niiden muutoksista

Poistonalaisten hyödykkeiden poistojen määrittämiseen on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden hankintamenoista arvioidun taloudellisen käyttöiän mukaan.

Tilinpäätös 2024

Arvioidut poistoajat ja niitä vastaavat vuotuiset poistoprosentit sekä poistomenetelmät ovat:

Hyödykeryhmä	1.1.2009 - 31.12.2012		1.1.2013 - 30.11.2019		1.12.2019 alkaen	
	Poistomenetelmä		Poistomenetelmä		Poistomenetelmä	
Kehittämismenot	Tasapoisto	5 vuotta	Tasapoisto	2 - 5 vuotta	Tasapoisto	2 - 5 vuotta
Aineettomat oikeudet	Tasapoisto	5 vuotta	Tasapoisto	5 - 20 vuotta	Tasapoisto	5 - 20 vuotta
Liikearvo	Tasapoisto	5 vuotta	Tasapoisto	2 - 5 vuotta	Tasapoisto	2 - 5 vuotta
Muut pitkävaikutteiset menot						
Atk-ohjelmistot	Tasapoisto	5 vuotta	Tasapoisto	2 - 5 vuotta	Tasapoisto	2 - 5 vuotta
Osallistuminen toisen yhteisön						
tiehankkeisiin	Ei määritelty		Ei määritelty		Tasapoisto	15 - 20 vuotta
ratahankkeisiin	Ei määritelty		Ei määritelty		Tasapoisto	30 - 40 vuotta
välähankkeisiin (sovelletaan vastaavanlaisen						
hyödykkeen hankintamenoa koskevia poistoaikojia)	Ei määritelty		Ei määritelty		Ei määritellä	
Osake- ja vuokrahuoneistojen perusparannusmenot	Ei määritelty		Ei määritelty		Tasapoisto	5 - 10 vuotta
Muut	Tasapoisto	5 vuotta	Tasapoisto	2 - 5 vuotta	Tasapoisto	2 - 10 vuotta
Aineelliset hyödykkeet						
Maa- ja vesialueet	Ei poistoaikaa		Ei poistoaikaa		Ei poistoaikaa	
Rakennukset ja rakennelmat						
Hallinto- ja laitosrakennukset	Tasapoisto	40 vuotta	Tasapoisto	20 - 50 vuotta	Tasapoisto	20 - 50 vuotta
Tehdas- ja tuotantorakennukset	Tasapoisto	30 vuotta	Tasapoisto	20 - 30 vuotta	Tasapoisto	20 - 30 vuotta
Talousrakennukset	Tasapoisto	20 vuotta	Tasapoisto	10 - 20 vuotta	Tasapoisto	10 - 20 vuotta
Vapaa-ajanrakennukset	Tasapoisto	30 vuotta	Tasapoisto	20 - 30 vuotta	Tasapoisto	20 - 30 vuotta
Asuinrakennukset	Tasapoisto	30 vuotta	Tasapoisto	30 - 50 vuotta	Tasapoisto	30 - 50 vuotta
Kallioluolat ja -tunnelit, väestönsuojat	Ei määritelty		Ei määritelty		Tasapoisto	30 - 70 vuotta
Kiinteät rakenteet ja laitteet						
Kadut, tiet, torit ja puistot	Menojäännöspoisto	15 %	Menojäännöspoisto	15 - 20 %	Menojäännöspoisto	15 - 20 %
Sillat, laiturit ja uimalat	Menojäännöspoisto	15 %	Menojäännöspoisto	10 - 25%	Menojäännöspoisto	10 - 25%
Muut maa- ja vesirakenteet	Menojäännöspoisto	15 %	Menojäännöspoisto	10 - 20 %	Menojäännöspoisto	10 - 20 %
Vedenjakeluverkosto	Menojäännöspoisto	7 %	Tasapoisto	30 vuotta	Tasapoisto	30 - 40 vuotta
Viemäriverkko	Menojäännöspoisto	7 %	Tasapoisto	30 vuotta	Tasapoisto	30 - 40 vuotta
Kaukoliämpöverkko	Menojäännöspoisto	10 %	Tasapoisto	20- 30 vuotta	Tasapoisto	20 - 30 vuotta
Sähköjohdot, muuntoas, ulkovalaistuslaitteet	Menojäännöspoisto	15 %	Menojäännöspoisto	15 - 20 %	Menojäännöspoisto	15 - 20 %
Puh. verkko, keskusasema ja alakeskukset	Menojäännöspoisto	20 %	Tasapoisto	10 vuotta	Tasapoisto	10 - 12 vuotta
Maakaasuverkko	Ei määritelty		Ei määritelty		Ei määritellä	
Muut putki- ja kaapeliverkot	Menojäännöspoisto	20 %	Tasapoisto	15 - 20 vuotta	Tasapoisto	15 - 20 vuotta
Sähkö-, vesi- yms. laitojen laitoskoneet ja laitteet	Menojäännöspoisto	20 %	Menojäännöspoisto	25 %	Menojäännöspoisto	15 - 25%
Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet	Menojäännöspoisto	20 %	Menojäännöspoisto	20 %	Menojäännöspoisto	15 - 20%
Liikenteen ohjauslaitteet	Menojäännöspoisto	20 %	Menojäännöspoisto	25 %	Menojäännöspoisto	20 - 25%
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	Menojäännöspoisto	20 %	Menojäännöspoisto	25 %	Menojäännöspoisto	20 - 25%
Koneet ja kalusto						
Rautaiset alukset	Menojäännös	20 %	Menojäännöspoisto	20 %	Menojäännöspoisto	20 %
Puiset alukset ja muut uivat työkoneet	Menojäännös	25 %	Menojäännöspoisto	25 %	Menojäännöspoisto	25 %
Muut kuljetusvälineet	Menojäännös	30 %	Menojäännöspoisto	25 - 30 %	Menojäännöspoisto	25 - 27 %
Muut liikkuvat työkoneet	Menojäännös	30 %	Menojäännöspoisto	25 - 30 %	Menojäännöspoisto	25 - 30 %
Muut raskaat koneet	Menojäännös	25 %	Menojäännöspoisto	20 - 25 %	Menojäännöspoisto	20 - 25 %
Muut kevyet koneet	Menojäännös	30 %	Menojäännöspoisto	25 - 30 %	Menojäännöspoisto	25 - 30 %
Sairaala-, terveydenhuolto- yms. laitteet	Tasapoisto	10 vuotta	Tasapoisto	10 vuotta	Tasapoisto	5 - 15 vuotta
Atk-laitteet	Tasapoisto	4 vuotta	Tasapoisto	4 vuotta	Tasapoisto	3 - 5 vuotta
Muut laitteet ja kalusteet	Menojäännös	30 %	Tasapoisto	3 - 5 vuotta	Tasapoisto	3 - 5 vuotta
Muut aineelliset hyödykkeet						
Luonnonvarat	Käytön mukainen poisto		Käytön mukainen poisto		Käytön mukainen poisto	
Arvo- ja taide-esineet	Ei poistoaikaa		Ei poistoaikaa		Ei poistoaikaa	

Pienet pysyvien vastaavien hankinnat, joiden hankintameno on alle 10 000 €, on kirjattu vuosikuluiksi. Mikäli hankinta jatkuu seuraavan vuoden aikana, on hankintameno kirjattu keskeneräisiin hankintoihin. Käyttöomaisuuskohteet, joiden menojäännös tilikauden lopussa on alle 1 000 €, on poistettu kertapoistoina.

12) Pakollisten varausten muutokset

	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Eläkevastuu 1.1.	107 653,80	124 834,32	107 653,80	124 834,32
Lisäykset tilikaudella				
Vähennykset tilikaudella	18 154,92	17 180,52	18 154,92	17 180,52
Eläkevastuu 31.12.	89 498,88	107 653,80	89 498,88	107 653,80
Muut pakolliset varaukset 1.1.	30000	843 504,96	30 000,00	200 337,19
Lisäykset tilikaudella	100 000,00		100 000,00	
Vähennykset tilikaudella		813 504,96		170 337,19
Muut pakolliset varaukset 31.12.	130 000,00	30 000,00	130 000,00	30 000,00

13) Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitot ja -tappiot

	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Muut toimintatuotot				
Maa- ja vesialueiden myyntivoitot	35 779,44	38 846,59	35 779,44	38 846,59
Rakennusten myyntivoitot				
Muut myyntivoitot	72 308,00		72 308,00	
Myyntivoitot yhteensä	108 087,44	38 846,59	108 087,44	38 846,59
Muut toimintakulut				
Maa- ja vesialueiden myyntitappiot	1 112,17	45 403,54	1 112,17	45 403,54
Rakennusten myyntitappiot				
Myyntitappiot yhteensä	1 112,17	45 403,54	1 112,17	45 403,54

14) Satunnaisiin tuottoihin ja kuluihin sisältyvät erät

Satunnaisiin tuottoihin on kirjattu seuraavat erät:

Hallintotorilta-asiana käsitelty, Kuntayhtymä Kaksineuvoisen toimintaa liittyvä korvaus	885 301,00

15) Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely

	2024	2023
Osinkotuotot muista yhteisöistä	224 555,18	92 796,86
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä		
Yhteensä	224 555,18	92 796,86

16) Erittely poistoeron muutoksista

	2024	2023
Investointivarauxiin ja ylijäämärahastopurkuun liittyvä poistoeron muutos	129 112,04	144 386,28
Suunnitelman mukaisten poistojen ja verotuksessa tehtyjen poistojen erotus (- tai +) Poistoeron muutokset yhteensä	129 112,04	144 386,28

17) Kuluksi kirjaamattomat menot ja pääoma-alennukset

Ei ilmoitettavaa tietoa.

18) Arvonkorotukset

Ei ilmoitettavaa tietoa

4.3 Tasetta koskevat liitetiedot

4.3.1 Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

19) Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet

	Aineettomat hyödykkeet			Aineelliset hyödykkeet							Yhteensä
	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaikutteiset menot	Ennakkonmaksut	Maa- ja vesialueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakkonmaksut ja keskener. Hankinnat		
Poistamaton hankintameno 1.1	150 692,08	1 166 279,52	0,00	1 316 971,60	10 540 589,02	52 811 804,33	13 350 255,86	416 097,85	163 348,57	17 883 495,77	95 165 591,40
Lisäykset tilikauden aikana	62 973,47	29 744,31	0,00	92 717,78	417 105,75	16 826 722,66	1 975 523,66	2 380,50	0,00	10 047 451,89	29 269 184,46
Rahoitusosuudet	0,00	3 796,85	0,00	0,00	0,00	299 543,47	21 989,96	0,00		137 079,61	458 613,04
Vähennykset tilikauden aikana	0,00	0,00	0,00	0,00	90 721,00	0,00	0,00	0,00	0,00	17 017 165,00	17 107 886,00
Siirrot erien välillä	0,00	0,00	0,00	0,00	11 581,64	0,00	0,00	10,09	0,00	0,00	11 591,73
Tilikauden poisto	57 982,68	230 393,30	0,00	288 375,98	0,00	3 679 407,21	1 884 564,39	134 459,17	0,00		5 698 430,77
Arvonlennukset ja niiden palautukset			0,00	0,00	0,00	0,00			0,00		0,00
Poistamaton hank.meno 31.12	155 682,87	961 833,68	0,00	1 117 516,55	10 878 555,41	65 659 576,31	13 419 225,17	284 029,27	163 348,57	10 776 703,05	101 181 437,78
											0,00
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.	155 682,87	961 833,68	0,00	1 117 516,55	10 878 555,41	65 659 576,31	13 419 225,17	284 029,27	163 348,57	10 776 703,05	101 181 437,78
Olennaiset lisäpoistot							263 372,30				
Erittely olennaisista lisäpoistista on esitetty liitetiedossa 1) Arvostus- ja jaksotusperiaatteet sekä menetelmät											

Maa- ja vesialueiden erittely

	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Maa- ja vesialueet				
Kiinteistöjen liittymismaksut			406 539,74	375 160,43
Muut maa- ja vesialueet	14 683 594,53	14 263 954,85	10 472 015,67	10 165 428,59
	14 683 594,53	14 263 954,85	10 878 555,41	10 540 589,20

Tilinpäätös 2024

Pysyvien vastaavien sijoitukset

	Osakkeet ja osuudet		Kuntayhtymä osuudet			JVK-, muut laina- ja muut saamiset		Saamiset		Yhteensä
	Osakkeet konserniyhtiöt	Osakkeet omistusyht. Yhteisöt	osuuDET	Muut osakkeet ja osuuDET	Yhteensä	JVK-lainasaamiset	Saamiset konserniyhteisöiltä	Saamiset kuntayhtymiltä	Saamiset muut yhteisöt	
Hankintameno 1.1.	7 014 439,47	256 768,35	2 627 417,76	477 387,35	10 376 012,93	0,00	2 672 774,61	0,00	0,00	2 672 774,61
Lisäykset	0,00	0,00	32 732,31	0,00	32 732,31	0,00	3 489 964,88	12,49	672 320,00	4 162 297,37
Vähennykset	258 519,58	11 773,15	0,00	37 649,88	307 942,61	0,00	3 090 000,00	0,00	168 500,00	3 258 500,00
Siirrot erien välillä	0,00	0,00	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Hankintameno 31.12.	6 755 919,89	244 995,20	2 660 150,07	439 737,47	10 100 802,63	0,00	3 072 739,49	12,49	503 820,00	3 576 571,98
Arvonlennukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Arvonkorkotukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12	6 755 919,89	244 995,20	2 660 150,07	439 737,47	10 100 802,63	0,00	3 072 739,49	12,49	503 820,00	3 576 571,98

Olellaiset kuntayhtymäosuuksien arvon muutokset

Ei ilmoitettavaa tietoa.

20-22) Omistukset muissa yhteisöissä

Nimi	Y-tunnus	Kaupungin omistus- osuus	Konsernin omistus- osuus	Kuntakonsernin osuus (1000 €)		
				omasta pää- omasta	vieraasta pää- omasta	tilikauden voitosta / tappiosta
Tytär-yhteisöt						
Suomen Yrittäjäopisto Oy	0208850-1	75%	75%	6 905	1 617	973
Kauhavan Kaukolämpö Oy	0355682-1	100%	100%	5 382	12 221	10
Kauhavan Vesi Oy	1627902-6	100%	100%	7 809	5 230	80
Kauhavan Vuokra-asunnot Oy	0178914-6	100%	100%	2 864	22 750	6
AsOy Jokihovi	1739280-5	0%	0%	1 563	3	-
As Oy Tilhentupa 1	1542025-1	0%	0%	187	21	-
As Oy Tilhentupa 2	1542027-8	0%	0%	203	24	-
As Oy Kvan Jokiniityntie 23	3022291-5	0%	0%	306	1	-
Kauhavan Yrityskiinteistöt Oy	0305601-8	100%	100%	256	21 034	-12
Kauhavan Hyvinvointikeskus Oy	3088505-7	100%	100%	56	17 918	25
KOY Kauhavan Säästökeskus	0178923-4	78,40%	78,40%	158	7	-8
Kauhavan Jäähalli Oy	0908135-3	96,40%	96,40%	123	381	-9
Yhteensä				25 812	81 207	1 065
Kuntayhtymät						
Etelä-Pohjanmaan liitto	0955281-3	8,10%	8,10%	149	47	4
Seinäjoen koulutuskuntayhtymä	1007629-5	5,62%	5,62%	3 475	2 686	200
Järviseedun koulutuskuntayhtymä	1807931-9	19,13%	19,13%	1 700	191	-23
Kuntayhtymä Kymppi	3432985-9	21,82%	21,82%	100	18	67
Yhteensä				5 424	2 942	248
Osakkuusyhteisöt						
Lappavesi Oy	0182606-5	28%	28%	1 092	396	21
As Oy Säästömilli	0474679-0	0%	0%	-	-	-
As Oy Markinhovi II	0667378-3	0%	0%	-	-	-
As Oy Markinpuisto I	0557861-0	0%	0%	-	-	-
Härmän Ravikatsomo	0668175-9	26,50%	26,50%	-	-	-
Kauhavan Yhteismetsä	2449281-2	25,10%	25,10%	-	-	-
Yhteensä				1 092	396	21

Kiinteistöyhtiö Kauhavan Tietotalo Oy ja Kiinteistöyhtiö Riihi Oy on sulautettu sisaryhtiönsä Kauhavan Yrityskiinteistöt Oy:n.

23) Saamisten erittely

	2024		2023	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset		109 964,88		793,53
Lainasaamiset*	2 595 323,42	2 740 000,00	2 672 771,61	2 450 000,00
Muut saamiset				
Yhteensä	2 595 323,42	2 849 964,88	2 672 771,61	2 450 793,53
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä				
Myyntisaamiset				
Yhteensä				
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteisyy- teisöiltä				
Yhteensä				
Saamiset yhteensä				
*) Sijoitusten taseryhmässä Muut lainasaamiset tytäryhteisöiltä.	2 595 323,42	2 849 964,88	2 672 771,61	2 450 793,53

24) Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät

	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Lyhytaikaiset siirtosaamiset*				
Tulojäämät				
Siirtyvät korot			36 893,17	18 091,45
Kelan korvaus työterveyshuollosta			165 445,18	194 885,95
EU-tuet ja avustukset				
Muut tulojäämät				-
Tulojäämät yhteensä				
Yhteensä			398 181,23	711 885,95
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	2 080 551,61	2 350 665,69	600 519,58	924 606,62
*) Tietoja ei ole saatu kaikilta konserniyhteisöiltä				

4.3.2 Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

25) Oman pääoman erittely	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Peruspääoma 1.1.	36 430 262,72	36 430 262,72	36 430 262,72	36 430 262,72
Lisäykset	-	-	-	-
Vähennykset	-	-	-	-
Peruspääoma 31.12.	36 430 262,82	36 430 262,72	36 430 262,72	36 430 262,72
Arvonkorotusrahasto 1.1.	299 670,07	299 670,07		
Lisäykset	-	-		
Vähennykset	-	-		
Arvonkorotusrahasto 31.12.	299 670,07	299 670,07		
Muut omat rahastot 1.1.	1 415 218,69	1 643 268,99	221 219,31	221 219,31
Siirrot rahastoon		-	60 000,00	24 288,24
Siirrot rahastosta	39 525,66	228 050,30	-60 300,00	-24 288,24
Muut omat rahastot 31.12.	1 375 693,03	1 415 218,69	220 919,31	221 219,31
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	29 698 976,06	31 578 780,36	13 769 557,72	11 488 854,07
Lisäykset				
Vähennykset				
Edellisen tilikauden virheen oikaisu				
Ed. tilikausien yli-/alijäämä 31.12.	29 698 976,06	31 578 780,36	13 769 557,72	11 488 854,07
Tilikauden yli-/alijäämä	5 343 375,37	3 461 136,85	4 290 943,08	2 280 703,65
Oma pääoma yhteensä	73 147 977,35	73 185 068,69	54 711 682,83	50 421 039,75

Tilikausien yli-/alijäämä ja tuloksenkäsittelyerät		
	Kunta	
	2024	2023
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	13 769 557,72	11 488 854,07
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	4 290 943,08	2 280 703,65
Kertynyt poistoero 31.12.	926 559,18	1 055 671,22
Vapaaehtoiset varaukset 31.12.	-	-
Kertynyt yli-/alijäämä ja tuloksenkäsittelyerät yhteensä	18 987 059,98	14 825 228,94

26) Erittely poistoerosta

Ei ilmoitettavaa tietoa.

27) Pitkäaikaiset velat, jotka erääntyvät myöhemmin kuin 5 vuoden kulluttua		
	2024	2023
Joukkovelkakirjalainat		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	42 808 280,13	43 812 369,90
Lainat julkisyhteisöiltä		
Pitkäaikaiset velat yhteensä	42 808 280,13	43 812 369,90

28) Joukkovelkakirja

Ei ilmoitettavaa tietoa.

29) Pakolliset varaukset				
	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Eläkevastuuvaraus	89 498,88	107 653,80	89 498,88	107 653,80
Muut pakolliset varaukset				
Käytöstä poistettujen jätevedenpuhdistamojen purkaminen	30 000,00	30 000,00	30 000,00	30 000,00
E-P:n SHP:n jäsenkuntien palkkasaatava vastuu	100 000,00	-	100 000,00	-
Muut pakolliset varaukset yhteensä	219 498,88	137 653,80	219 498,88	137 653,80

30) Vieras pääoma	2024		2023	
	Pitkäaikainen	Lyhytaikainen	Pitkäaikainen	Lyhytaikainen
Velat tytäryhteisöille		201 093,73		306 220,88
Saadut ennakot				
Ostovelat				
Muut velat				
Siirtovelat				
yhteensä				
Velat kuntayhtymille, jossa kunta jäsenenä				
Saadut ennakot				
Ostovelat		645,00		989,80
Muut velat				
Siirtovelat				
Yhteensä				
Velat osakkuus- sekä muille omistusyhteisöille				
Saadut ennakot				-
Ostovelat				
Muut velat				
Siirtovelat				
Yhteensä				
Vieras pääoma yhteensä		201 738,73		307 210,68

31) Sekkilimiitti	2024	2023
Luotollisen sekkitalin limiitti 31.12. siitä käyttämättä oleva määrä	2 000 000,00	900 000,00

32) Muiden velkojen erittely	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Muut velat				
Liittymismaksut	1 338 894,48	1 342 927,99		-
Muut velat	1 780 112,05	1 266 476,33	673 556,05	762 112,55
Muut velat yhteensä	3 119 006,53	2 609 927,99	673 556,05	762 112,55

33) Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät				
	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Tuloennakot				
Menojäämät				
Palkkojen ja henkilöstösivukulujen jaksotukset	4 713 614,11	4 589 802,24	3 345 675,44	3 110 273,30
Korkojaksotukset	825 195,88	878 603,69	269 790,50	307 242,23
Muut menojäämät	1 284 702,51	2 396 939,78	971 680,12	1 728 945,59
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä				
Siirtovelat yhteensä	6 823 512,50	7 865 345,71	4 587 146,06	5 146 461,12

4.4 Vakuuksia, vastuusitoumuksia ja taseen ulkopuolisia järjestelyjä koskevat liitetiedot

35–37) Vakuudet				
	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Omasta puolesta annetut vakuudet				
Sitoumusten vakuudeksi annetut kiinnitykset				
Yhteensä	74 820 217,00	58 014 447,08		
Kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta annetut vakuudet				
Vakuudeksi annetut kiinnitykset				
Yhteensä				
Muiden puolesta annetut vakuudet				
Vakuudeksi annetut kiinnitykset				
Yhteensä				
Vakuudet yhteensä	74 820 217,00	58 014 447,08	0,00	0,00

38) Vuokravastuut				
	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Vuokravastuut yhteensä	1 552 370,27	2 458 172,68	840 093,77	1 442 745,96
Siitä				
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	495 387,02	989 540,82	289 612,01	651 513,36
PPP-hankkeet				
Sopimukseen sisältyvät lunastusvelvotteet				
Sopimukseen ei sisälly olennaisia irtisanomis- ja lunastusehdon mukaisia vastuuta.				

39-40) Vastuusitoumukset	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta				
Alkuperäinen pääoma			81 422 707,25	83 486 710,66
Jäljellä oleva pääoma			63 785 056,44	63 914 954,05
Takaukset muiden puolesta				
Alkuperäinen pääoma	4 375 990,36	5 771 341,31	4 375 990,36	5 771 341,31
Jäljellä oleva pääoma	1 178 163,21	2 127 839,52	1 178 163,21	2 127 839,52

40) Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista	2024	2023
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.	131 063 764,00	125 399 755,00
Kunnan osuus takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista 31.12.		
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12.	140 644,00	99 821,00

41) Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt *)	Konserni		Kunta	
Järjestelyn tarkoitus	2024	2023	2024	2023
Sopimusvastuut				
Maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesti kunnalle aiheutuvat velvoitteet				
Sitoumukset avustukseen				
Sopimukseen sisältyvät palautusvastuut				
Yhteistyö- ja kumppanuussopimukset				
Sopimusvastuut yhteensä				
Osuus kuntayhtymän alijäämästä				
Arvonlisäveron palautusvastuu **)				
Perustamishankkeiden valtionosuuden palautusvastuu ***)	19 721 819,26	18 626 739,21	19 316 722,26	18 278 932,21
Johdannaissopimukset	2 680 000,00	2 680 000,00		
Markkina-arvo	381 937,37	455 644,53		
Taseen ulkopuolisten, kaupungin y-tunnuksen alla olevien pankkitilien varat			184,20	9 022,40
Konsernin johdannaissopimukset on tehty lainojen korkojen suojaamiseksi. Niiden tulosvaikutus on ollut positiivinen.				
Taseen ulkopuolisia, kaupungin y-tunnuksen alla olevia varoja on siirretty kaupungin taseeseen vuoden 2024 aikana.				
*) Liitetietositteessä annetaan yksityiskohtainen erittely.				

**) Palautuksena ja vähennyksenä käsitellyt arvonlisäverot uudisrakennusten ja perusparantamisen hankintamenoista, joihin liittyy mahdollinen palautusvelvollisuus kiinteistöt myytäessä tai niiden käyttötarkoituksen muuttuessa vähennykseen tai palautukseen oikeuttamattomaan tarkoitukseen (ALV 120 §). Palautusvastuuta määriteltäessä otetaan huomioon kiinteistöt, joiden osalta vastuun toteutuminen on todennäköistä investointi- ja taloussuunnitelmaan tai toimenpideohjelmaan perustuen.

4.5 Henkilöstöä koskevat liitetiedot

42) Henkilöstön lukumäärä 31.12.	2024	2023
Hallinto-osasto	24	26
Kehitystoimi	13	20
Sivistystoimi	428	466
Tekninen toimi	95	91
Yhteensä	560	603

43) Henkilöstökulut	2024	2023
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	28 659 191,96	28 685 253,75
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	94 785,53	81 517,56
Henkilöstökulut yhteensä	28 753 977,49	28 766 771,31

44) Luottamushenkilön palkkiosta perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut	2024	2023
Suomen Keskusta	9 302,60	10 383,90
Kansallinen Kokoomus	6 370,79	6 768,90
Suomen Sosialidemokraattinen Puolue	2 697,75	2 849,55
Perussuomalaiset	2 865,50	3 203,60
Kristillisdemokraatit	1 160,00	1 392
Vapaudenliitto	142,00	190,5
Yhteensä	22 538,64	24 788,45

45) Tilintarkastajan palkkiot	2024	2023
KPMG Oy Ab		
Tilintarkastuspalkkio	23 406,79	7 520,00
Tilintarkastajan lausunnot		
Tarkastuslautakunnan sihteerin tehtävät	1 760,00	3 760,33
Muut palkkiot, tarkastuslautakunta	5 456,00	883,50
Yhteensä	30 622,79	12 163,50

46) Kaupungin ja sen intressitahoihin kuuluvien väliset liiketoimet

Kauhavan kaupunki on antanut alla mainituille, omistamilleen yhtiöille pääomalainaa seuraavasti:

- Kauhavan Yrityskiinteistöt Oy 2.159.000 euroa
- Kauhavan Vuokra-asunnot Oy 110.000 euroa

sekä asuntotuotantoon tarkoitettua ns. tertiäärilainaa seuraavasti:

- Kauhavan Vuokra-asunnot Oy 326.323,72 euroa

Pääoma- ja tertiäärilainoille ei ole saatu turvaavaa vakuutta. Kyse on ennen kuntalain 2015 voimaantuloa annetuista lainoista. Kauhavan kaupungin arvion mukaan em. lainoihin saattaa sisältyä vähäinen taloudellinen riski.

Kauhavan kaupunki on antanut tilikaudella Kauhavan Jäähalli Oy:lle avustusta pääomakuluihin 80.231,84 euroa.

Kauhavan kaupungilla on ollut ateriakuljetuksia ja jätekuljetuksia koskevat sopimukset kaupunginhallituksen jäsenen Petri Hietamäen omistaman Härmänmaan Ympäristöpalvelut Oy:n kanssa. Kaupunki on vuonna 2024 maksanut em. sopimukseen perustuen Härmänmaan Ympäristöpalvelut Oy:lle arvonlisäverollisena 79.827,17 euroa. Sopimukset perustuvat kilpailutukseen.

Kauhavan kaupungilla on vuonna 2024 maksanut kirvesmiestöistä teknisen lautakunnan varapuheenjohtaja Mika Pirin omistamalle Jomica Oy:lle yhteensä 133.124,50 euroa. Summasta osa on arvonlisäverollista ja osa kuuluu rakennuspalveluiden käännetyin arvonlisäveron piiriin. Hankinnat perustuvat kilpailutuksiin.

Kauhavan kaupunki on hankkinut vuonna 2024 lämmitysöljyä kaupunginhallituksen 1. varapuheenjohtaja Jari Välikankaan omistamalta Härmän Lämpö Ky:ltä arvonlisäverollisena 192.165,55 eurolla. Hankinta perustuu kilpailutukseen.

5 Muut eriytetyt laskelmat

Myytä- vät ta- loushal- lintopal- velut

Tuloslaskelma	1.1. - 31.12.2024	1.1. - 31.12.2023
TOIMINTATUOTOT		
Myyntituotot		
Muut myyntituotot	120 366,63	113 845,00
TOIMINTATUOTOT	120 366,63	113 845,00
TOIMINTAKULUT		
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot		
Maksetut palkat ja palkkiot	-54 059,23	-55 199,67
Jaksotetut palkat ja palkkiot	-558,29	-727,32
Henkilöstökorvaukset	0,00	147,96
Palkat ja palkkiot	-54 617,52	-55 779,03
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-11 173,76	-11 503,04
Muut henkilösivukulut	-1 529,66	-2 315,50
Henkilösivukulut	-12 703,42	-13 818,54
Henkilöstökulut	-67 320,94	-69 597,57
Palvelujen ostot	-46 355,43	-39 865,34
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-898,93	-462,35
Muut toimintakulut	-4 528,91	-2 635,69
TOIMITAKULUT	-119 071,21	-112 560,92
TOIMINTAKATE	1 295,42	1 284,08
Laskennalliset erät	-759,59	-924,80
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	535,83	359,28

Kauhavan kaupunki on vuonna 2024 myynyt taloushallintopalveluja tytäryhteisölleen. Hinnoittelu perustuu aiheuttamisperiaatteeseen.

Myytävien taloushallintopalvelujen kirjanpito on toteutettu kaupungin kirjanpidossa omalle kustannuspaikalleen, johon on kohdistettu kaikki toiminnasta aiheutuneet tuotot ja kulut. Kustannuspaikalle on kirjattu suoraan osuus yhden kirjanpitäjän, taloussihteerin ja toimistosihteerin myytäviin taloushallintopalveluihin kohdistuvasta palkkakustannuksesta ja muut toimintaan kohdistuvat ulkoiset menot. Kustannuspaikalle on kohdistettu osuus tietoverkkokustannuksista, toimitilan sisäinen vuokra sekä siihen kohdistuvat kustannuslaskennalliset erät. Lisäksi kustannuspaikalle on sisäisenä henkilöstöpalvelun myyntinä kohdistettu ostoreskontran, myyntireskontran, perinnän ja palkanlaskennan kulut aiheuttamisperiaatteen mukaisesti. Työaikaan perustuvassa sisäisessä laskutuksessa on tuntihintana käytetty toimistohenkilöstön osalta 27,00 euroa. Palkkalaskeman hintana on käytetty 22,00 euroa.

6 Allekirjoitukset ja merkinnät

6.1 Tilinpäätöksen allekirjoitus

KAUHAVAN KAUPUNKI

Tilinpäätös tilikaudelta 1.1. – 31.12.2024

Kauhavalla 31. päivänä maaliskuuta 2025

KAUHAVAN KAUPUNGINHALLITUS

Teemu Hakala
kaupunginhallituksen puheenjohtaja

Jari Välikangas
kaupunginhallituksen I varapuheenjohtaja

Petri Hietamäki

Aapo Kamppinen

Jorma Kari

Emma Kivikangas

Sirpa Lammi

Tuula Mäki-Fränti

Harri Ojanperä

Tiina Roumio

Martti Puronvarsi

Mika Piri

Vesa Rantala
kaupunginjohtaja

Tilinpäätös on hyväksytty allekirjoitettavaksi kaupunginhallituksen kokouksessa 31.3.2025, minkä jälkeen se on allekirjoitettu sähköisesti.

6.2 Tilinpäätösmerkintä

Olemme antaneet suorittamastamme tilintarkastuksesta tänään kertomuksen.

Sähköisen allekirjoituksen mukaisena päivämääränä

KPMG Oy Ab
Tilintarkastusyhteisö

Elina Pesonen
JHT-, KHT-tilintarkastaja

7 Luettelot ja selvitykset

7.1 Luettelo kirjanpitokirjoista ja tositteiden lajeista

Kirjanpitokirjat

Pääkirja

Päiväkirja

Tilinpäätöskirja

Talousarvion toteutumisvertailu

Tositteiden lajit

001 Muistiot

002 Avaavan taseen kirjaukset

010 Tiliotekirjaukset

020 Myyntireskontra suoritukset

021 Myyntireskontra viitesuoritukset

022 Intrum viitesuoritukset

098 Sumupoistot

301 Palkat

400 Ostolaskujen maksut

430 Sähköiset ostolaskut

601 Toimitilojen vuokrat

602 Sekalaiset laskut

603 Asuntojen vuokrat

604 Maanvuokrat

605 Sekalaiset vuokralaskut

647 Sivistystoimen laskut

648 Musiikkiopiston laskut

650 Aamu- ja iltapäivätoiminta

654 Päivähoitolaskutus Kauhava

655 Päivähoitolaskutus Evijärvi

800 Ympäristötoimen laskut

850 Kaavoitus

860 Ruokapalvelu

870 Teknisen toimen laskut

7.2 Selvitys kirjanpidon säilytyksestä

Pysyvästi säilytettävät:

Tasekirja

Talousarvion toteutumisvertailu

Tilintarkastuskertomus ja arviointikertomus

Toimintakertomus

Tililuettelo

10 vuotta säilytettävät:

Pääkirja

Tase-erittelyt

Päiväkirjat

Tilikauden tositteet *)

*) ESR:n ja EAKR:n rahoittamien kohteiden tositteet 12 vuotta ohjelmakauden päättymisestä.